

ЦЕНТР ПРОГРЕСИВНОЇ ОСВІТИ «ГЕНЕЗУМ»

*Збірник матеріалів Всеукраїнської
науково-практичної конференції*

«КЛАСИЧНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»

21 липня 2020 р.

Частина I

Бердянськ – 2020

УДК 373.3

ББК 74.2

Класичні та інноваційні підходи у роботі вихователя сучасного закладу дошкільної освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Бердянськ, Україна, 21 липня 2020 року). Частина І. Бердянськ : Центр прогресивної освіти «Генезум», 2020. – 308 с.

У збірнику містяться результати практичних та теоретичних досліджень вихователів, що були подані на Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Класичні та інноваційні підходи у роботі вихователя сучасного закладу дошкільної освіти». Даний збірник розрахований на вихователів та інших учасників роботи закладів дошкільної освіти. Тематика публікацій свідчить про різноманітність інтересів педагогічної спільноти у сфері ЗДО. Опубліковані матеріали адресовані як фахівцям, так і тим, хто цікавиться сучасним станом інноваційних досліджень у роботі сучасних закладів дошкільної освіти.

Організатори конференції приймали матеріали у авторській редакції, що позначилося на тому, що у збірнику тез доповідей із максимальною точністю відображається орфографія і пунктуація, яка була обрана авторами публікацій.

Усі матеріали подаються у оригінальній редакції авторів тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Класичні та інноваційні підходи у роботі вихователя сучасного закладу дошкільної освіти».

© Колектив авторів, 2020

© Центр прогресивної освіти «Генезум», 2020

Зміст

Секція 1. Досвід роботи вихователя ЗДО

Бастиль С.С., Ткаченко С.О. Вплив театралізованої діяльності на емоційний розвиток дітей старшого дошкільного віку.....	7
Бендель Л.Л. Конспект театральної вистави приуроченої до Дня Конституції України.....	10
Вакуленко О.М. Національно – патріотичне виховання дітей старшого дошкільного віку через формування ціннісного ставлення до культури українського народу. Проект «Народне ремесло депообробка».....	14
Войтко А.В. Спостереження - один із засобів розвитку уваги, мислення, допитливості у дітей.....	22
Гаврилюк І.В. «Подорож з сніжною кулею» (конспект інтегрованого заняття для дітей молодшого дошкільного віку: мовлення, природа, математика)	32
Гарькавенко Л.А. Конспект логопедичного заняття з навчання правильної вимови звука «л» у дітей дошкільного віку (старша група)	35
Гребень А.О. Досвід роботи вихователя ЗДО. Інтерактивне заняття для старшої групи.....	39
Драгунова А.В. Конспект інтегрованого заняття для дітей середнього дошкільного віку з використанням блоків Дьенеша ..	42
Залевська О.А. «Незвичайний акваріум» (заняття для дітей середньої групи)	45
Карачинська В.М. Заняття з мовленнєвого розвитку для середньої групи з теми «Фрукти і овочі».....	48
Кмитюк О.В. Конспект уроку милування природою (Старший дошкільний вік).....	52
Колісник О.І. Розвиток творчих здібностей старших дошкільників через театралізовану діяльність.....	56
Краснокутська Г.В. Розвиток екологічної культури дітей старшого дошкільного віку. Проект «Земля наш дім – скажем «Ні» сміттю в нім!».....	60
Кульпінова О.В. Комплексне заняття з розвитку мовлення та валеології для дітей середньої групи (5-й р.ж.).....	66
Литвинчук О.С. Передумови формування навчальних умінь та навичок у старших дошкільнят та молодших школярів.....	69
Музика О.Б. Конспект інтегрованого заняття для дітей старшого дошкільного віку з використанням нетрадиційних технік малювання.....	76
Острень Р.Р., Музика Г.А. Формування сучасного патріота України засобами національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку.....	81

Підкаура А.І. Конспект заняття в молодшій групі «Ягідки калинки – червоні намистинки».....	85
Піка Н.В. Розробка підсумкового заняття з національно-патріотичного виховання для дітей старшої групи.....	88
Погромська Н.В. «Хто в лісі живе?» (для дітей третього року життя).....	90

Секція 2. Управлінська діяльність керівника закладу дошкільної освіти

Онищенко Т.В. LEGO конструктор в освітній діяльності дошкільника.....	92
--	----

Секція 3. Особливості організації виховного процесу в роботі сучасного закладу дошкільної освіти

Арсеньєва Л.М. Квест на тему: «Україна – матуся моя!» (для старшого дошкільного віку).....	96
Бугаєва В. В. Компетентнісний підхід-як основа організації освітнього процесу в сучасному закладі дошкільної освіти.....	104
Гнилосир О.Г. Заняття для дітей старшого дошкільного віку використання елементів народної математики.....	109
Головко О. М. Випускний ранок: «Подорож у Космос».....	113
Клинова Г.О. Психолого-педагогічна студія на тему: «Комунікативна компетентність педагога в сучасному закладі дошкільної освіти».....	121
Кучеренко О.С. Методичні рекомендації щодо організації та проведення сюжетно-рольової гри.....	126
Путіліна А.В. Інтегроване заняття в інклюзивній групі середнього дошкільного віку: «Допоможемо чарівниці».....	130
Сакал Т.В. Дидактична гра як засіб пізнавального розвитку дитини дошкільного віку.....	135

Секція 4. Інноваційна діяльність у роботі вихователя ЗДО

Аношина І.П. Дорогу до скарбів малята можуть разом подолати (сценарій фізкультурної квест-гри).....	140
Афоніна І.В. Використання інтерактивного посібника лепбук «Африка».....	144
Будник К.М. Використання інноваційних методів та форм роботи в освітньому процесі.....	148
Бульбіна Т.П. Формування рухової активності та саморегуляції у хлопчиків дошкільного віку засобами гуртка спортивної гімнастики «Котигорошко».....	153

Вдовіцька Л.М. Інноваційна діяльність у роботі вихователя ЗДО «Жила собі фігура». Заняття в середній групі.....	156
Гаврюк Т.В. Інтерактивне навчання – як засіб формування національної свідомості та соціалізації дітей з затримкою психологічного розвитку.....	160
Гончаренко С.Г., Карнаух І.П. Вплив казки на креативний розвиток дітей в сучасному прогресивному суспільстві.....	164
Давлічена О.П. Використання методики В. Воскобовича в освітньому процесі сучасного ЗДО.....	169
Драгожилова К.В. Конспект заняття із впровадженням освіти для сталого розвитку на тему: «Допомога Паперовій Країні».....	171
Драгожилова К.В. Використання технології «сторітелінг» на занятті з розвитку мовлення старших дошкільників. Картки Проппа.....	174
Драгожилова К.В. Квест: «Пригоди з Грайликом».....	180
Жук Т. О. Особливості використання інноваційних технологій у групах компенсуючого типу.....	181
Зеленська Л.В. Таємниці гудзиків.....	185
Кононюк О.Д. Формування всебічної гармонійно-розвиненої особистості засобами українського фольклору.....	190
Коренєва М.М. Конспект інтегрованого заняття у середній групі «До зими в гості».....	197
Куцан Н.А. Використання інтелектуальних карт в освітньому процесі ЗДО.....	200
Кучеренко Н.Г. Інтерактивні методи навчання: особливості, результати і ефективність застосування в дитячому садку.....	209
Майборода О.М. Розробка сценарію Новорічного свята «Рукавичка» для дітей молодшої групи.....	214
Міщенко В.В. Авторська розробка віршів для дітей раннього дошкільного віку.....	218
Моцна Г.В. Інноваційні технології для логіко-математичного розвитку дошкільників у сучасному ЗДО.....	223
Новікова І.В. Магнітний конструктор як потужний інструмент для всебічного розвитку дітей дошкільного віку.....	225
Перець О.І Інноваційна діяльність у роботі вихователя ЗДО.....	233
Пилипець О.В. Психолого-педагогічна технологія в умовах закладу дошкільної освіти.....	239
Карпенко Т. В. Психолого – педагогічний проект «Долю рідного міста пише кожен з нас».....	241
Пилипчук С.М. Конспект інтегрованого заняття у молодшій групі «Жила-була казка».....	246
Пустовойт Л.В. Семінар-практикум для інструкторів з фізичної культури ЗДО у формі квест-гри «Країна веселих м'ячів».....	249
Пуць Н.П. Зошит взаємозв'язку вчителя-логопеда та вихователів для середнього дошкільного віку із ЗНМ.....	256

Рубанюк Н.В. Інноваційна діяльність вихователя як засіб розвитку в дошкільників толерантності.....	265
---	-----

Секція 5. Особливості організації процесу взаємодії між вихователями і батьками в ЗДО

Акун Є.А. Педагогічне спілкування з батьками.....	268
Власова Т.С. Воркшоп як захід роботи з батьками.....	272
Воронцова-Лісницька Г.О. Інноваційні підходи до організації процесу взаємодії між вихователями і батьками ЗДО.....	275
Доктор В.І. Особливості організації процесу взаємодії між вихователями і батьками в ЗДО. Проект «Школа татусів».....	280
Каськова І.М. Форми роботи з сім'ями, які виховують дітей з порушенням інтелектуального розвитку, в умовах спеціальних дошкільних груп.....	286
Коврова Є.Б. «Україна – найкраща країна». Квест в закладі дошкільної освіти за участі дітей старшої групи та їх батьків.....	290
Конарева С.С. Тренінг для батьків дітей з ООП «Я розумію свою дитину».....	295
Петриченко Н.М. Місток взаємодії.....	300
Романова Н.В. Проблеми мовленнєвого розвитку дошкільників..	302
Відомості про авторів.....	304

СЕКЦІЯ 1. ДОСВІД РОБОТИ ВИХОВАТЕЛЯ ЗДО

Бастиль С.С.,
вихователь-методист,
Заклад дошкільної освіти № 106
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна
Ткаченко С.О.,
вихователь,
Заклад дошкільної освіти № 106
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

ВПЛИВ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЕМОЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сучасне сьогодення ставить виклик щодо необхідності використання всіх наявних педагогічних ресурсів для ефективного розвитку дитини [7]. Розвиток творчих здібностей, інтелекту дітей з дошкільного віку є чи не найкращими інвестиціями у майбутнє.

Освітній процес слід насичувати такою діяльністю, яка сприяла б повному задоволенню та розвитку пізнавальних можливостей здобувачів освіти, надавала їм максимальну свободу для творчого просування, пробуджувала прагнення цікаво провести дозвілля. Тому, задля підвищення якості освіти під час організації освітнього процесу в закладах необхідно урізноманітнювати форми цілеспрямованого освітнього впливу, зокрема шляхом впровадження театралізації у різні форми роботи зі старшими дошкільниками.

Реалізація завдань дітей старшого дошкільного віку освітньої лінії «Дитина у світі культури» за програмою «Українське дошкілля» спонукає дітей до:

- гри-драматизації за змістом літературних творів, театралізованої гри;
- вправлянні дітей у передачі образу за допомогою засобів зовнішньої виразності: жестів, міміки та пантоміми;
- сприйманні музичного твору з позиції краси, насолоджуватися музикою.

Все це дає великий поштовх для розвитку творчості дитини, у якій розвивається творча уява й проявляється вміння створювати нове, своє [5].

Потреба у творчості стає життєвою необхідністю. Саме за таких умов формуються якості гармонійно розвиненої особистості.

Театралізована діяльність виступає як специфічний вид дитячої активності, один із найулюбленіших видів творчості. Педагог С. Русова однією з перших систематизувала різні види театралізованої діяльності та вбачала в ній ефективний засіб розвитку мови і творчих здібностей. На думку вченої, якщо діти спеціально готують ролі заздалегідь, дослівно вивчають

репліки літературних героїв, це сприяє збагаченню словника дошкільників образними літературними виразами та «має характер вправи навчання мови» [6 с. 113- 115, 9 с. 147].

Театралізована діяльність на думку Богуш А.М. [2], Амацьєвої О.П. [1], дає дитині змогу виразити свої емоції, ставлення до літературного образу, увійти в роль казкового персонажа, самостійно побудувати зв'язне висловлювання; засіб сприяння глибшому засвоєнню художніх образів, усвідомленню змісту, ідеї художнього твору через сприймання його засобами театру.

Театралізація відіграє особливу роль у житті дитини. Кошелева А.Д. [4], Стрелкова Л.П. вважають, що через театралізовану діяльність діти ознайомлюються з навколишнім світом, навчаються правильної звуковимови, виконують різні ігрові завдання, що сприяють інтелектуальному розвитку. Дитина співчуває героям, розділяє їх почуття, живе разом з ними у світі казки.

Театралізовану діяльність можна використовувати в освітньому процесі як окрему форму роботи з дітьми чи як елемент заняття, розваги, свята тощо [3].

Театралізована діяльність впливає на розвиток різних сторін життєдіяльності дитини. Вона сприяє розвитку інтелектуальної сфери, збагачує знання дитини про театр та людей, які там працюють, вона вчиться порівнювати героїв різних казок, планує власні дії щодо реалізації задуму майбутньої вистави, вчиться поводитись в соціумі.

Серед умов організації театралізованої діяльності здобувачів освіти можна виокремити:

- взаємозв'язок основних напрямів роботи (літературно-мовленнєвого, мовленнєво-творчого, театраль-ігрового);
- комплексне розв'язання мовленнєвих завдань;
- раціональне поєднання різних видів і типів занять;
- інтеграція різних видів дитячої художньої діяльності;
- занурення в активну театралізовану діяльність на основі інформаційно-змістової обізнаності;
- забезпечення адекватного використання театралізованої діяльності в освітньому процесі та доцільності в частому плануванні різних її видів;
- особисту зацікавленість вихователя в означеному виді дитячої діяльності [2 с.152-153].

Для організації театрального середовища в нашому закладі дошкільної освіти створено локації театралізованої діяльності, в яких розміщено ширму, різні види театру - тіньовий, пальчиковий, ляльковий, маріонеток, магнітний, на фланелеграфі. Для проведення театралізованої діяльності зібрано костюми героїв різних казок, маски, шапочки; різноманітний реквізит: кошики, посуд, муляжі фруктів, овочів; предмети побуту та вжитку, тощо. Декорації, реквізит, костюми є загальнодоступними для всіх дітей і використовуються відповідно до змісту казок. Створені види театру розвивають у дітей фантазію, а у педагога бажання зацікавити малят театром. Раціональне поєднання різних

видів занять (художньою літературою, розвитку мовлення, заняття театрального гуртка) і типів (фронтальні, групові, індивідуально-групові), на нашу думку, відіграло значну роль в успішному розв'язанні завдання навчити творчої розповіді. Робота з дітьми проводилася систематично й послідовно з поступовим ознайомленням дошкільників зі сценарієм вистави, вивченням слів героїв та вправлінням їх в оволодінні вміннями й навичками, необхідними для проведення театралізації. У вільний час ми з дітьми часто розігравали пісеньки, потішки, короткі віршики, знайомі їм з дитинства, вчимо прислів'я і приказки, фізкультхвилинки, зображували різні емоційні стани.

Під час гри-драматизації діти стали більш психічно та емоційно розкутими, усвідомлено демонструють позитивні емоції у музично-театральних іграх і костюмованих виставах, вчаться володіти собою, відчувати себе членом колективу. Основи драматизації і акторської майстерності закріплювалися і розкривалися на музичних заняттях, у самостійній театралізованій діяльності, на святах і розвагах.

В результаті запропонованого перспективного плану гурткової роботи «Театральний дивограй» з питання використання театралізованої діяльності діти осягли ази театального мистецтва, набули системи знань про різні види театру та театально-ігрову діяльність.

Театралізована діяльність сформувала у дошкільників досвід соціальних навичок поведінки, моральну спрямованість (дружба, чесність, власне ставлення до добра і зла). Улюблені герої стають зразками для наслідування і ототожнення, допомагають здолати боязкість, невпевненість у собі, сором'язливість.

Діти старшого дошкільного віку під час театралізованої діяльності набули таких показників:

- здатність активно взаємодіяти з дорослими та однолітками під час розігрування уривків казок, інсценування, ігор-імітацій;
- спроможність наслідувати, імітувати голоси тварин, птахів під час театралізацій окремих епізодів казок та драматизації літературних творів;
- уміння доречно імітувати рухи, жести персонажів;
- беруть участь в іграх - драматизаціях, театралізованих іграх, іграх за сюжетами літературних творів.

Діти оволоділи знаннями про театр як мистецький заклад у межах програми, сформувалась діалогічна компетенція, яка ініціює і підтримує розпочату розмову в різних ситуаціях спілкування, відповідає на запитання співрозмовника, дотримується правил мовленнєвого етикету і коректно виявляє власне емоційне ставлення до предмета розмови і співрозмовника. Усе це дало змогу досягти органічного включення елементів творчості у гру та побутові ситуації, що в свою чергу полегшило входження дитини в соціум.

Отже, підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновки, що у процесі театралізованої діяльності дитина засвоює певну систему знань, цінностей, норми, які дозволяють їй функціонувати як повноправному члену

суспільства. Театралізація посилює адаптаційні здібності, коригує комунікативні якості, допомагає усвідомленню почуття задоволення, радості, успішності, а отже, природній поведінці.

Література

1. Аматьєва О.П. Театрально-ігрова діяльність як засіб розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку / О.П. Аматьєва, Л.М. Макарова. - К.: Освіта, 1994. - 146 с.
2. Богуш А.М. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах / Богуш А., Гавриш Н., Котик Т. - К., 2006. - 304 с.
3. Класифікація видів театралізованої діяльності // газета «Дитячий садок». - 2003. - № 47
4. Кошелева А.Д. Емоційний розвиток дошкільнят / А.Д. Кошелева. - К., 2003. - 176 с.
5. Програма розвитку дітей дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. - Тернопіль: Мандрівець, 2013. - 264 с.
6. Русова С.Ф. Розвиток мови дитини / С.Ф. Русова // Вибрані твори. - К.: Освіта, 1996. - С. 113- 115.
7. Олійник О.М. Театрально-ігрова діяльність в умовах дошкільного навчального закладу: навч.-метод. посіб. / О. М. Олійник - Кам'янець-Подільський : Волощук В. О., 2017. - 163 с.

Бендель Л.Л.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний

заклад (ясла-садок) №2 «Казка»

м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

КОНСПЕКТ ТЕАТРАЛЬНОЇ ВИСТАВИ ПРИУРОЧЕНОЇ ДО ДНЯ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Тема: «Пригоди нетішинських друзів»

Мета: розвивати увагу, уяву, мислення, пам'ять, виховувати позитивне ставлення до рідного міста (Нетішин), своєї держави України, державних символів України, державного свята – Дня Конституції України, казкових героїв, колективізм, дисциплінованість, дружелюбність, доброту, ввічливість, закріплювати знання дітей про Державний Прапор України, Державний Герб України, Державний Гімн України, державне свято – День Конституції України, сприяти формуванню моральної свідомості (знань, моральних норм, моральних почуттів, зародження совісті), моральної поведінки (вміння керуватися у своїй поведінці моральними нормами, ініціювати допомогу, співчувати та радіти успіху, робити комусь приємно, відчувати від цього задоволення).

Матеріал: ширма, Державний Прапор України, Державний Герб України, аудіозаписи (Державний Гімн України та інші), ляльковий театр: лялька-дівчинка, пес, кіт, миша, ворон, сорока.

Дія №1

(Маруся з Псом Бровком гуляють квітучою галявиною.)

Маруся: Бровко, поглянь, які красиві квіти на галявині, зелена травичка, Сонечко жовте, яскраве, лагідне яке! А небо - синє-синє, безхмарне! Як я люблю своє місто Нетішин!

Пес Бровко: Гав! Я теж люблю Нетішин! В Нетішині багато будинків: великих-великих, високих-високих! А скільки тут моїх друзів живе!

Маруся: У Нетішині, в мене, теж є багато друзів і знайомих. Бровко, ми обов'язково зустрінемо когось із них. А якщо нікого не побачимо, то можна ще з кимось познайомитись і стане у нас більше друзів. В нашому місті Нетішині багато хороших людей...

Пес Бровко: І тварин!

Маруся: Так, звичайно, Бровко, і тварин.

Пес Бровко: І серед птахів у мене теж є багато друзів.

Маруся: Це добре, Бровко, з усіма потрібно дружити і нікого не ображати.

Дія №2

(Квартира Марусі та Пса Бровка. Мишка Сіроманка нишпорить у кімнаті.)

Мишка Сіроманка: Пі пі пі! Гарно у квартирі цій. Стільки їжі, стільки «цяцьок», м'ячик, пазли...Скільки ляльок!.. Що ж багато тут живуть. Нетішин цей не обминуть. Може залишусь я тут жити, не буде тут коли тужити. Усе в Нетішині буде моє... Цікаво, а що ще тут гарне є...

(Мишка Сіроманка бачить на стіні Державний Герб України, Державний Прапор України.)

Мишка Сіроманка: Ох і цікаві речі я знайшла! Пі пі пі! Такого в мене вдома нема. Це дуже цінні речі! Як то ж вони називаються... Пі пі пі, згадала! Отже, це Державний Герб України – тризуб. Потрібно не забути: Державний Герб України – тризуб. Це тризуб, тризуб, тризуб. Тризуб – це символ влади. А це...Пі пі пі! Це Державний Прапор України! Красивий, дуже красивий Прапор! Можна взяти його за паличку і потримати, бо він маленький. А ще ж великий буває! То я такий великий не втримаю. А маленький можу втримати. Так... Чому Державний Прапор України такий красивий? Хм.. Пі пі пі! Я знаю

чому! Тому що на ньому є дві кольорові смужки: Смужка, що знаходиться вгорі – це смужка синього кольору, вона нагадує небо. А смужка, що знаходиться внизу – жовтого кольору, вона нагадує колоски пшениці. Тому

Державний Прапор України – синьо-жовтий. Так...Що ще тут є?..

(Мишка Сіроманка чує гучний Державний Гімн України за вікном.)

Мишка Сіроманка: Пі пі пі! Чому за вікном такий галас? І чому звучить Державний Гімн України?..Точно! Я знаю чому! Тому, що сьогодні велике державне свято – День Конституції України. До речі, Конституція України – це головний закон держави, якого всі ми повинні обов'язково дотримуватися!

Я хочу теж святкувати це свято! Пі пі пі! Але я не можу просто так піти і нічого з собою не взяти... Хм...Заберу з собою я Державний Герб України – тризуб та Державний Прапор України. Піду, прогуляюсь. Подивлюсь, як святкують свята в місті Нетішин.

Дія №3

(Звучить Державний Гімн України. Маруся з Псом Бровком на квітучій галявині.)

Маруся: Бровко, ти чуєш, пісня лунає? Це Державний Гімн України. Сьогодні велике свято для людей, що живуть у місті Нетішин та в Україні. Коли звучить Державний Гімн України потрібно усім людям стояти, покласти руку «на серце», і співати разом з усіма цей Гімн. Бровко, послухай наш Державний Гімн, а я ще й буду підспівувати!

(Маруся співає Державний Гімн України.)

Пес Бровко: Гав-гав-гав! Державний Гімн України дуже гарний!

Маруся: Так, дійсно. Ой поглянь, Бровко, які хмари темні насуваються! Напевно піде дощ. Ходімо додому, я візьму парасольку.

Пес Бровко: Ходімо. Гав-гав-гав!

Дія №4

(Маруся з Псом Бровком заходять у квартиру.)

Пес Бровко: Гав-гав-гав!В мене таке враження, що тут хтось чужий був! Носом чую! Гав!

Маруся: Ой, Бровко, напевно ти правий! Поглянь, хтось брав їжу з холодильника, а як насмітив!..

Пес Бровко: Гав-гав-гав! Марусю, поглянь сюди! Зникли Державний Герб України - тризуб та Державний Прапор України!

Маруся: Ой, лишенько! Біда! Хто ж це міг таке вчинити! Ой, біда, біда!

Пес Бровко: Марусю, не журись! Я зараз розпитаю у сусідів, може хтось бачив когось підозрілого!

Маруся: Добре, Бровко, біжи скоріше. Ой, біда..

Дія №5

(Пес Бровко зустрічає поліціанта Кота Вусатика.)

Пес Бровко: Гав-гав-гав! Вусатику, допоможи! У нас зникли Державний Герб України та Державний Прапор України!

Кіт Вусатик: Няв-няв-няв! Цікаво, цікаво. Патрульні по Нетішину, повідомили кілька хилин тому, про підозрілу особу на вулиці з Державним Гербом України та Державним Прапором України. Няв! Можливо, це і є той, хто без дозволу взяв ваші речі! Бровко, не хвилюйся! Зараз розберемось! Няв-няв-няв!

(Кіт Вусатик телефонує патрульним поліції: Ворону Жовтодзьобові та Сороці Білокрилому.)

Кіт Вусатик: Няв-няв-няв! Патрульні, терміново затримайте особу з Державним Гербом України та Державним Прапором України! Можливо, це злодій!

Дія №6

(Ворон Жовтодзьоб та Сорока Білокрилий шукають злодія.)

Ворон Жовтодзьоб: Сорока Білокрилий, нам потрібно розділитись, так буде швидше. Кар!

Сорока Білокрилий: Цілком згоден! Кар-кар-кар!

Дія №7

(Ворон Жовтодзьоб зникає, з'являється Мишка Сіроманка.)

Сорока Білокрилий: Кар-кар-кар! Доброго дня! Сорока Білокрилий. Ваше ім'я?

Мишка Сіроманка: Я Мишка...Сіроманка...

Сорока Білокрилий: Куди прямуєш?

Мишка Сіроманка: До..до..додому...

Сорока Білокрилий: Чому ви так нервуєте? Звідки йдете?

Мишка Сіроманка: Була в гостях...

Сорока Білокрилий: А Державний Герб України та Державний Прапор України де взяли?

Мишка Сіроманка: Я, я...

Сорока Білокрилий: Це ваші речі?

Мишка Сіроманка *(Втікає)*: Мої! Мої! Мої!..

Сорока Білокрилий: Ану стій! *(Доганяє)*

Мишка Сіроманка: Пі-пі-пі! Пі-пі-пі! Пі-пі-пі! *(Втікає)*

Дія №8

(Сорока Білокрилий тримає Мишку Сіроманку. Заходять в кабінет до Кота Вусатика.)

Сорока Білокрилий: Кар-кар-кар! Затримали злочинця! Хотів утікати, але вдалось спіймати!

Кіт Вусатик: Затриманий, це ваші речі: Державний Герб України та Державний Прапор України?

Мишка Сіроманка: Я більше так не буду...

Сорока Білокрилий: Кар-кар-кар! Звичайно не будеш!

Кіт Вусатик: Отже, ви злодій! Все, знайшовся нарешті! Сорока Білокрилий – молодець!

Дія №9

(Зустрічаються Кіт Вусатик (з державними символами України) та Пес Бровко.)

Кіт Вусатик: Няв-няв-няв! Доброго дня, Бровко!

Пес Бровко: Гав-гав-гав! Доброго дня, Вусатику!

Кіт Вусатик: Ось, тримай: Державний Герб України та Державний Прапор України.

Пес Бровко: Гав-гав-гав! Дуже дякую, Вусатику, за допомогу!

Кіт Вусатик: Будь ласка, Бровко! Кіт Вусатик завжди до ваших послуг!

Дія №10

(Пес Бровко віддає Марусі державні символи України.)

Пес Бровко: Гав-гав-гав! Поглянь сюди, Марусю, що в мене є!

Маруся: Це ж Державний Герб України - тризуб! Дякую, Бровко!

Пес Бровко: Це ще не все!

Маруся: Ой, це ж Державний Прапор України! Ура! І він знайшовся! Дякую тобі, Бровко! Що б я без тебе робила!

Пес Бровко: Це не лише моя заслуга, Марусю! Мені допомогли мої хороші вірні друзі!

Маруся: Чудові у тебе друзі, Бровко! Давай купимо їм смаколиків у магазині?!

Пес Бровко: Гав-гав-гав! Чудова ідея, Марусю!

Вакуленко О.М.,

вихователь

Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 247

м. Запоріжжя, Запорізька область, Україна

НАЦІОНАЛЬНО – ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЧЕРЕЗ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПРОЕКТ «НАРОДНЕ РЕМЕСЛО ДЕВООБРОБКА»

Сьогодні в умовах гострих протиріч між технічними досягненнями людства і низьким рівнем моральності, що загрожує знищенням антропосфери, особливої ваги набувають виховання підростаючого покоління на засадах краси і моральності. Однак у нашій мистецтвознавчій науці ще недостатньо проводяться комплексні синтетичні дослідження впливу народного декоративного мистецтва на естетичне виховання дошкільників.

Народознавство у навчально-виховній роботі спрямоване на засвоєння дітьми народної моралі, певних норм поведінки, етики й естетики побуту, культури, оволодіння вміннями та навичками трудової діяльності, фізичного вдосконалення. Таким чином, ідеться про окремий напрям у сучасній педагогічній науці та дошкільній практиці — педагогіку народознавства.

Педагогіка народознавства передбачає насамперед застосування у навчально-виховній роботі з дітьми вивчення народних традицій – культурних, духовних, моральних, трудових, сімейно-побутових, українських ремесел, що вкрай необхідні для всебічного і гармонійного розвитку особистості.

Науковотеоретична база

Базовий компонент дошкільної освіти в Україні орієнтує на опанування знань про нашу державу, виховання поваги до державних символів. Реалії сучасності потребують від педагогів виховання патріотичних почуттів у дітей вже змалку, з дитячого садка. Патріотичні почуття дітей дошкільного віку засновуються на їх інтересі до найближчого оточення (сім'ї, батьківського дому, рідного міста, села), яке вони бачать щодня, вважають своїм, рідним, нерозривно пов'язаним з ними. Прилучаючись до народознавства, діти поступово утверджуватимуться у думці, що кожен народ, у тому числі й український, має звичаї, які є спільними для всіх людей. Пізнаючи традиції, народну мудрість, народну творчість (пісні, казки, прислів'я, приказки, ігри, загадки тощо), розширюючи уявлення про народні промисли та ремесла вони

поступово отримують більш-менш цілісне уявлення про втілену в художній і предметній творчості своєрідність українського народу. Водночас у дітей розширюються знання про характерні для рідного краю професії людей, про конкретних їх представників. Таким чином, ми виховуємо патріота, свідомого громадянина своєї Батьківщини.

Патріотизм як моральна якість має інтегральний зміст. З огляду на це в педагогічній роботі поєднано ознайомлення дітей з явищами суспільного життя, народознавство, засоби мистецтва, практична діяльність дітей (праця, спостереження, ігри, творча діяльність та ін.), національні, державні свята. Тому у проекті відображені завдання таких освітніх ліній Базового компоненту: «Дитина в соціумі», «Дитина у світі культури», «Гра дитини», «Мовлення дитини».

Національне виховання ґрунтується на залученні дітей до глибинних пластів національної культури і духовності, формуванні національних світоглядних позицій, ідей, поглядів, переконань на основі цінностей вітчизняної світової культури. Значний внесок у розробку цих питань здійснили класики педагогіки Я.Коменський, І.Песталоцці, Г.Сковорода, а пізніше К.Ушинський, В.Сухомлинський, С.Русова, Г. Ващенко, О.Духнович, В. Кузь, Р. Скульський, М. Стельмахович, П. Щербань та інші. Окремі аспекти використання народної педагогіки у вихованні підростаючих поколінь висвітлено у працях: І.Беха, А. Богуш, О. Вишневського, Н. Лисенко, О. Матвієнко, Н. Рогальської, Ю. Руденка, В. Чайки, М. Чепіль, К.Чорної та інших. [7, с. 200]

Значним внеском у дослідження освітньовиховного потенціалу української етнопедагогіки стали праці Г. Ващенка, О. Духновича, В. Кузя, С. Русової, Р. Скульського, М. Стельмаховича, В. Сухомлинського, П.Щербаня. [7, с. 201]

Сьогодні ми повертаємось до забутого, відроджуючи, пробуджуючи до життя національні традиції, національний дух нашого народу. Починати цю роботу потрібно з раннього віку в сім'ї, в дошкільному закладі, у школі.

Залучення дітей до народної творчості, мистецтва, безпосередня участь у національних святах виховують у них естетичні почуття, розвивають художнє світобачення, наповнюють емоційну сферу дитини радіщами, піднімають настрій, формують естетичний смак. [1, с. 22]

У закладах дошкільної освіти (ЗДО) використовують різноманітні методи і форми для ознайомлення дітей з українським народознавством з урахуванням вікового світосприйняття дітей: екскурсії і цільові прогулянки (покладання квітів до пам'ятника, екскурсії в музеї); розповідь вихователя; бесіди про рідне місто, країну, її історії; спостереження за змінами в зовнішності рідного міста; за працею людей в ЗДО і в місті, селі; показ ілюстрацій, фільмів, слайдів; прослуховування аудіозаписів (гімн країни, патріотичні пісні про Батьківщину); використання фольклорних творів (прислів'я, приказки, народні ігри, казки, пісні, потішки, заклички); ознайомлення з українським народним декоративно - прикладним мистецтвом (розпис, іграшки, вишивка); знайомство з творчістю поетів, художників,

композиторів); організація тематичних виставок; участь в громадських і народних календарних святах [2, с. 98]. Відтак, навчання дітей фольклору повинне відбуватися на основі синтезу основних форм діяльності – гри, музики, хореографії, фольклорного театру, образотворчого мистецтва, праці. Таким чином, виховання дітей дошкільного віку засобами українського фольклору сприяє становленню духовного світу особистості, створенню умов для формування внутрішньої потреби суб'єкта у неперервному вдосконаленні та в реалізації своїх творчих можливостей.

Стисла анотація: ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з народним ремеслом деревообробка та його підрозділами теслярство, різьбярство, столярство, бондарство.

Опис проекту «Народноужиткове мистецтво ремесло деревообробка» для дітей старшого дошкільного віку

Мета проекту: сприяти розширенню світогляду дітей, поглиблювати знання про народне ремесло деревообробка, формувати естетичну компетенцію та розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку у процесі ознайомлення з ним. Розвивати кругозор, виховувати національну свідомість, повагу до традицій українського народу.

Завдання проекту:

- поповнювати знання вихованців про Україну, історичне минуле та культурну спадщину свого народу;
- здійснювати національне виховання підростаючого покоління, розвиток традиційних народних промислів та ремесел;
- формувати художній смак та любов до прекрасного, сприяти розвитку пізнавальної та творчої активності дітей;
- викликати бажання робити;
- розвивати зв'язне мовлення, увагу, пам'ять, логічне мислення, уяву, дрібну моторику рук та фантазію.

Очікувані результати проекту:

- формування у дітей ціннісного ставлення до історичного минулого українського народу, поваги до ремесел минулого та їх осучаснення, усвідомлення дітьми своєї національної приналежності;
- вміння застосувати вихованцями отримані знання на практиці;
- підвищення рівня загальної культури вихованців;
- дати змогу помітити самотність предметів давнини, оригінальність виробів народних умільців, помічати ці вироби в дитячому садку, вдома, на вулицях рідного міста.

Характеристика проекту:

- по домінуючій діяльності: творчий, пізнавальний;
- за тривалістю: короткочасний 5 днів;
- за кількістю учасників: колективний;
- за характером контактів: у межах ЗДО, старша група «Капітошка»;
- учасники проекту: вихованці старшої групи, їх батьки та педагоги ЗДО.

Етапи реалізації проекту:

Організаційний	– вибір теми проекту, визначення мети, завдань та терміну проведення; – збір інформації по темі проекту: ознайомлення з педагогічною та методичною літературою; – добирання ефективних методів, прийомів та практичного матеріалу для роботи з вихованцями; – підвищення професійної компетентності педагогів шляхом надання методичних рекомендацій та консультацій з питань реалізації проекту; – залучення батьків до реалізації проекту.
Мотиваційно - інформаційний	– конкретизація педагогічних завдань на період реалізації проекту, з урахуванням особливостей групи; – мотивація для формування прагнення, бажання дітей до участі у проекті, розвиток їх внутрішньої активності; – поповнення та формування знань, умінь і навичок, необхідних для реалізації проекту.
Репродуктивний	– сприяння практичному застосуванню набутих на інформаційному етапі знань, умінь та навичок; – використання нових, нестандартних завдань і проблемних ситуацій, які спонукають дітей до застосовування отриманих знань та вмінь та активізують прагнення дітей до самостійного пошуку; – створення сприятливої атмосфери для розвитку творчого потенціалу дітей; – заохочення оригінальних ідей дітей, батьків та працівників ЗДО; – реалізація спільного творчого задуму, наповнення процесу його втілення спалахом позитивних емоцій; – стимулювання прагнення дітей поділитись позитивними емоціями з іншими людьми і порадувати їх; Завдання педагога на цьому етапі допомогти кожному вихованцю випробувати свої можливості, викликати в дітей відчуття впевненості в своїх силах, відстежити динаміку розвитку кожної дитини.
Підсумковий	– аналіз ефективності впровадження проекту; – оцінювання своєї діяльності і власних зусиль дітьми, викликати спогади, пережиті позитивні емоції; – порівняльний аналіз досягнень у різних видах діяльності кожної дитини лише по відношенню до її власних попередніх результатів; – вправлення у вмінні виражати вдячність тим, хто допоміг реалізувати спільний задум, радість за власні успіхи та успіхи дітей групи; – підтримання найменших ініціатив, ідей щодо нового проекту, того, чим би хотіли займатися діти, що їх цікавить; – підготовка мультимедійної презентації проекту; – презентація проекту на сайті ЗДО.

Вид діяльності	Зміст і мета роботи
I пол. дня	Перший день
Бесіда «Дерева навколо нас» Дидактична вправа «Дерева – користь і шкода»	Формувати обізнаність у природничому просторі, висловлювати свої роздуми, виховувати спостережливість, виховувати бережливе ставлення до дерев.
Заняття ознайомлення з природою «Таємниці дерев»	Ознайомити дітей з особливостями дерев. Навчити бачити взаємозв'язки дерев із навколишнім середовищем (вода, сонце, ґрунт, тварини, комахи). Активізувати вміння обстежувати спиляну частину дерева за допомогою різних аналізаторів. Закріплювати назви частин дерева. Продовжувати вчити дітей висувати гіпотези, ставити запитання, давати визначення поняттям листопад, проводити експерименти, робити висновки. Ознайомити з професіями, пов'язаними з обробкою деревини. Формувати уявлення про значення дерев у житті людини. Виховувати бережливе ставлення до дерев, екологічну культуру.
Спостереження за деревами (на прогулянці)	Поглибити знання дітей про дерева як природний ресурс; виховувати дбайливе ставлення до природи та пошану до творчості майстрів; вчити вихованців розрізняти дерева восени, розвивати спостережливість, увагу.
Рухлива українська народна гра «Горюдуб»	Розвивати спритність і кмітливість, увагу, зосередженість, виховувати повагу до своїх друзів.
Дидактична гра «З якого дерева листок та плід»	Мета: вчити дітей розпізнавати види дерев за зовнішнім виглядом, називати їх, знаходити відповідний плід та листочок, розвивати мислення уважність, пам'ять, виховувати любов та дбайливе ставлення до природи.
II пол. дня	Перший день
Перегляд презентації «Народне ремесло деревообробка»	Ознайомити дітей з різновидом українського народноужиткового мистецтва деревообробкою. Вчити розуміти і відчувати любов до ремесла свого народу, а також сформувати у дітей шану до історичного минулого та до талановитих людей. Розвивати зв'язне мовлення, увагу, пам'ять. Виховувати естетичний смак, любов до народного мистецтва.
Робота з батьками	Повідомити батькам про початок роботи над проектом. Внести в батьківський куточок інформацію по опрацюванню нової теми. Анкетування «Патріотичне виховання вашої дитини».
I пол. дня	Другий день
Бесіда «Мій будинок»	Розширити та збагатити знання дітей про будинок, в якому вони живуть. Розвивати бажання вивчати звичаї та обряди нашого народу, їх коріння; виховувати шанобливе ставлення до своєї Батьківщини, до традицій українського народу, бажання примножувати досягнення української культури.
Заняття з народознавства та розвитку мови «Моя хата» з переглядом презентації	Фізичний розвиток: удосконалювати координацію рухів в обмеженому просторі приміщення, підтримувати цікавість до рухових ігрових вправ.

	Соціально-моральний розвиток: виховувати пошану до людини трудівника, вчити малят шанувати свою історію, традиції, любити рідну домівку. Емоційно-ціннісний розвиток: учити дітей виявляти внутрішню позицію стосовно предметного довкілля, отримувати задоволення від гри. Пізнавальний розвиток: розширити знання вихованців про особливості вигляду екстер'єру української хати минулого, матеріали, які використовувалися для її спорудження тощо; покращувати логічне мислення. Мовленнєвий розвиток: розвивати монологічне мовлення, закріпити в активном словнику назви житла та його складових. Художньо-естетичний розвиток: формувати в дітей уміння помічати красу традиційного українського житла, виховувати любов до мистецьких традицій українського народу. Креативний розвиток: учити виділяти в предметному довкіллі нетипове, відкривати нове для себе; удосконалювати творчі навички в зображенні української хатини.
Сюжетно-рольова гра «Юні архітектори»	Продовжувати вчити дітей будувати споруди з піску, використовуючи для прикраси природний матеріал; розвивати дрібні м'язи рук, пам'ять, мислення.
Читання казки «Лисиця тесляр»	Поглибити знання дітей про казку як вид української народної творчості, навчити спостерігати за діями персонажів, запам'ятовувати послідовність подій (сюжет), визначати головних «героїв», розвивати спостережливість, зв'язне мовлення; збагачувати життєвий досвід малюків через виховні цінності казки, виховувати прагнення до добра, порядності, любов до рідної мови, народної казки.
Рухлива укр. народна гра «Міст»	Виховувати спритність, швидкість бігу.
Спостереження «Моє місто»	Узагальнити знання дітей про рідне місто (культуру, архітектуру, природу, жителів).
II пол. дня	Другий день
Музична гра інсценізація «Вітряк»	Поглибити знання дітей про споруди українського села – вітряк, та його вчити бути відповідальним за свою частину роботи, бо від неї залежить кінцевий результат. Виховувати почуття національної свідомості, гідності, повагу до історичного минулого українського народу. Розвивати вміння працювати в колективі.
Робота з батьками	Виготовити дома поробки з бросового матеріалу або сірників на тему теслярство (будинки, млин, храм, колодязь)
I пол. дня	Третій день
Бесіда «Меблі в твоїй оселі»	Ознайомити дітей із будовою міської квартири та приватного будинку; звернути увагу дітей на спільні риси й відмінності; дати знання про меблі та їх призначення; ввести ці назви в активний словник дітей; спонукати самостійно облаштовувати кімнату для ляльок (у формі

	ігор); розвивати пізнавальну активність; виховувати бережливе ставлення до меблів.
Заняття ознайомлення з навколишнім світом і конструювання. (старша група). Перегляд презентації «Музей оселі»	Закріпити знання про меблів, про різних матеріалах, з яких виготовляють меблі, ознайомити з інтер'єром оселі в давні часи. Вчити фантазувати, придумувати нові якості для меблів; закріплювати навички роботи з будівельним матеріалом, використовуючи всі його різноманітність. Дати дітям можливість придумати "рекламу" свого виробу. Розвивати уяву, спостережливість.
Дидактична гра «Я — дерево»	Закріплювати назви дерев, що ростуть на території дитячого садка.
Читання твору М.Підгірянки «Гостинна хата»	Поглибити знання дітей про творчість М.Підгірянки, навчити спостерігати за діями персонажів, запам'ятовувати послідовність подій (сюжет), визначати головних "героїв", розвивати спостережливість, зв'язне мовлення.
II пол. дня	Третій день
Дидактична гра «Знайди ті вироби, про які я розкажу»	Учити знаходити предмет за описом; розвивати уважність, дисциплінованість.
Перегляд відео «Абвгдейка»	Закріпити знання дітей про професії людей, які займаються деревообробкою https://youtu.be/vuz88kn1qhU
Робота з батьками	Виставка робіт поробок, які виготовили батьки з дітьми з дерева.
I пол. дня	Четвертий день
Дидактична гра «Відгадай»	Закріпити назви посуду, розвинути увагу, мислення у дітей.
Заняття народознавство та малювання «Бабусин посуд»	Ознайомити дітей з предметами домашнього вжитку (посуду), навчити називати предмети посуду; познайомити зі старовинними способами виготовлення посуду з дерева; розповісти про традиційні ознаки, про українську кухню; ознайомити з народними прислів'ями, приказками, віршами, загадками, забавлянками про предмети посуду. Збагатити словник дітей словами – назвами українського національного посуду, активізувати словник виразами, прислів'ями, загадками. Прикрашати готові форми посуду, розвивати здатність насолоджуватись мистецтвом, дрібну моторику рук, мову, мислення, творчу уяву, фантазію. Виховувати: гостинність, повагу до традицій рідного народу, естетичний смак.
Дидактична гра «Склади розбитий посуд»	Вправляти в умінні складати з частин ціле; розвивати увагу, дрібну моторику рук
Дидактична гра «Порівняй»	Розвивати увагу, пам'ять, зорове сприймання, мислення, мовлення дітей; розширювати та закріплювати знання дітей про посуд українців у давнину; збагачувати словниковий запас дітей словами назвами посуду «діжка», «тарілка», «цукерниця», «медівниця» і т.д.; виховувати патріотичні почуття до своєї країни, любов та шану до історії свого народу

Рухлива гра «Онуки в гостях у бабусі»	Тренувати дітей у лічбі та вміння домовлятися; виховувати спритність і кмітливість, увагу, зосередженість, повагу до своїх друзів.
II пол. дня	Четвертий день
Розвага «Бабусина криниця»	Продовжувати знайомити дітей із символами українського народу; формувати уявлення про те, як шанобливо та бережливо ставились наші предки до криничних джерел; виховувати шанобливе ставлення до природи, її багатств, патріотичні почуття на основі формування любові до рідної природи, гордості за її красу; розвивати мовлення, мислення, музикальний слух, основні м'язи, спритність.
Українська народна гра «Латка»	Розвивати спритність, швидкість бігу.
Робота з батьками	<i>Консультація для батьків «Патріотичне виховання дітей старшого віку».</i>
I пол. дня	П'ятий день
Дидактична гра «Продовж речення»	Розвивати мовлення, мислення, творчість.
Перегляд відео «Бондарство»	Познайомити дітей з народним ремеслом бондарством. https://youtu.be/jniUL8liL50
Заняття з ліплення «Коромисла з відрами»	Мета: викликати інтерес до народного ремесла бондарство та традицій українського народу, познайомити з народним ремеслом бондарством. Продовжувати знайомити дітей з нетрадиційною технікою зображення пластилінографія, вчити створювати виразний образ за допомогою передачі обсягу та кольору. Закріпити знайомі вміння і навички дітей в роботі з пластиліном (розкочування, сплюснювання, розгладження готових поверхонь). Розвивати дрібну моторику рук.
Читання казки «Незвичайне королівство» (Олег Шелепало)	Мета. Вчити уважно слухати казку, аналізувати твір, закріпити знання про професії.
Виставка дитячих робіт	Прикрасити виготовленими дітьми власноруч роботами (за бажанням кожної дитини) протягом проекту.
II пол. дня	П'ятий день
Дидактична гра «З чого виготовлено?»	Формувати у дітей уявлення про вироби українських промислів, з чого вони виготовлені (глини, металу, дерева, скла, шкіри, вовни, бавовни, льону, паперу та ін.), виховувати інтерес до минулого свого народу.
Народна рухлива укр. гра «Регіт»	Виховувати спритність і кмітливість, увагу, зосередженість, повагу до своїх друзів і такі позитивні якості: чесність, доброту, доброзичливість.
Народна рухлива гра «Панас»	Виховувати спритність і кмітливість, увагу, зосередженість, повагу до своїх друзів і такі позитивні якості: чесність, доброту, доброзичливість
Робота з батьками	Презентувати батькам вихованців виставку дитячих робіт. Залучати дітей до вивчення традицій українського народу, та виховання культурних цінностей. Спонукаючи батьків до активної участі у спільній з дітьми творчості та співпраці з дошкільним закладом щодо виховання у

	дітей шанобливого ставлення до традицій та історії українського народу, відродження, збереження та популяризації народних традицій та звичаїв в галузі декоративно-прикладного мистецтва. <i>Пам'ятка для батьків. «Як залучити дітей до морально-патріотичного виховання вдома.»</i>
--	--

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні (нова редакція) / наук. ред. А.М. Богуш – К.: Знання, 2012. – с. 1722.
2. Вільчковський Е. Форми виховання дітей у дошкільному закладі. Київ. 2001.- с. 211.
3. Дитина в дошкільні роки: комплексна освітня програма /автор. колектив; наук. керівник К. Л. Крутий. – Запоріжжя: ТОВ “ЛПС” ЛТД, 2016. – 160 с.
4. Українське народне декоративноприкладне мистецтво як засіб формування етнокультури в учнів загальноосвітньої школи / Катерина Демчик, Ірина Кляпетура //Гуманітарний простір науки: досвід і перспективи: матеріали VIII Міжнарод. наук.практ. інтернетконф., 20 січ. 2017 р. ПереяславХмельницький, 2017. – Вип. 8. – С. 90–94.
5. Лозинська Є.Ф. Українське народознавство дітям дошкільного віку: Метод. Посібник для дошкільних закладів – Львів: Оріяна – Нова, 2008р. – 208с.
6. Енциклопедія сучасної України [електронний ресурс]/ [сайт].- Режим доступу http://esu.com.ua/search_articles.php?id=56290.
7. Наука та інноватика: вітчизняний і світовий досвід: Збірник матеріалів VI Круглого столу, Черкаси, 13 травня 2020 р. / редкол.: О. В. Черевко (голова), С. В. Корновенко, Н.В. Зачосова [та ін.] – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2020. – 216 с. [електронний ресурс]/ [сайт].- Режим доступу http://doshkilly.at.ua/avatar/photo/2020_solovei_ju.o-materiali_kruglogo_stolu.pdf

Войтко А.В.,

вихователь,

ДНЗ-ЦРД №7,

м. Бердичів, Житомирська область, Україна

СПОСТЕРЕЖЕННЯ - ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ РОЗВИТКУ УВАГИ, МИСЛЕННЯ, ДОПИТЛИВОСТІ У ДІТЕЙ

Спостереження - це цілеспрямоване сприйняття, складний пізнавальний процес, у якому виявляється єдність чуттєвого і раціонального. На основі спільної діяльності аналізаторів, завдяки слову вихователя у дітей утворюються конкретні знання, розвивається мислення, мова, виховується матеріалістичне ставлення, інтерес і любов до природи, відчуття красивого.

Організоване вихователем спостереження природних об'єктів і явищ природи є основним способом ознайомлення дітей дошкільного віку з природою.

Залежно від об'єкта і віку дітей спостереження можуть бути епізодичними, тривалістю у кілька хвилин, і тривалими, такими, що проводяться протягом багатьох днів, а інколи і тижнів.

Під час тривалих спостережень діти мають можливість помічати послідовність у настанні природних явищ, їх видимий зв'язок.

Вересень

1. Повісити календар природи. Розглянути його, запитати дітей, яка пора року настала, розглянути малюнки на календарі, показати, де написано слово «осінь». Доручити черговим по куточку природи визначити, яка сьогодні погода, і відмітити в календарі. Прочитати вірш «Вересень» М. Рильського (ст. 90 „Мої улюблені вірші“)

2. Поспостерігати за вітром. Запропонувати дітям пробігти проти вітру. З'ясувати чому важко було бігти. Який сьогодні вітер? Як можна визначити його напрям? Визначити напрям вітру за допомогою прапорців, повітряних кульок. Прочитати вірш „Осінній вітер” К.Перелісної (ст.75 „Мої улюблені вірші“).

3. Спостереження за сонцем: значення тепла для живої природи:

*які місця на подвір'ї садочку освітлені сонцем вранці, а які – ввечері;

* запропонувати дітям заплющити очі і повернутись обличчям до сонця.

Чи так сонце зараз гріє, як улітку? Яке влітку сонце? Яке восени? Яке зараз повітря?

4. Звернути увагу, як цвітуть чорнобривці. З чим можна їх порівняти? Назвати кольори квіток та листя. Підпушити ґрунт у квітнику. Прочитати вірш „Чорнобривців насіяла мати“.

5. Провести спостереження за птахами. Чому так багато птахів зібралось в одному місці? Що вони роблять? Як називаються птахи? Які птахи відлітають? Чому? Приказка: Восени і горобець багатий.

6. Оглянути ділянку дитячого садка. На яких деревах з'явилося жовте листя? Що станеться пізніше з листям? Перевірити, як діти розрізняють дерева. Прочитати вірш „Осінь” Чалий.

7. Розглянути квіти в квітнику. Які квіти найкраще цвітуть? Пригадати частини рослини. Чим важливе насіння для рослин? Показати різне насіння. Підвести дітей до висновку, що з насіння виростають нові рослини. Зібрати насіння квітів.

8. Провести спостереження за життям павука. Чому так багато літає павутиння? Хто сидить на павутинні? Розповісти дітям, що восени виводиться багато павучків. Вони розселяються, перелітають на таких павутинках. Яку користь приносять павучки? Як треба до них ставитися? Прикмета: „Якщо багато павутиння і шпаки не поспішають відлітати - осінь буде тривала”.

9. Оглянути з дітьми кущ калини, помилуватись її червоними ягодами, схожими на намисто. Чи можна їсти ягоди калини? Розповісти, що

вони мають лікувальні властивості. Загадати загадку про калину: „У вінку зеленолистім у червоному намисті видивляється у воду на свою хорошу вроду”.

10. Зібрати насіння дикорослих рослин. Розповісти, що ним можна підгодовувати птахів узимку, бо вони поживні. Зробити дослід: знайти насіння з лопуха, покласти на чистий листок паперу і при давити, щоб залишилася пляма жиру. Хто саджає лопух? Розповісти, що його насіння має гачки і чіпляється до одягу людей, до шерсті тварин. Лопух - лікарська рослина. З його коріння роблять мазь, яка швидко загоює рани. Підвести до висновку, що дикорослі рослини мають важливе значення для тварин і для людей.

11. Поспостерігати за дощем. Звідки впала дощова краплина? Де вона народилася? Чому ви так думаєте? Розповідь вихователя про кругообіг води в природі.

12. Оглянути куточок природи. Звернути увагу на те, що у ньому з'явилися нові квіти: традесканція, герань, колеус. Розглянути їх, пояснити, як треба їх доглядати: традесканція любить багато води, герань - сонце, її не слід часто поливати, а колеус любить і воду, і сонце.

Жовтень

1. Повідомити дітям про настання нового місяця. Пояснити назву „жовтень”. Розповісти про походження назв інших (народних). Читання вірша Паронової В. „Жовтень”. Груші, яблука зібрали, у комору заховали. Проситься гарбуз до хати, щоб під ліжком зимувати. В лісі вирости опеньки, довгоногі і тоненькі

2. Продовжувати вчити дітей відмічати стан погоди за зразком та запитаннями вихователя, використовуючи порівняння, образні вислови. Щоденно відмічати погоду у календарі. Закріпити умовні позначення: дощ, вітер, перемінна погода.

3. Спостереження за положенням сонця на небосхилі, висотою стояння сонця. Пояснити принципу причини зміни дня і ночі.

4. Спостереження за туманом (що таке туман, як він утворюється, народні прикмети пов'язані з цим явищем) -Часті тумани - багато грибів.

5. Розглянути іній на траві. Розповісти, що уночі був мороз. Що станеться з інієм, коли пригріє сонце. Підвести до висновку, що іній-це замерзла вода. Як зашкодив іній рослинам.

6. Спостереження за деревами на території дитсадку (назва, зміна кольору листя, причини змін);

7. Розгляд плодів декоративних дерев (шишки , жолуді, каштани). Загадування загадок про плоди. Пояснити зв'язок між плодами і насінням молодих рослин. Збирання, виготовлення поробок. На дереві гойдається, жупан колючий має, на літо одягає, а восени скидає. Живе один батько, тисячі синів має, Усім шапки справляє, а собі не має.

8. Провести спостереження у квітнику. Визначити якими стали сальвії, айстри, чорнобривці

Викопати квітку чорнобривців та пересадити її в кімнату для

спостережень.

9. Продовжувати спостереження за птахами. Що змінилось у поведінці? З чим пов'язані зміни? Чи всіх пташок можна побачити зараз? Чому ні? Чому птахи відлітають? Назвіть перелітних і зимуючих птахів.

10. Провести спостереження у куточку природи за кімнатними рослинами. На яких рослинах є квіти? Закріпити правила догляду за кімнатними рослинами.

11. Звернути увагу на горобину в осінньому вбрані. Прочитати вірш М.Познанської «Горобина»

12. Відзначити, що після холодних днів більше з'являється жовтого листя. Оглянути дерева і кущі. Які зміни відбулися на них? Яке дерево найкрасивіше? На яких деревах і кущах з'явилося червоне листя? На яких найдовше тримаються зелені листочки?

13. Ознайомити з правилами засушування листя для гербарію. Яке листя можна вважати найкрасивішим? чому ми не рвали листя влітку? Розглянути листок горобини і клена. Пояснити поняття „простий“, „складний“ листок. Назвати дерева зі складними листям.

14. Спостереження за станом неба. Різновиди хмар, їхні естетичні якості. Процес утворення хмар (дослідним шляхом), розрізнення дерев за формою листя, розміщенням гілок; пояснити явище листопаду. Вірш „Листя з лип і берез“ („Краю мій рідний“ ст.180)

Листопад

1. У вітряну погоду організувати ігри з млинком. Чому млинок^ іноді швидко крутить, а іноді-повільно?

2. Провести спостереження в куточку природи. Надворі холодно, і всі квіти вже відцвіли, а в куточку природи вони ще цвітуть. Як називаються ці квіти? Чому в хаті вони цвітуть, а на дворі не цвітуть?

3.. Після дощу запропонувати дітям попробувати воду її калюжах. Яка вода холодна чи тепла? Чому влітку вода тепла, а тепер холодна? Чому влітку калюжі швидше висихають, ніж тепер?

4. Оглянути ділянку. На якому дереві зовсім немає листя? На якому ще залишилося? Зібрати листя для ігор.

5. Провести спостереження за небом. Якого воно кольору? Чи так сонце гріє тепер, як улітку? Прочитати уривок з вірша Щоголева «Осінь».

6. Під час прогулянки запитати дітей, чи бачать вони метеликів, бджіл, джмелів. Чому їх не видно? Куди вони поховались? Показати місця схову.

7. Запропонувати дітям самостійно визначити погоду і відповідно до неї дібрати іграшки

8. Послухати спів пташок. Чи багато тепер пташок? Чому вони відлітають? Якщо є можливість, показати зграї перелітних птахів. Розповісти дітям, що стає холодно, пташкам мало їжі, і вони відлітають у теплі краї. Назвати птахів, що залишаються зимувати.

9. Після морозу оглянути з дітьми ділянку. Що сталося з квітами, травою? Чому вони почорніли, зів'яли? Розповісти, що весною вони знову

вироснуть з насіння. Пошукати насіння.

10. Розглянути хмари. На що вони схожі? З чого утворюються хмара? Пояснити, що хмари утворюються з пари. Чи бачили діти пару? Якого вона кольору?

11. Спостерігати за пташками, що прилітають на ділянку дитячого садка. Яких пташок діти знають? Чому пташки не мерзнуть? Що вони шукають на ділянці? Принести корму й погодувати пташок. Чому треба піклуватися про пташок?

12. Відмітити, що після морозу замерзла вода в калюжах. Поковзатися по льодяних доріжках. Визначити якості льоду.

13. Розглянути кімнатні рослини у куточку природи. Яких кімнатних рослин діти уже знають? Як вони називаються? Що в них відмінне? Яка квітка більше подобається? Чому квіти в групі добре ростуть?

14. Спостерігати за синицею. Якого кольору голова, груди? Чи спритно перелітає з гілки на гілку? Як співає? Розповісти про користь, яку приносить пташка. Чому її треба підгодовувати і оберігати? Хто вдома підгодовує, синичок?

Грудень

1. Повідомити дітям про початок зими, назвати зимові місяці, пояснити назву місяця «Грудень». Прочитати вірш «Грудень»

2. Продовжувати вести систематичне спостереження за погодою і відмічати її в календарі. Познакомити з новими умовними позначками. Вміти описувати погоду та красу зимового дня.

3. Спостерігати за снігопадом. Розглянути сніжинки, вивчити форму, будову, величину. Підвести до висновку, що сніжинки — це шестипроменеві кришталіки. Загадати загадку про сніг. Чи завжди сніг випадає у вигляді сніжинок? Хто бачив снігову крупу?

4. Спостерігати за інієм. Пояснити, що іній з'явився вночі при ясному небі та безвітряній погоді при морозній температурі; вдень зникає.

5. Визначити, що під час відлиги сніг розтає. Як називається це явище? Для кого це добре, а для кого ні?

6. Запитати в дітей, як можна розпізнати дерева, коли на них немає листя. Визначити дерева на ділянці дитячого садка. Пояснити, що взимку дерева розпізнають за корою, за розташуванням гілок. Загадати загадку: «Хто на зиму роздягається, а на літо одягається?»

7. Оглянути рослини в куточку природи. Чи не з'явилися на них квіти?

8. Спостерігати за поведінкою птахів під час потепління. Пригадати прикмети: «Горобці купаються - чекай потепління», чому сильний мороз пташкам важко? Прочитати вірш «Сорока» М.Пономаренка.

9. Формувати уявлення про комах з настанням холодів. Чому зникли мурашки та інші комахи? Показати місця зимівлі (під корою дерев, під листям, у землі, у щілинах).

10. Спостереження за мешканцями акваріума: рибками. Розглянути будову тіла риби, спосіб живлення. Що є необхідною умовою життя риб у

акваріумі (важливість догляду).

11. Відзначити, що листя на деревах майже немає. Запропонувати дітям уважно оглянути всі дерева й сказати, на якому дереві найбільше лишилося листя і на якому найменше.

12. Відзначити, що восени дуже рано темніє. Чому це так? Сонечко рано ховається, тому стає темно. Пригадати, як було світло влітку. Приказка : «Листопад уриває дня, а накликає ночі».

13. Показати вранці іній на рослинах. Як виблискують кристалики інію на сонці. Пояснити що іній — це частинки води, які замерзли на морозі й перетворилися в кристалики. Простежити , як після інію буріють листочки рослин, що залишилися ще зеленими.

14. Спостерігати за першим снігом. Запитати дітей, чи довго тримається перший сніг. Сказати, що ще не один раз буде падати сніг і розтавати. Прочитати уривок з оповідання О.Копиленко «Перші сніжинки».

15. Звернути увагу на те, що з'явилося багате ворон, галок. Запитати, чи бачили їх діти стільки влітку. Подивитися, що вони шукають біля житла людей. Яких птахів найчастіше бачили влітку.

16. Оглянути дикорослі рослини. Показати дітям, що спориш, подорожник - побуріли. Розповісти, що дрібненькі насінини споришу, а також: корінці подорожника залишилися зимувати у землі. Взимку їх вкриває сніг і вони не мерзнуть.

Січень

1. Розглянути зимовий пейзаж. Чому взимку красиво? Чи гарно виблискують сніжинки на деревах, кущах? З чим їх можна порівняти? Підгорнути сніг під дерева й кущі. Для чого це потрібно робити? ,,

2. Виготовити льодяні прикраси для ялинки. Спостерігати, як замерзає вода й утворюється лід. Прикрасити ялинку кольоровими льодинками.

3. Розглядання тюльпана, внесеного для вигонки. Де росток у тюльпана? Чому таке бліде листя? Чого не вистачало рослині? Що треба рослині, щоб вона добре росла? Підвести до висновку, що рослина жива і для її росту потрібні світло, тепло, волога і поживні речовини. Запропонувати спостерігати за змінами в рослині.

4. Ознайомити дітей з прикметами погоди: якщо ввечері дим стовпом піднімається вгору, -буде мороз. А якщо стелиться? Послухати, про які прикмети ще дізналися діти.

5. Розглянути сніжинки під лупою. Скільки променів у сніжинок? Чи однакові вони за формою? Які найкрасивіші? Запропонувати дітям запам'ятати зори сніжинок, щоб потім їх намалювати..

6. Принести в групу гілки тополі і берези. Чим відрізняються гілочки? Що в них подібного? Живі вони чи ні? Що потрібно, щоб вони , розвивалися?

7. Розглянути альбом з малюнками птахів. Визначити, які птахи відлетіли від нас, а які залишилися зимувати?

8. Провести спостереження за снігопадом. Визначити, який сніг-

липкий чи розсипчастий. Чому липкий? Коли буває розсипчастий?

9. Пригадати, як минулої зими робили гриби із снігу. Запропонувати дітям зробити їх самостійно, визначити місце, де поставити.

10. Після великого снігопаду спостерігати за роботою снігоочисних машин. Розказати, як вони полегшують працю людей. Допомогати дорослим очищати від снігу доріжки на ділянці дитячого садка.

11. Спостерігати за поведінкою птахів, що прилітають на ділянку. Запитати дітей, як вони розрізняють ворону й грака? Що птахи шукають біля житла людей? Сказати, що граків також: треба підгодовувати-це дуже корисні птахи. Загадати загадку: «Чорномазий, білодзьобий, за плугом поважно ходить, черв'яків, жуків знаходить-сторож: вірний, друг полів, перший вісник теплих днів». Чому говорять: «Птахи-друзі людини?»

12. Наприкінці січня відзначити, що сонячних днів стає більше. Запитати в дітей, чи гріє сонце. Сказати прислів'я: "Зимою сонце світить, та не гріє»

Лютий

1. Повідомити дітям, що почався останній місяць зими-лютий. Пояснити його назву. Прочитати уривок з вірша С.Маршака «Лютый».

2. Продовжувати вести систематичне спостереження за природою і відмічати її в календарі. Познайомити з новими умовними позначками. Вміти описувати погоду та красу зимового дня.

3. Звернути увагу, що сніг на майданчику лежить нерівномірною деяких місцях його немає, а в деяких-цілі гори. Чому це так?

4. Спостерігати як вітер під час хуртовини несе сніг, крутить його, утворюючи замети. Загадати загадку про вітер.

5. Показати дітям голки, що падають під час сильного вітру. Промені сніжинок обламуються і випадають голки. Запитати, який ще сніг бачили діти взимку.

6. Визначити, що під час відлиги сніг тане. Як називається це явище? Для кого це добре, а для кого ні?

7. Запитати в дітей, як можна розпізнати дерева, коли на них немає листя. Визначити дерева на ділянці дитсадку, пояснити що взимку дерева розпізнають за корою, плодами за розташуванням гілок. Загадати загадку про дерево.

8. Звернути увагу, як радіють сонцю кімнатні рослини, як вони гарно зеленіють на сонці. Оглянути, що з'явилося нового на квітах.

9. Спостерігати за поведінкою птахів під час потепління. Пригадати приказку: «Горобці купуються-чекай потепління». Чому в сильний мороз пташкам важко? Прочитати вірш М.Пономаренко «Сорока»

10. Оглянути ягідник. Розкопати обережно в одному місці сніг і показати дітям зелені кущики суниць. Відзначити що сніг прикрив суниці, тому вони зелені. Заміряти палкою, який шар снігу над суницями. Запитати, чому люди радіють, коли багато снігу.

11. Звернути увагу на спів синички. Запитати дітей чи так було чути спів у грудні й січні. Птахи відчувають, що скоро прийде весна.

12. Вчити дітей знаходити пташині сліди на снігу, відрізняти їх від слідів тварин. Помічати особливості пересування різних птахів. У ворони-великий крок, горобчик стрибає на двох лапках.

13. Спостерігати за рибками в акваріумі, знати їх назву. Для чого в акваріум садять водяні рослини? Звернути увагу дітей на те, що в акваріумі, як у підводному царстві, таємниче і гарно.

14. Звернути увагу на те, що в лютому дні стали трохи довшими. Чому це так? Пояснити, що сонце стало довше світити. Скоро настане весна.

15. Перевірити сходи пшениці в куточку природи. З'явилися гострі паростки, схожі на щетинки.

Березень

1. Повідомити дітей про початок весни, назвати весняні місяці, пояснити назву місяця березень. Читання вірша М.Лисича «Березень» (ст.86 «МУВ»)

2. Продовжувати вести систематичне спостереження за природою і відмічати її в календарі. Познайомити з новими умовними позначками. Вміти описувати погоду, користуючись образними висловами.

3. Звернути увагу, що вранці, коли діти приходять до дитсадку, стало значно світліше. Пригадати, як темно було у грудні. Чому це так?

4. Звернути увагу, як потемнів сніг на ділянці. Чому це так? Розповісти, що сніг почав танути і весь бруд залишається зверху.

5. Спостерігати, як тануть бурульки. Запитати, чому бурульки тануть лише з одного боку даху. Чому капіж: починається не з ранку, а в полудень? Загадати загадку: «Росте весною тільки вниз, любить дах і карниз».

6. Запитати, чому сніг розтанув насамперед на доріжках. Чому асфальт швидко висихає? Спостерігати, як з асфальтових доріжок вода затікає в щілини.

7. Запитати в дітей, як можна розпізнати дерева, коли на них немає листя. Визначити дерева на ділянці дитсадку. Пояснити, що весною дерева розпізнають за корою, плодами, за розташуванням гілок. Загадати загадку про дерево: «Хто на зиму роздягається, а на літо одягається?»

8. Звернути увагу, як радіють сонцю кімнатні рослини, як вони гарно зеленіють на сонці. З'явилися нові листочки й пагони на кімнатних рослинах.

9. Звернути увагу, як розгорнулися листочки пшениці, посадженої в куточку природи. Які рівні рослини, наче підстрижені, яке красиве, соковите в них листя.

10. Звернути увагу, яку теплі дні весело співають птахи. Чому вони радіють? Подавитися як купаються в калюжах горобці. Сказати, що скоро повернуться з далеких країн шпаки.

11. Спостерігати за небом. Яке воно? Яким було взимку? Показати високі купчасті хмари на небі. Які вони гарні. З чим їх можна порівняти?

12. Показати дітям, що біля стовбурів дерев утворилися воронки, сніг повністю розтанув. Чому це так? Пояснити, що темна кора дерев швидко нагрівається сонцем і від теплого стовбура поступово починає натуги навколо сніг-утворюється воронка.

13. Розглянути цибулю в куточку природа. Для чого вирощують цибулю? Чим корисні овочі для організму людини?

14. Розглянути підсніжники. Якого кольору квіти? Яке листя? Чому квіти так називаються?

15. Розглянути гілки поставлені в куточку природа. На яких найкраще розвиваються листочки? На яких з'явилися корінці? Розглянути гілочки верби, її квіти-котики. Пояснити, чому верба дуже рано починає цвісти, теплий пушок навколо квіток не дає їм замерзнути. Вірш «Котики-воркотики» П.Воронько.

16. Оглянути на грядках братки. Вони добре перезимували, не померзли під сніговою ковдрою. Тепер братки почнуть швидко рости, бо сонце добре гріє і освітлює.

17. Перевірити, як зійшло висіяне насіння помідор. Пригадати по скільки насінин висівали діти. Полічити, скільки зійшло рослин. Зробити висновок-добру схожість має насіння чи погану.

Квітець

1. Очистити ділянку від сміття і торішньої трави. Звернути увагу, що на газоні з'явилася трава. Чому газон не можна топтати?

2. Висіяти насіння петунії і майорців на розсаду. Розглянути насіння. Спостерігати за сходами.

3. Ясного сонячного дня помилуватися, як гарно світить сонце. Сказати, що все радіє йому. Прочитати вірш М.Познанської «Промінці»

4. Розглянути малюнки метеликів. Дати завдання спостерігати, які комахи раніше прокидаються від сплячки. Нагадати дітям, що метелики кропив'янка і павичеве око зимували в щілинах парканів, під дахами і тому вони рано вилітають. Чому не можна ловити кропив'янку, денне павичеве око, лимонницю? Нагадати дітям, що ці метелики-окраса нашої природи.

5. Оглянути куточок лісу. Відзначити, що там з'явилось нового. Помилуватися першими квітами: мати-й-мачухою, проліском, первоцвітом. На яку квітку схожа мати-й-мачуха? Чому її називають сонячним вогником? Чим корисні перші весняні рослини для людей, комах?

6. Провести спостереження за мати-й-мачухою. Чи відкривається квітка в похмуру погоду? Чи відкрита квітка вранці? Коли вона відкривається? Пояснити, що так квіти оберігають себе від приморозків і роси. Сказати прикмету: якщо квітка мати-й-мачуха не відкривається-погода погіршиться. Які ще прикмети знають діти? Для чого людям треба знати про погоду?

7. Спостереження за шпаком. Хто оселився в шпаківні? Як відрізнити шпака від грака? Що їдять шпаки? Яку користь приносять? Чому люди радіють прильоту шпаків? Чому люди турбуються про шпаків?

8. Оглянути квіти в куточку природи. Чи краще вони стали рости? Чому? Як дізнатися які рослини треба пересаджувати? Показати й і пояснити процес пересадки квітів. Підвести до висновку, що хороший ґрунт є важливою умовою і розвитку рослин.

9. Спостерігати за тим, які комахи прилітають і до перших весняних рослин. Що вони шукають? Де вони зимували? Які першими прокинулися? і

Яку користь приносять природі і людям джмелі і бджоли?

10. Розглянути сходи багаторічних квітів на ділянці-півонії, ірисів, чим відрізняються сходи? Що треба зробити, щоб рослини краще росли? Для чого підпушують землю? Для чого і підживлюють добривом? Зробити висновок, що рослини живі, вони потребують живлення.

11. Розглянути сережки тополі. Сказати, що дрібні квітки сидять на довгій ніжці. Якого вони кольору? У яких дерев діти бачили такі самі квіти? Які квіти в інших дерев?

12. Спостерігати за розвитком бруньок на каштані. Чим молоді листки й суцвіття каштана відрізняються від листків інших дерев? Звернути увагу дітей, як гарно просвічується крізь гілки дерев блакитне весняне небо.

Травень

1. Спостереження за веселкою. Чи знаєте ви, скільки кольорів має веселка?

2. Спостереження за працею дорослих на городі, в садах. Які городні культури висаджують розсадою? Що впливає на ріст рослин?

3. Спостереження за хрущами. Яку користь приносять хрущі? Чи можна знищувати комах?

4. Спостереження за росою, визначення її цілющих особливостей. Яка роса на дотик?

5. Ознайомлення з барвінком. Розповісти дітям про багаторічну рослину, спосіб її розмноження.

6. Ознайомлення за конваліями, визначення їх лікувальних особливостей. Розповісти про рослини, які занесені до Червоної книги.

7. Спостереження за квітучим садом. Які дерева цвітуть?

8. Спостереження за вишнею, яка відцвіла. Який цвіт має вишня?

9. Спостереження за калиною, шипшиною. Чим відрізняються кущі від дерев?

10. Спостереження за конюшиною. Яким кольором цвіте конюшина?

11. Спостереження за подорожником. Які лікувальні властивості рослини?

12. Ознайомлення з громом та блискавицею. Чи є небезпечно для здоров'я?

13. Спостереження за бджолами і джмелями. Що стає з бджілкою після того, як вона вжалить? Хто збирає нектар із цвіту?

14. Розглядання куща бузку. Весною чи влітку цвіте бузок?

Гаврилюк І. В.,

вихователь

*Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 7 «Оленка»
м. Нетішин, Хмельницька область, Україна*

«ПОДОРОЖ З СНІЖНОЮ КУЛЕЮ»

**(конспект інтегрованого заняття для дітей молодшого дошкільного віку:
мовлення, природа, математика)**

Мета: розвивати пам'ять, увагу, логічне мислення, зв'язне мовлення та мовне діяння.

Виховувати любов до природи, бережне ставлення до тварин, бажання доглядати за ними.

Поповнювати знання дітей про величину предметів «великі», «малі», та їх кількість (один, багато). Систематизувати та формувати знання дітей про диких тварин (білка, заєць, лисиця, ведмідь) способом життя та живлення. Продовжувати вчити дітей описувати звірят за картками-схемами К. Крутій, О. Білан. Вводити в словник дітей слова синоніми. Вправляти у вимові звука [М] промовляючи чистомовку.

Матеріал: Д.: фланелеграф, картина «У зимовому лісі», снігова куля, хмаринка, картки-схеми К. Крутій, О. Білан, іграшки (заєць, білка, лисиця); Р.: картки смужки, горіхи (великі, малі), д/г «Нагодуємо звірят».

Хід

Привітання

Станьте діти всі рівненько

І послухайте гарненько

Посміхніться всі до мене

Посміхніться і до себе

Привітайтеся: «Добрий день!»

Нехай гарно розпочнеться день!

Сюрпризний момент.

На підвіконні групової кімнати знаходимо снігову кулю.

Вихователь: щось холодом подуло! Звідки? Я погляну. Подивіться до нас закотилася снігова куля, вона запрошує нас вирушити у подорож до лісу. Діти, а на чому ми можемо вирушити у подорож?

Дидактична гра «На чому подорожуємо?»

(Відповіді дітей).

- Я пропоную відправитися у подорож на чарівній хмаринці.

- Давайте станемо усі на хмаринку, заплющіть очі -1, 2, 3 на хмаринці до лісу вирушаємо ми!

(Звучить музика).

- Ось ми і у лісі. Зійдіть усі з хмаринки. Давайте роздивимося, яка пора року?

Дидактична гра «Зима яка?»

- Доторкніться по черзі до снігової кулі і скажіть – зима яка?

(Відповіді дітей).

Вихователь: подивіться хто це під деревом сидить? (Зайчик).

Дидактична гра «Опиши звіра» (за картками-схемами К. Крутій, О. Білан).

- Хто це?
- Де живе?
- Якого розміру?
- Якого кольору хутро?
- Який у нього хвостик?
- Що є на голові?
- Чим харчується?
- А наша снігова куля пропонує описати ще одного звіра, а якого ви

дізнаєтесь відгадавши загадку.

В темному лісі проживає
Довгий хвіст пухнастий має
Їй на місці не сидиться,
Як зовуть її... (Лисиця).

- Хто це?
- Де живе?
- Якого розміру?
- Якого кольору хутро?
- Який у нього хвостик?
- Що є на голові?
- Чим харчується?

Вихователь: діти прислухайтесь, що це за шум? Та це ж білочка на дереві. Діти білочка на вухо мені сказала, що вона старанно працювала, заготовляла запаси на зиму, зібрала багато горіхів, але вони всі різні за розміром. Білочка просить нас допомогти їй посортувати горіхи.

Дидактична гра «Посортуємо горішки».

- Перед вами у мисочках лежать горішки, роздивіться їх.
- Покладіть на верхню смужку великі горішки, а на нижню смужку викладіть маленькі горішки.

– Скільки великих горішків? А скільки маленьких? Для кого великі горішки? (Для мами білки). А для кого маленькі горішки? (Для маленького білченятка).

Вихователь: білочка дякує нам за те, що ми допомогли їй посортувати горішки, а зараз вона пропонує повеселитися і зігратися.

Фізкультхвилинка

Раз! Два! Пострибали
Три! Чотири рівно стали
Лапки вліво, лапки вправо,
Лапки вгору всі підняли
Всі тихесенько присіли
Потім знову підвелись
І кружились, веселились

Усміхнулись!

Ось і білочка зігрілась.

Вихователь: діти чує, це ведмедик реве, ще не може заснути. Можливо він голодний, і через це не спить? А давайте ми почастуємо всіх звірят у лісі.

Дидактична гра «Хто що їсть?»

- У вас на столиках лежать картки із світлинами звірят, роздивіться їх, а у мисочках лежать частування, покладіть для кожного із них те, що вони їдять.

- Що їсть зайчик?

- Що їсть лисичка?

- Що любить ведмедик?

- А що лисичка?

- Молодці! Покладіть усе в мисочку. Підійдіть до мене. Ведмедик ще

не спить, тому давайте покажемо йому яка ж буває зима.

Промовляння чистомовки.

А зараз послухайте..... Повторіть за мною

Ма-ма-ма іде зима. (носом вдихнули і видихнули в трубочку)

Мі-мі-мі ми всіхаємось зимі. (носом вдихнули і видихнули в трубочку)

Мо-мо-мо ми зиму любимо. (носом вдихнули і видихнули з трубочку)

(Звук завірюхи).

Вихователь: діти зима і справді починає лютувати, нам час повертатися в садочок.

Стаємо усі на хмаринку 1, 2, 3 на хмаринці у садочок повертаємось ми!
Ось ми і у групі.

- Куди нас запросила куля?
- Кого ми зустріли у лісі?
- Що полюбляють їсти білка, лисиця, зайчик, ведмедик?

Для кулі дуже сподобалася подорож, і вона хоче ще з нами пограти у рухливі ігри на прогулянці.

Гарькавенко Л.А.,

вчитель-логопед

Заклад дошкільної освіти (ясла-садок «Пролісок»)

смт. Котельва, Полтавська область, Україна

КОНСПЕКТ ЛОГОПЕДИЧНОГО ЗАНЯТТЯ З НАВЧАННЯ ПРАВИЛЬНОЇ ВИМОВИ ЗВУКА «Л» У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ (СТАРША ГРУПА)

Тема: Автоматизація звуку «л» у словах.

Мета: формувати правильну вимову звуку «л» у словах; розвивати фонематичний слух, логічне мислення, зорову та слухову пам'ять, увагу; виховувати бажання говорити правильно, збагачувати словниковий запас, закріпити вміння класифікувати предмети за основними ознаками.

Обладнання: предметні малюнки, набір малюнків для артикуляційної гімнастики, чарівний мішечок, іграшки, малюнок потягу з вагонами, літери «л» на кожну дитину, квасоля, запис співу птахів, звуки лісу.

Хід заняття

Організаційна частина.

Привітання:

Добрий день усім друзям,

Добрий день усім Вам.

Посміхнуся я до тебе,

Посміхнуся я до Вас.

Логопед: діти, підніміть руку, у кого ім'я починається на звук «Н», а тепер на звук «А». Давайте з вами пригадаємо, чим відрізняються звуки від літер?

Діти: літери ми пишемо і бачимо, а звуки вимовляємо і чуємо.

Логопед: так, і звуки поділяються на ...(голосні і приголосні). Пригадайте віршик про голосні звуки.

Діти: Шість звуків можна вільно, співати як пісні

Ці звуки знає кожен, ми звем їх голосні А-О-У-Е-И-І.

Логопед: так, голосні звуки ми можемо співати і протяжно вимовляти, а приголосні – ні, бо в роту виникає перешкода. Вони вимовляються коротко, ривками і можуть шепотіти «ш-ш-ш», бубоніти «б-б-б», пихтіти «п-п-п», звеніти «з-з-з», ричати «р-р-р».

А щоб звуки гарно вимовляти, треба ротик тренувати. Тому пропоную зробити артикуляційну гімнастику для язичка (супроводжується показом малюнків відповідно до назви вправи).

«Язик-чарівник»

Знаємо, що наш язик-
Дивовижний чарівник.
Все, що ми захочемо,
Зробить він охоче.
Раз- на жабку зелененьку,
Два- на доброго слона,
Ці товариші веселі.
Здавна дружать, як сім'я.
Раптом вибіг їжачок
З гострими голками,
Він шукає яблучко-бігає кругами.
Жваві хлопці-молодці
У футболу грають
Вправно ніжками вони
М'ячика кидають.
Наша гойдалка крилата
Здавна любить всіх маляток.
Вгору-вниз, вгору- вниз,
Опустись і піднімись.
На галявину зелену,
Йде сердитий індичок,
Він белькоче, як завжди
Розбігайтесь хто куди.
Маша блинчики пече,
І на блюдечко кладе.
Ми охоче всі з'їмо
Як покажемо його.
Блин ми з'їли із натхненням
Забруднилися варенням
Щоб варення з губ прибрати,
Ротик треба облизати.
Ми смачних блинів поїли,
Випить чаю захотіли.
Язичок тягнем до носа,
Вийшла чашка прехороша.
Зубки треба чистити завжди!
Щоб були вони біленькі,
І здорові, і міцненькі.
Тік-так, тік-так.
Язичок хитався так,
Без зупинки він іде,

Відлік часу він веде.
Наш язык-чарівник
Показав усе що зміг,
Повернувся до хатинки
Час настав для відпочинку.

Логопед: ротик ми з вами підготували. А вушка що роблять на занятті?
(...слухають). А голова? (...думає).

Основна частина.

Логопед: хочу перевірити, як чують ваші вушка. Послухайте уважно вірш і скажіть, який звук зустрічається в ньому найчастіше.

Лис Микита в лісі жив
Лис Микита ліс любив
Лиш прокинеться він рано
Ліс шумить йому гілками
Лише сонечко зійде –
Лис Микита лісом йде. *Діти:* (зв. «л»).

Логопед: звук «л» який -голосний чи приголосний?

Діти: це приголосний, дзвінкий звук.

Логопед: яка частина артикуляційного апарату допомагає вимовляти цей звук? (губи, зуби, язичок, голосові зв'язки)Давайте всі разом правильно вимовимо звук «л»(вимовляють).

Гра «Спіймай звук «л».

Діти, послухайте уважно слова і плесніть у долоні, коли почуєте в них звук «л». *Слова:* хата, вата, лак, мак, лото, собака, липа, ракета, ластівка, крокодил...

Логопед: ваші вушка добре чують. Молодці!

Погляньте, який у мене є «Чарівний мішечок». Давайте дізнаємося, що в ньому лежить!

Гра «Чарівний мішечок».

Логопед: з мішечка іграшку діставай, про неї чистомовку промовляй (діти дістають по черзі іграшку і промовляють чистомовку).

Іграшки: слон, молоток, осел, лимон, білка.

Чистомовки:

Лон-лон – великий слон
Ток-ток- стука молоток
Сел-сел- впертий осел
Мон-мон -кислий лимон
Ілка-ілка- мала білка

Логопед: гарні знаєте чистомовки, а що роблять очі на занятті?(...уважно дивляться)

Гра «Звук у слові добавляй, правильно слово вимовляй»

Логопед демонструє предметну картинку і називає її без першого звука, дитина вимовляє правильно і отримує її.

Картинки: «.ев»(лев), «.исиця»(лисиця), «.ятел»(дятел), «.елефон»(телефон).

Логопед: у кожного з вас є малюнок, визначте чи є в його назві звук «л» і де він стоїть у слові (на початку, в середині, чи в кінці слова).

Діти: у слові лисиця є звук «л», він стоїть на початку слова і т. д.

Логопед: гарно справилися з завданням. Ви малюночки тримайте, хто який відповідайте.

Гра «Скажи, хто який»

Логопед: Лисиця (яка?) *Дитина:* руда, хитра, пронирлива, хижа.

Лев (який?) *Дитина:* великий, могутній, сильний, швидкий.

Дятел (який?) *Дитина:* лісовий, маленький, корисний.

Телефон (який?) *Дитина:* мобільний, маленький, червоний.

Логопед: пропоную зробити фізкультхвилинку.

Фізкультхвилинка

Ми сьогодні не малята,

А малесенькі звірята,

У лісочку поживаєм,

До пеньочка завітаєм!

Прибігли перші зайчики,

Зайчики-пострибайчики,

Скік-скок, скік-скок!

А за зайчиками – лисичка,

Рудохвостая сестричка (*імітують зайчиків та лисичку*).

Логопед: а зараз давайте закриємо очі і уявимо, що ми потрапили на лісову галявину. Там гарно, співають пташки, бігають звірі (звучить спів птахів, звуки лісу). На чарівній галявині, стоїть чарівний потяг з вагонами (з'являється малюнок потягу). І ми разом з вами допоможемо контролерові розсадити пасажирів.

Гра «Чарівний потяг»

На потязі в вагонах поїдуть тільки ті, які літають. Біля потяга стоятимуть ті, які ходять, бігають, стрибають.

На малюнок подивсь, назви його та місце знайди (діти беруть предметний малюнок, називають його і визначають місце). *Малюнки:* ластівка, лебідь, лама, білка, слон, лев...

Логопед: Молодці, діти! Все зробили правильно, а у вагоні контролер замість квитків пропонує викласти літеру «л» з квасолинок (діти викладають).

Підсумок заняття.

Отже, діти, в назві яких птахів і тварин зустрічається звук «л»?

Намалюйте вдома того, хто з них вам найбільше сподобався.

Гребень А.О.,
вихователь ЗДО
Березанський заклад дошкільної освіти
(ясла-садок) «Сонечко»
смт. Березанка, Миколаївська область, Україна

ДОСВІД РОБОТИ ВИХОВАТЕЛЯ ЗДО ІНТЕРАКТИВНЕ ЗАНЯТТЯ ДЛЯ СТАРШОЇ ГРУПИ

Тема: «Найцінніший скарб українського народу»

Мета: підсумувати знання дітей про народну символіку України. Ознайомити з безцінним скарбом України- нашою рідною мовою, її виникненням, та її значення для українського народу. Спонукає, передавати красу нашої мови за допомогою літературних творів, складати розповідь за картиною. Продовжувати навчати робити звуковий аналіз слова, користуватись схемами речень, поповнювати словник дітей прикметниками. Розвивати мислення, слухову і зорову пам'ять, увагу, кмітливість, прагнення працювати в командах. Виховувати почуття гордості до країни, де ми живемо, пробуджувати інтерес до вивчення української мови, доброзичливість, формувати почуття любові до рідної, української мови, гордість за неї, розвивати мовлення. Виховувати повагу одне до одного, почуття любові до своєї Батьківщини.

Попередня робота: продовжувати ознайомлювати дітей з народознавством, використання нового засобу навчання. «Мікрофон» у різних розвивальних іграх, вивчення слів до гри. «Сплетемо віночок», ознайомлення з твором Л.Українки. «Колискова», бесіди за різними сюжетними картинами, використання мнемотехніки, робота з коректурними таблицями, робота в командах складання речень за схемами, робити звуковий аналіз слова.

Навчальні посібники: коректурна таблиця, карти з схемами речень, мнемо-картини, звукові орішки, сюжетна ілюстрація.

Хід заняття:

Організаційний момент

Артикуляційна гімнастика «Казка про веселого язичка»

Вступна частина:

1. –Діти, сьогодні у нас дуже цікаве завдання. Ви, знаєте, що наша Батьківщина славиться своїми безцінними скарбами, які збирав наш український народ не одне тисячоліття, вкладав серце й душу. Це наші звичаї, традиції, українське вбрання, літературні твори, фольклор, легенди та інше. Але сьогодні я вам хочу запропонувати розкрити найцінніших скарб, - без якого не може існувати ні народ, ні Україна. А дізнаєтеся, що це, коли послухайте вірша. (Читання вірша Д.Павличко «Рідна мова»)

-То, що це за скарб? (Відповіді дітей) Рідна мова!

- Розкриємо скарб і поповнимо нашу скарбничку різноманітними словами, адже українська мова- найбагатіша в світі.

Основна частина:

1. Усі ви знаєте, що кожен народ має свою мову, якою вони розмовляють. А чи всі знаєте, що колись дуже давно всі розмовляли на одній мові? Існує навіть легенда, яка називається «Вавилонська вежа»

Слухання легенди про утворення різних мов.

2. Гра «Мікрофон» - «Назви мову-вчитися», правильно називати мови інших народів

(Вихователь, називає народ, а діти по черзі передаючи мікрофон, називають його мову.)

3. А тепер пропоную пограти і пригадати, як на нашій мові називають квіти, які також символізують нашу Батьківщину:

Гра-вправа «Назви квітку»

- Давайте наші квітки вплетемо у віночок

Гра-імітація «Сплетемо віночок»

Дуже хочу любі діти (Скласти руки на грудях)

Вас навчити віночок вити (Витягнути руки вперед, розвести)

Без квіток не буде діла (Руки вздовж тулуба, похитати головою)

Нарвемо квіточок сміло! (Імітувати рухи по черговою обома руками)

Ось барвінок зірвемо, (Імітувати рухи правою рукою)

У віночок вплетемо (Оберти правою рукою навколо зап'ястя лівої)

Символ дужого такого (Кулаки притиснути до плечей)

Хлопця статного міцного (Руки на пояс, прогнути спину)

І ромашку зірвемо, (Імітувати рух правою рукою)

У віночок вплетемо (Оберти правою рукою навколо зап'ястя лівої)

Це мамусі ручки ніжні (Погладити правою рукою ліву)

Символ квіти білосніжної (Погладити лівою, праву руку)

І волошку зірвемо (Імітувати рух правою рукою)

У віночок вплетемо (Оберти правою рукою навколо зап'ястя лівої)

Синя, як в ріці водиця (Притиснути руки до серця)

Незабудку зірвемо (Імітувати рух правою рукою)

У віночок вплетемо (Оберти правою рукою навколо зап'ястя лівої)

Що Вкраїна край наш любий (Витягнути руки вперед, розвести)

Ми ніколи не забудемо (Похитати головою, погрозити пальцем)

Мак червоний зірвемо (Імітувати рух правою рукою)

У віночок вплетемо (Оберти правою рукою навколо зап'ястя лівої)

Квітка гарна незвичайна (Нахили голови вліво-вправо)

Символ любові й печалі (Притиснути руки до серця, опустити руки вздовж тулуба, опустити голову)

І калину зірвемо (Імітувати рух правою рукою)

У віночок вплетемо (Оберти правою рукою навколо зап'ястя лівої)

Наче дівчина гарненька (Нахил голови вправо усмішка)

Усміхнемось всім скоренько (Нахил голови вліво усмішка)

Ось який віночок файний! (Витягнути руки вперед)

Відпочили і сідаймо! (Опустити руки сісти)

-Дякую вам, скільки нових слів ми вклали до скарбнички.

4. - А ви знаєте, що коли народжується немовля, воно чує голос рідної мами, її пісню. Це, звичайно, саме ті слова, які промовляла ще за сивої давнини над колискою молода жінка, чимось схожа на матусю. Ці слова сповненні почуттям, ніби квітка нектаром.

5. Використання мнемотехніки. Пригадаймо діти, гарну колискову, яку написала Л. Українка (діти розповідають вірш «Колискова» за допомогою сюжетних картинок)

6. Пропоную розглянути гарну ілюстрацію до твору Л.Українки «Колискова», і скласти гарні речення, за схемами до змісту картини.

(Мєнтова. Л):

(робота командами, скласти 3-4 речення за картиною, використовуючи схеми речень)

(діти розділяються на 2 команди, та опираючись на схеми, які їм роздав вихователь, складають речення за сюжетом ілюстрації «Колискова»)

7. Молодці добре впоралися! А тепер пограємо в гру в якій за допомогою картинок спробуємо описати мову. Д/ г «Яка мова?»

(використання коректурної таблиці, добрати прикметники до іменника «мова», гра відбувається на килимку з віночком. На таблиці зображені картинки: сопілка, соловей, ноти, колиска, мама, український народ, (називаючи прикметник діти передають віночок-один-одному по-колу)

8. Фізкультхвилинка «Гопачок»

9. Діти, наш народ і наша мова дуже давня. Не раз ворог хотів знищити нас і нашу мову. Але українці не скорилися, а в боротьбі їм завжди допомагала українська пісня.

Самостійне завдання: використовуючи фішки, діти роблять повний звуковий аналіз слова «пісня» (слухове сприйняття)

IV. Заключна частина:

Ну що ж малята, мої маленькі українці, багато сьогодні було сказано про найцінніший скарб українського народу.

Це... (діти закінчують) наша українська мова. І тепер ми знаємо, що мова- це душа народу. Підійдіть до мене (вихователь тримає маленьку скриньку) і своїм добрим словом наповніть нашу скарбничку, сказавши щось про наше заняття.

Гра «Слово-комплімент про заняття»

- Сподіваюсь, усі ви зрозуміли, що найбільше багатство народу- це його мова мелодійна і неповторна українська мова, увібрала в себе гомін лісів, полів, ріг морів землі нашої.

Драгунова А. В.,

вихователь

Антонівський ясел-садок № 4

комбінованого типу з логопедичними групами

м. Херсон, Херсонська область, Україна

КОНСПЕКТ ІНТЕГРОВАНОГО ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВИКОРИСТАННЯМ БЛОКІВ ДЬЕНЕША

Тема: «Подорож на місяць»

Мета: закріпити, розширити та систематизувати знання дітей про планету Земля та про її супутник – Місяць. Закріпити рахунок у межах 5, знання цифр у межах 5; вправляти в умінні рахувати на слух; використовуючи логічні блоки З.Дьенеша закріпити вміння класифікувати предмети за кількома властивостями (колір, форма, розмір, товщина); розвивати вміння порівнювати, класифікувати, узагальнювати та користуватися картками – символами. Розвивати пам'ять, увагу та логічне мислення. Розвивати зв'язне мовлення дітей; збагачувати словник дітей прикметниками про зоряне небо; вчити робити висновки.

Виховні завдання: виховувати дружні, товариські відносини, почуття взаємодопомоги у навчанні та грі, бажання пізнавати нове.

Матеріали та обладнання: логічні блоки З.Дьенеша (об'ємні та площинні), символи, цифри, м'яка іграшка Лунтик, барабан, обручі, мультимедійний проектор, слайди про космос, загадки, вірші, фізкультхвилинка.

Попередня робота: бесіди з показом слайдів про космос, Землю, Місяць; читання художніх творів, розгляд демонстраційного матеріалу.

Хід заняття:

Вихователь: Всім доброго ранку! Діти, привітайтеся з гостями і подаруйте свою посмішку та гарний настрій.

Діти: Доброго ранку, сонце привітне!

Доброго ранку, небо блакитне!

Доброго ранку, в небі пташки!

Доброго ранку – зелені дубки!

Доброго ранку – люди привітні!

Ми всім бажаємо щоб посмішки квітли!

Вихователь: Сьогодні, діти, заняття у нас буде незвичайне. Я хочу вам запропонувати подорож. Адже ви любите подорожувати?

Діти: Так!

Вихователь: На чому ми можемо подорожувати?

Діти: На автобусі, поїзді, пароплаві ...

Вихователь: Молодці! Діти, скажіть, а ви бачили колись вечірнє небо? Яке воно?

Діти: Дуже гарне та цікаве.

Вихователь: Чи подобається вам роздивлятись небо вночі? Чому?

Діти: Небо зоряне, гарне, загадкове.

Вихователь: Який Місяць?

Діти: Ясний, блискучий.

Вихователь: Який Місяць може бути?

Діти: Тоненький серпик, схожий на скибку хліба, дольку апельсина, або круглий як м'ячик.

Вихователь: Місяць і зорі, далекі планети і гаряче Сонце, весь неозорий простір – як ми можемо назвати одним словом?

Діти: Космос.

Вихователь: Правильно! Я пропоную вам вирушити у космічну подорож! А на чому, ми зараз з'ясуємо, виконавши завдання. Ви готові?

Дидактична гра «Склади з частин одне ціле» (з геометричних фігур діти за схемою викладають ракету)

Вихователь: Наша ракета до польоту на Місяць готова. Кожен з вас бере один квіток та знаходить своє місце. Що вам нагадують ці квітки?

Діти: Геометричні фігури

Дидактична гра «Знайти своє місце» (діти беруть геометричну фігуру – площинні блоки З.Дьенеша і знаходять свої місця. Вихователь перевіряє правильність: діти називають свої фігури).

Вихователь: Діти, але ракета вирушить в політ тоді, коли ми відгадаємо код, а його треба розшифрувати.

Дидактична гра «Відгадай загадку»

Загадки:

1). Великий соняшник у небі

Нам посилає проміння

Цвіте взимку і влітку,

А досі немає насіння. (сонце)

2). По темному небі розсипаний горошок

Кольоровий карамелі з цукрової крихти,

І тільки тоді, коли ранок настане,

Вся карамель та раптово розтане. (зірки)

3). Планета блакитна,

Кохана, рідна.

Вона твоя, вона моя,

А називається ... (Земля)

Вихователь: Ця швидка нова ракета

Для польотів на планети.

Ми у космос вирушаєм.

Що у нім – всього незнаєм,

Ми місця скоріш займаймо,

Пуск! І швидше відлітаймо!

Вихователь: Рахуємо зворотною лічбою від п'яти.

Діти: 5, 4, 3, 2, 1. Пуск!

Вихователь: Космонавт у кораблі

Відлітає від Землі.

Буде космос він вивчати,
Землю з неба розглядати.

Дидактична гра «Ми – космонавти» (бесіда про професію космонавта, розглядання слайдів)

(Слайди на екрані: слайд 1 – ракета відлітає; слайд 2 – Космос; слайд 3 – Місяць.)

Вихователь: Ось ми на Місяці! А хто нас тут зустрічає?

Діти: Лунтик.

Лунтик: Добрий день малята! Як добре, що ви прилетіли. Допоможіть мені! Треба розчистити Місяць від каміння, яке прилетіло із космосу.

Дидактична гра «Поклади каміння в кратер»

Вихователь: Чим відрізняються каміння?

Діти: Кольором, формою, величиною, товщиною.

Вихователь: Дівчатка кладуть у перший кратер всі сині фігури, крім трикутників. Хлопчики кладуть у другий кратер всі червоні фігури, крім кругів. (діти виконують завдання, вихователь перевіряє)

Вихователь: Хлопчики, чому дівчатка не поклали ці сині фігури?

Діти: Тому що це трикутники.

Вихователь: Які фігури залишились за кратером? Дівчатка, чому хлопчики не поклали ці червоні фігури?

Діти: Тому що це круги.

Вихователь: Час прийшов нам відпочити! Виконаємо фізкультхвилинку.

Фізкультхвилинка:

Встало вранці ясне сонце,

Заглянуло у віконце.

Ми до нього потяглися,

За промінчики взялися.

Раз, два, три, чотири, п'ять. (2 рази)

Покружляємо ми всі.

Лунтик: Дякую! А хочете пограти зі мною?

Діти: Так!

Дидактична гра «Знайди скарб»

Вихователь: Діти, ви повинні вгадати, яка фігура захована: її форму, колір, розмір, товщину. Вихователь показує символи, діти відгадують, яка фігура захована. (Гра проводиться два рази.)

Лунтик: Діти, ви молодці, дуже розумні! І для вас я приготував сюрприз. Відкриєте його вдома, на Землі! До побачення!

Вихователь: Діти, займіть місця у ракеті! Нам пора повертатися. Рахуємо: 5, 4, 3, 2, 1. Пуск! (Слайд: на мультимедійному проекторі з'являється зображення планети Земля).

Вихователь: Якого кольору наша Земля?

Діти: Блакитна, жовто – коричнева.

Вихователь: Як ви гадаєте, блакитне – це що?

Діти: Так, вода: річки, озера, океани, моря...

Вихователь: А жовто – коричневий колір – це що?

Діти: Земля, тобто – суша.

Вихователь: Якщо ми живемо на планеті Земля, то хто ми? В Україні?

Діти: Земляни, люди, українці.

Вихователь: Ось ми і вдома. Сподобалась наша подорож? Які завдання сподобались? Що було цікавого? Незвичайного? (відповіді дітей)

Вихователь: Відкриваємо сюрприз від Лунтика?

Дидактична гра «Художник» (діти «пишуть картину», використовуючи блоки та додаткові деталі)

Вихователь: Ось наше незвичайне заняття і закінчилося.

Залевська О.А.,

вихователь,

Дошкільний навчальний заклад №16

«Веселка» компенсуючого типу,

м. Новоград-Волинський, Житомирська область, Україна

«НЕЗВИЧАЙНИЙ АКВАРІУМ»

(заняття для дітей середньої групи)

Мета: Розширювати знання дітей про об'єкти живої природи (акваріумних рибок); вправляти дітей у засвоєнні понять: «праворуч», «ліворуч», «вгору», «вниз» та вмінні їх визначати в межах аркушу; розвивати дрібну моторику руки; поповнювати та уточнювати словниковий запас, сприяти активізації слів у мовленні по темі; удосконалювати вміння складати з 6 частин ціле зображення; розвивати естетичні почуття, художній смак, просторову орієнтацію; вчити узгоджувати свої дії та задуми з іншими у колективній роботі; виховувати інтерес до живої природи, бажання допомагати дорослим у догляді за акваріумними рибками.

Попередня робота: перегляд відеороликів про підводний світ, розгляд ілюстрованого матеріалу по темі.

Матеріал: розрізні картинки «Підводний світ»; заготівка «Пустий акваріум»; зображення рибок, водоростей, камінців; заготівлі для гри «Нагодуй рибку», клейка стрічка, пінцети, помпони.

Хід заняття

1. Вітаночка

Доброго ранку!

Доброго дня!

Хай плещуть долоньки,

Тупають ніжки,

Працюють голівки,

І сяють усмішки.

Доброго ранку,

Доброго дня!

Бажаєте ви, бажаю вам я.

2. Бесіда про мешканців морів та річок. Д/гра «Групи риб за місцем існування»

На цьому тижні ми з вами вивчали мешканців різних водойм. Пригадайте, хто живе у воді? (риби). Хто такі риби? (тварини, тіло яких вкрите лускою, дихають киснем розчиненим у воді; пересуваються за допомогою хвоста та плавців).

Перед вами ілюстрації з місцями, де можуть жити риби.

Як називається ця водойма? (річка). Яку назву має водойма на цьому зображенні? (море), а остання (акваріум). (вішаю зображення на дошку).

Пропоную Вам трохи пограти та розмістити водних жителів в їхні домівки.

Погоджуетесь? (показ риби – діти говорять назву та де вона мешкає).

Скажіть як називають риб, які живуть у морі? (морські).

Які живуть у річках? (річкові).

Як називають рибок, які мешкають в акваріумі? (акваріумні).

Розумнички, дійсно підводний світ різноманітний та дивовижний, за його мешканцями дуже цікаво спостерігати. Останнім часом все частіше в домівках намагаються відтворити частинку підводного світу, а що для цього потрібно мати, щоб у нас дома змогли жити рибки? (відповіді).

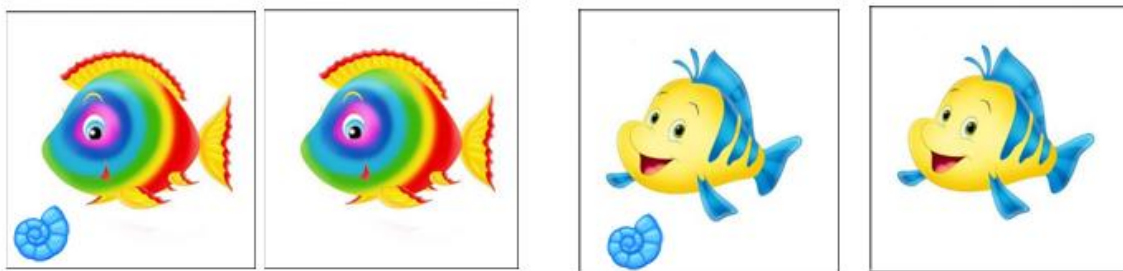

У нас в групі не має акваріуму з справжніми рибками, тому пропоную вам зробити колаж «Акваріум» та прикрасити ним наш куточок природи. (відкриваю плакат із зображенням пустого акваріуму). Якої він форми? (круглий).

Перед тим, як в акваріум запустити рибок, на дно насипають спеціальний ґрунт, в який саджають рослини – водорості, за бажанням можна покласти різні камінчики та мушлі.

Зараз акваріум пустий, незавершений. Давайте його наповним. Для цього виконайте кілька завдань. За кожне завдання ви будете отримувати елементи для наповнення акваріуму. Ну що, почнемо?

Зверніть увагу на свої стільчики. На їх спинках наклеєні малюнки з рибками, такі ж рибки наклеєні на столи.

Підходьте до столу з таким малюнком. Тут ви будете виконувати завдання.

3. Д/гра «Склади з частин ціле»

Подивіться, які гарні конвертики у мене є. Оберіть собі по одному конверту. Подивіться, що там в середині? (елементи пазлу). Подумайте трішки та зробіть з цих частин цілий малюнок.

Молодці, швидко впорались з завданням, отже тримайте перші елементи для оздоблення акваріуму. Підходьте по черзі ті дітки, у кого на стільчиках була зображена рибка з мушлею. (отримують заламіновані зображення: мушлі, водорості, камінчики). Дивіться, наш акваріум вже став зовсім іншим та все ж таки в ньому не вистачає головного. Як ви вважаєте, кого тут бракує? (відповіді).

4. Фізкультхвилинка

Перед тим як перейти до наступного завдання, давайте трішки розігріємося. Слухайте та повторюйте за мною рухи.

Рибки плавають в водиці,
Рибкам весело гулять.
Хочемо ми з рибками разом попірнати
Раз – прогнулись, потягнулись,
На носочки піднялись.
Вліво, вправо повернулись,
Один, одному всміхнулись.
Рибки хвостиком махнули,
Рибки воду сколихнули
І на дно морське пірнули.
Добре всі ми відпочили
За столи тихенько сіли.

5. Д/гра «Нагодуємо рибок»

Щоб рибки в акваріумі були здорові та активні їх потрібно доглядати та регулярно годувати. Перед вами зображені рибки, яких час годувати. Дайте

рибкам, які плывуть вверху, жовтий корм, а тим, що плывуть донизу – червоний. Тих рибок, які плывуть вправо, нагодувати білим кормом, а тих, що плывуть вліво – рожевим.

За допомогою пінцетів беріть корм (помпони) та нагодуйте рибок.

Розумнички, не залишили жодну рибку голодною. Візьміть за виконання цього завдання головних мешканців нашого акваріуму. Підходьте до мене тепер ті дітки, в кого на стільчику була рибка без мушлі. (отримують заламіновані зображення: рибок).

6. Рефлексія

Ось тепер наш акваріум майже завершений, в мене залишилися ще частини для ваших друзів, яких зараз тут не має. давайте розмістимо його в осередку природи. Подивіться, як гарно у нас вийшло.

Пригадайте, будь ласка, що ми з вами виготовляли сьогодні?

Хто там живе?

Яких рибок ви запам'ятали?

Яке завдання здалося складним?

За що ви можете себе похвалити?

Ви всі молодці, який красивий акваріум створили всі разом.

Дякую Вам за старанність та допомогу. Зараз давайте попрощаємось з гостями та приведемо ваших друзів, щоб вони теж змогли доповнити наш колаж, а тоді ми всі разом його закріпимо в куточку природи.

Карачинська В.М.,

вихователь

Киселівський ясла – садок,

с.Киселівка, Білозерський район, Херсонська область, Україна

ЗАНЯТТЯ З МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ ДЛЯ СЕРЕДНЬОЇ ГРУПИ З ТЕМИ «ФРУКТИ І ОВОЧІ»

Мета: розширювати та уточнювати знання дітей про овочі та фрукти, де вони ростуть (у саду чи на городі); активізувати словник узагальнюючими словами «фрукти», «овочі»; вчити дітей складати описові розповіді за допомогою схем; формувати вміння будувати відповіді до поставленого запитання та часткового звукового аналізу слів (виокремлення першого звука в слові); продовжувати вчити утворювати прикметники із заданих словосполучень; виховувати пізнавальний інтерес до природи.

Матеріал: демонстраційне зображення саду та городу, площинні зображення овочів та фруктів, опорні схеми для складання описових розповідей, чарівний мішечок (морква, яблуко, цибуля, капуста), картина «Збираємо урожай»

Хід заняття:

1. Психогімнастика (музичний супровід)

- Доброго ранку сонечко!
- Доброго ранку земелько!
- Доброго ранку водичко!
- Доброго ранку вітерець!

Один на одного подивіться, посміхніться та привітайтеся.

2. Прихід Феї з чарівної країни Знань

Фея завітала до нас, щоб дізнатися, як діти навчаються, чи багато вони знають та вміють. Вона підготувала для вас багато цікавих завдань.

- Діти ви згодні виконати всі завдання?
- Увага! Увага! Усі поспішайте,

За столики ви швиденько сідайте,
Нас, друзі, чекають завдання та гра
Займайте скоріше місця дітвора!

Завдання 1

- Назвіть, що росте в саду? Узагальнююче слово (фрукти).
- Назвіть, що росте на городі? Узагальнююче слово (овочі)

Завдання 2

- Відшукай і назви фрукти жовтого і червоного кольору.
- Відшукай і назви овочі зеленого та оранжевого кольору.

Завдання 3 – відгадати загадки про фрукти

Лампочка в горі висіла,
Стала смачна, пожовтіла.
Діти лампочку зірвали
З апетитом скуштували (Груша)

Соковите, червоненьке,
Круглобоке, солоденьке. (Яблуко)

Маленькі плоди, мов сережки, повисли.
Червоні – солодкі, зелені – ще кислі (Вишні)

Жовтий і продовгуватий,
Товстошкірий, лисуватий.
Наче місяць молодий,
Не небесний, а земний. (Банан)

Цей овальний, кислий плід
Знає майже увесь світ
На дольки розрізаємо,

У чай його кидаємо. (Лимон)

Наче яблуко великий,
І смачний, і соковитий
Зверху ніжний, бархатистий,
Весь червоно – золотистий. (Персик)

Відгадай загадки про овочі

Сидить бабка на грядках,
Вся закутана в хустках
(Капуста)

Варена й товчена,
Смажена й печена,
До смаку вона усім
І дорослим, і малим
(Картопля)

Хто мене роздягає –
Той сльози проливає.
(Цибуля)

Сидить дівчина в коморі,
А коса її на дворі.
(Морква)

Червоненькі круглячки
Почіплялись на гілки.
Позбираю всі підряд
Буде добрий з них салат.
(Помідори)

Хвостиком прив'язаний
Довгий і зелений.
Гарбузовий він синок,
Дуже добрий..... (Огірок)

Завдання 4- «Назви страву»

Сік з яблук – (яблучний)
Сік з персиків – (персиковий)
Сік з слив – (сливовий)
Сік з груш – (грушевий)
Сік з апельсинів – (апельсиновий)
Запіканка з моркви – (моркв'яна запіканка)
Салат із буряка – (буряковий салат)
Ікра із кабачків – (кабачкова ікра)
Пюре із картоплі – (картопляне пюре)
Суп із гороху – (гороховий суп)

Завдання 5 -«Чарівна торбинка»

Діти дістають овочі та фрукти з торбинки, обстежують їх та описують.

Наприклад: яблуко (яке?) – червоне, велике, солодке, соковите, кругле, гладеньке, тверде, запашне, корисне).

Завдання 6

Складання описових розповідей про фрукти та овочі за допомогою опорних схем для складання описових розповідей.

Фізкультхвилинка (під музичний супровід)

На городі працювали
Ріпу, моркву виривали.
І в садочку ми бували
Груші, яблука зривали.
Гарний урожай збирали.
Всі раділи танцювали

Вивчення чистомовки

Чки – чки - чки – Оля сіє кабачки.
Чка – чка – чка – хочу з'їсти кабачка.
Чків – чків – чків – як багато кабачків.
Чок – чок – чок – ось найбільший кабачок.

Гра «Упізнай звук»

Я називатиму слова, а ви почувши слову в якому є звук [ч], повинні плеснути в долоні.

Слова: чашка, чайник, зайчик, лисичка, черевик, чобіток, черепаха, м'яч.

Пригадайте, які слова починаються на звук [ч].

Гра «Чарівні предмети»

Фея принесла картину і чарівні предмети. Вони лежать в цій чарівній коробочці. Це невидимі окуляри. Візьміть кожен окуляри, одягніть і уважно роздивіться картину.

- Що ви бачите на картині?

А тепер зніміть окуляри та візьміть чарівні навушники. Одягніть їх. Знову погляньте на картину.

- Що ви почули?

Підсумок

Діти, ви сьогодні гарно попрацювали. Ви всі - молодці.

- Пригадайте, що ми робили на занятті?

- Що вам найбільше сподобалось сьогодні на занятті?

Чарівна Фея дякує вам – ви виконали всі її завдання. Вона переконалась, що наші дітки багато знають та вміють. Прийміть нагороду від Феї - ці медалі «Юні розумники». А ще вона дарує вам цілий кошик фруктів. Будьте здорові та веселі!

Кмитюк О.В.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний

заклад (ясла-садок) №2 «Казка»

м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

КОНСПЕКТ УРОКУ МИЛУВАННЯ ПРИРОДОЮ (Старший дошкільний вік)

Милування природою народжує у дитини потребу виявляти своє захоплення, вміння спостерігати і дивуватися, мислити і надавати свої перші самостійні дитячі оцінки. Головний напрямок уроку милування – постійне звернення вихователя до інтелектуальної, насамперед емоційно – чуттєвої сфери дитини. Милування красою наближує старших дошкільників до розуміння естетичної своєрідності українського краєвиду, поглиблює і зміцнює емоційний зв'язок із рідним краєм, збагачує духовний світ і почуття дитини. Естетичні враження, що виникають у процесі спілкування з природою, діти відображають у грі, малюванні, слові та предметно – практичній діяльності. Уміння знаходити схожість у порівнянні об'єктів та явищ природи зі знайомими та цікавими образами, відкриває широкий простір для дитячої фантазії і словотворчості, дарує для кожної дитини радість невеличких самостійних відкриттів.

Тема: «В гостях у Кленика»

Мета: Розвивати емоційно - чуттєве сприйняття, образне мислення, відчуття вільного споглядання і милування природою. Виховувати позитивне ставлення до об'єктів і явищ природи, бажання активно взаємодіяти в мовленнєвій, ігровій, практичній діяльності. Навчати дітей встановлювати причинно-наслідкові зв'язки у процесі предметно-чуттєвої діяльності. Закріпити вміння розмірковувати серед природи, відкривати загадкове й дивовижне, насолоджуватись побаченим і почутим.

Матеріал: Загадка, «фоторамочка», натуральні листочки з дерев, вірш Н. Приходько «Жовтень», вірш О.Війтик-Ющук «Осінній парк», руханка «Прощається з листям осінній наш сад», твір О. Копиленко «Жовкне листя».

Хід уроку милування:

Вихователь читає вірш Н. Приходько «Жовтень».

Вихователь:

Тихо осінь ходить гаєм.

Ліс довкола аж горить.

Ясен листя осипає,

Дуб нахмурений стоїть.

І берізка над потоком.

Стала наче золота.

Вітер, мовби ненароком,

Їй косиці розплітає.

Запитання: Про яку пору року розповідається у вірші? (відповіді дітей)

Які зміни відбулися у житті дерев восени? (відповіді дітей)

Який стоїть дуб? (клен, берізка)

Як ви вважаєте, чому він сумує? (відповіді дітей)

Чи спостерігали ви коли – не будь за деревами осінньої пори? (відповіді дітей) Які почуття викликала у вас така картина? (відповіді дітей)

Розповідь вихователя «Осінь у парку»

Приходжу до осіннього парку і вражено зупиняюся. О!.. Яка краса! І немає слів, щоб висловити своє захоплення. А дерева і собі шелестять, щось тихенько шепочуть...тш-ш-ш! Дерев, протягом весни і літа, тягнуться наввипередки до сонця, раптом зупинилися, опустили руки-віти, оглядають одне одного, дивуються з власної краси. О! Яка навколо краса! І така навкруги тиша-тиша...

(Вихователь пропонує дітям роздивитися навколо, звертає увагу на красу дерев в осінньому вбранні.)

Вихователь: Як ви думаєте, чому навколо така краса? (відповіді дітей)

Як називається другий місяць осені? (відповіді дітей)

Чому саме так називають люди жовтень? (відповіді дітей)

Які ще давні назви місяця жовтня вам відомі? (відповіді дітей)

Вихователь:

І пишаються дерева

Золотим своїм вбранням.

Це маляр – наш красень жовтень

Догодити хоче нам.

Вихователь: Діти, місяць Жовтень хоче запросити нас в гості до найкрасивішого дерева на території нашого дитячого садочка. А до якого дерева ми з вами завітаємо, ви дізнаєтесь якщо відгадаєте загадку.

Загадка

Я-красивий навесні.

Жовтий гарний восени.

Ціле ж літо я зелений.

Називають мене ...(кленом)

Вихователь: Давайте ближче станемо до дерева і привітаємось з ним незвичайно, цікаво, по-різному. Діти, а давайте привітаємось з Клеником чарівними словами.

Ігрова – вправа «Яка приємна зустріч»

Вихователь: А які чарівні слова, ви хотіли б йому подарувати? (Добридень! Добрий день! Я радий тебе бачити! Мені приємно тебе зустріти на нашому подвір'ї! Я радий нашої зустрічі...)

А як ще можна привітатися з деревом? (Подарувати йому посмішку. Погладити стовбур. Обійняти дерево. Помахати ручками. Вклонитись.)

Хвилинка милування «Я милуюся красою»

(Вихователь пропонує помилуватися золотою кроною Кленика, як добре видно крізь гілки дерева блакитне небо. Пропонує порадіти разом осінньому вітру, що розгойдує його гілочки. Помилуватися тим, як кружляють у повітрі у веселому танку різнобарвні листочки.)

Вихователь: Який стоїть клен? (відповіді дітей)

Чому листя у Кленника восени змінило колір? (відповіді дітей)

Чи скидає Кленник листя? (відповіді дітей)

Чим пахне навколо повітря? (опалим листям)

Вправа «Подаруємо комплімент»

Вихователь: Діти, скажіть, про що ви думаєте, коли дивитесь на Кленника? (відповіді дітей)

Чому ви так думаєте? (відповіді дітей)

(Вихователь пропонує дітям розглянути дерево і подарувати йому компліменти. Діти розглядають дерево і дарують свої компліменти.)

Діти: Клену, ти -... (красивий, чарівний, вродливий, неповторний, золотий, просто красень...).

Вихователь: Як ви думаєте, чи добре бути деревом?

(діти висувують свої припущення)

Чому ви так думаєте? (відповіді дітей)

(Вихователь пропонує дітям «перетворитися» на дерево.)

Гра-перетворення «Я-дерево»

Я-дерево...

Мій тулуб це - стовбур.

Мої ручки це - гілочки.

Мої пальчики це - листочки.

Мої ніжки це - корінчики.

Вітер дерево колише, гойдає,

Праворуч - ліворуч нахиляє.

Вітер дерево колише, гойдає,

А я у природі відпочиваю.

Вихователь: Діти, на яке дерево ви перетворилися? (відповіді дітей)

Вам сподобалось бути деревом? (відповіді дітей)

Чи добре бути деревом? (відповіді дітей)

Хвилинка для роздумів «Коли мені добре, а коли погано?»

(Діти пригадують правила культурного поведіння у природі та правила догляду за деревами і кущами.)

Ігрова-вправа «Ми шукаємо друзів»

Вихователь: Як ви думаєте, чи є у нашого Кленника друзі? (відповіді дітей)

Давайте, за допомогою «Фоторамочки» відшукаємо друзів дерева.

Як ви думаєте, хто вони? (Люди, птахи, комахи, сонце, вітер, хмари, земля...)

Хто і як вміє дружити з Кленником? (відповіді дітей)

(Діти розглядають об'єкти живої і неживої природи у «Фоторамочку», коментують свої висловлювання.)

Читання твору О. Копиленко «Жовкне листя»

(Вихователь читає твір О. Копиленко «Жовкне листя»)

Вкривається багрянцем клен. Він стоїть замріяний, ніби сумує, що надійшов жовтень. Іноді тихо вронить вирізьблений свій лист. А налетить

вітер і почне безжально зривати осінню красу зажуреного клена, оголить його і гулятиме серед голого гілля.

Запитання: Як ви вважаєте, чому Кленик сумує? (відповіді дітей)

Що вітер робить з листям? (відповіді дітей)

(Вихователь пропонує дітям уявити себе листочком.)

Гра - перетворення «Я-листочок»

(Діти уявляють себе листочком, відтворюють відповідні рухи. Промовляють разом з вихователем слова.)

Діти: Я – красивий, осінній листочок. Мене весело хитає вітерець, наче кличе за собою. І ось я відриваюся від гілочки, злітаю. Як добре кружляти у повітрі над землею! А коли втомлюся, сяду на неї відпочити.

Вихователь: Чи сподобалось тобі бути листочком? Чому? (відповіді дітей)

Як називається це явище, коли опадає з дерев листя? (відповіді дітей)

Вихователь: А дерева тихенько шумлять: «Листопад, листопад, листопад...»

Що нагадує вам листопад? (відповіді дітей)

Чому клен не скидає своє вбрання?

Якого воно кольору? (відповіді дітей)

Ігрове завдання «Знайди найкрасивіший листочок»

(Вихователь пропонує дітям розглянути під кленом опале листя, знайти найкрасивіший листочок, пояснити свій вибір.)

Вихователь: З якого дерева цей листочок? (відповіді дітей)

Чим він тобі сподобався? (Відповіді дітей)

Руханка «Прощається з листям осінній наш сад»

(Діти тихенько наспівують та виконують відповідні музично – ритмічні рухи навколо улюбленого дерева.)

1.Листочки, листочки тихенько шумлять.

З дерев у садочку листочки летять.

Приспів: Кружляють листочки по – три і по – два,

А вітер їм пісню осінню співав.

2.Праворуч – ліворуч листочки летять.

Прощається з ними осінній наш сад.

Приспів: Кружляють листочки по – три і по – два,

А вітер їм пісню осінню співав.

3.Враз вітер холодний сердито завив,

Ще дужче листочки в садку закрутив.

Приспів: Кружляють листочки по – три і по – два,

А вітер їм пісню осінню співав.

Вихователь: Що вміють робити осінні листочки? (Кружляти, танцювати, шепотіти, шелестіти...)

Як ви думаєте, чи вміє наш Кленик говорити? (відповіді дітей)

Гра «Чутливе вушко»

Якщо помовчати хоч трохи.

І зупинитися на мить.

Почути можна, що наш Кленик,
Про щось цікаве гомонить...

Вихователь: Що цікавого ви почули біля Кленика? (Шелест листя, шурхотіння опалого листя під ногами, голоси птахів на дереві).

(Діти прислухаються до звуків природи, розповідають друзям про уявну розмову з деревом.)

Вихователь: Пригадайте, де ростуть ще клени? (відповіді дітей)

Чи важко їх впізнати восени? (відповіді дітей)

А взимку? Чому ви так думаєте? (відповіді дітей)

Цікаве повідомлення «Мені цікаво дізнатися про...»

Свої листочки і крилатки клен скидає восени, і тому його впізнають за гілочками. Давайте разом розглянемо їх. Які вони? (Великі, прямі, рівні.) А ще дуже міцні. Колись у давнину люди виготовляли з кленових гілок списи. Та й назва «клен» означає «гострий» і «сильний». Будьте красиві і сильні як кленочки і прикрашайте землю добрими справами так, як її прикрашають кленочки.

Пластична імпровізація «Вітерець розважає Кленика»

Вихователь: Діти, а покажіть як зараз вітер розгойдує велетенські гілочки клена, як повільно падає листя з дерева, як воно кружляє у повітрі і як ви радієте зустрічі із Клеником.

(Діти фантазують, імпровізують, придумують нові рухи.)

Підсумок уроку милування

Вихователь: Чи сподобалась вам наша прогулянка? (відповіді дітей)

До якого дерева ми сьогодні завітали в гості? (відповіді дітей)

Про що розповів вам Кленик? (відповіді дітей)

Що нового ви дізналися про це дерево? (відповіді дітей)

Кому б ви хотіли про це розповісти? (відповіді дітей)

Діти прощаються з Клеником і обіцяють провідати його взимку.

(Вихователь пропонує дітям за бажанням об'єднатися у парах, групах, розійтись по території парку, самостійно розглянути листя, скласти букети, сплести віночки, помилуватися красою дерев в осінньому вбранні.)

Колісник О.І.,

вихователь

Заклад дошкільної освіти № 26

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЧЕРЕЗ ТЕАТРАЛІЗОВАНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Постанова проблеми. Аналіз проблеми розвитку творчих здібностей визначається змістом, який вкладається в це поняття. Дуже часто в буденній свідомості творчі здібності ототожнюються зі здібностями до різних видів художньої діяльності, з умінням красиво малювати, складати вірші, писати музику.

Вдосконалення системи навчання та виховання в умовах дошкільного закладу, стимульоване замовленням суспільства, яке поступово ускладнює вимоги до психічного розвитку дітей. Актуальність цієї задачі полягає в тому, що у театралізованих іграх, дитина входить в образ, перевтілюється в нього, живе його життям. Театралізовані ігри є сприятливим середовищем для творчого розвитку здібностей дитини, так як в ній особливо проявляються різні сторони її розвитку.

Формування творчих здібностей у процесі театралізованої діяльності є однією з актуальних проблем сучасної педагогічної науки і практики. Саме багатогранність творчої діяльності старших дошкільників є домінантою у навчально-виховному процесі і стимулює розвиток творчої особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливий інтерес для дослідження викликають праці з проблеми формування особистості засобами мистецької гри. Гру як пріоритетний вид дитячого самовияву і прояв життєвих вражень, що є необхідною потребою, закладеною в самій природі дитини, розглядала Л. В. Артемова [1, с. 183] та ін.

Проблемам використання театральних ігрових форм і методів роботи в навчанні та вихованні дітей присвячені теоретико-методичні розробки О. А. Комаровської [2, с. 30].

Театралізація відіграє особливу роль у житті дитини. Кошелева А.Д. [11, с.134], Стрелкова Л.П. [16, с. 45] вважають, що через театралізовану діяльність діти ознайомлюються з навколишнім світом, навчаються правильної звукової вимови, виконують різні ігрові завдання, що сприяють інтелектуальному розвитку. Дитина співчуває героям, розділяє їх почуття, живе разом з ними у світі казки.

Характерними особливостями театралізованої гри є літературна або фольклорна основа змісту і наявність глядачів (Л.В.Артемова, Л.В.Ворошина, Л.С.Фурміна і ін.).

Однак у більшості з них недостатня увага приділяється проблемі розвитку творчих здібностей із задатку - чуттєвості (внутрішньо-особистісного), зокрема в процесі театралізованої діяльності.

Проведений аналіз науково-методичної літератури і практика свідчать, що нині накопичений певний досвід використання поліфункціональних можливостей розвитку творчих здібностей дошкільників. Водночас не знайшли належного розкриття можливості театралізованої діяльності з метою формування комплексу творчих здібностей старших дошкільників.

Мета статті: полягає у висвітленні форм і методів інноваційного змісту формування творчих здібностей старших дошкільників у театралізованій діяльності.

Виклад основного матеріалу. Театр – один з самих демократичних видів мистецтва для дітей, він дозволяє вирішити безліч актуальних проблем сучасної педагогіки і психології, пов'язані з художньою освітою та вихованням дітей;

- формуванням естетичного смаку;
- моральним вихованням;

- розвитком комунікативних якостей особистості;
- вихованням волі, розвитком пам'яті, уяви, ініціативності, фантазії, мови (діалогу і монологу);
- створенням позитивного емоційного настрою, зняттям напруження, вирішенням конфліктних ситуацій через гру.

Зокрема про мистецьку активність як важливу складову особистісної культури дошкільника можна говорити за умов, якщо дитина виявляє активність у музично-естетичній атмосфері театралізованої діяльності; вміє співпрацювати з дітьми і дорослими в процесі музичної діяльності; співвідносить індивідуальне театральне виконання з виконанням інших; радіє з власних і спільних театральних-музичних успіхів; дістає задоволення від спілкування з музикою, театром, від спільного переживання з іншими дітьми та дорослими..

Найважливішим в дитячому творчому театрі є процес репетицій, процес творчого переживання і втілення, а не кінцевий результат. Оскільки саме в процесі роботи над образом відбувається розвиток особистості дитини, розвиваються символічне мислення, рухливий емоційний контроль. Відбувається засвоєння соціальних норм поведінки, формуються вищі довільні психічні функції.

Завдяки цій діяльності розвивається фантазія дошкільнят, в їхньому уявленні виникають яскраві образи літературних героїв. Театр – один з найяскравіших емоційних засобів, що формують смак дитини:

- це свято – яскраві вогні рампи, оплески, вітання, посмішки, побажання, квіти;
- розвиток пізнавальних інтересів, удосконалення їх психічних процесів, розширення світогляду та мовленнєвого спілкування;
- це усвідомлення власного "Я" та можливість самовираження особистості;
- це високий рівень естетичного виховання, адже він поєднує в собі вплив музики, танцю, пластики, мовлення, зображувального мистецтва.

Однією з важливих складових театралізованої діяльності є театралізована гра. В багатьох дослідженнях театралізовані ігри класифікуються по способу реалізації сюжету:

- непередметні ігри (ігри-драматизації), в яких діти самі знаходяться в образі діючої особи і виконують взяті на себе роль;
- предметні ігри (ігри-інсценізації), в яких діючими особами є визначені предмети (іграшки, ляльки лялькового театру настільного, пальчикового тощо).

Своєрідність кожного ігрового образу створюється при драматизації казок, авторських творів та полягає у єдності типової і індивідуальної характеристик. Уміння виділяти характерні якості персонажів формується у процесі нагромадження знань про тварин, професії людей, стан природи. Маючи відповідні уявлення, дошкільники легко відтворюють спосіб пересування різних живих істот, їх характерні пози.

Дітей приваблює можливість зображувати в іграх людей – сміливих, мужніх і відважних, сильних і добрих. Окремі персонажі літературних творів починають з'являтися вже в самостійних іграх дітей молодших груп.

Ігри-драматизації поділяються за способами зображення: драматизації з пальчиками, драматизація як гра самої дитини, імпровізація – за даною чи обраною темою.

Ігри-інсценізації – це всі види театрів, де дитина не є дійовою особою, вона створює сцени, веде ролі іграшкового персонажу, діє за нього.

Театралізована діяльність - унікальний засіб збагачення мовленнєвого досвіду, досвіду дітей, розвитку зв'язного мовлення. Вона впливає на розвиток всіх психічних процесів та на розвиток різних сторін життєдіяльності дитини, сприяє розвитку різних сфер: інтелектуальної, фізичної, комунікативної, морально-вольової, поведінкової.

Театр для дітей - це школа відчуттів і сприймання, школа високої емоційної культури, людського спілкування та стосунків. Коли дитина бере участь в театралізованій діяльності, вона ознайомлюється з навколишнім світом, вчиться аналізувати, робити висновки та узагальнення. Театралізована діяльність дає змогу формувати досвід соціальних навичок поведінки та має суттєвий вплив на формування психологічного стану дитини.

Забезпечуючи особистісно-орієнтований підхід до формування комплексу творчих здібностей, ми враховуємо потенційні можливості кожної дитини (множинний інтелект) старших дошкільників. Однією з умов успішного навчання дітей є поєднання навчальної роботи на заняттях і поза ними (гурткової, секційної) роботи.

Сюжети сюжетно-рольових ігор, ігор-драматизацій, театралізованих дійств беремо з народної художньої творчості, з навколишнього життя, спираючись на життєвий досвід дітей і систему засвоєних знань.

Кожне підготовлене вихователем заняття - це міні-спектакль в міні-театрі, де вихователь - ведучий, організатор. Учасник цього дійства, а діти - учасники театралізованих постанов. І чим цікавішим буде сюжет, тим краще буде засвоєння програмових завдань. Під час проведення будь-яких занять в театралізованій формі, діти стають більш активнішими, впевненішими в собі, проявляють свої творчі здібності, які дуже необхідні в становленні особистості.

З театральною діяльністю тісно пов'язано і вдосконалення мови, оскільки в процесі роботи над виразністю реплік персонажів, власних висловів, непомітно активізується словник дитини, удосконалюється звукова культура мови, інтонаційний лад. Нова роль, особливо діалог персонажів, ставить дитину перед необхідністю ясно, чітко, зрозуміло висловлюватися. У дитини поліпшується діалогічне мовлення, граматична будова, активно розвивається та поповнюється словник, а правильно поставлені питання примушують дошкільнят думати, аналізувати, робити висновки і узагальнення, сприяють розвитку розумових здібностей. Любов до театру стає яскравим спогадом дитинства, відчуттям свята, проведенного разом з однолітками, батьками і педагогами у незвичайному казковому світі.

Висновки. Отже, театралізована діяльність - унікальний засіб для розвитку комплексу творчих здібностей старших дошкільників.

Формування творчих здібностей старших дошкільників у процесі театралізованої діяльності оптимізується за умов: сучасного наукового розуміння сутності поняття комплексна здібність ” старших дошкільників; особистісно-зорієнтованого підходу до формування комплексу творчих здібностей, врахування потенційних можливостей множинного інтелекту старших дошкільників; розробки інноваційного змісту, методики формування комплексу творчих здібностей старших дошкільників на заняттях і гуртковій театралізованій діяльності з елементами музики та ігродизайну; організації педагогічного процесу у взаємодії вихователів з батьками старших дошкільників; методичного забезпечення означеного процесу.

Література

1. Артемова Л. В. *Театр і гра. Вдома, у дитячому садку, в школі.* - К.: Томірс, 2002. - 291 с.
2. Комаровська О. А. *Театральне мистецтво в курсі художня культура України* Мистецтво і освіта. - 2002. - № 2. - С. 26-39.
3. Богуш А. *Методика організації художньо-мовленевої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах* А. Богуш, Н. Гавриш, Т.Котик. - К.: Слово.2006. –С.38-44.
4. Вітлугіна Н. *Музичне виховання в дитячому садку.* Київ. Вища школа. –1978. С.58-64.
5. Масол Л. М. *Виховний потенціал мистецтва - джерело освітніх інновацій* Мистецтво і освіта - 2001. - № 1. - С. 2-5.
6. 11. Кошелева А.Д. *Емоційний розвиток дошкільнят* А.Д. Кошелева. – К., 2003. – 176 с.

Краснокутська Г.В.,

вихователь-методист

Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 247

м. Запоріжжя, Запорізька область, Україна

РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ПРОЕКТ «ЗЕМЛЯ НАШ ДІМ – СКАЖЕМ «НІ» СМІТТЮ В НІМ!»

Провідна педагогічна ідея.

Виховання екологічно свідомого підростаючого покоління.

Обґрунтування актуальності та перспективності.

Проблеми екології в останні декілька років є основними проблемами населення Землі. Активна техногенна діяльність і недбале відношення до природи створили середовище, небезпечне для життя, в якому найбільше страждають діти. Їх крихкий організм чутливий до забруднення повітря, води і низької якості продуктів. Екологічна обстановка, що склалася нині, багато в чому залежить від недостатньої екологічної освіти та споживчого відношення

людей до природи. Тому важливим завданням на сьогодні є виховання екологічно освічених громадян вже з дошкільного віку. Головним завданням педагогів в цьому випадку є формування усвідомленого відношення до природного довкілля, раціонального використання ресурсів. Крім того, екологічне виховання формує усвідомлення себе частиною живої природи, розуміння значущості життя і залежність її від довкілля.

Науково-теоретична база.

Особливо актуальною і порівняно мало розробленою є проблема формування екологічної грамотності й система екологічного виховання в дошкільних навчальних закладах. Проблема екологічного виховання дітей дошкільного віку набуває великого значення у психолого-педагогічних наукових дослідженнях, а також у роботі практиків. Сьогодні заслуговують на увагу праці О. Водовозової, Л. Шлегер, Є. Тихесвої, Н. Яришевої, де значна увага приділяється глибокому ознайомленню дошкільників із рослинним і тваринним світом рідного краю.

Базовим компонентом дошкільної освіти України визначається, що природничо-екологічна компетенція передбачає таке: кожна дитина має бути обізнана з природним середовищем планети Земля та Всесвітом як цілісним організмом, у якому взаємодіють повітря, вода, ґрунт, рослини, тварини, люди, Сонце, Місяць тощо; усвідомлювати їх значення для Педагогічної науки: теорія, історія, інноваційні технології, діяльності людини. Разом із цим, дитина має сприймати природу як цінність, виокремлювати позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи та регулювати власну поведінку в природі. Отже, кожний дошкільник повинен усвідомлювати себе частиною великого світу природи; знати про залежність власного здоров'я, настрою, активності від стану природи, її розмаїття і краси; виявляти інтерес, бажання й посилені вміння щодо природоохоронних дій; знати про необхідність дотримання людиною правил доцільного природокористування, чистоти природного довкілля, заощадливо використовувати природні багатства. [1, с. 15]

У роботах Н. Лисенко, О. Білан, Л. В. Калуської, О. Максименко, З. Плохій, визначено та розкрито мету, завдання екологічної освіти, їх погляди на шляхи реалізації в умовах дошкільних навчальних закладів. [3, 5]

Стисла анотація.

Основи екологічного мислення закладаються у дитини в дошкільному дитинстві.

Враховуючи надзвичайну емоційну чутливість дошкільнят, перевага надається емоційно-естетичному сприйманню природи, розвитку естетичних (красиво), інтелектуальних (цікаво), гуманістичних почуттів (рослини і тварини - теж живі організми і мають право на існування) та етичних норм у ставленні до природи. [3]

Основними завданнями проекту є розвиток уміння передбачати наслідки дій людини по відношенню до природи та формування позитивного

ставлення до роздільного збору сміття, як найефективнішого ресурсозберігаючого засобу.

Опис проекту «Земля наш дім – скажемо «НІ» сміттю в ній!»

Мета проекту: Розширювати знання дітей про взаємозалежність природи і діяльності людини. Привчати дітей до правильного поводження зі сміттям, зробивши акцент на його роздільному зборі та вторинному використанні. Залучити дітей та їх батьків до прояву турботи до навколишнього середовища. Формувати екологічну культуру і дбайливе ставлення до природи, бажання захистити планету від сміття.

Завдання проекту:

- формувати позитивне ставлення до роздільного збору сміття, як найефективнішого ресурсозберігаючого засобу;
- знайти способи використання вторинних ресурсів непридатного матеріалу;
- розвивати уміння передбачати наслідки деяких дій людини по відношенню до природи, вміння аналізувати, узагальнювати;
- виховати емоційно позитивне, дбайливе ставлення до світу природи через різні види діяльності;
- активізувати позитивні якості особистості: самостійність, допитливість, чуйність, доброзичливість;
- розвивати зв'язне мовлення, увагу, пам'ять, логічне мислення, уяву, дрібну моторику рук та фантазію;

Очікувані результати проекту:

- формування у дітей ціннісного ставлення до природи;
- готовність дітей і батьків брати участь у практичних справах щодо поліпшення природного середовища;
- вміння застосовувати отримані знання в повсякденному житті;
- підвищення рівня загальної культури вихованців;

Характеристика проекту:

- по домінуючій діяльності: творчий, пізнавальний;
- за тривалістю: короткочасний - 5 днів;
- за кількістю учасників: колективний;
- за характером контактів: у межах ЗДО, старша група «Барвінок»;
- учасники проекту: вихованці старшої групи, їх батьки та педагоги ЗДО.

Етапи реалізації проекту:

Організаційний	- вибір теми проекту, визначення мети, завдань та терміну проведення; - збір інформації по темі проекту: ознайомлення з педагогічною та методичною літературою; - добирання ефективних методів, прийомів та практичного матеріалу для роботи з вихованцями; - підвищення професійної компетентності педагогів шляхом надання методичних рекомендацій та консультацій з питань реалізації проекту; - залучення батьків до реалізації проекту.
----------------	--

Мотиваційно-інформаційний	- конкретизація педагогічних завдань на період реалізації проекту, з урахуванням особливостей групи; - мотивація для формування прагнення, бажання дітей до участі у проекті, розвиток їх внутрішньої активності; - проведення анкетування батьків;
Репродуктивний	- сприяння практичному застосуванню набутих на інформаційному етапі знань, умінь та навичок; - реалізація спільного творчого задуму, через проведення наступних форм діяльності: спостереження, праця в природі, читання художніх творів, проведення дослідів, перегляд відео сюжетів, навчальних мультфільмів, дидактичні ігри, рухливі ігри, самостійна художня діяльність, освітня діяльність; - використання нових, нестандартних завдань і проблемних ситуацій, які спонукають дітей до застосовування отриманих знань та вмінь та активізують прагнення дітей до самостійного пошуку; - стимулювання прагнення дітей поділитись позитивними емоціями з іншими людьми і порадувати їх; Завдання педагога на цьому етапі допомогти кожному вихованцю випробувати свої можливості, викликати в дітей відчуття впевненості в своїх силах, відстежити динаміку розвитку кожної дитини.
Підсумковий	- аналіз ефективності впровадження проекту; - оцінювання своєї діяльності і власних зусиль дітьми, викликати спогади, пережиті позитивні емоції; - порівняльний аналіз досягнень у різних видах діяльності кожної дитини лише по відношенню до її власних попередніх результатів; - вправлення у вмінні виражати вдячність тим, хто допоміг реалізувати спільний задум, радість за власні успіхи та успіхи дітей групи; - підтримання найменших ініціатив, ідей щодо нового проекту, того, чим би хотіли займатися діти, що їх цікавить; - презентація проекту на сайті ЗДО https://dnz247.jimdo.com/

**План реалізації проекту «Земля наш дім – скажем «НІ» сміттю в нім!»
для дітей старшого дошкільного віку**

Вид діяльності	Зміст і мета роботи
1 пол. дня	Перший день
Заняття з формування звукової культури мовлення «Іжачок потребує допомоги»	Показати правильну артикуляцію звука «Ж», вправляти дітей в правильній вимові звука «ж» у словах і фразах, розрізняти ці звуки на слух і у вимові. Розвивати фонематичний слух, слухову увагу. Відпрацьовувати інтонаційну виразність мови в скороговках в заданому вихователем ритмі і з різною силою голосу. Виховувати увагу, активність, бажання допомогти.
Перегляд мультіплікаційного фільму «Славен будь»	Ознайомити вихованців з екологічними проблемами планети Земля.

Заняття з зображувальної діяльності на тему: «Земля наш спільний дім»	Розвивати увагу, творчу уяву, творчі здібності, фантазію; виховувати охайність під час роботи з фарбами. Систематизувати знання дітей про живу та неживу природу планети Земля. Продовжувати ознайомлювати дітей з глобусом як із моделлю планети Земля. Закріпити правила поводження з природою щоб не нанести шкоди їй. Виховувати любов і бережне ставлення до природи.
II пол. дня	
Анкета для батьків	Виявити ставлення батьків до питань екологічної освіти дошкільників в ЗДО і його реального здійснення в родині.
I пол. дня	Другий день
Заняття з народознавства на тему: «Всесвітній день вторинної переробки»	Сформувати уявлення про різновиди відходів, проблеми їх утилізації, вплив сміття на здоров'я планети і людини, вторинну переробку сміття; розвивати комунікативну компетентність та навички здорового способу життя; виховувати у дітей дбайливе ставлення до довкілля, свого здоров'я і здоров'я планети; Розширити словниковий запас дітей словами: вторинна переробка, рециклінг, сміттєзвалище, еколог, вторинна сировина, органіка.
Заняття з аплікації на тему: «Друге життя старого журналу»	Розширювати знання дітей про повторне використання непридатного матеріалу - старих журналів. Продовжувати формувати навички користуватися ножицями та відривати від аркуша паперу маленькі шматочки, наносити на них клей, приклеювати в потрібному місці картинки. Виховувати любов і бережне ставлення до природи.
II пол. дня	
Бесіда про органічні відходи	Розширювати знання дітей про повторне використання непридатного матеріалу – органічних відходів. Ознайомити з методами переробки відходів. Виховувати любов і бережне ставлення до природи.
Робота з батьками	Консультація для батьків «Екологічне виховання дітей дошкільного віку»
I пол. дня	Третій день
Заняття вступ до природознавства на тему: «Звідки береться папір»	Формувати екологічну культуру, економне, дбайливе ставлення до виробів з паперу у дітей дошкільного віку. Дати дітям уявлення про процес виготовлення паперу з макулатури шляхом вторинної переробки паперової сировини та розвивати практичні дослідницькі вміння і навички. Продовжувати формувати уявлення про роль лісу в житті людини, виховувати любов і бережне ставлення до природи.
II пол. дня	

Читання казки Віктора Борисовича Васильчука «Як їжачок врятував ялинку», бесіда за змістом	Познайомити дітей із казкою В. Васильчука «Як їжачок врятував ялинку», навчити спостерігати за діями персонажів, запам'ятовувати послідовність подій (сюжет), визначати головних «героїв», розвивати зв'язне мовлення, спостережливість; збагачувати життєвий досвід малюків через виховні цінності казки, виховувати прагнення до добра, порядності, любові і бережливе ставлення до природи.
I пол. дня	Четвертий день
Заняття введення у світ кількості, логіки, простору та часу на тему: «Математична подорож»	Закріпити вміння дітей рахувати в зворотному порядку від 10, продовжувати працювати над складом числа 10, закріпити уявлення про час (тиждень, місяць, рік); розвивати логічне мислення дітей (завдання на кмітливість); закріпити вміння правильно називати геометричні фігури та колективно робити їх з канату. Розвивати увагу, пам'ять, вміння домовлятися. Формувати екологічну культуру, виховувати любов і бережне ставлення до природи.
Заняття виготовлення поробок з непридатного матеріалу на тему: «Підставка для олівців»	Розширити уявлення про вторинне використання покидькового матеріалу. Формувати вміння бачити у вживаних речах певні образи та виявляти творчий потенціал і фантазію. Розвивати дрібну моторику рук та художньо – конструктивні здібності. Виховувати потребу у бережливому ставленні до природного середовища шляхом вторинного використання вживаних речей.
II пол. дня	
Робота з батьками	Інформація для батьків (в батьківський куточок): «Для чого сортувати сміття»
I пол. дня	П'ятий день
Заняття з економіки на тему: «Кругова економіка»	Формувати економічну компетентність дітей, навички раціонального споживача; Розширювати уявлення про гроші України та інших країн, їх значення для людей. Учити дітей заощаджувати гроші. Тренувати у вирішенні прикладів на додавання та віднімання в межах 10 на 1–2 одиниці. Виховувати ощадливість, адекватне ставлення до грошей. Формувати екологічну культуру, виховувати любов і бережне ставлення до природи.
II пол. дня	
Сценарій розваги «День Землі»	Створити в ЗДО святкову, радісну атмосферу. Викликати у дітей позитивні емоції, радість. Розвивати артистичні вміння та навички старших дошкільників, привчати виступати перед своїми однолітками. Закріпити знання отримані впродовж проекту.

З практичними матеріалами для впровадження проекту можна ознайомитись на сайті ЗДО № 247 «Грибочок» <https://dnz247.jimdo.com/>

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (затверджено наказом МОНУ № 615 від 22.05.2012 «Про затвердження Базового компоненту дошкільної освіти (нова редакція)»)
2. Дитина в дошкільні роки, комплексна додаткова освітня програма / автор. колектив; наук. керівник К.Л. Крутій. - Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД. Рекомендовано МОН України (лист № 1/11 - 16160 від 06.11.2015)
3. Концепція екологічної освіти України (затверджено Рішенням Колегії МОН України № 13/6-19 від 20.12.2001)
4. Павлюк С.Ю. Мандруємо екологічною стежиною: дослідницько-експериментальна діяльність дітей дошкільного віку в природі / авт. –упоряд.: С.Ю. Павлюк, Л.С. Русан, Г.І. Колосінська. – Тернопіль: Мандрівець, 2014
5. Романюк Р.О. Формування первинних екологічних уявлень у дошкільників: Методичний збірник перспективного педагогічного досвіду з проблеми екологічної освіти дітей дошкільного віку / За ред. Р.О. Романюк. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2003
6. Тищенко Т.І. Гурткова робота / Журнал «Бібліотечка вихователя дитячого садка», листопад 21–22/2012
7. Швайка Л.А. Експериментальна діяльність у ДНЗ / уклад. Швайка Л.А., Молодушкіна І.В. – Х.: Вид. група «Основа», 2009
8. Журнал «Вихователь-методист дошкільного закладу», 2012, № 12
9. http://eco.ks.ua/vasiltchuk_eco_tales.htm

Кульпінова О. В.,

вихователь

«Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 304»

ПАТ «ЗАВОД ПІВДЕНКАБЕЛЬ»

м.Харків, Харківська область, Україна

КОМПЛЕКСНЕ ЗАНЯТТЯ З РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ТА ВАЛЕОЛОГІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОЇ ГРУПИ (5-Й Р.Ж.)

Тема: До лісу крокуємо - звіряток лікуємо

Програмовий зміст: вчити дітей піклуватися про своє здоров'є і про здоров'є інших, знати характерні ознаки хвороби і засоби їх лікування. Розширити знання дітей про цілющі властивості лікарських рослин, вміти використовувати набуті знання на практиці. Сприяти розвитку пізнавальних процесів, логічного мислення, створенню позитивно-емоційного настрою. Розширювати активний словниковий запас. Розвивати зорове сприймання, пам'ять, мислення, дрібну моторику пальців рук, координацію, спритність. Виховувати дбайливе ставлення до природи та її мешканців, бажання бути здоровими.

Матеріал: картки із зображенням предметів харчування, правил поведінки у природі, 2 канати для доріжки, штучний струмок, доріжка

здоров'я з гудзиків, тунель, кубики, лікарські рослини: м'ята, ромашка, чебрець, меліса, ліпа, чайник, корзина з шишками.

Хід заняття

Діти заходять до спортивної зали, вітаються.

- Добрий день Вам, добрі люди

Хай Вам щастя й доля буде!

Не на день і не на рік,

А на довгий, довгий вік!

Вихователь: - Діти, ви мабуть, помітили, який сьогодні радісний день! Давайте пригадаємо, що потрібно для того, щоб у нас був гарний настрій і щоб ми були щасливими! (відповіді дітей)

Раптом із-за дерева виходить Білка (з перев'язаним зубом) і Козеня (з перев'язаним хворим горлом).

Білка: - Швидше, діти допоможіть! Ой болить, болить, болить!

Вихователь: - Зачекайте, звірята, спершу треба привітатися з дітками. (звірі вітаються). – Розкажіть нам, що трапилось.

Білка: Гризла я горішки, заболіли зубки трішки.

Козеня теж захворіло, бо холодну воду пило.

Що робити ми не знаємо, тому до вас і завітали!

Допоможіть, малята, зубки й горло вилікувати.

Дидактична гра «Чим вилікувати?»

Вихователь: - Діти! У мене є знайома Знахарка, вона так добре знається на травах, може вона допоможе Білочці і Козеняті? Але вона живе біля лісу, щоб до неї дійти треба подолати смугу перешкод. Давайте зараз рушимо в подорож, ви готові?

- Помандруємо в ліс і гай,

Трав і квітів там розмай.

І у цьому розмаїтті

Ми знайдемо безліч ліків

Бо інакше ми не можемо.

Всім звірятам допоможемо.

По стежинці далі в ліс

Дружно йдуть малята

І топочуть ніжками весело й завзято.

(Діти долають «перешкоди» ходьба по канату, проповзти на колінах «тунель», біг «змійкою» (обминаючи кубики, стрибки на 2-х ногах з місця через «струмок», доріжка здоров'я)

Вихователь: - Ось ми потрапили до лісу. Діти, пригадайте, як розмовляє ліс?

(Звучить запис шуму лісу). – Давайте прислухаємося до звуків лісу.

Дихальна гімнастика: -Вітерець у лісі: ш-ш-ш

Повзе жук у траві: -ж-ж-ж

Пролетів комарик: з-з-з

Запихкав їжачок: пих-пих-пих

Вода у струмочку: дз-дз-дз

Забриніла бджілка: дж-дж-дж.

Вихователь: - Діти, ось ми до будиночка Знахарки дібрались. (стукають у двері)

Знахарка: - Добрий день, малята! Мене звуть тітонька Дуняша!

Діти: - Добрий день, тітонька Дуняша! А ми діти групи «Веселка».

Знахарка: - А чого ви до мене завітали?

Діти: - Раптом трапилась біда-завітали Білочка і Козеня

В наш садок по допомогу, ми і вирушили в дорогу!

Діти: - Тітонько Дуняшо, допоможи нам, будь ласка. Якими травами лікувати звірятко?

Знахарка: - Ну, звичайно, поможу, як вам бути підкажу.

Щоб хворобу лікувати, треба трави розпізнати.

Ось у мене безліч трав-ліків....

Я добре знаюся на травах, а чи знаєте ви їх?

- Для лікування звірят, як ви вважаєте, що нам знадобиться? Пригадайте, як вас лікує матуся, коли раптом заболіло горло або зуб, які відвари матуся вам готує?

- Так, нам потрібні ромашка та м'ята, допоможіть мені їх знайти.

Дидактична гра «Знайди за описом»

(Діти розглядають, впізнають за запахом засушені лікарські рослини. Знаходячи потрібні, віддають Знахарці, яка заварює відвар і вчить, як правильно, з допомогою дорослого, готувати гарячий напій з ромашки чи м'яти).

Знахарка: - Любі мої гості, поки наш цілющий відвар настоюється, я вам хочу щось цікаве показати.

Дидактична гра «Тауматроп» (оптическая игра)

(На палочці 2 зображення, крутити між долонька і з 2-х зображень утворюється одне).

Знахарка: - А ось наш напій і готовий, будемо лікувати Білочку та Козенятко.

Білочка: - Ой, яка цілюща м'ята, тепер зможу я стрибати!

Зубки в мене не болять. «Дякую» я хочу вам сказати.

Козеня: - Ме-ме-ме! Завдяки ромашці явилікувався! Дякую, дітки!

Діти дякують тітоньці Дуняші, прощаються та збираються повертатися додому в дитсадок.

Білочка і Козенятко: - Ось вам, діти, подарунок. Повен кошик з горішками (шишками) за те, що ви нам допомогливилікуватися!. А ми побігли до лісу.

Вихователь і діти: - Дякуємо вам, звірята. Повен кошик горіхів (шишок) тепер ми маємо, залюбки масаж розпочинаємо. (масаж шишками)

Пальчикова гімнастика (сидячі на килимку)

Вихователь: - Закінчилось заняття. До вподоби вам воно, малята? Які добрі справи ми сьогодні зробили? Коговилікували, як і чим саме? Які перешкоди подолали на своєму шляху? Що необхідно робити, щоб бути здоровими?

Литвинчук О. С.,
вчитель-дефектолог,
КЗ "Спеціальний дошкільний навчальний
заклад (ясла-садок) № 21 "Струмочок"
м. Кам'янське, Дніпропетровська область, Україна

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ УМІНЬ ТА НАВИЧОК У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНЯТ ТА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Наприкінці ХХ - початку ХХІ століття гостро постало питання пошуку нових шляхів формування навчальних умінь та навичок у дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Багато в чому ця проблема пов'язана з глибоким проникненням у наше життя сучасних інформаційних технологій. На жаль, ці наукові досягнення найчастіше використовуються бездумно й безконтрольно: батьки дозволяють дітям багато часу проводити біля моніторів комп'ютера, утішаючись тим, що дитина не бігає по вулиці без нагляду, а сидить удома. Таким чином, «з найкращими намірами», дорослі позбавляють дітей можливості повноцінного всебічного розвитку, який став би підґрунтям для подальшого успішного навчання, адже комп'ютерна залежність позбавляє дитину бажання добре вчитися, досягати успіхів у навчанні, а не в подоланні чергового рівня комп'ютерної гри.

Під час опитування дітей, на запитання чи хочуть вони навчатися в школі, половина шестирічок відповідають «Ні», мотивуючи відповідь тим, що «Дома краще», «Не ставлять поганих оцінок», «Вчитель не сварить». Деякі діти, розуміючи, що сказати «Ні» хоч і правдиво та соромно, після певних вагань відповідають «Так», проте аргументів не знаходять. І тільки приблизно 15% старшачків відповідають ствердно і при цьому, більш менш, усвідомлено аргументують відповідями типу: «щоб стати дорослим, розумним, потім закінчити інститут, заробляти багато грошей».

Отже, така ситуація з формуванням психологічної/мотиваційної готовності свідчить про те, що батьки майже не спілкуються з дітьми на подібні теми, а часто навпаки, формують у дітей (підсвідомо) «антиготовність» до навчання.

Звичайно, слід зауважити, що у шість років не всі психологічні новоутворення достатньо сформовані до успішного навчання у школі. Так, загальновідомо, що у шість років логічне мислення та усвідомлене запам'ятовування знаходяться на одній з початкових стадій розвитку, а тому дитині 6-7 року життя дуже важко сприймати навчальний матеріал, не користуючись механічною пам'яттю, яка на жаль, не забезпечує повноцінного засвоєння знань. Тому перед педагогами постає важливе завдання з формування саме навчальних умінь і навичок, які б у подальшому процесі постійного розвитку і вдосконалення допомогли дитині повноцінно і з зацікавленням засвоювати шкільні знання. В цьому неабиякого значення набуває наступність у роботі дитячого садка та початкової школи.

Звичайно, першим кроком такої роботи є взаємовідвідування педагогами занять та уроків, коли вони можуть наочно познайомитися з методами та прийомами формування навчальних умінь і навичок у вихованців старших груп дитсадка та учнів початкової школи. Такі заходи дозволяють краще та конкретніше уявити та окреслити свої завдання в роботі з вирішення даної проблеми.

Працюючи тривалий час з дітьми, які мають особливі освітні потреби, дійшла висновку, що пізнавальна діяльність та формування навчальних умінь та навичок таких дітей відбувається з деякими особливостями. Так, наприклад, процес запам'ятовування спирається не тільки на словесний метод, а значною мірою, на формування образу предметів, тобто на комплексному застосуванні словесного та наочного методів. Тривале запам'ятовування дітьми навчального матеріалу ґрунтується на багаторазовому повторенні, покроковому навантаженні та закріпленні в ігровій формі.

Окремо слід зазначити, що у дітей, які потребують спеціального/інклюзивного навчання, пізнавальні процеси формуються значно пізніше (як правило 9-11р.), проте, методи і прийоми формування навчальних умінь і навичок залишаються такими ж, хоч і потребують уповільненого темпу навчання, а відтак і більше часу.

Початкова школа, зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, забезпечує подальше становлення особистості дитини, її інтелектуальний, соціальний, фізичний розвиток. Пріоритетним у початкових класах є виховні, загальнонавчальні і розвивальні функції.

Коли учень уміє вчитися, він сам визначає мету діяльності або приймає поставлену вчителем мету, відповідно до неї планує і виконує необхідні дії, виявляє зацікавленість у навчанні, докладає вольових зусиль, організовує свою працю для досягнення результату, відбирає або знаходить відповідні знання, усвідомлює свою діяльність і прагне її вдосконалювати, у процесі роботи і на етапі завершення контролює й оцінює свої результати. Така розгорнутість характеризує сформовану навчальну діяльність. А в молодшого школяра вона тільки починає формуватися. Дитина шести-семи років одночасно тяжіє до двох видів діяльності: ігрової і навчальної. Своєрідність цієї ситуації в тому, що нерозвинені пізнавальні можливості дітей цього віку підкріплюються сильними в них ігровими мотивами, потребою емоційного контакту і підтримки дорослого. Можна сказати, чим сильніше розвинена в дитини до школи ігрова діяльність, тим виразніше в маленького школяра прагнення утвердити себе в новій соціальній ролі – ролі учня.

Отже, навчальна діяльність визріває в надрах ігрової діяльності і лише поступово стає провідною.

До вашої уваги пропоную два конспекти:

1. Інтегроване заняття з елементами мнемотехніки, логоритміки, логіко – математичного спрямування для дітей з особливими освітніми потребами (старший дошкільний вік)

«До зустрічі, Зимонько!»

Мета: систематизувати знання дітей про зиму, продовжити знайомити вихованців із перебігом і послідовністю сезонних змін у природі. Уточнити знання дітей про зимові природні явища. Розвивати вміння встановлювати взаємозв'язки між погодою та станом природи. Актуалізувати та уточнити знання про якість снігу. Продовжувати вчити дітей користуватися картками – схемами, моделями. Активізувати якісно-прикметниковий словник. Учити дітей порядковій лічбі, розвивати вміння давати порядковий номер. Закріпити кількісну лічбу в межах 7-ми. Формувати вміння відшукувати задану цифру. Вправляти в уміння орієнтуватися в часі, послідовно називати пори року. Удосконалювати різні види уваги, пам'ять, мовлення. Розвивати звуковимову, дрібну моторику, емоційно-вольову сферу, стійкий інтерес до навчання.

Матеріал: цифри від 1 до 7, персонажі казки «Рукавичка», картки-схеми, моделі «Рік», «Тиждень», «Пори року», «Кому потрібна вода?», д/гра «Добери комплект зимового одягу», д/г «Знайди ключ від замка»; коробка з завданнями, розрізні цифри для кожної дитини, картки з індивідуальними завданнями, вірш А.Костецького «Сніжинка», матеріали для логоритміки, лічильні палички.

Перебіг заняття

(На столі у вихователя лежить коробка з сюрпризом. На коробці замочок. Під коробкою конверт з різноманітними завданнями)

Привітання дітей.

Створення проблемної ситуації. (Вихователь звертає увагу дітей на незвичайну коробку на столі і запрошує їх розглянути що в коробці, але невеличкий замочок не дає змогу відкрити коробку. Після чого діти знаходять конверт з завданнями, відображеними у вигляді схем, ребусів, загадок)

Організаційний момент:

- пальчикова гімнастика «Дружна сімейка»;
- артикуляційна гімнастика «Котик Сніжок пустує зі сніжинкою»

(проводить логопед)

Перше завдання.

Вихователь, відкривши конверт, знаходить перше завдання – зображення цифр на папері і звертає увагу дітей, що у них на столах знаходяться також конверти, але з розрізними цифрами. Діти виконують вправу «Склади ціле».

Вправа «Відгадай казку». По закінченню роботи вихователь пропонує дітям поглянути на дошку, де розташовані цифри, а під цифрами сховані персонажі казки «Рукавичка» (їх 7 і цифр 7). Дитина, котра склала розрізну цифру 1, підходить до дошки і відкриває цифру 1, а під цифрою картинка з зображенням мишки - норушки. Так кожна дитина відкриває поступово всі цифри і всі разом відгадують яка казка сховалась під цифрами. Діти повторюють порядкову лічбу, перелічуючи хто прийшов перший, другий, тощо.

Вихователь звертає увагу дітей на наступне, **друге завдання** і показує картинку загадку, де зображена сніжинка зі знаком питання. Діти міркують,

відгадують загадку, а вихователь проводить мовну вправу «Що таке сніг?», «Який буває сніг», «Коли сніг добре, а коли погано», «Кому потрібна вода».

Завдання №3.

Зображення сніжинки з музичними нотами – час логоритміки «Чарівна сніжинка», яку проводить логопед.

Колективна розповідь вірша «Сніжинка» з опорою на картинки.

Тоненькі сніжинки на мене сідають

Мене за ялинку, напевне, вважають.

Не знають сніжинки, смішинки тоненькі,

Що я – не ялинка, а просто – Оленка!

Діти сідають на свої місця, де у них на столах в роздавальних тарілочках знаходяться лічильні палички і виконують вправу «Виклади сніжинку».

Завдання №4.

Картинка з зображенням однієї рукавички, а поруч цифра 2.

Вихователь пропонує дітям подумати і відповісти, щоб це значило? (Відповіді дітей). Педагог пропонує дітям заглянути під свою роздавальну тарілочку. Малята знаходять там одну рукавичку. Д/гра «Добери комплект зимового одягу».

Завдання №5.

Робота з моделлю «Рік», «Пори року», «Тиждень».

Запитання дітям:

- скільки всього пір року (послідовність пір року);
- яка пора року найтепліша (найхолодніша);
- яка пора року передуює зимі (після зими);
- скільки місяців у зими, перелічить їх;
- скільки тижнів у місяці;
- скільки днів у тижні.

Вихователь повідомляє дітям, що завдання скінчились і залишився тільки конверт з ключами. Діти отримують ключі.

Завдання №6.

Підбір ключів до замочка на коробці.

Сюрпризний момент (солодощі дітям)

Підсумок заняття.

2. Інтегроване заняття для дітей різновікової групи з пріоритетом реалізації завдань мовленнєвої та екологічної компетентності

«Красоти кожної пори року

В гості до дітей прийшли»

Мета: уточнити й поглибити знання дітей про зміни в природному середовищі в різні пори року, вчити розуміти їх причини та наслідки. Розвивати вміння малят послідовно розповідати про погодні зміни, використовувати лексику на позначення їх ознак, поповнити активний словник епітетами, порівняннями, образними висловами, учити формулювати свої враження, вправляти у побудові поширених речень, удосконалювати дикцію. Розвивати зв'язне мовлення, мислення, слухову та зорову увагу .

Спонукаючи дітей помічати красу природи в усі пори року, спілкуватися з природою, сприяти розвитку цікавості до природного оточення, викликати радість від спостережень за довкіллям. Формувати в дітей основи екологічно-доцільної поведінки, учити вихованців розуміти необхідність бережливого ставлення до природного довкілля.

Попередня робота: розглядання та опис сюжетних картин про пори року, розучування тематичних віршів, робота зі схемами для оволодіння часовими поняттями (моделі «Рік», «Пора року», «Місяць», «Тиждень») під час дидактичних ігор, виконання музичних творів згідно сезонної тематики.

Обладнання: сюжетні картини з зображенням сезонних змін у природі, моделі «Рік», «Місяць», «Тиждень», візуальне зображення року, кожної пори, місяців; дидактичні ігри сезонної періодизації, ТЗН, атрибути для фізхвилинки (хустинки, олівці, білий папір, вудочки для риболовлі), конверти з сюрпризами.

Перебіг заняття

Педагог: Діти, у нас сьогодні в групі гості, тож давайте привітаємось.

Діти: Раді ми в групі гостей зустрічаємо,
Щастя, здоров'я усім вам бажаємо!

Педагог: Діти, сьогодні я вам розповім цікаву казочку про красоти кожної пори року в природі. Тож, слухайте уважно.

Жив собі старий дідусь РІК і були у нього чотири доньки: ЗИМА, ВЕСНА, ЛІТО і ОСІНЬ.

Вирішив дідусь провідати своїх доньок. Зібрався, одягнувся тепленько та й вирушив до найстаршої доньки – до ЗИМИ. А у Зими було три сина – Грудень, Січень та Лютий. Зустріла Зима батька тріскучими морозами, хугами, заметіллю. Не пошкодував дідусь, що тепленько одягнувся. А ви, діти, любите гуляти взимку? А як одягаєтесь? Тож пропоную вам цікаву гру «Добери зимовий одяг» (Діти добирають комплект зимового одягу обраного Кольору).

Педагог: Малята, а пригадайте, яке найбажаніше та найулюбленіше свято відбулося взимку. (святкування Нового року.). Тож пригадаємо як ви прикрашали ялинку на свято. (дидактична гра «Прикрась ялинку».)

Педагог: А дідусь розглядає все навкруги, як його донечка господарює в природі – все довкола біле, сріблясте, яскраве, гарне, наче святкове. Морозяне повітря чисте та свіже, а сніжинки які чудові, візерунчасті, неповторні, мов казкові. Красива в мене донька Зима, хоч морозяна та крижана. Погостював дідусь у ЗИМИ та й вирішив поїхати до другої доньки – до ВЕСНИ. Змнив зимовий одяг на весняний та й вирушив. А у красуні ВЕСНИ теж було три сина. Діти, підкажіть назви місяців Весни.

Діти: Березень, Квітень, Травень

Педагог: Зустріла красуня Весна батька сонечком весняним, струмочками грайливими, травичкою зелененькою, першими квітами та щебетом птахів. Задивився дідусь на весняну красу, а ми в цей час зробимо звуковий аналіз слова -ВЕСНА-. (Діти, користуючись фішками викладають задане слово та називають послідовно звуки, даючи їм характеристику) та

придумаємо речення про весну. А ось моє речення «Красуня Весна починається з маминого свята». Весна якось приємно впливає на жінок, жінка як і весна розквітає. На жіночому святі ми з вами вітали наших матусь, дарували їм вірші, пісні та дитячі посмішки. Погляньте на наших гостей, всі вони жінки і всі матусі! Тож, давайте подаруємо їм вірш про матусю. (Дитина розповідає вірш «Матусю, дай ручки твої поцілую...»).

Педагог: А дідусь, прогулюючись з красунею Весною, побачив на лісовій галявині перші квіти з-під снігу. Як вони називаються? А давайте пригадаємо які ще весняні квіти ви знаєте. (набір картинок з весняними квітами: пролісок, тюльпан, нарцис, конвалії, фіалка. Діти називають квіти, дивлячись на картинку).

Педагог: Насолоджувався та милувався дідусь красотою весни та почув спів галасливих пташок. Малята, які це пташки? Так, перелітні? Назвіть їх(Відповіді дітей).

Педагог: Погостював дідусь у Весни, задоволений лишився красою, свіжістю та зеленню та й вирушив до іншої доньки - до чудового, яскравого та ласкавого Літа. А літніх також три місяці: Червень, Липень, Серпень А влітку природа буяє різнобарв'ям, розмаїттям. Спекотно дідусю стало – відпочити хочеться поблизу води. Ось дідусь і вирішив побувати на морі.

Літо – радісна пора,
Любить літо дівчата.
Щоб у морі попірнати,
На піску позасмагати.

Педагог: Діти, коли влітку з батьками ви буваєте на морі, то ви йдете босоніж. Тож, зараз пропоную вам уявити собі, що ви на морі. Візьміть, будь ласка свої стільчики та пройдіть на килимок.

(Звучить спокійна музика, діти знімають шкарпетки та виконують вправи з лікувальної фізкультури).

Педагог: Сподобалось відпочивати дідусю на морі, залишився задоволений. Запишався він красою своєї донечки Літа та й вирішив подорожувати далі, вирушив до останньої доньки – до Осені. У Осені також три сина. Діти, пригадайте, будь ласка, назви осінніх місяців. (відповіді дітей)

Зустріла чарівна барвиста Осінь батька розмаїттям яскравих кольорів, шелестом листя, проливними дощами та щедрими урожаєм овочів, фруктів та грибів. Давайте і ми з вами зберемо урожай фруктів та овочів (дидактичні ігри «Збери фрукти у кошик», «Кожному овочу свій колір»).

Нагостювався дідусь у своїх доньок та й повернувся додому. Призадумався дідусь, яка ж донька найкраща, найчарівніша, наймиліша? Та з гордістю сам собі і відповів, що кожна донька його по-своєму прекрасна. А вдома на нього чекав сюрприз - конверт з подарунками. А від кого ці подарунки, ви, діти, здогадайтеся та й підкажіть дідусю. (дарунки від доньок: сніжинка, жовтий листочок, сонечко, пролісок).

Педагог: Діти, так скільки ж у дідуса було доньок? Як їх звали? Всього чотири пори року. А скільки місяців у кожній порі року? А тижнів у місяці? А скільки днів у тижні?

Малята, а ви помітили, що у кожної пори року своя краса, своя неповторність. Ми маємо її зберігати, щоб можна було милуватися та жити в красі.

Педагог: Діти, ви також отримали сюрприз! Тут великі та маленькі букви. Давайте разом з вами викладемо букви від самої великої до самої маленької. Що вийшло? - слово «МОЛОДЦІ»

ДОДАТКИ

До інтегрованого заняття з елементами мнемотехніки, логоритміки, логіко – математичного спрямування для дітей з особливими освітніми потребами (старший дошкільний вік) «До зустрічі, Зимонько!»

До інтегрованого заняття для дітей різновікової групи з пріоритетом реалізації завдань мовленнєвої та екологічної компетентності

«Красоти кожної пори року в гості до нас прийшли»

Модель «Рік», чотири красуні, що символізують певну пору року

Матеріал до дидактичних ігор «Добери комплект зимового одягу», «Прикрась ялинку», «Збери фрукти у кошик»

Музика О.Б.,
вихователь,
Заклад дошкільної освіти №70,
м. Львів, Україна

КОНСПЕКТ ІНТЕГРОВАНОГО ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВИКОРИСТАННЯМ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК МАЛЮВАННЯ

Тема. Вишиваночка

Мета:

Особистість дитини: вправляти дітей у виконанні ігрових імітаційних рухів, покращувати навички дрібної моторики, розвивати узгодженість і впевненість рухів кисті.

Дитина в соціумі: збагачувати знання дітей про українську вишиванку, різноманітність орнаментів та символізм їх елементів і кольорів; формувати шанобливе ставлення до традицій українського народу, національну гордість, бажання одягати вишиванку, виховувати любов до матері.

Дитина у природному довкіллі: уточнити знання дітей про характерні особливості польових квітів, розвивати спостережливість, виховувати бережливе ставлення до квітів.

Дитина у світі культури: удосконалювати вміння дітей помічати красу та самобутність української вишиванки; продовжувати навчати малювати нетрадиційними техніками – штампуванням та ватною паличкою; закріплювати навички малювання пензликом прямих, хвилястих ліній та дуг; розвивати чуття ритму в малюнку, вміння виявляти творчість у малюванні.

Гра дитини: формувати здатність виявляти активність у грі, виховувати бажання домагатися високих результатів, а також товариські взаємини.

Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі: удосконалювати вміння дітей оперувати просторовими поняттями (ліворуч, праворуч, посередині, вгорі, внизу); закріплювати знання кольорів та форм.

Мовлення дитини: вправляти дітей у творенні іменників множини від запропонованого іменника однини, удосконалювати вміння висловлювати свою думку.

Обладнання та матеріал: паперові силуети сорочок, гуашеві фарби червоного, синього, зеленого, чорного кольорів, ємкість з водою, пензлики, круглі штампи з корка, коктейльні трубочки, з одного краю яких зроблено вузькі надрізи довжиною 8 мм, ватні палички, серветки; вишита сорочка з рослинним орнаментом, зразок вишиванки, виготовлене з паперу сердечко, яке оздоблене в стилі вишиванки, слайди із зображенням вишиванок та елементів візерунків, відеоролик «Польові квіти», розрізані на декілька частин картинки із зображенням квітів, пісня Н. Май «Вишиваночка білесенька», пісня «Два кольори» О. Білаша на слова Д. Павличка.

Хід заняття

І. Організаційна частина

Вихователь пропонує дітям утворити коло.

Психогімнастика «Усміхнемося всім»

Потягнемось до сонечка:

«Вітаємо тебе!»

Всміхнемося до квіточки –

Нехай вона цвіте.

Вітаєм край ріднесенький:

Як добре жити в нім!

І друзям усміхнемося –

Хай буде радість всім!

О. Музика

ІІ. Основна частина

Вихователь. Діти, мені сьогодні потрапила до рук торбинка, в якій зберігається дуже дорога для мене річ. (Вихователь виймає вишиванку.)

Діти, чи знаєте ви, як називається цей виріб? Так, це вишиванка, або сорочка, на якій різнокольоровими нитками вишиті візерунки. Її для мене вишила мама. Я дуже люблю свою матусю – і тому створена нею вишиванка мені дорога. Подивіться, яка вона красива!

– Що ви бачите на вишитому візерунку? (Квіти: маки, волошки; ягідки калини, колоски пшениці, листочки.)

– Нитки яких кольорів використано у вишиванці? (Червоний, синій, жовтий, зелений.)

– Де розміщені візерунки? (На рукавах, спереду у верхній частині, внизу.)

(З сорочки випадає сердечко, виготовлене з паперу і оздоблене українським орнаментом.)

Діти, погляньте, що це? Це вишите сердечко. Як воно тут опинилось? Я здогадуюсь: сердечко хоче нам нагадати, що ми, українці, повинні берегти традиції нашого народу, пишатися вишиванками і гордо вдягати їх.

Так гарно, коли люди вдягають вишиванки у святкові дні: День Державного Прапора України, День Незалежності України, на Різдво, Великдень, Зелені свята, інші важливі події та урочистості. Українська вишиванка має також своє свято – День вишиванки. Українці візначають його кожного року третього четверга травня. У цей день усі вдягають вишитий одяг. Ми теж щороку долучаємося до цього свята – і тоді наш садочок і вся Україна перетворюється на барвисту вишиванку.

Фізкультхвилинка «Одягнусь у вишиванку»

Одягнусь у вишиванку	(Імітація одягання уявної сорочки.)
І піду в садочок зранку.	(Ходьба.)
Подивлюся на всі бочки –	(Повороти вліво-вправо.)
Доки бачать мої очка.	(Прикладання долоні до чола.)
Любо, гарно навкруги,	(Кружляння.)

Як у вишиванці ти!

(Плескання в долоні.)

О. Музика

Вихователь. Вишиванка – не просто одяг, це зв'язок українців зі своїми предками. Її передають з роду в рід.

У давнину вірили, що вишиванка оберігає людину, дарує їй здоров'я і добру долю. Матері вишивали своїм дітям одяг з особливою теплотою та ніжністю, тому він був своєрідним оберегом. (Розповідь супроводжується показом слайдів.)

Серед орнаментів найпоширеніші геометричні та рослинні мотиви. На вишиванці кожен елемент щось означав:

коло – символ сонця;

ромб – символ родючості, приносив добро і процвітання;

хвилясті лінії – символ води;

листя дуба – символ сили та міцності;

маки – символ народної пам'яті;

волошки символізували душевну красу, святість та скромність;

китиці винограду уособлювали радість та сімейне щастя;

ягідки калини – символ невмирущого і непереможного народу.

Майстрині дуже люблять вишивати на сорочках квіти української землі, адже це справжня краса. Діти, чи доводилося вам спостерігати, як цвітуть польові квіти?

Показ відеоролика «Польові квіти»

Вихователь. Маки, волошки, ромашки, що цвітуть у полі, – неймовірне видовище! Вони такі прекрасні. Ними можна довго милуватися. Іноді люди хочуть, щоб ці квіти прикрашали їхні домівки і обережками беруть їх з собою додому. Але зірвані квіти, особливо маки, дуже швидко в'януть.

Як ви думаєте, чи варто зривати ці квіти, якщо вони зів'януть ще дорогою додому? Як би ви вчинили, опинившись серед польових квітів? (Висловлювання дітей.) Я теж вважаю, що якщо ми не будемо їх зривати, то ще багато людей, які побувають серед квітів після нас, зможуть ними помилуватися.

Дидактична гра «Складемо квітку»

Вихователь пропонує дітям об'єднатися у групи «Маки», «Волошки», «Ромашки» і скласти відповідно до назви зображення квітів з пазлів (розрізаних на декілька частин паперових картинок із зображенням квітів.)

Вихователь. Кольори у вишиванці також мають своє значення:

синій – символ води і неба, наші предки вважали його захистом від хвороб і небезпек;

зелений асоціювався з молодістю, красою; раніше вважали, що його присутність у вишиванці рятує від природних стихій;

жовтий – символ меду і пшениці, а також благополуччя, достатку, багатства і радості;

червоний – любов до людини, до життя, енергія сонця, радості;

чорний – земля, її плодovitість, а також колір журби.

Найчастіше у вишиванках використовувалися червоний і чорний кольори: червоний – то любов, а чорний – то журба. Саме так співається у відомій пісні. (Звучить фрагмент пісні «Два кольори» на слова Д. Павличка.)

Вихователь. Станьте в коло. Передайте це сердечко один одному – нехай і ваше сердечко наповниться любов'ю до української вишиванки. Нехай цієї любові стане багато. А також нехай багато буде всього, що я називатиму. Я буду промовляти назву одного предмета чи об'єкта, а в кого в руках сердечко, той називає слово, коли їх є багато.

Мовленнєва гра «Один – багато»

Орієнтовні пари слів: сердечко – сердечка, вишиванка – вишиванки, українець – українці, сорочка – сорочки, віночок – віночки, стрічка – стрічки, голка – голки, нитка – нитки, майстриня – майстрині, візерунок – візерунки, вишивальниця – вишивальниці, квітка – квіти, мак – маки, волошка – волошки, ромашка – ромашки, колосок – колоски, ягідка – ягідки, колір – кольори, рушник – рушники, серветка – серветки, хустка – хустки.

(Діти передають сердечко по колу та утворюють іменники множини.)

Вихователь. Наші матусі завжди турбуються про вас, піклуються. Вони подбали, щоб для святкових подій у садочку ви були вдягнуті у вишиванках. Знаєте, як їм було б приємно отримати подарунок! Пропоную виготовити вишиванку для мами. Але вишивати нитками на полотні непросто і ми не впораємося так швидко. Але сорочку можна намалювати. Погоджуетесь?

А щоб нам добре працювалося, підготуємо наші пальчики.

Пальчикова вправа «Працьовиті пальчики»

Мої пальці працюватимуть	(Стискання і розтискання кулачків.)
Вміють спритно все робити.	
Вишивати почали –	(Імітація процесу вишивання.)
Візерунки розцвіли.	
Вишиваночка для мами	(Плескання в долоні.)
Рясно вкрийється квітками.	(Кисті рук з'єднані в зап'ястях, а пальці роз'єднані, утворюючи «квітку».)
Тож сьогодні не баріться –	(Почергове з'єднання пальців рук з великим.)
Для матусі потрудіться!	

О. Музика

Етапи виконання роботи

Вихователь. Подивіться, як вишиванку для мами оздобила я.

- З чого утворений візерунок на сорочці? (З квітів, ягід, листочків, ліній.)
- Якими кольорами розмальована вишиванка? (Червоним, синім, зеленим, чорним.)
- Як називаються квіти, які прикрашають вишиванку? (Маки, волошки.)
- А ягідки? (Калина.)

А тепер я покажу вам, як можна прикрасити сорочку. Малювати волошки нам допоможе спеціальна коктейльна трубочка, з одного краю якої зроблено вузькі надрізи. Вмочуємо її у фарбу синього кольору і акуратно прикладаємо до сорочки у верхній частині посередині. Тепер піднімаємо трубочку, легенько покрутимо нею і знову робимо відбиток у цьому ж місці. Погляньте, яка красива волошка виходить. По обидва боки від квітки намалюємо маки.

Для зображення маку нам знадобиться круглий штамп. Наносимо на нього пензликом фарбу червоного кольору і прикладаємо спершу ліворуч від волошки, а потім – праворуч. Квіти у візерунку будуть чергуватися: мак – волошка – мак.

Далі малюємо посередині мак на лівому рукаві, а після цього – на правому. По обидві сторони від маку на рукавах зображуємо волошки.

Тепер набираємо пензликом зелену фарбу і робимо відбиток усім ворсом поміж квітами. Так зображуємо листочки.

Внизу сорочки зеленою фарбою малюємо хвилясту лінію.

Пензликом обводимо горловину лінією чорного кольору, а низ рукавів прикрашаємо хвилястою. Також наносимо пензликом чорну фарбу на серединки маків і волошок. По низу сорочки проводимо чорну лінію.

Вмочуємо ватні палички у червону фарбу і, акуратно прикладаючи, навколо горловини малюємо ягідки калини, також біля хвилястих ліній на манжетах та внизу сорочки.

Запам'ятали, як прикрашати вишиванку? Яким чином можна зобразити волошки? Як намалювати маки? Як отримати листочки? За допомогою чого створюємо ягідки калини?

Починайте працювати. Хочу побажати вам, щоб ви стали справжніми майстрами і створили свій неповторний візерунок.

Діти працюють самостійно. Звучить пісня Н. Май «Вишиваночка білесенька». Вихователь дає підказки та допомагає.

III. Заключна частина

Після малювання вихователь розміщує дитячі роботи для перегляду та оцінки.

Вихователь. Діти, про що ви сьогодні довідалися? Чи цікаво дітям було малювати? Який елемент найбільше сподобалося зображувати?

Педагог запевняє, що кожна мама буде в захопленні від такого красивого подарунка.

Острань Р.Р.,

вихователь

Заклад дошкільної освіти №18

м. Умань, Черкаська область, Україна

Музика Г.А.,

вихователь

Заклад дошкільної освіти №18

м. Умань, Черкаська область, Україна

ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ПАТРІОТА УКРАЇНИ ЗАСОБАМИ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

«Той, хто забув колиску, з якої піднявся,
щоб піти по землі, хто байдужий до
матері, що вигодувала та виховала
його, нездатен переживати високі
патріотичні почуття»
В. Сухомлинський

Виховання у молодого покоління почуття патріотизму, відданості своїй незалежній державі, активної громадянської позиції нині визнані проблемами загальнодержавного масштабу. Сьогодні нашої Батьківщині, як ніколи, потрібні громадяни та патріоти, які усвідомлюють свою приналежність до роду, краю, держави, які здорові й духовно багаті. Виховати таких громадян, «вигодувати» з дітей справжніх патріотів, які люблять, поважають, шанобливо ставляться до своєї держави, її духовності, - основне завдання української національної освіти.

Патріотизм – одне з найглибших почуттів, яке закріплене століттями й тисячоліттями історичних подій. Не можна бути патріотом, не відчуючи особистого зв'язку з Вітчизною, не знаючи історії того, як любили та берегли її наші пращури, як боронили її незалежність наші діди, батьки, брати.

Страшні події, що відбуваються в країні сьогодні, торкнулися майже кожного, сколихнули та піднесли на небувалу висоту волонтерський рух, пробудили національно-патріотичні почуття мільйонів громадян, виявили здатність українців жертвувати власним життям заради свободи Батьківщини, її щасливого майбутнього. Перед сучасними дітьми Батьківщина постала не у найкращому вигляді: неспокій у суспільстві, економічна криза, війна – збройна та інформаційна. Як, попри все це, допомогти малечі наповнити серця любов'ю до країни, яку вони тільки починають пізнавати? [2, с.4]

Ми знаємо, що кожна людина – неповторна, унікальна особистість, яка веде свій рід від предків на тій землі, на якій народилась. Усвідомлення себе в єдності з рідними, близькими людьми й з усім народом спонукає людину свідомо ставитись до себе, до історії рідної країни, загалом до України як рідної держави.

В останні роки проблема патріотичного виховання дітей дошкільного віку набула особливого значення. Це зумовлено політичними й економічними

обставинами, у яких зараз опинилася Україна, необхідністю більш ранньої орієнтації та творчого саморозвитку особистості дошкільника. Патріотичне виховання - одна з актуальних та складних проблем, яку сьогодні повинні вирішувати всі ті, чия діяльність пов'язана з вихованням дітей. Тому ми, педагоги, ще з ранніх літ маємо виховувати та прищеплювати у дітей національно-патріотичні почуття до своєї держави, Батьківщини.

Із раннього дитинства потрібно виховувати в дітей патріотизм, людяне відношення до всього живого, моральні якості. Інакше кажучи, необхідно виховувати майбутнього громадянина своєї країни. Розуміючи це, опрацювавши нормативну та методичну літературу, ми визначили такі основні завдання патріотичного виховання дітей у нашому закладі:

- виховання в дітей любові та прихильності до своєї сім'ї, домівки, дошкільного закладу, вулиці, міста;
- формування знань про житло, предмети народного декоративно-ужиткового мистецтва, їх використання в повсякденному житті, народну іграшку, вишивку, український національний одяг;
- формування бережного ставлення до природи та всього живого;
- прищеплення поваги до людей праці, результатів праці дорослих;
- формування уявлення про високу духовну культуру українського народу, про звичаї, традиції, свята, про споконвічне прагнення українців до краси;
- формування елементарних знань про права людини;
- розширення уявлення про міста і села України;
- знайомство дітей з державними символами (герб, прапор, гімн);
- знайомство дітей з національними символами (верба, калина, рушник, вінок);
- формування толерантності, поваги до інших народів, їхніх традицій;
- розвиток у дітей національних рис особистості (щирість, гостинність, доброта, щедрість)

Ці завдання вирішуються в усіх видах дитячої діяльності, їх можна успішно інтегрувати в усі освітні лінії Базового Компонента.

Тому, ми педагоги, працюючи з дітьми молодшого та середнього віку, вважаємо що тільки систематична і цілеспрямована навчально – виховна робота та взаємодія закладу і сім'ї дасть свої позитивні результати в цьому напрямку.

Батьківщина, Україна, Вітчизна, патріотизм – ці слова такі незрозумілі для маленької дитини. Починати знайомити з ними дітей потрібно з більш звичних понять: назви дошкільного закладу, в якому виховується та навчається дитина, з вулиці, на якій він стоїть, із району, в якому гуляє дитина з батьками, і, нарешті, з міста чи села в якому живе маленький громадянин.

Для того щоб навчити дитину відчувати та бачити красу рідного краю, красу людини, яка живе на землі, щоб виховати в дитини любов до рідних місць і до всього, що оточує її з самого дитинства, необхідно з нею займатися.

Вихователів під час різних видів навчальної діяльності з дітьми потрібно широко використовувати всі види українського фольклору (казки, колискові, приказки, прислів'я, дражнилки, лічилки, мирилки, заклички тощо). В усній народній творчості збереглися особливі риси українського менталітету, властиві йому моральні цінності, уявлення про добро, красу, правду, сміливість, працелюбність, відданість. У нашому фольклорі особливим чином поєднується слово, музичний ритм, співучість. Адресовані дітям потішки, забавлянки звучать як ласкавий спів, виражаючи турботу, ніжність, віру в щасливе майбутнє. Діти легко сприймають та засвоюють колядки, щедрівки, віншування, гаївки, веснянки, а також народні рухливі ігри. Малюки залюбки грають у народні ігри з простим сюжетом, виконують різні ролі, водять хороводи. Зростає емоційна чутливість, цікавість до розповідей дорослих про звичаї та традиції рідного краю, бажання наслідувати їх. У процесі активної участі у підготовці та організації народних свят діти можуть не лише наслідувати дорослого, а й проявляти елементарну творчість. [6, с.137]

Ще одним важливим напрямом роботи з патріотичного виховання є ознайомлення дітей із народними ремеслами, декоративним розписом. Орнаменти народного розпису, полонячи душу гармонією та ритмом, здатні захопити дітей національним зображувальним мистецтвом. На таких заняттях діти знайомляться з Петриківським, Опішнянським, Косівським розписами та з радістю перетворюються на художніх майстрів, щоб розмалювати, розписати свій власний виріб, наслідуючи майстрів декоративно-ужиткового мистецтва.

Для того щоб виховати патріота, справжнього громадянина своєї держави, можна формувати любов дитини до Батьківщини через її любов до природи рідної землі. Природа – один із найважливіших чинників народної педагогіки. Вона втілює собою не лише середовище мешкання людини, а й рідний край, Батьківщину. Знайомлячи дітей із природою рідної країни, ми не лише розв'язуємо природоохоронні завдання, а й виховуємо любов до кожного об'єкта в природі. Як сказав В. О Сухомлинський «У природі закладені в доступній для дитини формі прості і разом з тим дуже складні речі, предмети, факти, явища, залежності, закономірності, інформацію про які нічим не можна замінити, тому що вона відповідає саме світу дитячої природи, тому що інформація про ці речі, предмети є тим світом, в який входить сама дитина, в цьому світі – першоджерело її уявлень, понять, думок, узагальнень, суджень. Інакше кажучи, природа – джерело і водночас світ «дитинства думки». Саме у нашому закладі систематично проходять так звані подорожі до джерела живої думки, на яких ми вчимо дітей милуватися природою, робити судження, припущення, спостерігати за сезонними змінами в природі, відчувати себе частинкою її.

Знайомство з історичним минулим України – новий, проте дуже цікавий напрям у роботі з виховання патріотизму в дітей. А навіщо дітям – дошкільнятам потрібні знання про історію країни? Адже систематизований курс історії – це завдання школи. Так, ми згодні. Проте щоб успішно діти

засвоїли цей курс, необхідно ще до школи сформувати в них початкові достовірні наукові уявлення про історію нашої Батьківщини.

Важливою умовою патріотичного виховання дітей є тісний зв'язок із батьками вихованців. Батьки не є сторонніми спостерігачами, а активними учасниками педагогічного процесу. Вони не лише беруть участь у святах, а й спільно з вихователем обговорюють питання виховання на батьківських зборах, семінарах. У куточках для батьків інформація щодо патріотичного виховання представлена у формі змінних фотовиставок, консультацій, папок – пересувок. А найголовніше те, що патріотичне виховання не потребує від батьків надмірних зусиль, достатньо лише самим поводитись відповідно до тих морально – патріотичних норм і дитина буде в усьому наслідувати старших членів родини. Видатний педагог-гуманіст Ш. О. Амонашвілі зазначав: «Найближчі люди, як ніхто інший, здатні наповнити дитинство радістю, яскравими барвами, теплотою стосунків і щирістю, закласти основу для формування різних якостей особистості, її досвіду поведінки, світогляду». Єдність вимог дошкільного закладу і сім'ї забезпечує дитині умови для повноцінного розвитку моральних цінностей, духовних сил, наповнити дитяче життя корисними справами та добрими вчинками.

І ще одна, на нашу думку, найважливіша умова, без якої неможливе повноцінне патріотичне виховання дітей – організація розвивально-предметного середовища в кожній віковій групі. Вихователі створюють куточки народознавства, де розміщують національні та державні символи України, виставляють на полиці глиняні вироби, зразки декоративно-ужиткового мистецтва, народні іграшки, демонстраційні картинки, фото, різноманітні ілюстрації про рідне місто, історію нашої країни.

Найголовніше в патріотичному вихованні дітей дошкільного віку це те, що не слід чекати від дітей «дорослих форм» прояву любові до Батьківщини. Якщо в результаті педагогічної роботи дитина буде обізнана з містом, країною, державною символікою, природою, знатиме імена тих, хто прославив рідне місто, країну, якщо він проявлятиме інтерес до набуття знань, то можна сказати, що завдання виконано в межах, доступних дошкільному віку. [2, с.6]

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Настільна книга керівника дошкільного навчального закладу. Частина 5 / упоряд. : Т. В. Панасюк, С. І. Нерянова, А. А. Грищенко. – Тернопіль: Мандрівець, 2014. – 144 с. – С.5-31
2. Живи, Україно, живи для краси! Національно-патріотичне виховання в ДНЗ. Старший вік. / упоряд. А. Г. Частнікова. – Х. : Вид.група «Основа», 2016. – 102, [2] с.
3. Кисіль. Н.В. Школа маленьких патріотів. Проект освітньої роботи з дітьми старшого дошкільного віку. — Х. : Вид. група "Основа" , 2016. - 221, [3] с. — (Серія "Дошкільний заклад. Вихователю").
4. Кисіль. Н.В. Перше слово - мати, друге - Україна... Національно патріотичне виховання в ДНЗ. Ранній та молодший вік. - Х. : Вид. група "Основа" , 2016. - 78, [2] с. — (Серія "Дошкільний заклад. Вихователю").

5. Кривоніс М.Л., Добротій. Патріотичне виховання в ДНЗ.---Х.: Вид-во "Ранок", 2016.— 192 с.--(Серія "Сучасна дошкільна освіта")

6. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. — Тернопіль: Мандрівець, 2012. — 264 с.

7. «Україна – моя Батьківщина». Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку / О. М. Каплуновська, І. І. Кичата, Ю. М. Палець; за наук.ред. О. Д. Рейпольської. — Тернопіль: Мандрівець, 2016. — 72 с.

Підкаура А.І.,

вихователь

Дошкільний навчальний заклад №16 «Веселка»

компенсуючого типу

м. Новоград-Волинський, Житомирська область, Україна

КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ В МОЛОДШІЙ ГРУПІ «ЯГІДКИ КАЛИНКИ – ЧЕРВОНІ НАМИСТИНКИ»

Мета: закріпити і систематизувати знання дітей про народні рослини-обереги, їх зовнішній вигляд, корисні властивості; дослідити смакові якості калини та калинового варення; збагачувати словник дітей словами-прикметниками; розвивати зв'язне мовлення, мислення, пам'ять, фонематичний слух, дрібну та загальну моторику; виховувати любов до України, українського народу, традицій, до об'єктів природи.

Матеріал: зображення куща та ягід калини, куш калини в різні пори року.

Ранкова вітанка!

Доброго ранку, сонце привітне!

Доброго ранку, небо блакитне!

Доброго ранку, в небі пташки!

Доброго ранку, маленькі дубки!

Я вас вітаю, люблю, пізнаю!

Бо живемо ми в одному краю!

Хід заняття

Вранці діти смакували чай з калини, а вихователь розповідала про його користь (це чудові ліки від застуди, болю в животі та багатьох хвороб)

Вихователь: Діти, які ви сьогодні бадьорі та жваві! Це все завдяки цілющому чаю, який пили вранці! З яких ягідок він був?

Діти: чай був з калини.

Вихователь: А ростуть ягоди калини на кущі. Ось погляньте (демонструє зображення калинового куща)

Ось калина над рікою

Віти стелить по воді.

Хто це щедрою рукою

Їй намістечко надів.

Вихователь: розповідає про калину.

Кущі калини ростуть біля річок, сільських хат, дачних будинків, навіть у місті. Діти, а ви бачили калиновий кущ? Де саме?

Діти: В мене вдома росте, я бачив по дорозі в дитячий садок, у бабусі росте.

Вихователь: Навесні на кущах калини розцвітають білі квіточки, ось такі (показує зображення), потім вони перетворюються на ягідки, а восени ягоди набувають темно-червоного кольору (показує зображення кетяга калини).

Є така прикмета: якщо на калині багато ягід – зима буде холодною. Та ягідки калини не бояться морозу. Навпаки, від морозу вони стають солодкими. Взимку ними ласують пташки.

(Діти розглядають кетяги калини, які вихователь їм дістає з кошика)

Вихователь: запитання до дітей

- кого кольору ягідки? (червоні)
- якої вони форми?(круглої)
- Скільки їх? (багато)
- Як ягідки ростуть – одна біля одної чи окремо? (одна біля одної)
- Як гадаєте, які вони на смак?

Припущення дітей (може солодка, може кисла, може гірка...)

Вихователь: Хто хоче з вас покуштувати ягідки калини? (діти коштують)

Діти: Калина соковита, калина гірка, калина кисла.

Вихователь: Не всі ягоди, що містять вітаміни є солодкими на смак. Куштуючи калину ви зрозуміли, що вона може бути гіркою, солодкою, кислою, але водночас і корисною. В ягідках калини дуже багато вітаміну С, який потрібен нам, щоб не хворіти.

Вихователь: куштуючи ягідки калини, ви в кожній ягідці знайшли камінчик (давайте ми їх покладемо на тарілочку, а потім поговоримо про них)

Вихователь: А ще з калини можна приготувати варення, яке також дуже корисне). Давайте ми з вами скоштуємо його? Як ви гадаєте, яке воно на смак?

Припущення дітей (солодке, кисле...)

Діти: Коштуючи калинове варення (воно солодке, тому що додали цукру)

Вихователь: Ми калину скуштували, сил набрались, час пограти в гру (фізкультхвилинка)

Народна гра «Калина»

Діти стають в коло і співають слова

Ой, на горі калина,

(плещуть у долоні)

Під горою малина,

(тупають ногами)

Ой, так, на горі калина,

(плещуть у долоні)
Ой, так, під горою малина.
(тупають ногами)
Там зійшлася дітвора
(руки на поясі, повороти тулуба)
Танцювати почала
(підстрибують)

Вихователь: Діти, а ви хочете почути легенду про калиновий кущ, то ж сідайте зручненько і слухайте уважно.

Вихователь: розповідає легенду.

Легенда

То було давним давно. В одному селі жила чарівна дівчина і звали її Калинка. Любили її люди за її добре серце. Навесні Калинка, пішла до лісу. «Дай, - думає, посаджу вздовж шляху якісь рослини». Викопала в гущавині лісу тонюсіньке стебло. Щоб воно прийнялося, Калинка кожного дня носила воду від своєї криниці і поливала кущ. Йшов якийсь шляхом хлопець, стомився й сів під цим кущем відпочивати. Усміхнувся і сказав «Спасибі тим роботящим рукам, що його посадили». Тут увесь кущ стрепенувся, немов від сну. І укритися білим цвітом. Дивиться на нього подорожній: що воно далі буде? Осипався цвіт, замість нього ягоди червоні, як намисто виблискують. І диво – у кожній ягідці заховане зернятко, схоже на маленьке сердечко. Прийшла дівчинка Калинка до свого улюбленого місця і здивувалась зерняткам, а кущ нахилився до неї і шепоче: «Це на згадку про твоє добре серце. А щоб люди тебе не забули, подаруй своє ім'я, Калинка...»

Вихователь: Ми з вами кісточки з калинки «маленькі сердечка» посушимо і збережемо, а коли настане весна обов'язково висадимо їх у ґрунт. Будемо доглядати і обов'язково виростимо кущ калини.

Вихователь: А на згадку про наше чудове заняття давайте викладемо «Кетяги калинок за допомогою намистинок» (LEGO).

Дидактична гра «Намистинки для калинки»

Вихователь: Наш народ здавна дуже любить та шанує калину. Навіть прислів'я таке є: «Без верби і калини нема України»

Вихователь: Дякую вам, діти, що ви мене порадували своїми відповідями! Ви були і дослідниками, і розумничками.

Рефлексія:

- Ким ви сьогодні були?
- Що вам сподобалося?
- Про що ми говорили?

Піка Н.В.,

вихователь дошкільного підрозділу

Навчально-виховний комплекс № 3

м. Красноград, Харківська область, Україна

РОЗРОБКА ПІДСУМКОВОГО ЗАНЯТТЯ З НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОЇ ГРУПИ

Тема. Ми - українці.

Мета: підсумувати і проконтролювати знання дітей за блоками:

«Я і моє оточення» (я, моя сім'я, батьки, дитячий садок, права та обов'язки);

«Наша Батьківщина-Україна» (державні символи, столиця, великі міста, річки, гори, моря, толерантне ставлення до представників різних національностей);

«Культура українського народу» (народні символи, національний одяг, традиції, свята, обряди);

«Великі співвітчизники» (видатні люди);

розвивати: мовлення, пам'ять, допитливість;

виховувати: любов та повагу до Батьківщини, бажання знати більше про рідний край та народ.

Обладнання: відеокамера, мікрофон, лист у конверті, фото Робіка, ілюстрації до українських народних казок, глобус, індивідуальні картки з символами різних країн, матеріал до дидактичної гри «Одягни ляльку», хусточка, квіти для віночка, подарунки.

Хід заняття

I. Організаційна частина.

- Діти, сьогодні до нашого садочка надійшов лист. Ану давайте його відкриємо і прочитаємо:

«Доброго ранку діти!

Пише вам маленький житель далекої планети, звати мене Робік. Я дізнався, що на планеті Земля існує така країна, де ви живете, але я про неї нічого не знаю. Будь ласка, розкажіть мені, яка вона, ваша країна. Ось вам чарівна відеокамера, яка мені покаже вашу розповідь. Чекаю. Робік».

II. Основна частина.

1. «Мозковий штурм».

- Давайте спочатку розповімо, де ми живемо?
- Як називається наша країна?
- У якому місті ми проживаємо?
- Який дитячий садок ви відвідуєте, яку назву носить ваша група?
- Чи є у вас сім'я та з кого вона складається?
- Які права ви маєте?
- Чи є у вас обов'язки? Які?

2. Гра «Знавці України» (метод «мікрофон»).

- Від нашого порога, від нашої домівки починається велика Батьківщина, наша красива Україна. Зараз я візьму мікрофон, а ви розкажете Робіку, що у нас у країні є.

- Як називається столиця нашої Батьківщини?
- Назвіть інші великі міста нашої країни?
- Які моря є в Україні?
- Як називаються гори, що є в Україні?
- Які річки вам відомі?
- Чи живуть в Україні люди інших національностей? Яких?
- Молодці.

3. Дидактична гра «Державні символи України».

Мета: закріпити вміння вирізняти Прапор та Герб України з-поміж символів інших держав.

- Ось картки з державними символами різних країн, олівцем позначте державні символи України.

- Який державний символ ви ще знаєте? Як слухають Гімн України?

4. Фізкультхвилинка. Народна гра «Струмочок».

Це куди біжить струмок?

Через поле у яр.

І зупиниться в ярку?

- Ні, звідтіль в Берестову,

З нею він в Орель-ріку.

А з Орель-ріки куди?

До дніпрові води, попливе з Дніпром у море,

В море Чорне-неозоре.

5. Гра «Хустинонька».

- Ой хустинонько шовкова,

Ти пливи, пливи по колу!

В руки хто тебе візьме,

Хай нам відповідь дає.

- Як називалось житло українців? З чого воно було збудоване?

- Які меблі були в українців? Посуд? Дитячі іграшки?

- Які страви полюбили українці?

- Чим прикрашали свою оселю?

- Назвіть національні символи нашого народу?

6. Дидактична гра «Одягни ляльку».

Мета: закріпити у дітей знання українського національного одягу.

7. Вправа «Назви казку»

Виберіть ілюстрацію і назвіть за нею казку.

8. Вправа «Впізнай видатну людину».

Показати по черзі портрети Т. Шевченка, Лесі Українки і запропонувати дітям назвати людей, чий портрет перед ними.

III. Підсумок.

Вправа «Склади віночок».

Квіточку поклади, за що ти любиш Україну скажи.

Ой, щось за повідомлення прийшло на мій телефон. Діти, це знову Робік.

Йому дуже сподобалась ваша розповідь. І за це вам космічні подарунки.

Погромська Н.В.,

вихователь

Заклад дошкільної освіти №15

м.Торецьк, Донецька область, Україна

«ХТО В ЛІСІ ЖИВЕ?»

(для дітей третього року життя)

Програмовий зміст. Розвивати мовлення дітей. Вчити впізнавати та називати звірів, що живуть у лісі (ведмідь, білка, лисиця, заєць); виділяти та називати частини тіла, імітувати рухи. Вчити промовляти за вихователем віршики з емоційною виразністю, розвивати чіткість мовлення. Розвивати сенсорні здібності у дітей. Виховувати дружні стосунки, любов до тварин. Розвивати уважність, спостережливість.

Словник: назви зимового одягу, назви диких тварин, частини тіла тварин.

Матеріал: лялька Оленка, зимовий одяг для ляльки, іграшкові звірі, атрибути (дерева, кущі, галявина, шишки), вірші І.Токмакової «Ведмідь», В.Крищенко «Зайченятко», Г.Бойка «Білочка», народна забавлянка «Ой ми були у ліску».

Хід заняття.

До групи завітали гості, разом з ними прийшла лялька Оленка.

Вихователь пропонує дітям та ляльці «піти до лісу» на прогулянку. У групі об лаштована лісова галявина, під деревом чи кущем заховані іграшкові звірятка. Вихователь питає у дітей, яка зараз пора року, як треба одягатися взимку, пропонує одягти ляльку. Вихователь одягає Оленку, діти підказують що за чим треба одягти (шубка, шапка, валянки, рукавички), вихователь промовляє:

- Морозець, морозець, не щіпай нам щічки.

- теплі валянки у нас, шубка й рукавички.

Діти разом з вихователем підходять до «лісу»:

-Подивіться, мої любі, -

-Серед поля ліс стоїть.

-Ми гуляти в ліс підем

-І звіряток там знайдем.

Підходять до горбочка, та знаходять сплячого ведмедя.

-Як на гірці-сніг, сніг,

-І під горою-сніг, сніг.

-А під снігом спить ведмідь.

-Тихіше, тихіше... Не шуміть.

Вихователь: - Діти, а чи можна в лісі голосно розмовляти, кричати? (Ні) А чому? (Щоб не потурбувати тварин) .

Ідуть далі. Підходять до ялинки, бачать на ній білочку. Запитання до дітей: “Хто це? Де сидить? Як рухається? Що гризе? ”Вихователь пропонує запитати в білочки, де вона живе:

- Де ти білочко, живеш?
- Що ти білочко, гризеш?
- У зеленому ліску,
- У дуплі, у соснячку,
- Я гризу горішки,
- І гриби, і шишки.

Гра «Збери для білочки горішки»

Діти збирають для білочки горішки в кошик. Маленькі горіхи в жовтий кошик, а великі – в червоний (Закріплення понять один-багато, великий-маленький).

Підходять до куща й знаходять за ним лисичку. Разом з дітьми промовляють вірш:

- Лисонько руденька,
- Ти така гарненька!
- Довгий носик,
- Пухнастий хвостик. Ось яка!

Запитання: “Хто це? Що це в лиски? (Діти називають частини тіла). У лиски лапки, а у дітей? Покажіть, як лиска ходить. Яка вона хитра?” (Діти імітують лисиччині рухи, мімікою показують її хитрість).

Діти разом з вихователем мандрують далі, знаходять за деревом зайчика. Запитання до дітей: ”Хто це? Які в нього вуха, який хвостик? Як заєць стрибає? Назвіть його лагідно”.

Діти промовляють за дорослим:

- Ой, маленьке зайченятко,
 - Де твоя домівка-хатка?
 - В мене хатка за горбочком,
 - Під ялинкою, дубочком.
- Проводиться гра «Мандрівка до лісу».
- Діти йшли, йшли, йшли,
 - Та у ліс прийшли. Там побачили...

Після слів «побачили» вихователь показує іграшку, а діти називають, хто це, що ця тваринка робить у лісі (Ведмідь спить, зайчик стрибає, білочка гризе горішки).

Заняття закінчується.

СЕКЦІЯ 2.

УПРАВЛІНСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Онищенко Т.В.,

вихователь

ДНЗ №16 «Веселка» компенсуючого типу

м. Новоград-Волинський,

Житомирська область, Україна

LEGO КОНСТРУКТОР В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКА

Дієвим засобом, що дає змогу реалізувати підхід «навчання через гру» є LEGO конструювання. Розкрити, зберегти та розвинути внутрішній потенціал кожної дитини, формувати її цілісний світогляд, збагачувати ігровий досвід, задовольнити потреби дитини у пізнанні яскравого й неповторного світу допомагає конструктор LEGO. Під час гри одночасно відбувається і розвиток, і навчання, і виховання дитини.

Використання конструктора LEGO в освітньому просторі ДНЗ дозволяє вчитися граючи і навчатися в грі, яка є найважливішим супутником дитинства. Конструктори LEGO на сьогоднішній день є незамінним матеріалом для занять у дошкільних закладах. У нашому дошкільному навчальному закладі LEGO використовується практично у всіх видах освітньої діяльності. LEGO є універсальним інструментом для створення сприятливого розвивального простору, що підвищує комунікативну активність кожної дитини, формує вміння працювати в парах, в групі, відбувається розвиток творчих здібностей, підвищується мотивація до навчання.

Для педагогічного процесу LEGO конструювання цікава тим що, базуючись на інтегрованих принципах, об'єднує в собі елементи гри та навчання, дає можливість педагогові глибоко осягнути поняття «навчання через гру» і практично реалізувати цей підхід у роботі з дітьми.

Застосування LEGO-цеглинок дає позитивні результати при засвоєнні навчального матеріалу, допомагає оволодінню здатності приймати і зберігати цілі і завдання навчальної діяльності, пошуку засобів їх здійснення, сприяє засвоєнню способів вирішення проблем творчого та пошукового характеру. Цеглинки LEGO є наочно-образними моделями тих інтелектуальних операцій, які здійснюються в ході освітньої діяльності.

Конструктор LEGO - це набір для створення різних цікавих ігор. Для наборів LEGO характерна висока якість, естетичність, надзвичайна міцність і безпека. Конструктор LEGO - це цікавий матеріал стимулюючий дитячу фантазію, уяву, формуючий моторні навички.

«Про овочі і фрукти...»

З використанням конструктора LEGO (середній дошкільний вік)

Мета:

- розширити та уточнити знання дітей про овочі та фрукти, звідки вони до нас потрапляють, хто їх вирощує, де і як використовують, як зберігають;
- розширювати уявлення про сенсорні еталони (форма, колір, величина) використовуючи обстеження натуральних овочів і фруктів; підводити до розуміння, що овочі і фрукти мають важливе значення для здоров'я людини;
- вчити розрізняти за смаком; висловлювати свої думки;
- вправлять у створенні предметів округлої та овальної форми (овочів і фруктів) з окремих деталей конструктора (lego system або lego classic) з добиранням потрібних кольорів;
- розвивати пізнавальний інтерес, мислення, уяву, дрібну моторику рук;
- виховувати допитливість, активність.

Матеріал: кошик з натуральними овочами і фруктами; тематичні картинки з зображенням овочів і фруктів; страв; Дігри «Опиши овоч», «Що як зберігається», «Заготовки», «З яких продуктів страва?», «Дізнайся на смак»; LEGO system або LEGO classic

Хід заняття:

Добрий день, мої малята
Любі хлопчики, дівчата.
Щиро я вас всіх вітаю
Дня успішного бажаю.
Сьогодні гостей в нас багато.
До гостей ви поверніться
Привітайтеся й посміхніться,
Діти. Добрий ранок, добрий день.
Ми вітаємо гостей.

Вихователь. Чи любляєте ви цікаві, захоплюючі історії? Хочете послухати одну з них?

В далекій-далекій країні, жили маленькі-маленькі чоловічки, добрі, веселі й розумні. Їм захотілося здійснити велику подорож і познайомитись з дітьми. Вони довго пливли кораблем, їхали потягом і ще автобусом і нарешті потрапили в чудовий, затишний дитячий садок, до найкращих і найрозумніших дітей групи... до нас з вами. (відкриває накритих на столі «містечко лего») так = це лего-чоловічки.

Ви з ними подружилися і полюбили їх. Вони з вами граються, будують і навчаються, все розуміють, вам з ними завжди цікаво.

Мотивація. Лего-чоловічки живуть в лего-будиночках, їздять на лего-машинках, доглядають лего-тваринок, харчуються лего-продуктами. Але вони не знають про наші овочі і фрукти, тому що в лего-країні немає овочів і фруктів, але вони дуже хочуть про них знати. І у вас сьогодні є нагода розказати і показати що це овочі і фрукти. Згодні?

Вихователь.

Звідки до нас потрапляють овочі. Де вони ростуть?

Як називають людей які їх вирощують?

А фрукти де ростуть?

Хто доглядає і вирощує їх?

Як називається сад, де ростуть яблуні? Груші, абрикоси, сливи?

Ви знаєте коли збирають овочі і фрукти.

Навіщо вживати овочі і фрукти?

Вірш

На городі і в саду урожай –

Все збирай, не відставай.

Моркви виросло багато,

Огірки є і капуста для маляток.

І цибульку ми збирали,

Картоплю і буряк капали.

Гарний урожай зібрали,

Все у кошик покладали.

Вихователь.

Ось і кошик з гарним врожаєм.

Д/ гра «Опиши овоч»

Завдання: необхідно наосліп взяти предмет з кошика, назвати і описати його (колір, розмір, форма, смак, де росте) Викладають на дві тарілки (овочі, фрукти)

Фізкультхвилинка.

Діти танцюють під пісню «Щедрий урожай»

Вихователь.

От у нас з вами чудовий врожай, а що робити коли врожай багатий. Як і де його зберігати.

Д/гра «Що як зберігається»

Мета: розширити знання про місце і умови зберігання продуктів.

Що зносять в комору (підвал, погріб) (картоплю, буряки, моркву).

Консервують (огірки, помідори, кабачки).

Варять варення (з фруктів).

Сушать (фрукти і овочі).

Заморожують (фрукти і овочі).

Додаткова інформація про соління в бочках, а тепер існують пластикові відра і бочки для соління овочів.

Яблучка складають в дерев'яні ящики, пересипають сухою, дерев'яною стружкою і вони зберігаються до самої весни.

Я пропоную вам визначити, як зберігають різні овочі і фрукти і допоможуть нам в цьому лего-цеглинки.

Д/гра з лего-цеглинками «Заготовки»

Завдання. Картки з зображенням овочів і фруктів потрібно накрити цеглинкою відповідного кольору.

біла цеглинка - соління,

червона цеглинка - варення,

жовта цеглинка - сушка,

блакитна цеглинка - заморозка.

Вихователь. Як ви гадаєте, який спосіб заготовки овочів і фруктів найкорисніший?

Лего-чоловічкам буде цікаво дізнатися, які ж страви можна приготувати з овочів і фруктів?

Відповідь дітей.

- Чи можна вживати овочі відразу коли зірвали з грядки, або з дерева, купили в магазині?

- що потрібно зробити з овочами і фруктами перед тим, як готувати?

- навіщо мити?

- які овочі слід обов'язково чистити?

- Д/гра «З яких продуктів страва?»

Завдання: обрати картинку із запропонованих страв (борщ, овочевий салат, фруктовий салат, склянка соку), і викласти з яких продуктів її готують.

Дослідження проблеми

Вихователь. В якій страві (найбільше вітамінів)

Як ви думаєте, для здоров'я корисніше вживати овочі і фрукти сирими чи вареними?

Д. гра «Дізнайся на смак»

Завдання: закритими очима, скуштувати шматочок фрукта, овоча і визначити, що ви з'їли.

Вихователь -

Що ти скуштував?

Яке воно на смак?

Який овоч найсмачніший?

Який фрукт найсолодший?

Що корисного є в овочах і фруктах?

Вихователь. Але ми не можемо пригостити лего-чоловічків, тому що вони можуть смакувати тільки лего-продукти, але ми можемо їм лего-овочі створити і тоді вони зможуть дізнатися, які вони смачні.

Якого кольору у тебе цеглинка? Що ти плануєш створити?

А чим смачненьким ти пригостиш лего-чоловічка?

Продуктивна діяльність дітей.

Рефлексія.

(Діти сідають перед конструкцією лего - містечка).

Ось ми з вами і розповіли про овочі і фрукти.

Як ви гадаєте чи успішною була наша розповідь сьогодні?

Що нам допомагало? Що було найцікавішим? Найсмачнішим? Що порадувало?

Прошу розкласти свої гостинці на столі.

Отже, наша розповідь закінчилася. Ви працювали наполегливо, старанно, що дуже порадувало мене. Я вам дякую за роботу.

СЕКЦІЯ 3.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В РОБОТІ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Арсеньєва Л.М.,

вихователь

*Заклад дошкільної освіти №407
м. Харків, Харківська область, Україна*

КВЕСТ НА ТЕМУ: «УКРАЇНА – МАТУСЯ МОЯ!» (для старшого дошкільного віку)

Мета: поглибити знання вихованців про нашу державу – Україну; дати поняття про державні та національні символи. Ознайомити з історією України, виховувати почуття любові до України та її традицій, виховувати гордість за історичне минуле своєї Батьківщини, розвивати логічне мислення, вміння гратися разом, приходити один одному на допомогу, виховувати патріотизм, людяність, працьовитість.

Вихователь. Сьогодні до нас у садок завітало багато гостей. Українці щирі люди й завжди раді всім. Давайте привітаємо їх. (Двоє дітей заносять коровай)

Дитина.

Вихователь: Малята, я пропоную вам подорож, але незвичну. Ми будемо подорожувати нашим садочком. Згодні? Ось у мене є мапа. Давайте її розглянемо і вирішимо, як треба рухатись. Після виконаного завдання вас очікує сюрприз. Починаємо подорож.

Перша зупинка «Розминка»

Вихователь. Для того, щоб отримати приз, ви маєте відповісти на запитання:

- У якій державі ви живете? (В Україні).
- Яке місто є столицею України? (Київ).
- Яка найбільша річка України? (Дніпро).
- Що є символом держави? (Герб, прапор, гімн).
- Велике зібрання творів Т. Шевченка. (Кобзар).
- Які кольори державного прапора України? (Синій, жовтий).
- Найвищі гори України? (Карпати).
- Кущ, оспіваний в українських народних піснях, символ дівочої вроди. (Калина).
- Розписане різноманітними символами яйце. (Писанка).
- Хліб та сіль на ньому - ознака гостинності українського народу. (Рушник).
- Сплетені в коло квіти, ним прикрашають голову. (Вінок).

Вихователь. Молодці, малята. Ось вам перша літера.

Друга зупинка «державні символи». Тут ми дізнаємося про три основні державні символи України.

Дитина.

*Прапор – це державний символ
Він є в кожній державі,
Це для всіх ознака сили, це для всієї ознака слави.
Синьо-жовтий прапор маємо
Синє – небо, жовте – жито,
Прапор свій оберігаємо,
Він – сятиня, знають діти.
Прапор свій здіймаємо гордо,
Ми з ним дуже і єдині.
Ми навіки є народом
Українським в Україні.*

Тризуб В.Паронова (Вірш читає підготовлена дитина, або в-тель)

*Наш герб тризуб, у ньому сила,
Отця небесного і сина,
Уважно придивись до нього,
на духа схожий він святого,
Що голубом злетів з небес,
і у людських серцях воскрес,
Тризуб немов сім'я єдина,
де тато, мама і дитина,
Живуть у мирі і любові,
на Україні вольній, новій!*

Вихователь. Діти, чому тризуб вважають гербом України?

Дитина. Тому, що число три завжди вважалось казковим, чарівним.

Вихователь. А, ще у тризубі відображено триєдність життя: батько – мати – дитя, які символізують собою силу, мудрість, любов, а ще єдність країни її самостійність. І ще який державний символ ви знаєте?

Дитина. Державний гімн України.

Розповідь вихователя про Державний гімн.

Державний Гімн України – це урочиста пісня, це символ нашої державної єдності. Називається він «Ще не вмерла України і слава, і воля...». Слова гімну написав поет Павло Чубинський, а музику композитор Михайло Вербицький. Коли звучить Державний гімн, треба обов'язково встати. Цим ми виявляємо особливу пошану до наших державних сятинь. (Звучить Гімн. Діти стають у шеренгу, кладуть долоньку на серце і підспівують

Вихователь. Тепер перевіримо, які державні символи ви знаєте.

Дид. гра «Державні символи» (картинки розрізані на частини, треба скласти ціле). Літера наступна.

Вихователь: Ми дізнались про державні символи, але в Україні є ще народні символи. Щоб дізнатися про них, треба відгадати загадки.

*Я на сонці дуже схожа –
Золотиста, ніжна, гожа.
Рано-вранці розквітаю.
Відгадати вам неважко,*

Що за квітка я?

*Стебельце – шорстка дробинка,
У серединці – чорна вуглинка,
Пелюстки блискучі, як лак.
Це квітує червоний...(мак)*

*У вінку зеленолистім,
У червоному намисті
Видивляється у воду
На свою хорошу вроду.
Лист зелений і міцний,
Сніг для нього не страшний,
А коли весну стрічає,
Сині очі розкриває. Барвінок.*

*У долині цілий день
Він співа дзвінких пісень.
Як верба і як калина,
Птах цей — символ України.
Тішить піснею людей
Гарна пташка — ...(соловей)*

*Довгі ноги — довгий ніс.
Прилетів – обід приніс.
Смачних жабеняток
Для своїх маляток. (Лелека)*

*З жолудя він проростає,
В кроні сил чимало має.
Кабани плоди смакують,
Люди міць його цінують.*

*Довгі, тонкі віти має,
Золото кору вкриває,
З гілок кошики плетуть,
В церкву раз на рік несуть. (верба)*

Вихователь. Верба – це символ України. Вона символізує вірність, безмежну любов до рідного краю. Люди помітили, де росте верба, там завжди чиста вода. У лісі воду для пиття також брали під вербою. Верба – символ родинного вогнища. Неможливо уявити Україну без калини.

Молодці, малята. Ось ще одна літера.

Вихователь: В нашій країні є багато різних скарбів. Але вони незвичайні: їх відчують люди серцем і душею. Щоб їх побачити і відчутти

запрошую вас продовжити подорож. Подивіться на мапу. Ось наступна зупинка Вона називається «Рушничок»

Дівчинка: (виходить, гостей)

Гостей дорогих вітаємо щиро,

Стрічаємо хлібом, любов'ю і миром.

Запрошуємо вас усіх до себе.

Вихователь: Україночко, а що це у вас за краса (показує на рушник). Розкажіть нам, будь ласка.

Дівчинка: Важливе місце в житті українського народу займає рушник. Не було жодної хати без вишитого рушника. Ним прикрашали стіни, вкривали хліб, витирали руки. Без рушника не святкували ні дні народження дитини, ні весілля. Коли син вирушав у дорогу, мати дарувала йому рушник, як оберіг від лиха. А дочок матері навчали вишивати рушники ще змалечку. Рушник цінується в народі.

Вихователь: А я пропоную пограти з рушником, гра називається «Струмочок».

(Гра «Струмочок»)

Вихователь: молодці, діти. Тримайте ще одну літеру.

Вихователь: Ми вирушаємо далі. Подивіться, де наступна зупинка. Давайте дізнаємось її назву.

Дитина. (читає вірш)

Ой віночку, мій віночку,

В нього я вплету, що схочу:

Ружі, маки і барвінок,

І стебельця материнок.

Ще вплету казки чудові,

Пишині грона калинові

І пісні про Україну.

Я віночок свій надіну

На голівоньку русяву –

Хай красується на славу.

В. Паронова

Вихователь Діти, зупинка називається **«Віночок вити – життя любити. До нас завітала гостя.**

Дівчинка: Добрий ранок. Я хочу запропонувати сплести віночок. Український віночок - частина жіночого національного одягу, який носили дівчата. Вінок - не просто прикраса. Він дівочий оберіг.

Плести віночки – то ціла наука і дійство. Наші прабабусі знали різні секрети, як плести і коли, як зберігати квіти у віночках.

Всього в українському віночку 12 квіточок, і кожна – лікар, оберіг. Тепер віночки рідко плетуть із живих квітів, добирають їх зі штучних. Але й до цих віночків треба ставитися з повагою. –

Подивіться, який в мене гарний віночок. Скажіть, чи знаєте ви, які тут квіти у віночку? Відповіді дітей.

Вихователь. У віночок вплітали чорнобривці, незабудки, барвінок, ромашки, маки, волошки, безсмертник, цвіт яблуні, любисток.

Д/гра «Сплету віночок» (на магнітній дошці діти прикріплюють квіти, стрічки).

1 дитина: Я вплету до віночка ромашку - вона дарує людям не лише здоров'я, а й доброту та ніжність. Ромашка не тільки прикрашає луги і поля, але і приносить здоров'я людям, лікує від різних хвороб. За красу і корисність люди дуже полюбили ромашку. Цю скромну і милу квітку вплітають у віночки, щоб дитина ніжною та здоровою була, бо ромашка здоров'я береже. Ромашка – символ доброти та ніжності. Ця квітка має чудодійну силу. Якщо букетик покласти біля дитини, вона добре спатиме

2 дитина: Поряд з ромашкою вплету гроно калини, що означає дівочу красу.

Саме вона користується особливою любов'ю українського народу. Адже недаремно говорять «Без верби і калини нема України». Споконвіку калина в Україні була символом краси, достатку, вірності, працелюбності. Калину оспівано у піснях, казках, легендах, віршах, загадках. Проводжаючи сина в далеку дорогу мати напувала його калиновим чаєм. На честь народження доньки біля хати садили калину. Весільний коровай прикрашали гілочками калини. Калина втілює красиве і корисне. Посадіть кущ калини на своєму подвір'ї. Хай він прикрашає ваш дім, хай у ньому зів'є гніздо соловейко і співає вам

3 дитина: А я вплету до вінка барвінок, його квітка зберігає свій синій колір навіть під снігом і є символом життя.

4 дитина: Я вплету цвіт вишні та яблуні - це материнська любов.

5 дитина: Я вплету мак - він на добрий сон, що потрібний дитині.

Мак – символ безмежності зоряного світу, здоров'я, краси; оберіг; персонаж українського фольклору. Образ-символ мак в українському народному світобаченні пов'язаний із його чудодійними властивостями. За давніми віруваннями, мак оберігає людину від злих духів (відьом, упирів). Вважалося, що ця квітка – символ любові та ненависті: червоні пелюстки – це любов, а чорна серцевина – ненависть.

6 дитина. Я вплету волошку. Волошка – символ дівочої краси, ніжності, душевного тепла. Вважається, що волошки мають значну магічну силу як оберіг від злих духів,

7 дитина. Я вплету соняшник. Тому Соняшник - символ Сонця, праці й достатку, сили і добробуту. Він - чи не найсильніший серед квітів... Крім цього соняшник символізує Батьківщину: як соняшник повертає за Сонцем свою голову, так і людина думкою, словом і ділом звернена до своєї Вітчизни. Як Сонце для соняшника - єдиний і незамінний орієнтир, так і для людини Батьківщина - єдина і найвища цінність.

Вихователь: Окрім квітів, у вінок вплітали й різнокольорові стрічки. Вважалося, що вони оберігають волосся від поганих думок.

1 дитина: Першою зав'яжу у віночок світло - корічневу стрічку. Вона означає землю - годувальницю.

2 дитина: Поряд з корічневою зав'яжу жовту стрічку - це сонце.

3 дитина: Я додам світло - зелену - це краса та молодість.

4 дитина: А я зав'яжу блакитну і синю - це вода і небо.

5 дитина: Я зав'яжу жовтогарячу стрічку - це хліб.

Вихователь: А ще нехай у нашому віночку будуть фіолетова стрічка - людська мудрість, малинова - душевність, рожева - добробут, біла - пам'ять про предків. Ось який гарний вийшов вінок.

Вихователь. Молодці, малята. Ось вам ще одна літера.

Фізкультхвилинка

Ми мандруєм, ми, мандруєм, Україною крокуєм.

Ось побачили Карпати. Як вершину нам дістати?

Заглядаємо в озерця, не торкнутися нам дна!

Так ми довго, довго йшли, і до зупинки знов прийшли!

Вихователь. Давайте подивимось на мапу. Діти куди нам треба йти? Так ми потрапили до музичної скарбнички. Ось господиня залу, розповідь, які завдання нас чекають. Дітям пропонується ознайомитися з українськими народними інструментами і назвати їх.

Пісня – танок «Україна – матуся моя»

Хазяйка залу віддає малятам літеру.

Вихователь. Наща подорож триває.

Вихователь. Ми з вами потрапили на ярмарок. Як тут гарно, весело, з давніх-давен українська земля славилася різними майстрами, справжніми умільцями будь-якої справи. Гарно вміють барвисті килими на верстаті, чаклувати з глини на гончарнім крузі, вишивати сорочки та скатертини, із лози сплітати кошики та стільчики, вироби із дерева вправно вирізати.

- Подивіться, з'їхалися на ярмарок майстри із всієї України. Давайте поглянемо, хто ж тут є.

*Глина в когось ожива,
Творить з неї хтось дива.*

В когось посуд ніби жар,

Ну звичайно це гончар

(На імпровізованому ярмарку знаходяться майстри-діти).

Гончар. *Ой вийду я на долину,*

Чи знайду червону глину?

Глино моя, глино,

Стану в тебе по коліно,

Буду тебе набирати –

Горщики, миски виробляти.

Вихователь. Давайте подивимось, звідки приїхали наші майстри (з Опішні, з Косова, Василькова)

(Діти визначають розписи на виробках)

Різець узяв різбляр у руки,

Робота в нього не проста,

Різьбити дерево – то мука,

А радість потім приплива

*Різець скрипить, скрипить до ранку
Різьба не тільки ремесло,
Віддати треба до останку
І розум свій, душі тепло.
Різбляр. Візьму вербову гілочку,
А в ній проріжу дірочку,
Довкола кору обіб'ю
Сюрчка веселого зроблю.
Легеньку горошинку всередину укину
Сюрчатиму, ходитиму
Всіх солов'їв будитиму.*

Вихователь. А тут я також бачу майстрів з Явора, що на Львівщині, Петриківських майстрів)

*Дитина. Подивіться, як тут красиво. Це нашвишивальниці.
Вишивальниця.
Ви молодкі. Вишивати я люблю
Хрестиком на білім полотні
І собі зізнатись чесно мушу,
Що від цього радісно мені.
Радість щиро закладу в узорі,
Що виходять із під рук моїх,
Ласку, доброту й любові море
Заплету поміж узорів тих.
Ой, вишиваю вишиванку,
Та ще буду шити,
Щоб завидно було тому
Хто не вміє шити.
Швець. Я веселий чоботар, шию черевички,
В закаблуки б'ю цвяхи малі й великі.
Сюди цок, туди цок,
Цок цвяшок у чобіток,
Ще й підкови підіб'ю
Так, щоб аж бряжчали
Щоб роботу скрізь мою
Люди помічали.*

Вихователь. Діти, ви молодці. Впізнали роботи майстрів з Опішні, Петриківки, Косова, Явора, познайомилися з професіями рюдей, які виготовляють різні предмети домашнього ужитку. Організатор япмарку приготував подарунок – ще одну літеру. Давайте подивимось на мапу. Що ви бачите? Чи всі зупинки відвідали? Час повертатися додому. Трошки відпочинемо перед дорогою.

*Фізкультхвилинка
УКРАЇНА, (діти розводять руки по сторонах)
РІДНИЙ КРАЙ, (піднімають руки догори)
ПОЛЕ, РІЧКА, (повороти тулуба з розведеними по сторонах руками)*

СИНІЙ ГАЙ. (присідають)
ЛЮБО СТЕЖКОЮ ІТИ (ходьба)
ТУТ ЖИВЕМО Я І ТИ! (за руки)

Вихователь. Отже, час вирушати. Вдома розглянемо літери і складемо з них слово.

Вихователь. Ось ми і вдома. Діти складають слово. Яке слово получилось? Україна. Що запам'яталось? Що найбільше сподобалось?

Давайте гостям прочитаємо вірні, що підготували заздалегідь.

Дитина: Ось небо блакитне і сонце в зеніті!

Моя країна - Україна - найкраща у світі!

Моя Україна - це ліс і озера,

Безмежні степи і чарівні джерельця.

Красиві пейзажі і гори високі,

Маленькі струмочки і ріки глибокі.

Міста старовинні і замки прекрасні,

Великі будови і дуже сучасні,

Сади чарівні, мальовничі села,

Моя Україна - це пісня весела.

Це щіра, багата, як світ, її мова!

Крилата, така мелодійна, чудова.

Моя Україна - козацька слава!

Така волелюбна і мирна держава.

Вона дорога нам, і рідна, і мила,

Бо світ перед нами, як мати відкрила.

Відчизна свята, дорога Україна,

Для кожного з нас ти у світі - єдина.

Хлопчик: Син я України - неньки!

Українцем я зовуся,

Цією назвою горджуся!

Вихователь: Хто ти, дівчинка маленька?

Дівчинка: Доня України - неньки!

Українкою я звуся,

Цією назвою горджуся!

Діти: Ми всі діти українські,

Український славний рід.

Дбаймо, щоб про нас, маленьких,

Добра слава йшла у світ.

Вихователь. Наша подорож закінчилась. Запрошуємо гостей і дітей пригоститися караваем.

Бугаєва В.В.,

вихователь-методист

Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла - садок)

№17 комбінованого типу»,

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД-ЯК ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто компетентнісний підхід як основу організації освітнього процесу в сучасному закладі дошкільної освіти, який передбачає управління процесом соціалізації дитини, педагогічне регулювання впливів соціокультурного середовища з метою досягнення цілей виховання, і засновується на ідеї саморозвитку суб'єкта як суб'єкта соціалізації та власної життєтворчості.

Ключові слова: дошкільний навчальний заклад (preschool educational institution), компетентнісний підхід (competency approach), компетентність (competence), компетенція (competense).

Актуальність проблеми. Однією з умов розвитку суспільства є потреба в підготовці та формуванні гармонійної, толерантної, соціально компетентної особистості, здатної ефективно і творчо діяти в умовах постійних змін соціально-економічного середовища. На думку сучасних науковців формування особистості слід розпочинати з найнижчої, але важливої ланки освіти – дошкільної. Адже, дошкільна освіта як перша ланка, має гнучко реагувати на сучасні соціокультурні запити, збагачувати знання дитини необхідною якісною інформацією, допомагати їй реалізувати свій природний потенціал, орієнтуватися на загальнолюдські й національні цінності [1].

Демократизація і гуманізація суспільства вимагають перебудови суспільного дошкільного виховання, пошуку нових підходів, які б забезпечували його поступальний інноваційний розвиток та створювали ефективні умови для формування та розвитку ключових компетентностей особистості.

Метою статті є обґрунтування компетентнісного підходу як основи організації освітнього процесу в сучасному закладі дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах модернізації освіти в Україні серед першочергових завдань, спрямованих на підсилення ролі дошкільної освіти в сучасному освітньому просторі, є перехід до нового типу інноваційної освіти, що виходить з розуміння цінності людини. Одним із шляхів оновлення змісту дошкільної освіти, узгодження їх із потребами сучасного суспільства, є орієнтація саме на компетентнісну парадигму освіти. Так, науковці І. Бех, І. Зарубінська, О. Кононко, І. Рогальська наголошують на тому, що - компетентнісний підхід орієнтує не тільки на передачу знань та соціального досвіду, а й на підготовку дитини до розв'язання соціальних

проблем у майбутньому, використання не застарілих знань, а випереджаючих, нетрадиційних дій [4, с. 53].

На думку вчених Пометун О.І, Бібік Н.М., Овчарук О. О., важливим є розуміння того, що компетентісно-орієнтована освіта передбачає перенесення акценту із засвоєння дітьми нормативно визначених знань, умінь і навичок на формування і розвиток у них здатності самостійно діяти, адекватно застосовуючи знання та індивідуальний досвід у нестандартних життєвих ситуаціях, отримання практичних результатів, вироблення власних ставлень у тих, хто навчається. [7].

Науковець О. І. Пометун вважає що сутність поняття «компетентнісний підхід», полягає у: «спрямованості освітнього процесу на формування та розвиток ключових (базових, основних) і предметних компетентностей особистості. Результатом такого процесу буде формування загальної компетентності людини, що є сукупністю ключових компетентностей, інтегрованою характеристикою особистості...» [7, с. 18].

Згідно змісту Базового компоненту суть компетентісного підходу полягає в спрямованості освітнього процесу на досягнення соціально закріпленого результату (заданої норми, вимог до розвиненості, навченості та вихованості дитини), що зумовлює необхідність чіткого визначення засвоєння дитиною змісту освітніх ліній (знає, обізнана, розуміє, вміє, усвідомлює, здатна, дотримується, застосовує, виявляє ставлення, оцінює), підкреслює важливість закладання в дошкільному віці фундаменту для набуття у подальшому спеціальних знань та вмінь [1].

Враховуючи державну політику у галузі освіти, зокрема Концепції «Нова

українська школа», де школа переорієнтована на реалізацію завдань формування компетентностей у школярів (у перекладі з латинської «competentia» означає коло питань, у яких людина добре обізнана, має певні знання та досвід) заклад дошкільної освіти покликаний забезпечити наступність у формуванні ключових компетентностей у дітей передшкільного віку.

Під поняттям «компетентнісний підхід в освіті» сучасні науковці розуміють спрямованість освітнього процесу на формування основних компетентностей особистості. Виховання, яке розглядалося раніше як передача знань та ставлень від попередніх поколінь до майбутніх, виявилось нездатним задовольнити потреби сучасності. Очікування суспільства пов'язані сьогодні із формуванням життєздатної, гнучкої, особистості [5, с.3].

Організація навчально-виховного процесу в межах компетентісного підходу як нового концептуального орієнтиру спрямовується на підготовку дитини до дій у різних ситуаціях сучасного швидкозмінного соціального світу та прийняття єдино вірного, найбільш доцільного для дитини рішення. Так, академік І. Бех зазначає, що - молоде покоління поступово зіткнеться з необхідністю оволодіння наукою виживання на основі розвитку соціально-психологічних засобів пристосування до всіляких, у тому числі й

екстремальних, ситуацій в умовах постійно змінного сучасного соціального середовища [2, с. 196].

Теоретичне обґрунтування компетентісного підходу як методологічної основи організації дошкільної освіти вперше було висвітлено у Базовому компоненті дошкільної освіти. Зокрема, в ньому визначений найголовніший пріоритет у навчально-виховному процесі у дошкільному закладі – озброєння дітей - наукою життя. Згідно Базового компоненту дошкільної освіти життєво компетентною дитиною можна вважати ту, яка має досвід розв'язання життєвих проблем, адекватно, конструктивно і ефективно поводить себе та приймає свідоме рішення в різних життєвих ситуаціях, є в них активним суб'єктом, проявляє власне - Я, задовольняє соціальні та індивідуальні потреби.

Термін «життєва компетентність» сьогодні стає дедалі вживанішим, оскільки це поняття є суттю особистісно орієнтованої моделі освіти [3].

Формування оптимальної для дошкільного віку міри життєвої компетентності охоплює два основних компоненти:

1) технологічний, спрямований на оволодіння дітьми життєво необхідними знаннями, уміннями і навичками, які проявляються у різних сферах життєдіяльності, провідних видах діяльності та основних формах активності;

2) особистісний, який визначається комплексом базових якостей, необхідних дитині для її повноцінного зростання, актуалізації своїх потреб, намірів, прагнень, бажань, мрій, обдарувань.

Компетентність – це обізнаність, уміння, вправність у певному колі питань, тобто йдеться про обізнаність дитини в усіх сферах життя, ціннісні ставлення дошкільника до себе, людей, довкілля, речей тощо. Базовий компонент саме й відкриває дитині світ в єдності семи освітніх ліній: «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина в природному довкіллі», «Дитина у світі культури», «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини».

На думку О. Кононко, компетентність не означає лише доступну вікову поінформованість дитини в широкому колі життєвих проблем. Вона передбачає цілий комплекс характеристик: розвинений чуттєвий досвід; навички практичного життя; розвинені потреби, здібності, звички; набір базових особистих властивостей, які гарантують дитині пристосованість до життя; уміння орієнтуватись у змінних умовах, знаходити оптимальні засоби реалізації свого особистісного потенціалу [6].

В оновленому Базовому компоненті дошкільної освіти зведено норми і положення, що визначають державні вимоги до рівня освіченості, розвиненості та вихованості дитини 6 (7) років; сумарний кінцевий показник набутих дитиною компетенцій перед її вступом до школи. Зміст Базового компонента дошкільної освіти побудовано відповідно до вікових можливостей дітей на основі компетентісного підходу, тобто спрямованості навчально-виховного процесу на досягнення соціально закріпленого результату (заданої норми, вимог до розвиненості, навченості та вихованості дитини).

Набуття різних видів компетенцій дитиною дошкільного віку відбувається в різних видах діяльності (ігровій – провідній для дітей дошкільного віку; руховій, природничій; предметній; образотворчій, музичній, театральній, літературній; сенсорно-пізнавальній і математичній; мовленнєвій; соціокультурній та інших) і вимагає практичного засвоєння дитиною системи елементарних (доступних) знань про себе та довкілля, моральних цінностей, уміння доречно застосовувати набуту інформацію. Життєво компетентний дошкільник поводить себе самостійно і конструктивно в різних соціальних і життєвих ситуаціях. Зміст дошкільної освіти передбачає гармонійний та різнобічний розвиток дитини, створення в умовах дошкільного навчального закладу розвивального життєвого простору, забезпечує реалізацію освітніх завдань у сучасному виховному процесі. Дотепер суть педагогічної роботи з дошкільниками полягала в озброєнні їх знаннями, вміннями та навичками, що знадобляться їм у майбутньому. В межах же особистісно орієнтованого підходу зміст навчання осмислюється інакше: гуманістична педагогіка розглядає дитину в сукупності всіх її проявів, у тому числі й вікових, статевих, особливостях індивідуальної історії життя. Отже, реалізувати індивідуальний підхід означає ставитися до кожної дитини як до своєрідної, неповторної особистості, усвідомлюючи: кожна дитина не краща і не гірша за іншу. Діти просто різні.

Маючи на меті виховання компетентного дошкільника, педагогам варто активніше застосовувати принцип інтеграції не тільки на організованих фронтальних заняттях, а й в усіх видах діяльності. При цьому варто ширше організовувати «заняття» не як форму навчальної роботи, а як зайнятість дитини протягом реального не надмірно регламентованого часу з наданням пріоритетів спілкуванню, обговоренню, спостереженню, дослідницькій та пошуковій діяльності тощо. Застосування принципу інтеграції значно розширює можливості педагогічного процесу: стимулюється аналітико-синтетична діяльність дітей розвивається потреба в системному підході до об'єкта пізнання, формуються уміння аналізувати, порівнювати предмети, об'єкти довкілля, що забезпечує цілісне сприйняття світу. Та це відбувається лише за певних умов, а саме:

- урізноманітнення форм пізнавальної діяльності: дослідження, трансформування, експериментування та моделювання різних за величиною, кількістю та простором розміщення об'єктів;
- доцільне поєднання матеріалу з різних змістових ліній та використання його у процесі життєдіяльності;
- співпраця, співтворчість дітей та вихователів, надання дітям права вибору та можливості самостійно знаходити шляхи розв'язання завдань або проблемних ситуацій.

Буття дитини в дошкільному закладі – послідовний перебіг певних його складових, які нормують чергування активної діяльності та відпочинку. Зміна освітніх пріоритетів орієнтує на принципову перебудову сучасного процесу навчання, в якому має домінувати набуття дитиною особистого досвіду життя,

що забезпечить формування її життєвої компетентності, сприятиме максимально повному розкриттю базових особистісних якостей.

Оновлений зміст дошкільної освіти має розвивати у дитини перших шести (семи) років життя такі фундаментальні якості, як здатність конструктивно впливати на довкілля та самозмінюватися в ході своєї життєдіяльності; самовдосконалюватися в різних видах діяльності та формах активності; за сприяння авторитетних дорослих гармонійно і різнобічно розвиватися як індивід, суб'єкт, особистість та індивідуальність.

Розвиток дошкільника, становлення його як особистості – кардинальна для дошкільної освіти проблема. Новий зміст освіти пропонує освітянам переглянути звичний погляд на дитину із «як задану ззовні істоту», на «як проєкцію дорослих». Становлення особистості в дошкільному віці не можна класифікувати як виключно керований ззовні процес, оскільки це суперечить суті розвитку особистості як саморуху.

Відповідно до концептуальних засад модернізації змісту дошкільної освіти оновлюються напрями освітньої роботи дошкільного навчального закладу, актуалізується необхідність урахування вікових та індивідуальних особливостей зростаючої особистості, зокрема: - стану здоров'я, фізичного розвитку дітей; - системи цінностей, якими вона керується у життєдіяльності; - особливостей її уявлень, ставлень до довкілля, культури, інших людей, себе самої; - пізнавальних інтересів, можливостей, схильностей та здібностей.

Реалізація виховного потенціалу освітнього процесу передбачає стимулювання творчої пізнавальної діяльності вихованців і педагога, виховання особистісних якостей.

Варто відзначити, що для реалізації таких прогресивних підходів та їх дієвості, перед вихователями стоїть завдання особистісної орієнтації до розвитку особистості, як пріоритету сьогодення дошкільної освіти. Реальні зміни в освітньому процесі вимагають внутрішніх зрушень в особистості самого педагога, адже з орієнтації на себе треба переорієнтуватися на дитину, зокрема намагатися прийняти, пізнати, підтримати, зрозуміти, відчувати її, відійти від традиційного спілкування переорієнтовуючись на суб'єкт-суб'єктний стиль взаємодії у процесі специфічно дитячих видів діяльності. Складність таких змін виявляється в поширеній стереотипній моделі побудови взаємин педагога з дитиною за принципом: «Я і дитина, яка повинна слухати тільки мене». Вихователь здебільшого зорієнтований на постійну готовність, безумовне підкоряння дитини заданій навчальній ситуації, вказівкам дорослого.

А головна ідея педагогіки розуміння – виховання вільної впевненої людини, соціалізованої й водночас, з яскраво виявленою індивідуальністю.

Саме тому, головним завданням дошкільної освіти є забезпечення компетентнісного підходу до особистісного зростання дошкільника.

Висновки. Отож, зміна освітньої парадигми, спрямованої на набуття дитиною основ життєвого досвіду у дошкільному навчальному закладі, зробила необхідним застосування компетентнісного підходу до процесу виховання дошкільників в умовах дошкільного навчального закладу.

Виходячи із вище сказаного компетентнісний підхід буде актуальним у дошкільній освіті і надалі, оскільки вимагає цілісного розвитку дошкільника (його особистісної, інтелектуальної, емоційної, почуттєвої сфери) як суб'єкта діяльності, а також включення його особистого досвіду в усі сфери дитячої життєдіяльності.

Успіх реалізації особистісного потенціалу дитини залежить від розуміння педагогом особливостей індивідуального розвитку кожної дитини, від створення умов суб'єкт-суб'єктної взаємодії у процесі діяльності, від того, як педагог зуміє віднайти той «чарівний ключик» (Л. Венгер) від дитячої душі.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти — К.: Видавництво, 2012, - 26с.
2. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Науково-методичний посібник. — К.: ІЗМН, 1998. — 204 с.
3. Життєва компетентність особистості: Науково-методичний посібник / За ред. Л.В. Сохань, І.Г. Єрмакова, Г.М. Несен. — К.: Богдана, - 26 с.
4. Зарубінська І.І. Компетентнісний підхід до формування змісту навчально-виховного процесу // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: Зб. наук. пр. — Вип. 12. — Інститут проблем виховання. — К., — 2008. — С.53-61.
5. Кононко О.Л. Про Базову програму розвитку дошкільника «Я у Світі» // Дошкільне виховання. — 2008. — №1. — С. 3-6.
6. Кононко О. Л. Психологічні основи особистісного становлення дошкільника: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора психол. наук: спец. 19.00.07 / О. Л. Кононко. — К, 2001. — 37 с.
7. Пометун О.І. Стратегія розвитку компетентнісного підходу в освіті: порівняльний аспект /О. Пометун // Методичні рекомендації з реалізації компетентнісного підходу у змісті освітита навчально-виховному процесі загальноосвітніх початкових закладів. Аналітичний звіт за результатами дослідження / наук. ред. Бібік Н.М. — К., 2010. — С. 12-29.

Гнилосир О.Г.,

вихователь дитячого садка

Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) «Пролісок»

смт. Котельва, Полтавська область, Україна

ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ НАРОДНОЇ МАТЕМАТИКИ

Тема: Подорож у країну народної математики.

Мета: ознайомити дітей з основою народної математики, вправляти дітей у кількісній лічбі та лічбі парам; навчити вимірювати речовини, предмети народною міркою; згадати з дітьми твори, в яких зустрічаються

числа; розвивати уяву, мислення, пам'ять; виховувати інтерес до народної математики та народної творчості.

Матеріал: картинки із зображенням домашніх птахів, зображення льоху, мішки, пшоно, миски, віночок, стрічки, ляльки, камінчики.

Хід заняття

Організація дітей.

Станьте, діти, рівненько,
Посміхніться веселенько,
Поверніться до гостей,
Привітайтеся «Добрий день».

Вихователь: Сьогодні в нас незвичайне заняття з математики, а подорож у країну народної математики. Всі діти люблять подорожувати. Подорожувати можна за допомогою різних транспортних засобів (діти називають транспорт). А ще за допомогою чого можна подорожувати? (думки, уяви). Тільки для цього потрібно бути уважним, спостережливим.

Заплющте очі усі діти, та уявіть найкращу в світі, країну прикладів і задач.

Ну що, готові, ви, малята, у цю країну мандрувати. І так, вирушаємо.

Ось подивіться я дошку прикрасила, сама нарядилася. Як цей одяг називається? (вишиванка, нац.укр. одяг)

Ось послушайте мене уважно, ще колись давним давно, кажуть у народі математика людям була у пригоді. Як бабусі й дідусі вчилися лічити, ви дізнаєтесь всі на занятті діти.

Ось, подивіться, у мене є скринька, вона не проста, а чарівна, в ній завдання для нашого заняття.

Розповідь вихователя про народні мірки.

З лічбою український народ був обізнаний давно, але засоби обчислення в нього були дуже своєрідні. Щоб звільнитись від запам'ятовування різних чисел, а також для того, щоб сповістити про результати лічби іншу людину, у старовину використовували камінці, горошинки, хлібні зернятка, лічильні дерев'яні палички тощо.

Отож, давайте ми сьогодні на нашому занятті спробуємо з вами виміряти і порахувати народними мірками.

Перше завдання (вихователь відкриває скриньку і читає завдання).

Розглянемо спосіб рахунку за допомогою предметів (наприклад камінчиків).

Гра «Допоможіть господині заготовити овочі»

Цей спосіб люди використовували, коли заготовляли овочі на зиму, в льох. Подивіться на дошку, тут розміщений малюнок це і буде льох.

Ось я відкриваю двері у льох. Я господиня, Українка, виростила картоплю і хочу заховати мішки на зберігання. На кожен мішок який я буду ховать в льох ви відкладаєте один камінець в мисочку, будьте уважні, потім ми перевіримо чи правильно ви рахували.

(Ховаю). Діти на місцях відкладають камінчики.

Перевіряємо,

- А тепер навпаки, діти, будьте уважні,
- Взимку, коли з льоху виносили мішок з овочами, викладали камінчик з мисочки. Так господиня знала, скільки, у неї залишилося мішків до кінця зими.

- Скільки я витягла мішків з льоху? (три). Як ви дізналися? (прибирали камінці).

Діти, я вас познайомила з народним способом рахунку, а зараз розкажіть мені, за допомогою чого ми рахували мішки (за допомогою предметів, камінців)

Подивіться, яке у мене господарство.

(Діти називають домашніх птахів)

Вони вас дуже раді бачити і хочуть з вами погратися. Порахуйте. (порядкова лічба).

- В народі худобу та птицю рахували парами, тож порахуйте.
- У вас на столі є картинки курчат, порахуйте їх парами.
- Скільки пар? (п'ять, три, чотири, дві, одна).
- А в дитячому садку, коли ми рахуємо парами? (коли йдемо на прогулянку).

Дзвенить дзвінок. Гра «Станьмо парами»

Раз, два, три, чотири, п'ять, дітки парами стоять.

Діти строяться парами, одна дитина рахує скільки пар. (і так 2-3 рази)

Третє завдання. Вимірювання сипучих.

- Мені треба погодувати курчаток.

Запитання до дітей: що люблять курчата їсти? (пшоно)

А яке воно? (кругле, жовте, маленьке, сипуче)

Я хочу познайомити вас з народною міркою - жменею. Раніше не було магазинів, ваг, мірних стаканчиків і тому сипучі вимірювали жменею (показую, як це треба робити).

- У мене є трохи пшона, мені треба дізнатися на скільки днів мені вистачить погодувати курчат. Допоможете мені вимірювати і порахувати?

- Так.

Вихователь: За один раз курчатка з'їдають одну жменю пшона. Годувати їх треба 3 рази: вранці, вдень, ввечері. Показ частин доби.

Скільки жменей пшона треба на один день?

- Три.

Розбийтесь на трійки і насипте в кожную миску по 3 жмені пшона. Скільки вийде мисочок, на стільки днів мені вистачить годувати курей.

(Діти насипають пшоно, рахують, скільки вийшло мисочок, відповідають, що вийшло сім мисочок).

Дітки, за допомогою якої народної мірки ми виміряли пшоно? (жменя) Вірно.

Вихователь: Значить, пшона мені вистачить на 7 днів?

- А як можна сказати по-іншому?
- На тиждень.
- Дітки! Назвіть мені дні тижня.

(Відповіді дітей).

Вихователь пропонує розповісти вірш про дні тижня.

**В понеділок я прала,
Підлога у вівторок підмчала,
У середу я пекла пиріг,
Весь четвер робила сир,
Чашки в п'ятницю помила,
А в суботу суп зварила,
У неділю відпочила.**

Вихователь: Та ви, дітки, молодці, і дні тижня знаєте. Отже, ми з вами курочок нагодували і ще на тиждень залишили пшона.

Народна гра «Котився віночок»

Котися віночок швидше,
Швидше по руках
В кого залишиться той танцює гопака.

Четверте завдання. Вимірювання довжини

Настав час дізнатися, як раніше вимірювали довжину за допомогою народної математики. Одна з народних мірок – це п'ядь.

— Діти, у нас новенькі ляльки — Оленка, Катруся та Світланка. Давайте подивимося, чи однакового вони зросту. Хто найбільший? Хто найменший?

У мене є ще одна скринька – в такій скринці зберігали прикраси, вам цікаво, що в ній.

Вихователь показує стрічки різної довжини і пропонує подарувати їх лялькам.

— Якого кольору ці стрічки? Давайте найдовшу стрічку подаруємо Оленці. Як зможемо визначити, що вона найдовша? Так, стрічку треба виміряти. Хто скаже, якою народною міркою можна скористатися?

Пропонує виміряти стрічку п'яддю. Діти вимірюють, визначаючи, яка стрічка найдовша, а яка найкоротша. Потім дарують лялькам потрібні їм стрічки.

Числа в народній творчості.

Вихователь: Числа часто зустрічаються в народній творчості: віршах, потішках, приказках, прислів'ях та лічилках. Хто знає потішки, прислів'я, у яких зустрічаються цифри?

- Один цвіт не робить вінка.
- Одна бджола мало меду наносить.
- Одною рукою в долоні не заплещеш.
- Одним колесом не поїдеш.

Вихователь: Найчастіше в казках використовували число 3. В яких казках є число 3? («Коза-дереза», «Царівна жаба», «Три ведмеді», «Котик і півник»).

Вихователь: Також часто в народній творчості зустрічається число 7.

- Семеро одного не ждуть
- Сім раз відміряй, а раз відріж.

Вихователь: Це магічне число і одночасно воно «багато». В яких казках зустрічається число 7? («Вовк і семеро козенят», «Теремок», «Ріпка», «Рукавичка»).

- А хто знає віршик, в якому зустрічаються числа?

Діти розказують вірш

Раз, два, дерева

Під деревами трава

На траві два хлопчики

На дереві дві гілки

На гілці два горобчики

А далі дві хатинки

У них по два віконечка

Над ними дві хмаринки

Дві зірочки, два сонечка,

Не слухайте мене,

Бо сонечко одне,

І дійсно, сонечко для всіх одне!

Підсумок та аналіз заняття.

Вихователь: Що вам найбільше сподобалося? З якими мірками ви познайомилися? (п'ядь, жменя, лічба за допомогою предметів, пучка) Що було важко виконувати? Молодці, ви були уважними.

У зв'язку з розвитком науки і техніки способи народної математики майже забуті, але ми з вами будемо цікавитися минулим свого народу і збирати відомості про стародавні засоби лічби і вимірювання.

Головко О. М.,
музичний керівник

Приватний заклад

«Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №304»

ПАТ «Завод ПІВДЕНКАБЕЛЬ»

м. Харків, Харківська область, Україна

ВИПУСКНИЙ РАНОК: «ПОДОРОЖ У КОСМОС»

Мета: створення сприятливо-емоційної атмосфери. Вчити насолоджуватися музикою, розвивати; зорову увагу, слухову увагу, музичний смак. Заохочувати до виконання танців та пісень. Закріпити навички дітей шикуватися у довільному порядку, колони, шеренги, під час виконання танців. Підтримувати гарний настрій дітей протягом всього свята.

Заохочувати батьків брати участь у святковому ранку.

Обладнання: Аудіо-програвач, збірка нотного матеріалу, оздоблення ліхтариками. Стільці для дітей, шкапоклік. Ракета, зірки, місяць. Подарунковий коробок з кольоровими повітряними кульками, подарунки

молодшій групі. 2 портфелі, 2 стільця та 2 стола, зошити, книги, іграшки для проведення гри «Склади портфель». Стільці мамам для танцю «Мама». Кольорові стрічки за кількістю випускників. Дипломи, альбоми, подарунки випускникам.

Дійові особи: Дві ведучі- вихователі випускної групи. Шапокляк, Робот, діти молодшої групи.

Хід свята

Ведуча 1: Дорогі наші гості! Ось і настав той день, якого чекали ми всі: і дорослі, і діти. Сьогодні дитячий садок проводить до школи своїх вихованців. Для нас ця подія радісна і водночас сумна, бо вчорашні малята вже підросли, зміцніли, багато чого навчилися і готові до подальшого серйозного життя. Для наших випускників це останнє свято у дитячому садку.

Ведуча 2: Дорогі наші гості, любі наші батьки! Нехай кожен із вас пригадає той найщасливіший для кожної сім'ї день 2014 – 2020 року, саме у ці дні в галактиці дитинства загорілися нові зірочки, народилися ваші сини і донечки.

Під музичний супровід у зал входять діти. Діти стоять у три колони, розповідають вірші:

Розквітли рясно у садку
Кульбабки золоті,
Сьогодні бал наш випускний –
Найперший у житті!

День чарівний, справжнє диво,
В залі усмішок багато,
В залі людно і красиво,
Бо у нас сьогодні свято.
Швидко роки промайнули,
Разом будемо тужити.
Та про все, що вже минуло,
Можна сміливо говорити.

Хай пісня тут лине, хай сміх скрізь лунає.
У кожного радісна усмішка сяє.
Всі дружні, веселі, радійте за нас.
Ми всі йдемо в перший клас!!!!!!

Пісня «Дитсадочку найкращий для нас»

Діти сідають на свої місця.

Ведуча 1: Сьогодні ми вирушимо в нашу останню з вами подорож на цьому гарному космічному кораблі і в останній раз облетимо і попрощаємося з Галактикою Дитинства.

Згодні? Приготувалися до відліку: 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, пуск! Полетіли!

Звучить космічна мелодія, на ракеті вмикаються лампочки

Ведуча 2: Ми зупинилися! Це планета Дитинства. Діти мерщій розташовуємося на цій дитячій планеті і побачимо що для нас підготували її мешканці

Виносять великий подарунковий коробок

Ведуча 1:

Дивіться, який великий подарунок для нас підготували мешканці планети Дитинство. Цікаво що тут?

Відкриває, виглядає дитина з повітряними кульками, ведучі дістають дитину з коробка.

Ведуча 2:

Ой! Ти хто?

Дитина: Добрий день вам!

Вітаю вас зі святом!

Бажаю так багато.

Розумними ростіть

І у добрі живіть.

Виходять діти молодшої групи, виконують парний танок

Танок молодшої групи

Виходить випускник з подарунками для молодшої групи

Дитина: Дякуємо вам! Ці дарунки для вас, а ми йдемо у перший клас.

Діти молодшої групи йдуть з музичної зали

Ведуча 2: То ж діти, рушаємо далі на нашому кораблі.

Ведуча 1: Приготувалися. 10, 9, 8, 7..

Чути гуркіт за дверима, крики «Почекайте, мене забули!»

Забігає Шапокляк

Шапокляк: Почекайте, мене забули, Лариско, ти ще мала, лишайся з малявками, мені вже давно треба дорослішати!

Ведуча 1: Шапокляк, що сталося?

Шапокляк: Я почула, що ви проводжаєте діток до школи. Я теж хочу їх проводити, та й сама я вже давно застрягла на цій планеті Дитинства, воно то зручно, ніякої відповідальності, їж, пий, спи та гуляй, працювати не треба, але мені набридло. Візьміть нас з собою у подорож.

Ведуча 2: Діти, візьмемо Шапокляк з собою?

Діти: Так!

Ведуча 2: Добре, Шапокляк, сідай, але веди себе добре, не пустуй і не роби шкоди. Полетіли. 10, 9, , , , , , , , 3, 2, 1, пуск полетіли.

Космічна мелодія, на ракеті вмикаються лампочки

Ведуча 2: Ми прилетіли! Цікаво, що це за Планета? Хто на ній живе?

Під музичний супровід заходить Робот

Робот: До-брий день, ді-ти! (говорить поділяючи слова на склади). Хто ви і куди тримаєте шлях? На яку планету?

Ведуча 1: Ми облітаємо всю галактику дитинства, щоб попрощатись! Наші діти вже виросли, і ми їх проводжаємо до школи!

Робот: Школа, знання це добре! Ви потрапили на Планету Знань. У нас усі роботи люблять ходити до школи.

Шапокляк (втручаючись): І я, і я теж люблю ходити до школи, я навіть взяла з собою портфель і все що необхідно для школи.

Робот: А ти хто?

Шапокляк: Я- Шапокляк, а це моя Лариска. Мене діти теж взяли з собою у подорож, а за це я їх навчу збирати портфель. Ось дивіться.

Ведуча 1: Ну покажи? (Шапокляк дістає машинку) Оце так. А машинка у школі навіщо?

Шапокляк: А як же! Вчитель сам собі розповідає про різні країни, про птахів та тварин, а школяр весело грає з іграшкою. Ж-ж-ж-ж (грається). Оце класно!

Робот: Ну-ні! Якщо він буде гратися на уроці, то все прослухає і не буде нічого знати! Ні! Ні! Ні! Цього не можна робити. Правильно, діти?

Діти: Так!

Шапокляк (ображено): Ну ось, а я хотіла як краще.

Ведуча 1: Ти не ображайся, а покажи, що в тебе ще є.

Шапокляк(радісно): Ось! (дістає рогатку).

Ведуча 2: Рогатка? Навіщо?

Шапокляк (весело): Як влучиш у віконце, а воно трах- бах! Весело!

Ведуча 2: Шапокляк, тебе навіть близько не можна підпускати до школи!

Шапокляк: Знову недобре? Весело ж.

Робот: Ні, зовсім не весело. А можливо, діти знають, що треба брати з собою до школи. Діти, знаєте? Покажіть.

Обирають два гравці, які збирають наввипередки і уважно кожен свій портфель

Проводиться гра «Збери портфель»

Гра проводиться тричі

Шапокляк: Я тепер знаю, що треба брати до школи. Дякую.

Робот: На нашій планеті найулюбленіший урок, це математика. Якщо ви відгадаєте мої загадки, то можете летіти далі, якщо ні - то треба буде залишитися у нас!

(задає математичні загадки. Шапокляк заважає.)

Ця цифра рівна

І до стовпчика подібна.

Всі рахунки, всі таблички Починають з ...(одинички)

Серед інших цифр одна

Можу всіх заплутать я.

Бо якщо перевернусь,

То на «6» перетворююсь. (дев'ять)

Маю я три сторони

І три кути.

Чи мене назвати

Зможеш ти? (Трикутник)

Ведуча 1: Ми з дітьми можемо ще довести що готові до школи та вміємо рахувати.

Ведуча 2 : Діти, сьогодні прийшли на це свято ваші мами і тата, дідусі і бабусі, брати і сестри, друзі та знайомі, щоб проїнятися гордістю за вас, за ваші досягнення і успіхи. Ви – їхня надія і їхнє майбутнє! Ви – їхня мрія і радість!

Любі діти, шановні гості! Приємно, що сьогодні знову разом родинне вогнище – садочок і сім'я.

*тим часом виставляємо стільчики для мам,
Хлопці розповідають вірші на кречку килима.
Усміхається лагідно сонечко,
Визира з-за квітучих гілок,
Бо сьогодні синочки і донечки
Запросили батьків у садок.*

Моя сім'я, як світ велика,
Тут скрізь живе моя рідня.
На свято я усіх покликав,
Бо школярем вже стану я.

Шановні батьки!
Ми вас вітаємо щиро, від душі
Бо без батьків чого ми в світі варті
Без маминої ласки і добра
Без батьківської строгості і жарту.
і без свого родинного тепла?

Від мами я навчусь любові,
Від тата сили наберусь,
Бабусі, будьте всі здорові!
Підемо рибалити, дідусь?

Нарядні тут ми перед вами стоїмо,
Слова подяки висловити хочемо,
Найуважнішим, найдобрішим,
Самим коханим

РАЗОМ: Татам і мамам!
Спасибі вам, рідні мами,
Що ви тут сьогодні з нами,
Для вас наше перше слово:
Всі: Рідненькі! Будьте здорові!

Ведуча 2: А зараз запрошуємо мам для таночка зі своїми любимими синочками.

Хлопчики запрошують мам до стільчиків.

Танок «Мама»

Хлопці проводжають мам на свої місця у гладацькій залі

Виходять на півколо розповідати вірші дівчата:

За мужність і ласку тебе так люблю я
Мій самий рідніший татусю!
З тобою ми можемо вдвох пустувати,
І разом в комп'ютерні ігри пограти.

Я дякую також, татусю, за те,
Що міцно і щиро так любиш мене.
Купуєш цукерки і одяг гарненький,
Спасибі тобі, мій дороженький!

Сьогодні для вас гарна пісня лунає
І кожному з вас подяку складає,
Спасибі, рідненькі, говорять вам діти,
За те, що ви є, наші рідні, на світі.

І тому в цей святковий і чудовий день
Ми даруємо вам море пісень.
Нехай вам сонце ллє тепло до ніг,
Радості вам, щастя і здоров'я
На довгі роки і на довгий вік!
Ведуча 1: Запрошуємо до танцю татусів.

Тата запрошують до таночку доньок.

«Моя донечка» з татками

Тата проводжають доньок на їх місця і самі повертаються до глядацької зали.

Ведуча 1: Сьогодні ми хочемо подякувати всім батькам за виховання ваших дітей. Вітаємо вас з вихованими і розумними синами і дочками, дякуємо вам за підтримку, допомогу, взаєморозуміння. Щастя вам, здоров'я і всього найкращого!

Ведуча 2: Час нам знову вирушати. Полетіли ми діти з вами далі,
10, 9, 8, , , , , 3, 2, 1 пуск.

космічна мелодія, на ракеті вмикаються лампочки

Чується крик на допомогу.

Ведуча 1: Діти, здається це Шапокляк. Вона мабуть потрапила в біду.

Шапокляк: (голос з далеку) Я заблукала, втекла та не витримала математики з роботом, хочу до дому на планету Земля.

Ведуча 1: Діти, треба допомогти Шапокляк, будемо визволяти її з зоряного полону, заберемо її на наш корабель.

Танок «Зірка»

Виходить Шапокляк під музичний супровід

Шапокляк: Діти, дякую вам, я так злякалась. Я більше не буду тікати від науки, обіцяю вчитися та не лінуватися. Заберіть мене, будь ласочка на планету Земля.

Ведуча 2: Діти, заберемо з собою Шапокляк у подорож.

Діти: Так.

Ведуча 2: час нам знову вирушати. Полетіли ми діти з вами далі,
10, 9, 8, , , , , 3, 2, 1 пуск (музика, лампочки горять)

Ведуча 2: Це планета Подяки.

Діти виходять на півколо і читають вірші:

Ми тут садили квіти
Та нинішнього літа
Вже час прийшов прощатись.
Йдемо тепер до школи,
Але ми не забудем
Садочок наш ніколи
Шановна, (ім'я завідувача)
Спасибі щире та палке,
Ми всі вам кажемо за те,
Що ви нас гаряче любили,
В садку щасливими ростили.

Перші вихователі нас ще маленьких,
наче рідні матінки, доторком легеньким
вміли заспокоїти, ще й розвеселити.
Вміли приголубити і добра навчити.
У серця засіяли і любов, і ласку.
Разом з нами мріяли і вели у казку.
З ясним поглядом очей, Серцем лагідні такі,
Дуже добрі до дітей наші вихователі,
(імена вихователів)
Посміхнуться всім вони Дорогі та милі,
І здається – це весна до нас прилетіла.
Нашим вихователям дякувати будемо.
Як до школи підемо, ми їх не забудемо.
Дуже чисто у садочку нашім,
Сяє скрізь все і блищить,
Бо це няня наша рідна
(ім'я помічника вихователя)
без роботи не сидить.
Люблять няню усі малята,
Наші хлопчики й дівчата.
Всі «Спасибі!» кажем їй,
Любій няні дорогій.
У (ім'я кухаря) борщ смачний,
І смачні пампушки.
А ще дуже добрі
Солодкіі піріжки.
Люба наша ____ ім'я кухаря ____!
Ми вас поважаємо,

І сьогодні на прощання
Щастя вам бажаємо.

А ще у нас є медсестра, ім'я медичної сестри_,
Сидить і посміхається,
Бо ми здорові і міцні
І цим вона пишається.
Ми сьогодні йдемо від вас
По стежині в 1 клас,
Не сумуйте за нами, рідненькі,
Ми завжди будемо пам'ятати вас

Спасибі скажемо усім,
Хто навчив любити цей дім.
Але час настав прощатись,
У країну знань збиратись.

У життя далі гідно підемо,
Обіцяємо не підведемо.
Любі мами, любі тата.
Любі бабусі, рідні наші.
Любі вихователі та їх помічники
Світло будемо нести все життя
В нас все вийде, головне ви
Разом: Вірте в нас!!

Загальний танок «Вірила»

Діти сідають на місця

Шапокляк: Яка гарна планета, подяка. А можна я тут залишусь. Я вам дуже вдячна за вашу допомогу, буду тут допомагати, до побачення малята.

Ведуча 2: Гарну ти обрала планету, сподіваємось у тебе тут все вийде.
Прощай!

Ведуча 1: Час нам знову вирушати. Полетіли ми діти з вами далі,
10, 9, 8, , , , , 3, 2, 1 пуск.

космічна мелодія, на ракеті вмикаються лампочки

Ведуча 1: Чудова планета існує – Земля!

На ній є і гори, ліси і поля

Планета земля – це великий наш дім,

І люди – господарі – мешкають в нім.

Діти розбирають кольорові стрічки

Ведуча 2: Навесні прилітають до нас журавлі,

А от нашим журавликам час відлітати.

І чекають малих не далекі краї –

Перші кроки шкільні вони будуть ступати.

То ж летіть, журавлята, і добра вам путь!

Хай вам сонечко світить ясне та привітне.

Ми бажаємо знань у польоті здобути,
І в житті хай ведеться щасливо та гідно.

Діти стають з стрічкою в одній руці на півколо, виконують пісню.

Пісня «Прощальний вальс»

Ведуча 1: Обіцяйте, діти, що ви побудуєте щастя на нашій Планеті Земля. А зараз прийшов час обрізати ці стрічки, які нас із вами так довго пов'язували у садочку, та відпустити вас у далеке, доросле майбутнє. У вашу найважливішу подорож. Подорож у доросле життя.

Ведуча 2: Готові? Всі разом!

Разом: Три, два, один, у добру путь!!

Діти рухаються під музичний супровід з перебудовою у дві колонни.

Танок загальний «Діти Землі»

Сідають на місця.

Ведуча 1: Ось і закінчилася наша космічна подорож Галактикою Дитинства і настав час підтвердити те, що наші діти стали вже зовсім дорослими. Настав час вручення дипломів про закінчення дитсадка.

Лунає музичний супровід для вручення дипломів

Ведуча 2: На нашому небосхилі засяяло 16 нових зірочок. І сьогодні ми передаємо їх школі, вчителям. Прийміть їх у свої обійми, зігрійте їх своїм теплом, подаруйте найзаповітніші мрії, бо мрія завжди крилата – вона обганяє час.

Клинова Г.О.,

практичний психолог

Заклад дошкільної освіти №238

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА СТУДІЯ НА ТЕМУ: «КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»

Мета:

- сприяти розвитку комунікативних вмінь педагогів, як основи педагогічної майстерності та комунікативної культури;
- формувати навички ефективної взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу;
- сприяти професійному саморозвитку, підвищенню самооцінки.

Комунікативна компетентність — здатність особистості застосувати у конкретному спілкуванні знання мови, способи взаємодії з навколишніми й віддаленими людьми та подіями, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями.

Педагогічна діяльність вимагає постійного тривалого спілкування. Педагогічне спілкування – професійне спілкування педагога з дітьми під час

різних видів діяльності, спрямоване на те, щоб створити сприятливий психологічний клімат.

Створення сприятливого психологічного клімату неможливе без налагодження продуктивної взаємодії. Налагодження позитивної взаємодії потребує від педагога розвиненої комунікативної культури, т.з комунікабельності.

Високих результатів в своїй діяльності досягає той педагог, який не лише професійно робить свою справу, а й уміє налагодити взаємини з дітьми, батьками, розуміє своїх колег.

Педагоги з нерозвиненою комунікабельністю швидко втомлюються й часто почуваються роздратованими, що ускладнює їхню роботу в ЗДО.

(Визначити власний рівень комунікабельності можна за допомогою тестування за В. Ряховським «Рівень комунікабельності» (додаток 1)).

Комунікабельність є основою комунікативної культури становить – стійке прагнення контактувати з людьми та вміння швидко налагоджувати з ними взаємодію. Наявність у педагога комунікабельності – показник високого комунікаційного потенціалу.

До засобів і способів комунікації педагога з дітьми належить і стиль педагогічного спілкування. Саме стиль спілкування відображає загальну й педагогічну культуру педагога, його професіоналізм та творчу індивідуальність, характер його взаємин з дітьми, особливості комунікативних можливостей.

Виділяють три стилі педагогічного спілкування: авторитарний, демократичний, ліберальний.

Вправа: «Стиль педагогічного спілкування»

Мета: актуалізувати знання педагогів про стилі педагогічного спілкування, їх переваги та недоліки. Сприяти вибору конструктивного стилю спілкування з дітьми.

Інструментарій: сигнальні карточки.

Інструкція: підібрати до сигнальних карточок: «АВТОРИТАРНИЙ СТИЛЬ», «ДЕМОКРАТИЧНИЙ СТИЛЬ», «ЛІБЕРАЛЬНИЙ СТИЛЬ» - відповідні описи. Визначитись з найбільш конструктивним стилем спілкування з дітьми.

Подяка звучить як команда, а не заохочення : «Ти добре сьогодні поведився. Не чекала такого від тебе».

Може висміяти дитину, яка неправильно виконала завдання. Не пояснює, як можна виправити помилку.

Зовнішні показники діяльності позитивні – успішність, дисципліна під час заняття.

Соціально-психологічна атмосфера – неблагополучна.

Основні форми взаємодії – вказівка, інструкція, зауваження.

Завжди зважає на інтереси дітей і враховує їх. Намагається донести мету діяльності до кожної дитини. Залучає усіх до обговорення.

Вважає, що його завдання полягає не лише у тому, щоб контролювати й координувати, а й виховувати.
Кожну дитину він заохочує, вселяє у неї впевненість
Заохочує активність та ініціативу
Враховує індивідуальні особливості та здібності дітей
Стимулює творчість та самовираження

Не переймається життям дітей у групі, не виявляє активності у спілкуванні з дітьми.
Освітній процес організовує формально, легко переключається на власні справи, часто підпадає під вплив колег.
Самоусувається від відповідальності за те, що відбувається.
Не має авторитету серед колег і батьків.
Діти до нього байдужі

Підсумок: запорукою конструктивного стилю спілкування педагога є його спрямованість на дитину, захопленість своєю справою, професійне володіння організаторською технікою, делікатність у стосунках.

Пропоную короткотривалий практикум з розвитку перерахованих комунікативних вмінь.

Вправа «Піраміда із стаканчиків»

Мета: розвивати навички командної роботи, терпіння, зосередженості, здатності шукати компроміси для вирішення проблеми, вміння слухати та ставити себе на місце іншого.

Матеріал: пластикові стаканчики, гумка для волосся з прив'язаними цупкими нитками по кількості членів команди

Хід гри:

Члени команди мають розтягнути гумку так, аби вдалося одягнути її на перевернутий пластиковий стаканчик. Далі потрібно послабити натяг і зуміти перенести усі ємності, які є «будівельним» матеріалом піраміди.

Висновок: чим кращі комунікативні навички членів команди, тим якісніше виконання завдання.

Додаток 1. Рівень комунікабельності

Тест для педагогів

(за Володимиром Ряховським)

Шановні колеги! Оцініть твердження та поставте позначку у відповідній чарунці.

Твердження	Варіант відповіді та бальна оцінка		
	Так 2	Іноді 1	Ні 0
Очікування звичайної або ділової зустрічі вибиває мене з колії			

Якщо мені доручають виступити з доповіддю чи повідомленням на нараді, зборах або іншому заході, я відчуваю тривогу та невдоволення			
Я відкладаю візит до лікаря до критичного моменту			
Я докладаю максимум зусиль, щоб уникнути відрядження до міста, у якому я ніколи не був			
Мені подобається ділитися своїми переживаннями з оточенням			
Мене дратує, коли незнайома людина звертається до мене на вулиці з проханням показати дорогу, підказати час, відповісти на запитання			
Я вірю, що існує проблема «батьків і дітей» і що людям різних поколінь складно порозумітися			
Мені соромно нагадати знайомому, що він заборгував мені гроші			
Якщо у їдальні мені подадуть зіпсовану страву, я розлючено відсуну тарілку й промовчу			
Коли я опиняюся сам на сам з незнайомою людиною, то переймаюся, якщо не вступаю з нею в розмову чи вона починає говорити першою			
Мене лякає будь-яка довга черга: у магазині, бібліотеці, касі кінотеатру, тому я стаю у хвіст і нуджуся в очікуванні			
Я боюсь брати участь у будь-якій комісії, що розглядає конфліктні ситуації			
Я маю власні критерії оцінювання творів літератури, витворів мистецтва, і думка інших мене не цікавить			
Я промовчу і не вступатиму в суперечку, якщо почую хибні висловлювання про те, у чому добре обізнаний			
Якщо колега попросив допомоги з певним службовим питанням, я впадаю у відчай			
Я охочіше висловлюю свою думку в письмовій формі, ніж в усній			
Всього балів:			

Проаналізуйте результати. Підрахуйте загальну суму балів і визначте власний рівень комунікабельності:

32-30 — ви явно некоммунікбельні. Це ваша проблема, оскільки самі страждаєте від цього і оточенню теж нелегко з вами. На вас складно покластися у справі, яка потребує групових зусиль. Намагайтеся бути більш товариськими, контролюйте себе.

29-25 — ви замкнуті, неговіркі, віддаєте перевагу самотності, тому у вас мало друзів. Нова робота й необхідність контактувати з незнайомими людьми хоча і не зумовлюють у вас паніку, але надовго виводять із рівноваги. Ви знаєте про цю особливість свого характеру, тому буваєте незадоволені собою. Утім, у ваших силах змінити це. Хіба не буває так, що ви вільно спілкуєтеся із людьми, якщо чимось захоплені? Варто лише одержати «поштовх».

24-19 — ви товариські й у незнайомій обстановці почуваетесь цілком упевнено. Нові проблеми вас не лякають. Утім, із новими людьми ви спілкуєтеся обережно, неохоче берете участь у суперечках та диспутах, у ваших висловлюваннях нерідко багато сарказму. Проте ці недоліки можна виправити.

18-14 — у вас нормальна коммунікбельність. Ви допитливі, охоче слухаєте цікавого співрозмовника, доволі терплячі у спілкуванні з іншими, без емоцій обстоюєте свої думки. Зустрічі з новими людьми не спричиняють у вас хвилювань. Водночас ви не любите гучних компаній. Екстравагантні витівки й багатослівність дратують вас.

13-9 — ви дуже товариські (іноді надміру), говіркі, любите висловлюватися з різних питань, що дратує оточення. Ви охоче знайомитеся з новими людьми, любите перебувати в центрі уваги. Нікому не відмовляєте у проханнях, хоча не завжди можете їх виконати. Іноді ви можете розлютитися, але швидко опановуєте себе. Якщо виникають проблеми, вам бракує посидючості, терпіння й сміливості. За бажання ви можете не поступатися.

8-4 — ви «своя людина». Ваша коммунікбельність «фонтанує». Ви завжди у курсі всіх справ. Любите брати участь у всіх дискусіях, хоча серйозні теми можуть зумовити у вас мігрень і навіть нудьгу. Охоче висловлюєте свою думку з будь-якого питання, навіть якщо маєте про нього поверхове уявлення. Усюди почуваетесь «у своїй тарілці». Беретеся за будь-яку справу, хоча не завжди можете успішно довести її до кінця. Через це керівники й колеги ставляться до вас із деяким побоюванням і сумнівами. Варто зважати на це й робити висновки.

3 і менше — ви занадто коммунікбельні. Ви балакучі, багатослівні, втручаєтеся у справи, які вас не стосуються. Завжди висловлюєте свою думку про проблеми, у яких зовсім не компетентні. Свідомо чи несвідомо ви часто зумовлюєте конфліктні ситуації. Вам притаманні запальність і образливість, ви часто буваєте необ'єктивні. Відповідальна робота не для вас. І колегам, і членам родини складно з вами. Попрацюйте над собою і власним характером! Виховуйте у собі терплячість і стриманість, шанобливо ставтеся до людей. Подбайте про своє здоров'я.

Кучеренко О.С.,

вихователь

Заклад дошкільної освіти № 206

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ СЮЖЕТНО-РОЛЬОВОЇ ГРИ

Дошкільний вік є унікальним і вирішальним періодом розвитку дитини, коли виникають основи особистості, складається воля і довільна поведінка, активно розвивається уява, творчість, загальна ініціативність. Однак всі ці найважливіші якості формуються не на заняттях, а в провідній і головній діяльності дошкільника – грі.

Сюжетно-рольова гра — образна гра за певним задумом дітей, що розкривається через відповідні події (сюжет) і розігрування ролей.

Основними складовими компонентами виступають ігрові дії, ігрові предмети, правила, рольові взаємовідносини, а основною одиницею є роль дорослого, яку виконує дитина.

Сюжетно-рольові ігри пов'язані зі сферою людської діяльності й людських стосунків, оскільки своїм змістом вони відтворюють саме цей аспект дійсності. Удаючись до них, діти намагаються по-своєму відтворити дії, взаємини дорослих, створюючи спеціальні ігрові ситуації.

Характерним для сюжетно-рольових ігор, є наявність двох видів відносин між дітьми: уявних, відповідних сюжету, ролі, і реальних відносин учасників спільної гри.

Організовуючи сюжетно-рольову гру дошкільника, потрібно врахувати час та місце її проведення, тривалість, неухильне дотримання правил техніки безпеки та гігієни. Найкращий час для сюжетно-рольової гри у дитячому садочку припадає на ранкові години, час прогулянки або після сну.

Організація сюжетно-рольової гри потребує дотримання певних принципів, таких як:

- усвідомлення гри як творчої діяльності, вільної від правил і вказівок дорослого;
- забезпечення активної позиції кожної дитини в процесі формування ігрових умінь, заохочення ініціативності дитини;
- налаштування дітей на реалізацію позитивної взаємодії у спільній діяльності, завдяки якій з'являється можливість узгодити ігрові завдання, способи їх реалізації, пояснити власні ігрові дії;
- включення педагога у сюжетно-рольову гру, проте роль дорослого змінюється у різних вікових групах;
- створення предметно-ігрового середовища, при цьому іграшки та ігровий матеріал мають бути знайомими дітям, а ігрові дії з ними попередньо формуватися на ознайомлювальних заняттях;

– забезпечення реалізації виховної функції гри, акцентування уваги на

моральній сутності взаємин між персонажами гри.

Існує лише один най ефективний стиль взаємин між вихователем і дітьми – співробітництво. Зміна позиції педагога з керівника, організатора діяльності на партнера по грі сприяє виникненню у дітей довірливого ставлення до вихователя, як людини, яка "вміє цікаво грати", а також розвитку інтересу до запропонованих дорослим сюжетів ігор.

На кожному віковому етапі педагогічний процес організації гри включає моменти формування ігрових умінь у спільній грі вихователя з дітьми та створення умов для самостійної дитячої гри. Якщо при розподілі ролей декілька дітей хочуть взяти одну роль, можна емоційно, із захопленням розповісти про особливості поведінки інших персонажів гри і таким чином зробити інші ролі привабливими для дітей. Буває гра почалась, а дітям важко розіграти окремий епізод, втручатися у гру із порадами або вказівками недоцільно, тому вихователь може вступити у гру в будь-якій ролі і звертатись до дітей, як до дійових осіб.

Кожній творчій грі властива уявлювана ситуація, яка вміщує сюжет та зміст гри. У праці "Психологія гри" Д. Ельконін визначає сюжет гри як сферу дійсності, яка відтворюється дітьми в грі (дитячий садок, сім'я, магазин тощо). Зміст гри – це те, що відтворюється дитиною як головне у людських взаємовідносинах. [8, с. 34] Зміст ігор з віком змінюється: молодші дошкільники відображають лише дії людини з предметами, а у старших дошкільників змістом гри є відображення взаємовідносин та виявлення ставлень до інших людей.

Реалізація сюжету та змісту гри можлива за умови, коли дитина бере на себе певну роль і виконує відповідні ігрові дії. Роль – це ігрова позиція дитини. Для того щоб у дитини виникло бажання взяти на себе роль, потрібно сформувати емоційно-позитивне ставлення до персонажа, який представлений у сюжеті гри. Допомогти виділити не одну, а низку дій, властивих цьому персонажу, які визначають його відносини з оточенням, усвідомити способи поведінки (мама піклується про доньку, готує їй їжу, годує, колихає, вкладає спати, виявляє турботу про її здоров'я, тощо).

Уміння брати на себе роль формується поступово. Дітей молодшого віку спочатку слід навчити окремим предметно-ігровим діям: дитина годує ведмедика, вкладає ляльку спати, кермує автомобілем тощо. При цьому для виконання дій потрібні відповідні атрибути: для лікаря – набір інструментів, для водія – машина. Старший дошкільник обіграє типові взаємини особи, роль якої він взяв, з оточення.

Вихователю потрібно вільно оперувати елементами ігрових сюжетів - подіями, персонажами (ролями), їх діями, вміти з дітьми кожного віку розгортати сюжети, сама структура яких полегшує засвоєння дитиною нових ігрових способів, умінь.

Основним завданням педагога є допомога у засвоєнні дітьми більш складного способу побудови гри і, тим самим, сприяння переходу гри на більш

високий рівень розвитку. Роль вихователя у грі змінюється залежно від віку дітей та рівня сформованості їх ігрових умінь. Так, у молодших групах переважає спільна гра вихователя з дітьми, в процесі якої формуються нові ігрові вміння, моделюються дії з предметами, формуються вміння налагоджувати контакт з однолітками.

В старших групах діти вже здатні самостійно організувати гру, а вихователь лише створює умови для її активізації та використання дітьми сформованих ігрових умінь: планувати свої дії, оцінювати власну поведінку та поведінку партнера, контролювати його, підкорюватися загальним вимогам, а не власним бажанням.

Значний вплив на розвиток сюжетно-рольової гри має предметно-ігрове середовище. С. Новосьолова виділила такі вимоги до організації предметного середовища:

- предметне середовище має враховувати вікові інтереси розвитку дитячої діяльності (з одного боку, воно має максимально сприяти розвитку провідної діяльності, з іншого – забезпечувати зародження інших видів діяльності);
- відповідність предметного середовища зоні найближчого розвитку дитини;
- відповідність структурі когнітивної сфери дитини (середовище має містити як консервативні елементи, відомі дитині, так і проблемні, що підлягають дослідженню);
- забезпечення відповідності об'єму знань і можливостей їх застосування [6, с. 20].

Педагог вчить дітей використовувати предмети-замінники. Так, дитина 1,5-3 років може «відкрити» умовну ігрову дію з предметом-замінником, якщо в спільній грі він бачить таку дію партнера-дорослого в процесі гри, і сам стикається з необхідністю здійснити подібну дію.

Ефективність гри, її чіткість, узгодженість основних моментів залежить від того, наскільки у дітей сформовані вміння взаємодіяти між собою.

Робота вихователя щодо виховання у дітей дружніх почуттів повинна розпочинатися з привчання дітей дбайливо, з повагою ставитися до гри товаришів, результатів їхньої праці. Соромливі діти потребують індивідуальної роботи. Такі діти не наважуються взяти участь у колективній грі, хоча їм хочеться гратися, вони покірливо поступаються іграшкою, мовчки, але гірко переживаючи образ. Для того щоб допомогти малоактивній дитині увійти до дитячого колективу, вихователю слід знайти їй відповідного товариша, дібрати роль у колективній грі, допомогти добре її виконати і тим завоювати визнання товаришів. Спочатку такій дитині краще запропонувати цікаву, але нескладну роль, що не вимагає організаторських умінь, наприклад, стати водієм або касиром, але поступово таку дитину слід залучати і до складніших ролей. Потрібно намагатися підтримувати її ініціативу, усіляко схвалювати її, підвищувати її авторитет.

Вихователь своїм прикладом навчає дітей різним прийомам організації гри, допомагає у розв'язанні організаторських завдань.

Сюжетно-рольова гра повинна відповідати сучасній дійсності. У зв'язку з розвитком науково-технічного прогресу з'являється багато нової техніки, багато нових подій в житті людей. Потрібно створювати умови для відображення цих змін в сюжетно-рольових іграх дітей.

Сюжетно-рольова гра проходить тривалий і складний шлях розвитку, починаючись в молодшому дошкільному віці з найпростішої рольової гри та гри «поряд», в старшому дошкільному віці вона сягає найвищого розвитку, трансформуючись у тривалу колективну творчу гру з розгорнутим сюжетом.

Головною метою сюжетно-рольових ігор є формування самостійності, розкриття творчого потенціалу дитини, вивільнення від комплексів, створення в дитячому колективі щирої, доброзичливої атмосфери співпраці та взаєморозуміння.

Література

1. Бурова А. Організація ігрової діяльності (методичні рекомендації). // Дошкільне виховання. – 2007. – № 10. – С. 8 – 13.
2. Ігрова діяльність старших дошкільників Упор / Н. Ф. Юрченко – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 304 с. – (Серія «Впевнений старт»).
3. Комарова Н. Ф. Как руководить творческими играми детей? Методические рекомендации / Н. Ф. Комарова. – Н. Новгород : НГПИ им. Горького, 2002.
4. Короткова Н. А. Сюжетно-рольова гра старших дошкільників. // Дитина в дитячому саду. – 2006. – № 2. – С. 84 – 87
5. Михайленко Н. Я., Короткова Н.А. Организация сюжетной игры в детском саду: Пособие для воспитателя. 2-е изд., испр. -- М.: Издательство «ГНОМ и Д», 2000. - 96 с.
6. Новоселова С. Л. Развивающая предметная среда : методические рекомендации по проектированию вариативных дизайн-проектов развивающей предметной среды в детских садах и учебно-воспитательных комплексах / С. Л. Новоселова. – М. : Центр инноваций в педагогике, 1995. – 64 с.
7. Окерешко О. Гра у житті малюка // Психолог дошкілля . – 20011.- № 5
8. Эльконин Д. Б. Психология игры. – 2-е изд. — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – 360 с.

Путіліна А.В.,

директор

Заклад дошкільної освіти №40 «Вогник»

м. Кам'янське, Дніпропетровська область, Україна

ІНТЕГРОВАНЕ ЗАНЯТТЯ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ГРУПІ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: «ДОПОМОЖЕМО ЧАРІВНИЦІ»

Інклюзивна освіта – вимога часу! У ситуації, коли інклюзивною стає саме дошкільна освіта, цей шлях найбільш ефективний, адже діти дошкільного віку не мають упереджень щодо однолітків, які волею долі є не такими, як усі.

Спільне навчання і розвиток здорових дітей і дітей з особливими потребами необхідно, в першу чергу, для того, щоб вирішити проблеми з соціальною адаптацією останніх. Багаторічний досвід інклюзивної освіти за кордоном дозволив довести, що діти, які навчаються в подібних групах, показують більш високі результати. Причому, маються на увазі як результати звичайних дітей, так і результати дітей з особливими потребами.

Адже малюки з самого дитинства перебувають в середовищі, де є нормою, що кожна людина має свої особливі здібності і таланти, що кожна людина відрізняється від інших.

Інклюзія не означає, що діти з обмеженими можливостями повинні пристосовуватися до способу життя здорових дітей. Інклюзія означає, що всі діти природним чином відвідують одну групу, разом грають і пізнають світ. Малюки знаходяться в колективі і відчують себе прийнятими в ньому.

В нашому дошкільному закладі з 2017 року функціонує інклюзивна група, в якій перебувають дві дитини з особливими освітніми потребами (з ДЦП). Ми пропонуємо конспект заняття саме для такої групи.

«ДОПОМОЖЕМО ЧАРІВНИЦІ»

Предметний світ. Житло.

Мета: Розширити та уточнити знання дітей про кухню, як частину житла людини. Вчити класифікувати столовий та кухонний посуд, продукти харчування, кухонне обладнання, орієнтуватися в макро і мікросередовищі. Формувати уявлення про процеси діяльності на кухні, про порядок, який необхідно підтримувати вдома.

Розвивати зв'язне мовлення, мислення, дрібну моторику, зорове сприймання.

Виховувати інтерес до роботи в команді, доброзичливість, наполегливість, бажання допомагати дорослим та одноліткам.

(Вихователь в ході заняття, в залежності від того, як дитина з ООП справляється з завданням, пропонує іншим дітям допомогти їй виконати завдання.)

Обладнання: дидактичні ігри «Що зайве», «Розклади по місцям», «Впізнай на смак», фішки з позначенням цифр, позначки на столи з цифрами, яблуко, груша, банан, інші фрукти, ножі для нарізання фруктів, дощечки, мисочка з водою для миття посуду, фартушки та нарукавники для дітей, посуд

для миття, рушник для витирання посуду, ситечка для пересівання, пінцети для сортування, квасоля, мука, макарони, пакети для сміття, картки з цифрами, на яких з іншої сторони написано слово «БЕЗЛАД». Лабіринт на підлозі. Для дитини з ООП (в залежності від нозології) адаптовані картки до кожного завдання. Якщо дитина з ООП не говорить, то їй пропонується показати картку-відповідь. Якщо дитина говорить, то вихователь пропонує знайти та відповісти.

Хід заняття:

Вправа на включення. Обговорення казки: - Вчора ми з вами читали цікаву казку про будиночок тітоньки-Чарівниці. Наші гості її не чули. Давайте розкажемо про Чарівницю. Чому її любили люди? Що чарівного відбувалося в її будиночку? Чим частувала тітонька гостей?

Та сьогодні злий чаклун «Безлад» позаздрив, що її всі люблять і наклав на неї чари. Чарівниця просить нашої допомоги. А розчаклувати її ми зможемо лише, якщо знайдемо картки з цифрами під час нашої подорожі.

Термінологічний словник: Що таке безлад? З яких частин складається слово? Як інакше можна сказати?(переплутано, розкидано, безпорадок).

Кіра, будь ласка, покажи картку на якій зображений безлад. *(Дитина з ООП показує необхідну картку-відповідь.)*

Вправа-лабіринт: - Ну, що малята, вирушаємо у подорож? Щоб потрапити до будиночку Чарівниці, потрібно бути уважними, сміливими та пройти по лабіринту. *(На підлозі лабіринт. Вихователь дає завдання дітям: пройти п'ять червоних смужок, повернути вліво та пройти по смужках з цифрою 4, далі пройти по чарівним доріжкам. Доріжка у вигляді слідів, які розташовані вертикально на горизонтально відносно підлоги. Асистент вихователя за потреби допомагає дитині з ООП пройти лабіринт.)*

Ось, малята, оце і є будиночок тітоньки-Чарівниці. Ми з вами потрапили на кухню. Але який тут безлад!!! А як можна побороти **Безлад?** (поприбирати, навести лад, порядок) Давайте з вами спробуємо навести порядок і розчаклувати Чарівницю.

Підходьте будь ласка до столів, давайте спробуємо виконати завдання. *(Для дитини з ООП пропонується знайти та показати необхідну картку)*

Вправи-завдання на класифікацію:

1. Гра «По місцям»: - Малята, вам потрібно покласти до кухонної шафи столовий посуд, до плити – кухонний посуд.

2. Гра «Що зайве?» - Діти, будь ласка знайдіть та виберіть зайве (борщ, каша, компот, салат, рушник), (холодильник, плита, ел.чайник, ел. м'ясорубка, пілосос), (капуста, картопля, книга, огірки, перець),

3. Гра «Що для чого?» : -

- назвіть предмети та обладнання кухні, яке допомагає тримати в порядку продукти харчування (шафи та полиці, банки, судки, пакети);

- назвіть будь ласка предмети та обладнання кухні, яке допомагає готувати страви (дошки, ножі, ваги, качалки, тертушки і т.д.);

- назвіть малята кухонну техніку (холодильник, м'ясорубка, мікрохвильовка, блендер);

- а чим прикрашають кухню (скатертина, серветки, картини, квіти).

А тепер малята, давайте спробуємо навести порядок, та пам'ятайте про картки з цифрами. Завдань багато. Погляньте уважно, на кожному столику стоїть цифра, вам потрібно з чарівного мішечка дістати фішку з позначкою цифри (1- . 2- .. 3...), знайти стіл з відповідною цифрою- там ви будете працювати. *(діти розподіляються за столами)*

1.Стіл. Ваше завдання саме смачне! Вам необхідно нарізати фрукти для салату (яблуко, груша, банан) Пригадайте, як ми нарізаємо фрукти на дощечці? Однією рукою їх притримуємо, іншою нарізаємо.

Після того як діти нарізали, проводиться гра «Вгадай на смак». *(Вихователь зав'язує очі дитині, та дає спробувати на смак інші фрукти).*

Вихователь: Діти, назвіть фрукт, який не росте у нашій місцевості (банан).

2. Стіл. Наша Чарівниця дуже любить пригощати запашною випічкою гостей, але подивіться, мука змішана з квасолею. Ваше завдання- просіяти муку, а квасоллю скласти в окрему ємність.

3. Стіл. Малята, ваше завдання: помити тарілки, протерти їх, та скласти, починаючи від самої великої до маленької.

4. Стіл. Ох, цей чаклун «Безлад»! Змішав всі макарони. Ваше завдання дуже важливе, вам потрібно за допомогою пінцету відсортувати макарони. Погляньте, які макарони ви бачите? круглі в одну тарілочку, довгі- в іншу.

5. Стіл: Мої любі, ваше завдання відсортувати сміття по пакетах.. І будьте уважні, серед сміття може бути картка з цифрою! (Діти сортують- папір в один пакет, пластик у інший пакет.) Після виконання, вихователь пропонує порівняти, який пакет із сміттям легший, який важче?

Молодці мої малята, погляньте, яка стала кухня! Був справжній безлад, а тепер, що змінилось? *(Відповіді дітей)*

Ви гарно попрацювали! А тепер нам потрібно знайти картки, які допоможуть розчаклувати нашу Чарівницю. Пошукайте на столах, загляньте під столи, під ємності, можливо ви знайдете те, що нам потрібно. *(Діти шукають. Знаходять картки з цифрами).*

Вихователь: Будь ласка, підходьте до дошки, погляньте уважно, у кого цифра 1? У кого цифра 2? Розташуйте свої картки за порядком цифр. *(Діти викладають числовий ряд).* Малята, всі завдання ми виконали, цифри знайшли, але Чарівниця так і не з'явилась. Що робити? *(міркування дітей)*

Дітки, а я спробую перевернути картки, і прочитати слово – «ПОРЯДОК»! Давайте повторимо-ПОРЯДОК.

З'являється Чарівниця. –Так, так- саме ПОРЯДОК! Добрий день мої любі гості, дякую вам, що ви навели порядок у мене на кухні і розвіяли чари Злого Безладу. Скажіть мені, а навіщо підтримувати порядок на кухні? Яке завдання було для вас важким? Хто з вас допомагає вдома? Які ви молодці! За це я вас хочу пригостити запашним чаєм з печивом. Згодні?

Знайомство

У одному невеличкому містечку, на самій околиці, де людей було мало, а повітря щоранку наповнювалось запахом свіжоспечених булочок, жила у гарненькому будиночку справжня чарівниця.

Ця добра жіночка з чарівною паличкою намагалась всім допомогти, тому її страшенно любили сусіди.

Та й будиночок у неї був чарівний.

Домашні тапочки самі спішили назустріч господині, подушки й ковдри самі складалися вранці в шафу, а звідти вилітав чистий одяг для чарівниці.

а найцікавішою кімнатою була кухня. Тут посуд і приладдя вміли розмовляти, овочі ходили в гості до фруктів у холодильник, страви готувалися самі.

Та найбільше задоволення всі мешканці кухні отримували від купання, миття та ополіскування.

Тому й крани тут відкривались самі, коли щось застрибувало до умивальника.

Але про все по порядку.

Врятований обід

Одного ранку в чарівниці було дуже багато справ, адже стільком людям потрібна її допомога.

Господиня лише вранці забігла на кухню, побажала приготувати на обід смачного борщика.

Якраз у каструлю стрибнула смажена цибулька з бурячком і морквою, як чарівниця змушена була піти комусь на допомогу.

Так плита залишилась увімкнута, а на ній весело кипіла каструля з борщиком.

Але, от лишенько, плита не вміла вимикатися.

Та й у каструлі ще бракувало часничка і зелені.

- Друзі, виручайте, - сказала плита.

В ту ж хвилину дверцята холодильника відчинились, а звідти вистрибнула голівка часника і пучечок кропу.

Ножик і дошка відразу ж взялися до роботи, і вже через мить на дерев'яній поверхні були крихітні білі та зелені шматочки.

А до каструлі як потрапити?

Дошка ж літати не вміла!

Та вихід знайшли ложки. Вони потрохи переносили подрібнені часник і кріп до червоного борщика.

Запах з каструлі став ще кращим.

Але як вимкнути плиту?

І тут з'явилась господиня. Вона і вимкнула плиту. Та й начаклувала, щоб плита вимикалась надалі, коли на ній все приготується.

А борщ чарівниці здався таким смачним, що вона ще довго дякувала своїм кухонним помічникам.

Холодильник

Колись давно холодильник, що стоїть у кухні чарівниці був звичайним. Він не вмів ні говорити, ні самостійно відчиняти двері.

Саме тоді господиня Чарівної кухні багато подорожувала, тому, коли бувала вдома, відчиняла холодильник, не дивлячись діставала звідти продукти, махала чарівною паличкою...

І обід незабаром виникав на столі перед нею.

Так продовжувалось кілька тижнів. Чарівниця забувала заглянути у холодильник, тому дуже скоро там на осиротілих полицях залишились лише зіпсовані продукти, що просто не потрапили до рук господині.

Холодильник засмутився: чим же він годуватиме чарівницю наступного разу.

Та й господиня не забарилась. Прилетіла звідкись геть голодна, прийшла на кухню, відчинила холодильник, засунула туди руку... Пусто! Спустила руку на іншу полицю. Теж пусто.

Аж тоді вона подивилась всередину. Крім гнилого помідора і банки, у якій кефір аж позеленів, там нічого не було.

Як це? - подумала чарівниця.

Вона підбігла до свого календарика, щоб подивитись, коли востаннє ходила до магазину по продукти.

Виявилось, що це було ну дуууже давно.

- Бідний мій холодильник. Я геть про нього забула, - засоромилась господиня, дістаючи звідти все зіпсоване. - Треба мерщій виправляти це.

Чарівниця змахнула паличкою, і холодильник, як живий, сказав:

Заповни мене.

Чарівниця мерщій побігла до найближчого магазину, де купила багато різних продуктів.

Коли вона повернулась і почала розкладати пакети, дверцята холодильника самі відчинились, впускаючи молоко, сир, кефір, смачненьку ковбаску, яблука і груші, вишні та сливи, а ще помідори та огірочки. Дверцята вже майже зачинились, бо холодильник був наполовину повний, коли з іншого кулька вискочили кілька банок та маленьких упаковок.

Коли всі продукти знайшли своє місце, холодильник лише зміг сказати: Дякую.

Відтоді, коли він пустів, то просив:

"Заповни мене."

А, коли щось псувалось:

"Почисти мене."

Сакал Т.В.,
вихователь,
Сумський дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) № 40 «Дельфін»,
м. Суми, Сумська область, Україна

ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ ПІЗНАВАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Постановка проблеми. Вивчити і проаналізувати проблеми використання можливостей дидактичної гри як засобу пізнавального розвитку дитини-дошкільняти. Дослідити пошук практичних шляхів використання дидактичних ігор на заняттях з дітьми дошкільного віку вихователями та визначити їх значення системі навчання.

Аналіз актуальних досліджень

В останні роки питання теорії і практики дидактичної гри розроблялися багатьма дослідниками: В.А. Крутій, Н.В. Гавриш, Т. І. Поніманською, Л. В.Артемовою, А. Ф. Бондаренко, Н. П. Піхтіною та іншими, які наголошували на важливості цього питання, окресливши можливості використання дидактичних ігор на заняттях в ДНЗ.

Мета статті. Визначити цінність дидактичних ігор як засобу пізнавального розвитку дошкільників та пошук практичних шляхів використання дидактичних ігор на заняттях з дітьми .

Гра є провідним видом діяльності в дошкільному дитинстві. Саме в грі у дошкільників вдосконалюються і розвивається такий психічний процес як мислення.

Дитяча гра є центральною проблемою дошкільної педагогіки і дитячої психології. Всі основні напрями психологічного розвитку особистості інтегуються і ігровій діяльності, що формує неповторний і ще маловивчений світ дитини. Таким чином, гра – серйозна розумова діяльність, в якій розвиваються всі види здібностей дитини, в ній розширюється і збагачується коло уявлень про навколишній світ, розвивається мова. Дидактична гра надає можливість розвивати самі різноманітні здібності дитини, її сприймання, мислення, мову, увагу.

Дидактичні ігри посідають важливе місце серед дитячих ігор, які використовуються у навчальному процесі дошкільного навчального закладу. Значення терміна "дидактична гра" визначається як система впливів, спрямованих на формування пізнавальної діяльності дитини. Це допомагає вирішити проблеми морального, естетичного, розумового, фізичного та трудового виховання. [4, с.85]

Дидактична гра за Левіною М.З. це «одна з форм виховного впливу вихователя на дитину». Вона буде корисна під час засвоєння дітьми будь-якого матеріалу, передбаченого програмою, і її слід проводити на занятті; може бути частиною музичного заняття, бути одним із елементів прогулянки, а також спеціального заняття. Друга мета дидактичної гри - суто гральна, на яку діє

дитина. Це, зокрема, ігри, в які діти грають самостійно, поза заняттями, коли вони можуть вибрати їх за бажанням. [6, с.325]

Важливо, щоб обидві цілі доповнювали одна одну і забезпечували, щоб дошкільнята здобували певні знання.

Дидактичні ігри та заняття дуже важливі для розумового виховання маленьких дітей. Під час занять дитина розвиває важливі якості, необхідні для успішного психічного розвитку. Малюки поступово розвивають уміння зосереджуватись на тому, що показує і розповідає їм дорослий. Використовуючи схильність маленьких дітей до наслідування, вихователь заохочує їх до відтворення побачених дій, почутих слів. Розвиток концентрації та вміння наслідувати - необхідні умови для засвоєння дітьми інформації та вмінь. Це одне з важливих завдань, яке необхідно вирішити на заняттях, тим більше, що не всі діти в однаковій мірі опановують ці якості. "

Цінність дидактичних ігор полягає в тому, що вони ставлять перед дітьми дидактичні завдання, вирішення яких вимагає зосередженості, вільної уваги, розумових зусиль, вміння розуміти правила, послідовності дій, долати труднощі. Ігри сприяють розвитку почуттів та уявлень дітей, формуванню ідей, здобуттю знань, дозволяють вчити дітей використовувати раціональні способи вирішення певних психічних і практичних проблем. Як зазначала Є.І. Тихеева гра - це основний зміст життя дитини, його роботи та розваг одночасно; це дає їй душі широку можливість проявити себе у всьому різноманітті її особливостей та особливостей. Тому що саме в грі формуються індивідуальні особливості кожної дитини, почуття колективізму, бажання допомогти. [7, с. 37]

Дидактичні ігри дошкільнят створюються дорослими для навчальних цілей, організовуючи навчання на основі ігрових та дидактичних завдань. У дидактичній грі дитина не лише отримує, а й узагальнює та закріплює знання, розвиває пізнавальні здібності, засвоює раціональні засоби та способи розумової діяльності.

Дидактична гра за М.З. Левіною – це система впливів, спрямована на формування у дитини потреби в знаннях, активного інтересу до того, що може стати їх новим джерелом, вдосконалення пізнавальних навичок. [6, с. 65]

Будь - яка дидактична гра має виховне призначення. Тому головний компонент гри - це дидактичне завдання, приховане від дитини в ігровому завданні. Дошкільник не просто грає, а бере участь у процесі спонтанного навчання. Унікальність дидактичної гри полягає в раціональному поєднанні дидактичних та ігрових завдань. Переважання навчального завдання перетворює гру на вправу, ігрове завдання нейтралізує навчальну цінність такої ігрової діяльності.

Навчання у формі дидактичної гри ґрунтується на бажанні дитини входити в уявну ситуацію, діяти за її законами, тобто відповідає віковим особливостям дошкільника. Старші дошкільнята починають усвідомлювати пізнавальне завдання ігор, надаючи їм певного сенсу.

Виконуючи ігрове завдання під час гри, діти проявляють активність, бажання та потребу вирішувати її. Як і дидактичні, ігрові завдання можуть

бути найрізноманітнішими. Дидактичні та ігрові завдання відображають зв'язок між навчанням та грою.

Дотримання правил - неодмінна умова вирішення дидактичного завдання. Дидактична гра відбувається за умови, що правила - це внутрішній результат діяльності дітей, а не лише зовнішня вимога дорослого. На відміну від сюжетно-рольової гри, в якій правила можуть не бути реалізовані, у дидактиці вони завжди усвідомлюються.

Дотримання правил у дидактичній грі забезпечується колективною організацією діяльності, при якій гравці координують свої дії та контролюють виконання правил однолітками; передача досвіду ігор для дітей старшого віку молодшим. Дотримання правил вимагає від дитини сили волі, вміння взаємодіяти з оточуючими, долати негативні емоції через невдачі тощо. У дидактичній грі правила є критерієм правильності ігрових дій, їх оцінки. Засобом вирішення дидактичного завдання є дидактичний матеріал; результатом дидактичної гри є вирішення ігрової та дидактичної задачі. Вирішення обох завдань з точки зору ефективності гри. Молодші дошкільнята усвідомлюють ігровий результат, старші - починають запам'ятовувати результат, пов'язаний з вирішенням дидактичної задачі: вивчили, здогадалися, вирішили. Додаткові компоненти дидактичної гри (сюжет та роль) необов'язкові та можуть бути відсутніми.

Основою, сюжетним контуром дидактичної гри є ігрові дії, завдяки яким діти реалізують свої ігрові ідеї. Без дій, що дотримуються певних правил, гра неможлива. Діяльні ігрові заходи складаються з перестановки, збору предметів, їх порівняння, підбору їх за кольором, розміром, імітацією рухів, голосів тощо. Ігрові заняття дітей середнього та старшого дошкільного віку виражають набагато складніші відносини між ними. Вони можуть полягати у виконанні певної ролі в конкретній ситуації, вгадуванні та здогадах, своєрідному змаганні. Результатом дидактичної гри є її фінал.

Дидактична гра - це і вид ігрової діяльності, і форма організації взаємодії дорослого і дитини, що визначає її оригінальність.

Дидактична гра за своїм походженням є сюжетною. Однак, якщо в рольовій грі дошкільник пізнає суть людської діяльності, у дидактичній - соціально розвинені способи розумової діяльності, оскільки лише результат цих способів виражається зовні, і вони самі приховані від дитини і вчився лише з ініціативи дорослого; це більш виражені суспільні відносини, в які входить дитина. Елементарні форми рольової гри можуть проявлятися без настанов дорослих, заснованих на наслідуванні. Це пов'язано з різницею компонентів сюжетно-рольових та дидактичних ігор: у сюжетно-рольовій це роль, яка фіксує функцію дорослого, у дидактичній - дидактичне завдання, що передбачає формування засобів і методів пізнання. Правильно організована дидактична гра - запорука успішного навчання дітей у школі. Бо це своєрідний «міст» переходу від гри до навчання.

Відповідно до характеру ігрових дій дидактичні ігри В. Аванесова поділяє на :

- ігри-доручення. Ґрунтуються на інтересі дітей до дій з іграшками і

предметами: підбирати, складати, роз'єднувати, з'єднувати, нанизувати тощо;
- ігри з відшукуванням предметів. їх особливістю є несподівана поява і зникнення предметів;

- ігри з відгадуванням загадок. Вибудовуються вони на з'ясуванні невідомого: «Впізнай», «Відгадай», «Що змінилось?»;

- сюжетно-рольові дидактичні ігри. Ігрові дії, передбачені у них, полягають у відображенні різних життєвих ситуацій, у виконанні ролей (покупця, продавця, вовка, гусей та ін.);

- ігри у фанти або в заборонений «штрафний» предмет (картинку). Вони пов'язані з цікавими для дітей ігровими моментами: скинути картку, утриматися, не сказати забороненого слова тощо. [1, с.87]

О. Савченко виділяє наступні види дидактичних ігор, що використовують у початковій школі: сюжетно-рольові, ігри-вправи, ігри-драматизації, ігри-конструювання. [6, с.365]

Класифікація ігор за матеріалом підкреслює їх спрямованість на навчання, пізнавальну діяльність, але вона лише поверхнево розкриває основи дидактичної гри: особливості ігрової діяльності дітей, ігрові завдання, ігрові дії та правила, організація життя дітей, керівництво вихователем. Цій меті підпорядкована класифікація дидактичних ігор, запропонована О. Сорокіною, за якою виокремлюють:

- ігри-подорожі;
- ігри-доручення;
- ігри-припущення;
- ігри-загадки;
- ігри-бесіди.

Функціонально всі дидактичні ігри зорієнтовані на те, щоб навчати і розвивати дітей через ігровий задум. Ця їхня влада зумовила особливості роботи педагогіки щодо ігрових прийомів у розвитку дитини. [7, с.65]

У ранньому віці за допомогою дидактичних ігор можна навчити дітей розпізнавати та називати предмети та їх особливості, розрізняти їх за формою, кольором, розміром, розміщенням у просторі, також робити прості узагальнення, групувати предмети за цими ознаками. Доцільно, щоб під час гри дитина бачив реальний предмет, включаючи у своєму сприйнятті якомога більше аналізаторів.

Діти середнього віку вміють опановувати узагальнені родові поняття. Вони використовуються для ігор для порівняння та класифікації предметів та їх зображень на картинках, що мають численні символи. Використовуючи всіх дітей, вони мають більше представників розкритих кольорів та їх геометричних фігур.

У старшому дошкільному віці вихователь для використання дидактичних ігор організовує та розширює чуттєвість для дітей, яка точно та швидко відкриває певні позначення, порівнює та групує пропозиції щодо відповідних позначень.

Щоб процес формування пізнавальної діяльності був ефективним, вихователь повинен створити необхідні умови:

- забезпечення того, щоб діти внутрішньо сприймали мету майбутньої роботи;
 - виключення поверхневої оцінки результатів попередньої роботи та на час оновлення знань;
 - поєднання різних форм організації навчальної роботи;
 - обговорення результатів діяльності та застосування вправ та завдань, продуманих дітьми;
 - створення ситуації сприятливого творчого самовираження та розвитку індивідуальних здібностей;
 - наявність позитивної мотивації, стійких пізнавальних інтересів, пізнавальних потреб;
 - проведення навчального процесу на оптимальному рівні розвитку дітей;
 - сприятливе спілкування в процесі навчання;
 - управління навчальним процесом та успішне оволодіння інтелектуальними навичками, пов'язаними з обробкою набутої інформації, вмінь;
 - стимулювання самовдосконалення, самокритики, впевненості в собі.
- [6, с. 321]

Дидактичні ігри, ігрові заняття дозволяють зробити більш ефективними, використовуючи існуючу навчальну роботу, урізноманітнюючи їх, вони встигають зробити, використовуючи необхідні елементи. Дидактична гра збагачує чуттєвий досвід дитини, забезпечує розвиток сприйняття. Розв'язання дидактичного завдання також формує волю. Добросовісне дотримання правил вимагає витривалості, дисциплінованості, вчить чесності, справедливості, впливає на розвиток довільної поведінки, організованості. Зміст і правила дидактичних ігор допомагають формувати у дітей моральні ідеї та концепції. [5, с.123]

Таким чином, дидактичні ігри стимулюють загальний особистісний розвиток дошкільнят. Поєднання готового навчального змісту з ігровим планом та діями вимагає від вихователя вмілого педагогічного керівництва.

ВИСНОВКИ. Отже, цінність дидактичних ігор у процесі навчання полягає в тому, що вони створюються в навчальних цілях, служать вихованню та розвитку дітей. Увага дітей прикута до гри, до виконання ігрових завдань, вони долають труднощі, переносять наявні знання в нову для них обстановку, вчаться оперувати наявними знаннями в змінній обстановці, де важко тривалий час активізувати увагу дітей, викликати їх активну діяльність, вольове зусилля, наполегливість у досягненні мети. Дидактична гра будить дитячу уяву, створює піднесений настрій, так як вона доступна і зрозуміла дитині.

Література

1. Аванесова В. Н. Сенсорное воспитание в детском саду. Москва: Наука, 2015. 212 с.
2. Бондаренко А.К. Дидактичні ігри в дитячому садку. Маріуполь, 1998.

3. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 424 с.

4. Дидактичні та сюжетно-рольові ігри. 3-4 роки життя / Упорядкування: Т. Г. Тристапшон Харків: Видавнича група «Основа», 2007. 112 с.

5. Левіна М.З. Логіка і математика для дошкільнят: методичний посібник, 1997. 142 с.

6. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти: підручник . Київ: Грамота, 2012. 504

7. Сорокина А.И. Дидактические игры в детском саду. Москва: Просвещение, 2002 . 96 с.

8. Павелків Р.В., Цигипало О.П. Дитяча психологія: навч. посібник. К. : Академвидав, 2010. 432 с.

СЕКЦІЯ 4. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗДО

Аношина І.П.,
інструктор з фізкультури,
Заклад дошкільної освіти №26
м.Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

ДОРОГУ ДО СКАРБІВ МАЛЯТА МОЖУТЬ РАЗОМ ПОДОЛАТИ (сценарій фізкультурної квест- гри)

Мета: Закріпити назви різних видів спорту, спортивного знаряддя, вміння визначати та поєднувати предмети й об'єкти за характерними ознаками, закріплювати знання дітей про цікавий тваринний світ. Розвивати у дітей логічне та аналітичне мислення, вміння орієнтуватися на місцевості по карті-схемі, самостійно визначати напрямок маршруту, інтерес до самостійного вирішення пізнавальних завдань. Розвивати швидкість, спритність, вміння долати різні перешкоди, вміння співпрацювати у команді. Заохочувати дітей до виконання фізичних вправ, бажання піклуватися про своє здоров'я. Продовжувати формувати у дітей такі якості, як уважність, винахідливість, кмітливість, дружелюбність, взаємодопомогу, вміння отримувати радість і задоволення від спільних ігор.

Обладнання: карта з маршрутом, картки з різними видами спорту та спортивним знаряддям, кулька, 5 ключів, обручі, стаканчики, вода, сік, молоко, овочі та фрукти, мотузки, дзвоники, м'яч, кеглі, лопати для відкопування скарбу, скриня з шоколадними монетами, пластмасові різнокольорові кульки, телефон, смс повідомлення та лист від Пірата Джона, посібник «Парашут».

Хід квест-гри

Інструктор з фізкультури: - Добрий день діти! Хай буде у вас гарним цілий день!

-Діти, а ви любите мандрувати? Тоді я пропоную сьогодні пограти у цікаву квест-гру подорож. А допоможе нам в цьому «диво-парашут». Ну, що, полетіли?

(Діти тримаються за парашут та ідуть по колу промовляють такі слова)

Любим ми подорожувати,
По різних країнам мандрувати.
Диво-парашут, допоможи –
Нашу мрію, ти здійсни!

Раз, два, три, полетіли разом я і ти!

(Діти всі разом піднімають парашут високо вгору і рухаються по колу, поки парашут не опустився до низу. Потім знову повторюють слова і гра повторюється .

Інструктор з фізкультури: - Діти, дивіться, мені на телефон прийшло якесь повідомлення, зараз я його вам прочитаю, а ви уважно послухайте:

«Привіт, діти, пропоную Вам пограти в таку цікаву квест-гра. Я дуже ретельно сховав свій скарб у вашому дитячому садку і пропоную вам його знайти і забрати. Але перш ніж знайти скарб ви повинні подолати перешкоди та виконати деякі мої цікаві та не легкі завдання. Після кожного виконаного завдання ви отримаєте золотий ключик. Таких ключів буде п'ять. Вони допоможуть відкрити скриню зі скарбом, у якій вас чекаю приємна нагорода. Бажаю вам сили, витримки, кмітливості та скоріше знайти мій скарб.

Пірат Джон»

Інструктор з фізкультури: - Але, не все так просто, він вирішив вас перевірити і вказав на карті під яким

деревом потрібно копати скарб. Та нам з вами потрібно знайти саму карту, яку він теж заховав. Що б знайти карту нам треба відгадати місце де вона знаходиться .

- Є підказка від Пірата Джона: Він заховав карту на якомусь дереві. Дерево, де знаходиться наша карта починається на звук [Л]. (Діти шукають дерево «Липа»)

- Діти, подивіться ось це дерево, а на ньому знаходиться так потрібна нам карта. Давайте усі разом дістанемо цю карту.

Діти вивчають карту. На карті зображено дитячий сад, маршрути завдань за кольором стрілок. Діти, давайте вивчимо маршрут:

- завдання перше - відзначено білою стрілкою зупинка «Спортивні малюки»;
- завдання друге - відзначено зеленою стрілкою зупинка «Кмітливі малята»;
- завдання третє - відзначено синьою стрілкою зупинка «Маленькі всезнайки» ;
- завдання четверте - відзначено рожевою стрілкою зупинка «Чудовий світ тварин».

- завдання п'яте - відзначено фіолетовою стрілкою зупинка «Самі спиритні малюки».

- завдання шосте - відзначено червоною стрілкою зупинка «Піратський скарб».

- Давайте з вами попрямуємо цим маршрутом.

Інструктор з фізкультури: - Щоб пройти перше завдання, потрібно слідувати за білою стрілкою на карті (на доріжках білою крейдою накреслені стрілки, діти йдуть за ними до спортивного майданчика)

Зупинка «Спортивні малюки»

Естафета «Цікавий лабіринт».

Потрібно пройти намальовану «змійку», «класики», «купинки», пройти приставним кроком по канату, підлізти під дугу.

Інструктор з фізкультури: - Молодці, всі гарно впоралися із завданням. (На гілці ялинки висить ключ, який знаходять діти). Завдання виконано і ви отримали перший золотий ключик. Давайте перейдемо до наступного завдання.

(Діти розглядають карту. Прямують по зелених стрілках на карті та доріжках).

Завдання друге. За схемою маршруту діти повинні потрапити на майданчик до групи №2 «Дзвіночок»

Зупинка «Кмітливі малята» - в павільйоні діти знаходять на столі картки.

Гра «Назви види спорту».

Гра «Кому що потрібно для занять спортом».

(Діти відгадали та відповіли і знаходять за лавою другий золотий ключик.)

Інструктор з фізкультури: - Прямуємо далі по карті. Нам слід потрапити на майданчик групи №3 «Сонечко»

Біжимо далі. (діти біжать за синіми стрілками на карті та доріжках.)

Потрапляють на майданчик групи №3 «Сонечко», на столі стоять склянки з водою, молоком та яблуневим соком)

Завдання третє: Зупинка «Маленькі всезнайки».

Проводять досліди з водою і відповідають на питання.

Інструктор з фізкультури: - Діти, що прийнято позначати на картинках і на глобусі синім кольором? Синій колір-вода, так позначають всі моря і океани нашої планети.

Дослід перший. Перед дітьми стоять по дві однакових склянки: в одній - вода, в іншій - молоко. Діти опускають чайні ложечки в стакани. (У склянці з водою ложку видно, а в склянці з молоком - ні) Вода прозора, а молоко ні.

Дослід другий. Перед дітьми стоять дві пляшки одна з водою, інша з яблуневим соком. Пропонуємо дітям скуштувати, яка вода на смак та запах?

Вода без запаху та без смаку, а сік зі смаком та має запах яблука.

Дидактична гра «Відгадай що це за смаком» (овочі та фрукти)

Інструктор з фізкультури: - Всі досліди виконані правильно, подивіться, що є на дні склянки?(діти знаходять третій золотий ключик та прямують далі за маршрутом карти по рожевих стрілках).

Завдання четверте. Діти потрапляють на майданчик групи №4 «Джерельце», в павільйоні знаходиться зупинка “**Чудовий світ тварин**”.

Дидактична гра "Хто тут зайвий"

Мета: закріплювати знання дітей про тваринний світ.

Хід гри: вихователь називає чотири слова, діти повинні назвати зайве слово

та пояснити чому:

- 1) ведмідь, їжак, олень, джміль;
- 2) лисиця, вовк, заєць, собака;
- 3) акула, дельфін, кит, слон;
- 4) синиця, снігур, горобець, змія;
- 5) метелик, муха, павук, жаба.

Інструктор з фізкультури: - Всі відповіді отримано вірно.(Діти знаходять четвертий золотий ключик за столиком). Вирушаємо далі, крокуємо по карті за фіолетовими стрілками.

Завдання п'яте. Діти слідуєть на майданчик групи № 5 «Сонечко».

Зупинка «Самі спритні малюки» - де знаходиться лабіринт із мотузок.

Гра «Прояви скоріш уважність» - на краях мотузки прив'язані дзвіночки, дітям потрібно пролізти через мотузки, щоб не зачепити дзвіночки.

Гра «Дуже хиткий місточок» - Діти стають один за одним. Кладуть руки на плечі та починають рухатися «змійкою» всією командою, не розриваючи ланцюжок.

Гра «Пірат розставив свої пастки» - Ці пастки можна пройти тільки по двох. Діти стають парами обличчям одне до одного, тримаючись за руки та починають рухатися між кеглями.

Після закінчення діти отримують останній золотий ключик та прямують далі за маршрутом.

Завдання шосте. Діти прямують по карті та доріжках за червоними стрілками, де повинні знайти дерево з відміткою «Піратський скарб». Діти знаходять дерево з підказкою, де Джон закопав скарб та викопують його. Діти підбирають ключ до замка скрині, а там лежать шоколадні монетки. Зверху лист від Пірата Джона:

«Діти, якщо ви читаєте цей лист, значить, ви молодці, знайшли мій захований скарб!!!За це вам нагорода - потрібно з'їсти ці золоті, шоколадні монетки. Якщо все зробите правильно, то здійсняться ваші заповітні бажання! Успіхів вам! Пірат Джон!

Підбиття підсумків.

Інструктор з фізкультури: - Чи сподобалася вам ця квест-гра? Яку дивну пригоду та випробування приготував нам Пірат Джон? Скільки золотих ключиків ми з вами зібрали?

Інструктор з фізкультури: - А ось і наш «диво-парашут» чекає вже на нас. Давайте, малята, на честь нашої перемоги влаштуємо справжній, кольоровий салют!

Гра з диво - парашутом «Святковий салют!».

(Інструктор висипає на середину парашуту різнокольорові м'ячі малого діаметру. Діти всі разом піднімають парашут вгору і промовляють:

«Салют! Коли усі м'ячі випадуть з парашуту, діти збирають м'ячики на парашут і гра повторюється .)

Інструктор з фізкультури: - Я обіцяю вам, що ми з вами знайдемо ще не один скарб та подолаємо багато перешкод.

Афоніна І.В.,

вихователь,

*Заклад дошкільної освіти «Джсерельце» №10,
м. Нікополь, Дніпропетровська область, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО ПОСІБНИКА ЛЕПБУК «АФРИКА»

Завдання: уточнити елементарні уявлення про особливості географічного положення Африки.

Закріплювати уявлення дітей про тварин Африки, особливості їх зовнішнього вигляду і звичок, залежно від середовища їх проживання.

Формувати уявлення про трав'яїдних (жираф, зебра, носоріг, слон) і хижих тварин (лев, гепард).

Систематизувати знання дітей шляхом залучення їх в ігрові, пізнавальні та розвиваючі заняття.

Розвивати бажання пізнавати світ, увагу, зв'язне мовлення, пам'ять, дрібну моторику, творчу ініціативу, у тому числі мовленнєву допитливість, пізнавальну мотивацію та активність.

Виховувати організованість у спільній діяльності, терплячість, посидючість, дружелюбність.

Лепбук складається з 10 розвиваючих ігор.

1. «Склади малюнок» - чотири кубика, на гранях яких – частини зображень звірят. Діти ознайомлюються з поняттям «частина – ціле» та роблять перші кроки в складанні картини з окремих частин. Вони вчаться

прикладати кубики один до одного, перевертати кожний з них до потрібної грані.

2.«Підбери частину предмети» - вчити розрізняти і називати тварину. Розвивати уміння співвідносити предмет та його частини. Розвивати мислення, спостережливість, увагу. Виховувати пізнавальний інтерес, допитливість, бажання допомагати іншим.

3. «Тварини Африки» - книжка. Вчити називати тварин. Виховувати допитливість і цікавість до тваринного світу Африки.

4. «Папуга» (гра з прищіпками) – вчити добирати прищіпки за кольором, вправляти в умінні прищипувати прищіпки до площинної форми. Розвивати дрібну моторику трьох основних пальців рук (великого, вказівного й середнього).

5. «Народи Африки» - ознайомити дітей з народами Африки, особливості розміщення населення на території материка, показати взаємозв'язок густоти населення з природними умовами. Викликати інтерес до способу життя жителів Африки.

6. «Природа Африки» - книжка – розкладушка – розширити знання дітей про рослинний світ Африки та його особливості.

7. «Хто що їсть» - стимулювати розвиток логічного мислення, загальної ерудиції, вчити дітей міркувати, розширювати знання дітей про спосіб життя тварин. Закріплювати знання дітей про диких тварин, що вони їдять.

8. «Склади тварину» (з 2 частин) – розвивати дрібну моторику пальців рук.

9. «Материк Африка» - уточнити елементарні уявлення про особливості географічного положення Африки.

10. «Вгадай хто сховався» - розвивати у дітей вміння впізнавати знайомих тварин за певними ознаками.

До теми «Африка» – конструктор 3Д (ідея з інтернету, робота моя).

Будник К.М.,

вчитель-логопед

*Заклад дошкільної освіти №69 «Кристалик»
м. Кропивницький, Кіровоградська область, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ТА ФОРМ РОБОТИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Анотація до статті: стаття присвячена інноваційним методам та прийомам роботи, які використовує сучасний педагог у вихованні успішної та інтелектуально-досвідченої особистості.

Ключові слова: інтерактивні методи, LEGO-технології, навчально-виховний процес.

*«Те, що я чую, я забуваю
Те, що я бачу, я пам'ятаю*

Те, що я роблю, я розумію»

Конфуцій

Розвиток освіти ХХІ ст. вимагає від педагогів сьогодення постійного оновлення методів та прийомів навчання, запровадження в навчально-виховному процесі інноваційних технологій, сучасних концепцій та формуванню сучасних життєвих компетенцій. Використання інноваційних методів сприяє побудові ключових компетентностей дітей, стимулює активність і творчість, підвищує інтелект дитини, зміцнює її віру у власні здібності. Завдяки використанню інноваційних методів під час навчального процесу у дітей відпрацьовується образне мислення, формується вміння самостійно виражати свої думки, підвищується емоційний стан заняття та їх ефективність.

Інноваційні технології, інтерактивні методи навчання – це найуніверсальніші форми, що забезпечують виконання сучасних завдань. Досвід показує, що використання їх, дає змогу перейти від “передавання знань” до “навчання жити”.

Спільним проектом педагогів повинна стати - допомога дітям відчувати життєву потребу в знаннях, як умову їхньої життєдіяльності. Мотивація дитячої діяльності має бути для них зрозумілою. Вихователь не повинен бути лектором, і зводити роботу на заняттях до монологу, вихователь і діти – партнери, між якими є діалог та спільні завдання, проблемні теми.

Головним для педагога є активна участь кожного у спільній справі. Задовольняючись загальним позитивним результатом, педагоги подекуди ігнорують той факт, що досягається цей результат завдяки активності малої частки групи дітей. Інші пасивно спостерігають. Потрібно так організувати навчальний процес, щоб кожній дитині знайшлося посильне завдання і щоб успіх залежав від усіх.

Отже, організовуючи мовленнєву діяльність дітей, слід використовувати інтерактивні технології, суть яких полягає в організації засвоєння знань і формуванні певних умінь та навичок через сукупність організованих дій активної взаємодії дітей між собою та побудові міжособистісного спілкування з метою досягнення запланованого результату. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв’язання проблеми на основі аналізу обставин і відповідної ситуації. Особливу увагу варто приділити створенню мовленнєвого середовища, розвивальний ефект якого зумовлюється не стільки сукупністю природних, предметних або соціальних умов, скільки характером висловлювань дорослого та дитини, створенням таких ситуацій, які дають дошкільникові можливість прийняти самостійне рішення, висловити думку, дібрати відповідні слова та вирази; способами та завданнями, розв’язання яких стимулюватиме мовленнєвий розвиток, активність та самостійність кожної дитини. [1, с.46]

Доцільними у роботі з дітьми з метою оптимізації їх мовленнєвого самовираження є інтерактивні вправи та ігри, мета яких полягає у розвитку вміння дітей виражати ставлення до партнера; активізації їхнього словника;

виховання поваги до інших. Такі вправи як «Культура взаємин», «Привіт, друже», ігри «Приємні звернення», «Хто знає більше ввічливих слів», «Компліменти», «Ланцюжок компліментів», «Естафета компліментів», «Чарівні слова ввічливості», «Школа ввічливості» та ін. навчають дітей ввічливо звертатися один до одного, активізують різні форми звертання, збагачують словник дитини приємними, ввічливими словами, забезпечують засвоєння мовленнєвого етикету у різних ситуаціях: знайомство, прощання, вдячність [1, с.46]

Під час мовленнєвих дидактичних ігор використовую такі методи колективно-групового навчання:

«Мікрофон»- метод, який дає можливість кожній дитині висловитися у порядку черги, відповідаючи на запитання або висловлюючи свою думку. Правила проведення «Мікрофону»: говорити має право тільки та дитина, у якої «символічний» мікрофон; відповіді не коментують і не оцінюють; коли хтось висловлюється, інші мають дотримуватися тиші.

«Мозковий штурм» - це ефективний метод колективного обговорення, пошук рішень, який спонукає учасників виявляти свою уяву, творчість. Він передбачає вільне висловлювання думок усіх учасників і допомагає знаходити багато ідей та рішень. Вихователь визначає проблему, яку необхідно вирішити.

«Навчаючи - вчуся» - цей метод дає дітям можливість взяти участь у навчанні та передачі своїх знань іншим. Діти повинні: одночасно говорити тільки з однією особою; уважно слухати інформацію інших, запам'ятати якомога більше інформації; діти розказують у групі те, про що дізналися від інших, таким чином ми отримаємо зв'язну розповідь.

«Робота в парах» - цей метод дозволяє дітям набути навичок співробітництва, оволодіти вміннями висловлюватися та активно слухати.

«Незакінчені речення» - педагог повідомляє тему заняття, яку діти будуть обговорювати та висловлювати свої думки, формулює незакінчене речення і пропонує вихованцям закінчити його. Кожен наступний учасник повинен почати свій виступ із запропонованої формули. Наприклад: «На сьогоднішньому занятті я навчився...»

«Дерево рішень» - допомагає проаналізувати та краще зрозуміти механізми прийняття складних рішень. Вибрана проблема може бути викладена у вигляді цікавої історії, ситуації з життя, епізоду з літературного твору. Об'єднайте дітей у дві групи і запропонуйте заповнити квітами дерево. Чия група надасть більше аргументів, тим більше квіточок з'явиться на її половині дерева, та й перемогла.

Метод «Прес» - навчає дітей виразно, чітко у стислій формі висловлювати свої думки з дискусійних питань, переконувати інших. Свій вислів діти розпочинають словами: «Я вважаю, що...», обов'язково наводять приклади, додаткові аргументи на підтримку своєї позиції, узагальнюють свою думку, роблять висновки.

«Нескінчений ланцюжок» - форма дискусійних питань, метою є навчити дітей прийняти самостійні рішення та вдосконалювати вміння аргументувати свою думку.

«Дебати» - найбільш складний спосіб обговорення дискусійних проблем. Дебати проводимо лише тоді, коли діти навчилися працювати в групах та засвоїли технології вирішення проблем. Також важливо, щоб учасники під час дебатів спілкувалися спокійно.

«Розігрування ситуації за ролями»- мета розігрування ситуації в ролях – визначити особисте ставлення до конкретної життєвої ситуації, набутти досвіду поведінки в подібній ситуації методом гри, виконання ролі, близької до реальної життєвої ситуації, допомагає навчитися через досвід та почуття.

Розігрування мовленнєвих ситуацій з такої проблематики: «Знайомство», «Зустріч друзів», «Інтерв'ю», «Культура взаємин», «Захоплення», «Розмова по телефону» та ін. сприяють закріпленню вміння у дошкільників презентувати себе оточуючим, розвивають навички вести діалог (слухати, говорити, сперечатись, відстоювати свою думку, домовлятись, привертати увагу, повідомляти про свої враження, висловлювати свої емоції). Розігрування діалогів за малюнками стимулює дошкільників до ведення діалогу, вираження емоційно-ціннісного ставлення до інших, сприяє вихованню мовленнєвої культури, збагаченню активного словника дітей ввічливими словами, словами-побажаннями.[1 с.46]

Ігри-драматизації та сюжетно-рольові ігри стимулюють дітей до мовленнєвої активності, дошкільники вправляються в умінні за допомогою емоційно виразних засобів передавати образи персонажів, оволодівають вмінням проявити словесну творчість. Сюжетно-рольова гра сприяє самостійному висловлюванню дітей, активізує певну групу словника, який обслуговує взаємини між учасниками гри. В. Захарченко зазначає, що сюжетно-рольова гра містить у собі мовленнєву активність дітей, яку викликають ігрові дії, що супроводжуються мовленнєвими висловлюваннями, в яких дитина пояснює, узгоджує свої дії, доповнює їх словом, виражає думки і почуття [2, с. 17].

LEGO – технологія. Застосування LEGO-технології орієнтований на розвиток дрібної моторики, є незамінними в мовленнєвому розвитку дошкільнят. При складанні переказів дуже велику допомогу дітям надають моделі-ілюстрації до літературного твору, створені самими дітьми. Переказ не по сюжетній картинці, а за об'ємному зображенню декорацій з конструктора, допомагають дитині краще усвідомити сюжет, що робить переказ більш розгорнутим і логічним. LEGO – це не просто конструктор (іграшка), це інструмент, що дає змогу побачити і зрозуміти внутрішній світ дитини, її особливості, визначити наявні в неї труднощі. Це засіб, що через гру сприятиме формуванню, розвитку та вдосконаленню:

- фонематичних процесів;
- граматичної складової мовлення;
- зв'язного діалогічного і монологічного мовлення;
- просодичних компонентів мовлення;

- зорового сприймання та просторового уявлення;
- дрібної моторики;
- фізіологічного та мовленнєвого дихання;
- вищих психічних функцій (пам'яті, уваги, мислення).

Кінцевим результатом роботи з використання інноваційних методів є:

- дошкільник здійснює елементарні розумові процеси (аналізує, синтезує, порівнює, узагальнює);

- володіє початковими формами дослідництва, винахідництва, формулює запитальні речення, робить спроби самостійно дошукатися відповідей;

- застосовує набутий досвід в іграх, повсякденному житті;

- підтримує загальну для всіх мету, ідею, узгоджує власні задуми, планує свою мету;

- вміє захищати власну думку;

- виявляє допитливість, уважність, спостережливість;

- володіє елементарними формами критичного мислення;

- справляється з власними емоціями, спокійно діє.

Але яким би творчим і освіченим не був педагог, важливою проблемою в засвоєнні знань, є навчити дітей критично мислити. А для цього нам потрібно велику увагу приділяти організаційному моменту та фізкультхвилинкам. Саме ці прийоми налаштовують дітей на плідну роботу, створюють атмосферу довіри, доброзичливості, забезпечують здоровий психологічний настрій дітей. Для цього нам в допомогу стануть: психогімнастика; логоритміка; артикуляційні вправи у виді казок, віршів, забавлянок; дихальна гімнастика; ігровий масаж; пальчикові вправи; ритмічно-рухливі ігри з музичним та мовленнєвим супроводом (Н-д: «Це - моє, це - сусіда», «Мені - тобі»).

Кожен творчий педагог завжди шукає форми організації навчального процесу, які є ефективними саме для тих дітей, з якими він працює на даний момент. Безумовно, цей пошук сприяє розробці, апробації та впровадженню, в практику роботи інноваційних технологій, які, на мій погляд, і є гвинтиками в досить складному механізмі, який має назву «освітній процес».

Література

1. Інноваційні технології в дошкільній освіті: Збірник абстрактів. Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Переяслав-Хмельницький, 28-29 березня 2018 р. /за заг. ред. Л.О. Калмикової, Н.В. Гавриш. Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», 2018. 266 с.

2. Захарченко В.Г. Мовленнєвий розвиток дошкільників в сюжетно-рольовій грі: навч.-метод. посіб. / Віра Григорівна Захарченко. – К. : Вища шк., 2001.- 60 с.

3. Анішук А.М. Педагогічні умови оптимізації процесу мовленнєвого самовираження дошкільників різної статі: дис. канд. пед. Наук 13.00.08 – дошкільна педагогіка / Анішук Антоніна Миколаївна. – К.;2009. – 267 с.

4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.

5. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології. – К.: Академвидав, 2012, –224 с.

Бульбіна Т.П.,
інструктор з фізичної культури
дошкільний навчальний заклад (ясла – садок)
комбінованого типу № 4 «Берегиня»
м. Бердичів, Житомирська область, Україна

ФОРМУВАННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ТА САМОРЕГУЛЯЦІЇ У ХЛОПЧИКІВ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ГУРТКА СПОРТИВНОЇ ГІМНАСТИКИ «КОТИГОРОШКО»

Відповідно до законів України «Про дошкільну освіту», «Про фізичну культуру і спорт», одним із пріоритетних напрямків освітнього процесу в дошкільних закладах залишається фізичне виховання дітей. Воно спрямовується на охорону та зміцнення здоров'я, підвищення опірності і захисних сил дитячого організму, поліпшення його працездатності; на своєчасне формування у малюків життєво важливих рухових умінь та навичок, розвиток фізичних якостей і забезпечення належного рівня фізичної підготовленості та фізичної культури взагалі; на виховання стійкого інтересу до рухової активності, потреби в ній, вироблення звички до здорового способу життя.

Завдання та зміст фізичного виховання в дошкільних навчальних закладах визначаються вимогами Базового компонента дошкільної освіти в Україні, чинними програмами розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку.

В дошкільному віці закладаються основи гармонійного розвитку особистості, її фізичної досконалості. Своєчасне та успішне формування рухової функції людини, особливо в дошкільний період її життя, має першочергове значення для повноцінного фізичного розвитку.

Головне у фізичному вихованні дошкільників – охорона життя, зміцнення здоров'я і всебічний фізичний розвиток.

Дошкільна педагогіка, як не прикро це чути, але орієнтована на дитину «середньої» статі. Багато хлопчиків виростають млявими, пасивними, вередливими, з рисами характеру більш притаманними дівчаткам.

У дошкільному віці закладаються основи статево-рольової соціалізації: у хлопчиків – мужності, а у дівчаток – жіночності. У дошкільних закладах на сьогоднішній час переважно працюють жінки, і переважають методи навчання і виховання на основі жіночого стилю поведінки. А вихованцям (особливо хлопчикам) бракує чоловічого спілкування, стилю виховання у повсякденному житті та навчання.

Дуже багатьом мамам важко сприймати свого малюка, як чоловіка, це зрозуміло, адже інстинктивно мама бажає захистити дитину від труднощів і проблем, забезпечити комфортне існування. Саме тому всіх хлопчиків, майбутніх воїнів, з давнини виховували чоловіки — тримали їх в строгості, вчили бути мужніми, сильними, сміливими, самостійними.

Хлопчики більш агресивні і імпульсивні, що обумовлено особливостями будови їх головного мозку. Центр задоволення головного мозку у хлопчиків гостріше реагує на ризиковані заняття, авантюри. Спорт і самооборона, спортивна гімнастика і самостраховка виховують мужність, навички самозахисту, волю, стратегію, тактику, а це основні риси захисника Вітчизни, майбутнього чоловіка, батька, діда!

Враховуючи все вище сказане, ми вирішили в садочку започаткувати гурток для хлопчиків «Котигорошко», який поєднує елементи спортивної гімнастики, акробатичні перекиди (кувирки), стрибки з похилої поверхні, самостраховка та силові вправи, тощо.

Зняття гуртка розвивають такі необхідні для хлопчиків якості як спритність, швидкість, силу, окомір, витривалість, виховують:

- ✓ позитивні риси характеру (організованість, дисциплінованість, самостійність, активність);

- ✓ етичні якості (чесність, справедливість, товариськість, взаємодопомога);

- ✓ вольові якості (сміливість, рішучість, наполегливість у подоланні труднощів, упевненість у своїх силах, витримка).

Завдання гуртка «Котигорошко»

- Формувати у дітей відповідні уявлення про їх призначення у житті: у хлопчиків підкреслити значення фізичної сили, мужності, волі, готовності долати труднощі, уміння володіти своїми силами, застосовувати їх так, щоб швидко та без зайвих зусиль справлялись з кожним фізичним навантаженням.

- Сприяти розвитку і функціональному вдосконаленню органів дихання, кровообігу, серцево-судинної і нервової систем організму, оптимізації росту і розвитку опорно-рухового апарату, формування правильної постави та стопи.

- Зміцнювати м'язи рук, ніг, тулуба.

- Розвивати силу, витривалість, рішучість, морально-вольові якості характеру, притаманні хлопчикам, мілку моторику.

- Виховувати почуття обережності.

- Розвивати мислення, уяву, винахідливість, лідерство, ініціативу, почуття взаємодопомоги, доброзичливого ставлення до товаришів.

Прогнозований результат виконання даної програми дасть можливість:

- ❖ Сформувати такі необхідні для хлопчиків якості як спритність, швидкість, силу, окомір, витривалість.

- ❖ Виховувати позитивні риси характеру (організованість, дисциплінованість, самостійність, активність); етичні якості (чесність,

справедливість, товариськість, взаємодопомога); вольові якості (сміливість, рішучість, наполегливість у подоланні труднощів, упевненість у своїх силах, витримка).

❖ Сприяти розвитку і функціональному вдосконаленню органів дихання, кровообігу, серцево-судинної і нервової систем організму, оптимізації росту і розвитку опорно-рухового апарату, формування правильної постави та стопи.

❖ Зміцнювати м'язи рук, ніг, тулуба.

❖ Виховувати почуття обережності.

❖ Розвивати мислення, уяву, винахідливість, лідерство, ініціативу, почуття взаємодопомоги, доброзичливого ставлення до товаришів.

❖ Вчити дітей виконувати акробатичні вправи: згрупування, переكاتи, переكات – перекид.

❖ Вчити дітей виконувати різні види перекидів через голову: перекид уперед з відштовхуванням, перекид уперед зі стрибка, перекид уперед з розбігу, перекид з пролітанням в обруч.

❖ Вчити дітей робити акробатичні стрибки з похилої висоти: «Кенгуру» - політ згрупувавшись; «Мауглі» - політ руки і ноги нарізно, «Космонавт» - політ випрямившись.

Орієнтовний план гуртка «Котигорошко»

№ п\п	ТЕМА ЗАНЯТТЯ	Кількість занять
1.	Ознайомлення дітей з видом спорту - спортивна гімнастика, спортсменами.	1
2.	Згрупування, переكات на спини.	3
3.	Згрупування – переكاتи на бік, уперед, назад.	4
4.	Перекид уперед.	3
5.	Перекид уперед з відштовхуванням.	3
6.	Перекид з розбігу.	3
7.	Перекид зі стрибком з розбігу.	3
8.	Перекид з розбігу зі стрибком з пролітанням в обруч.	4
9.	Стрибок з розбігу у висоту «кенгуру».	4
10.	Стрибок з розбігу у висоту «мауглі»	4

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні.
2. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» (О.І. Білан; за заг. Ред.. О.В. Новікової).

Вдовіцька Л.М.,
вихователь ЗДО

*Березанський заклад дошкільної освіти
(ясла-садок) «Сонечко»*

смт. Березанка, Миколаївська область, Україна

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗДО

«ЖИЛА СОБІ ФІГУРА»

Заняття в середній групі

Тема: Трикутник. Порівняння множин.

Мета: учити дітей знаходити серед інших геометричних фігур трикутник, розвивати вміння знаходити трикутні форми в оточуючих предметах; закріпити вміння лічити предмети та порівнювати множини; виховувати організованість.

ХІД:

1. Психогімнастика.

2. Розповідь казки.

«Жила собі фігура. Ось така (показую великий трикутник) Сумно було фігурі, бо вона забула своє ім'я. Захотіла фігура дізнатися, як її звати, та вирушила в подорож. Іде фігура стежкою, бачить: хтось котиться (круг). Ви впізнали цю фігуру? Побачив круг нашу фігуру та й питає:

- Ти хто?

- Не знаю, але я напевно не такий, як ти, бо не вмію котитися. Мої куточки за все чіпляються.

- Давай подорожувати разом, може хтось скаже, як тебе звати.

Вирушили круг та невідома фігура разом. Бачить – на галявинці будиночки стоять, а біля них галасують фігури: не можуть розібратися, хто де живе. Круг та невідома фігура вирішили їм допомогти.

3. Гра «Розсели фігури».

- Спробуйте і ви так вчинити, як зробили круг і невідома фігура. Доберіть для кожної фігури будиночок. Яка фігура зможе увійти у двері будиночка та і буде там жити.

У дітей на столах два паперові будиночка з «дверцятами» різної геометричної форми та геометричні фігури (два круги, два трикутники) різні за розміром.

- Розгляньте будиночки. Дверцята в них однакової форми чи різної?

- Яка фігура зайде в круглі дверцята? Які ж фігури живуть у цих будиночках? (круги)

- Але у вас ще залишились фігури. Полічіть, скільки кутів у кожній? Правильно, по три кути. Тому ці фігури називають ТРИКУТНИКАМИ.

- Погляньте на нашу невідому фігуру з казки. У неї є кути? Скільки їх? Отже, як вона називається? Правильно, трикутник.

Зраділа невідома фігура, адже тепер вона знає свою назву, і ніколи її не забуде – ТРИКУТНИК.

ВИСНОВОК: фігура, яка має три кути, називається трикутником.

4. Гра «Назви фігури»

Я підходжу до кожної дитини з мішечком, у якому лежать плоскі фігури: круги і трикутники. Дитина із заплученими очима дістає із мішечка фігуру: визначає, що це – круг чи трикутник, голосно промовляє й показує дітям.

5. Фізхвилинка.

Хто ж там, хто вже там втомився

І наліво нахилився?

Треба дружно всім нам встати,

Фізкультпаузу почати.

Раз, два – всі пірнають,

Три, чотири – виринають,

П'ять, шість – на воді,

Сім, вісім – що є сили

Всі до берега поплили.

Якщо я показую круг, діти пливуть по воді, а якщо трикутник – стрибають.

6. Подовження гри «Назви фігури».

Я роздаю конверти з геометричними фігурами.

- Полічіть, скільки кругів ви дістали з конверта?
- Вони однакові чи різні за кольором? А за розміром?
- Скільки у вас трикутників? Чому вони так називаються? Чи однакові всі трикутники за розміром, за кольором?
- Яких фігур більше – трикутників чи кругів?

7. Підсумок заняття.

- Знайдіть у кімнаті предмети круглої форми.
- Покажіть предмети трикутної форми. Полічіть їх.

«Математика з рукавички»

Мета: навчати дітей розуміти зміст твору та висловлювати своє ставлення до вчинків інших; закріплювати знання про геометричні фігури, вміння лічити, користуватися кількісними і порядковими числівниками, розрізняти число і цифру, складати та розв'язувати задачу, читати приклади, використовувати математичні вирази «стільки», «скільки», «порівну»; орієнтуватись в просторі; закріпити вміння вимірювати сипучі речовини та рідину. Удосконалювати вміння розрізняти лінії-пряма, крива, ламана, хвиляста. Розвивати логічне мислення та вміння доводити свою думку. Виховувати любов і турботливе ставлення до мам, бажання займатися математикою.

Матеріал: рукавичка, герої казки «Рукавичка», сорока з сороченнями, склянки для води, для сипучих речовин, шумові коробки, терези, фартушки, будиночки – «числа-сусіди», карта-інструкція, квадрати 10-10, квіти.

Попередня робота: казки В.О. Сухомлинського «Кашу варила, дітей годувала», українські народні казки, розгадування карт-інструкцій, гра-драматизація, праця в дослідницькій лабораторії.

Хід:

1) Організаційний момент:

«Усміхніться, любі діти, гостям нашим шліть привіти.

Час заняття розпочати і сумлінно працювати.

Щоб почути у кінці, що усі ми молодці!»

Діти, ви любите казочки? А ви любите розповідати їх чи слухати? Назвіть свої улюблені казочки. А хочете опинитись у казці прямо зараз? (стук в двері, вношу ляльку діда на руці)

2) Дід: «Добрий день! Я дідусь Маркус. Проходив мимо і почув вашу розмову про казки. Зі мною трапилася така пригода, хочете я розповім? Тільки я дідусь старенький, можу щось переплутати, забути. Тож, якщо я щось не так скажу, ви мене виправите, добре? Що ж, слухайте уважно!»

3) Розповідь-завдання з рукавички:

«Одного разу йшов я лісом, а за мною біг песик Рябко. Раптом, чую, щось біля ніг пищить. А то маленька сіра жабка... (Ні, то мишка) правда, мишка. А поруч з мишкою хтось зелений так виє, так виє... (то жабка квакає). Отож я й кажу, жабка. Мишка й каже, моє дупло замело снігом (мишка живе в нірці). Йй холодно, що робити? Зняв я рукавичку й кажу : «Заходьте до рукавички, будете в теплі жити» стали вони разом жити, та мій Рябко все норовить їх дістати з рукавички. От я і думаю, треба для мишки і жабки збудувати загорожу від песика.

4) *Дидактична гра «Побудуй двері в рукавичці»* (За інструкцією у кожної дитини різне завдання)

- Скільки всього фігур?
- Яких фігур по дві?
- Який за рахунком синій квадрат?
- Яка фігура у вас стоїть другою, четвертою?
- Порахуй всі фігури прямою і оберненою лічбою.

5) «Пішов я далі лісом, аж тут на мене із-за кущів вистрибнув чорнобілий клубочок і закаркав (Сорока закаркала) вона була така сумна, та ще й замерзла. «Куди ти, сороко?» - запитав я. А вона: «Я так замерзла, весна, а так ще холодно. І діти мої голодні дома, а в мене їх семеро. Що робити? Що робити? Що робити?» Тож я ж і говорю сороці: «Ходім до рукавички...» (Але ж сороки не було в казці) Та я знаю! Але мені так її шкода було. То ж з якої вона казки, я не пам'ятаю» (В.Сухомлинський «Кашу варила...»)

- Як звали дітей сороки? (Викладаю на дошці сороченят) – Чи то гавенята? Чи горобенята? Чи голубенята? Скільки їх було у сороки? А це не їх звали: Понеділок, Вівторок...? То я знову наплутав?

Поки сорока гріється в рукавичці, давайте нагодуємо пташенят (викладаю до пташенят ще 6 тарілочок). Чи вистачить всім дітям тарілочок? Чому? (Бо діток сім а тарілочок шість). Скільком не вистачає, що робити? А

чого не вистачає до обіду? Тарілки є, ложки є, а каші нема. Зваримо їм кашу. Але скільком діткам, про це скаже нам задача:

У сороки було сім діток, до них прилетіло сорочення-сусід.

У задачі питається: Скільки стало пташок?

Відповідь викладемо прикладом

(Читаємо приклад: $7+1=8$)

б) Вимірювання сипучих речовин (четверо дітей в жовтих фартушках)

А) Спочатку відміряємо крупу. Нам для каші потрібно 8 склянок крупи. Вас – 4, по скільки склянок крупи треба наповнити вщерть? (по дві). Щоб не збитися з рахунку – ви набираєте склянки, а Саша буде викладати фішки (палички рахувальні)

Б) Вимірюємо рідину (двоє дітей у синіх фартушках). За рецептом – треба 2 склянки води (діти беруть склянки - міри). Ти вимірюєш воду, а ти – фішки викладаєш.

В) Вимірюємо сіль (двоє діток у білих фартушках). Солі нам треба більше чи менше, ніж води і крупи? Менше: солі треба брати зовсім мало, бо страва буде солоною. А вибирати сіль будемо, за допомогою шумових коробочок. Треба визначити, яка з них легша, ту і візьмемо для каші. (Кладемо їх на терези, важимо).

7) Ох і заморилися ми, давайте відпочинемо з фізхвилинкою «Маленькі кухарі».

8) А ось і сорока прилетіла, насипала всім діткам кашки. І я поїв із ними.

- Чи всі в цій сім'ї поїли? Кому не вистачило? (мамі сороці)

- Чи правильно вчинили діти? А як би ви вчинили?

- Скільки тарілочок треба було поставити спочатку?

- Чи любить сорока своїх діток? А вони маму? (люблять, але через неухважність не попіклувалися про неї)

9) (Чути спів пташок)

Що це за шум? Весна, пташки звуть один одного в гості. І нашу сороку запросили.

Дидактична гра «Числа сусіди»

10) Пішов я далі лісом. Аж тут зустрів Лиску, Вовчика та Ведмедика. Сидять під кущем, заблукали. Ось і Зайчик біжить, а в лапках якась карта. Виявляється Мишка почула від Сороки, що звірята заблукали, і послала його на допомогу. Це карта – інструкція (Розглядаємо карту, на ній рукавичка, а навколо картинки із казочок). Наше завдання ось таке: треба провести нас і героїв казочок до рукавички. Але ж тут немає доріжок.

- Які лінії- доріжки ви знаєте? (прямі, криві, ламані, хвилясті)

- Давайте кожен намалює дороги до рукавички, а замість картинок з казочками – ми напишемо літери. Н-д: «Котик і півник» - а ми пишемо К+П.

11) От добре, що нам Зайчик допоміг. Мандруємо ми з звірятами далі, он вже і рукавичка лежить. Стало сутеніти, надходив ранок... (ні, вечір).

Дидактична гра «Частини доби» (діти викладають квадратики в правильному порядку і в кольорі: ранок- червоний, день – жовтий, вечір – синій, ніч – чорний).

12) Сподобалась вам подорож з дідусем Маркусем? Скільки ж звіряток зустрів дідусь? А пташок? Чи були герої нашої подорожі злими, дратівливими? Час прощатися з ним, бо він так багато часу був з нами. Бабуся вже зачекалася його. Давайте зробимо їй подарунок, та й сороці-мамі.

Дидактична гра «Прикрась скатертину» (Діти на зеленому аркуші паперу викладають за вказівкою квіти: по середині – синю, внизу – білу, зліва – фіолетову...)

Малята, сьогодні була дуже цікава подорож в казочку. А в яку? Що запам'яталося вам в казочці з рукавички? Чи можемо ми сказати, що ми сумлінно працювали, тож почуємо вкінці, що ми - МОЛОДЦІ!

Гаврюк Т.В.,

вихователь-методист

Заклад дошкільної освіти № 238

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ – ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ТА СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ЗАТРИМКОЮ ПСИХОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ

У статті висвітлено проблему соціалізації дошкільників, які мають затримку психологічного розвитку, засобами впровадження в освітній процес нестандартних, інтерактивних методів та прийомів, які сприятимуть підвищенню рівня інтелектуального розвитку дітей, використовуючи надбання народної педагогіки і культури.

Ключові слова: соціалізація, затримка психологічного розвитку, інтерактивні методи та прийоми, інтерактивне навчання, лепбук, віртуальна подорож музеями України.

Основною метою та педагогічними умовами, які забезпечують ефективність національно – патріотичного виховання та соціалізації дітей з особливими освітніми потребами, визначаються: зв'язок виховання засобами національних традицій із сучасним життям; врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей; емоційність виховання; комплексний підхід до використання українських традицій у вихованні дошкільників.

Проблема патріотичного виховання завжди була у центрі уваги українських дослідників, зокрема таких як: А. Богуш (патріотичне виховання починається з доброти), Н. Гавриш, К Крутій (національно – патріотичне виховання у ситуації соціального неспокою), О. Каплуновська (сучасний погляд на патріотичне виховання), О. Сухомлинська (виховання як соціальний процес: особливості сучасних трансформаційних змін) та ін.

Базовий компонент дошкільної освіти, який реалізується чинними програмами, а саме, програмою розвитку дітей дошкільного віку із ЗПР від 3 до 7 років «Віконечко», визначає системну і планомірну роботу з національно – патріотичного виховання. [2, с. 8], [3, с. 6]

Цьому ефективно сприятиме впровадження інтерактивних методів навчання. Ця форма досягає високої продуктивності організації освітньої діяльності, метою якої є забезпечення комфортних умов для взаємодії, за яких кожна дитина відчуває свої успіхи і, виконуючи певну інтелектуальну роботу.

Необхідність впровадження в освітній процес інтерактивних методів очевидна, оскільки: сьогодні, як ніколи раніше, підвищуються вимоги до оновлення дошкільної освіти вихованців; відбувається диференціація та індивідуалізація освіти дошкільників; змінюються вимоги до якості дошкільної освіти, її оцінка не лише за рівнем підготовленості, але й елементарної життєвої компетенції випускників закладів дошкільної освіти, їх здатності застосовувати знання у власному житті, постійно їх оновлювати і збагачувати.

Термін «інтерактивний» прийшов до нас з англійської ("inter" - взаємний, "act" - діяти) і має значення «взаємодіючий». Інтерактивні технології - означає взаємодіяти, спілкуватися будь з ким. Це спеціальна форма організації пізнавальної та комунікативної діяльності, у якій всі учасники охоплені спілкуванням (кожен вільно взаємодіє з кожним, бере участь у рівноправному обговоренні проблеми). Технології інтерактивного навчання розглядаються як способи засвоєння знань, формування вмінь і навичок у процесі взаємовідносин і взаємодій педагога та дитини як суб'єктів навчальної діяльності. Сутність їх полягає в тому, що вони спираються не тільки на процеси сприйняття, пам'яті, уваги, але, перш за все, на творче, продуктивне мислення, поведінку, спілкування, формують цінності та розвиток самостійності, творчості, допитливості. Інтерактивність виробляє в дитини відповідальність, самокритичність, розвиває творчий підхід до розв'язання проблем, вчить правильно і адекватно оцінювати свої сили, бачити "білі плями" у своїх знаннях. Основний елемент інтерактивного заняття - діалог. Одним з прийомів проведення заняття в закладі дошкільної освіти є використання інтерактивних методів навчання, активізація розумової діяльності дітей на всіх його етапах.

Використовуючи інтерактивні технології, необхідно намагатися створити такі умови, щоб дитина мала змогу обговорювати проблеми з іншими, ставити запитання, активно діяти, шукати, досліджувати. Розвиток мовлення дитини та її пізнавальних процесів відбувається лише у діяльності. Саме тому необхідно завжди створювати умови, що стимулюють активність дітей. Серед сучасних інтерактивних технологій можна виділити: «мікрофон», «дебати», «удвох», «ланцюжок», «снігова куля», «асоціативна квітка», «діалог», «синтез думок», «мозковий штурм», «акваріум» та інші.

Великої популярності для розвитку пізнавальної активності дошкільнят та розвитку їхньої самостійності набуває лепбук. Лепбук відповідає всім вимогам предметно - розвиваючого середовища: він

інформативний, багатофункціональний, має дидактичні властивості, сприяє розвитку творчості, пізнавальних процесів (уяви, мислення, пам'яті, уваги), а разом з тим і мовлення. Крім того є засобом художньо - естетичного розвитку дитини, залучає його до світу мистецтва. Розвиток мовлення — це не лише збагачення словника, формування звукової, граматичної культури та удосконалення зв'язного мовлення. Насамперед, це — розвиток вміння спілкуватися: пояснювати, переконувати, доповнювати, домовлятися, хвалити, надихати, дискутувати, вітати, слухати інших. В цьому стане в нагоді лепбук. Він одночасно об'єднує групу дітей (за участю дорослого як партнера). Можна запропонувати дітям виготовити лепбук разом з педагогом (дорослим). Процес створення лепбука дозволить дитині бути учасником всього процесу на будь - якому з його етапів. Його створення допоможе збагатити, закріпити і систематизувати інформацію, а розглядання теки в подальшому дозволить швидко освіжити в пам'яті цікавий матеріал.

МЕТА ВИКОРИСТАННЯ ЛЕПБУКА:

- побудова навчальної діяльності на основі взаємодії дорослих з дітьми, орієнтованої на інтереси і можливості кожної дитини;
- розвиток допитливості, пізнавальної мотивації та навчальної активності;
- розвиток уяви, творчої ініціативи, у тому числі мовленнєвої;
- можливість вибору дітьми матеріалів, видів роботи, учасників спільної діяльності;
- створення умов для участі батьків у спільній навчальній діяльності;
- створення нових сімейних традицій.

ЗАВДАННЯ ЛЕПБУКА:

навчальні:

- закріплення набутих знань з певної тематики;
- розвиток умінь узагальнювати, систематизувати інформацію;
- поповнення і систематизація знань дітей шляхом залучення їх в ігрові, пізнавально - розвивкові заняття;

розвиваючі:

- розвивати дитячу самостійність та ініціативність;
- розвивати пізнавальні та інтелектуальні здібності дітей;
- розвивати пам'ять, увагу, мислення, уяву;
- розвивати партнерські взаємини з дорослим і дітьми;

виховні:

- виховувати організованість у спільній діяльності;
- виховувати дружелюбність.

ПЕРЕВАГИ:

- до виготовлення лепбука можна залучати дітей, обираючи для кожного посильні завдання;

- запропонувати батькам виготовити лепбук разом з дитиною, що сприятиме активізації участі батьків в освітньому процесі;
 - виготовлення лепбука розвиває фантазію, творчість, креативність, а головне – викликає захоплення працею та задоволення отриманим результатом;
 - до лепбука можна включити дидактично – практичні завдання різної складності, які відповідають віковим особливостям та програмовим вимогам;
 - окремий осередок для серії лепбуків створить оптимальні умови для закріплення дітьми набутих знань під час самостійної ігрової діяльності.
- [4]

Чільне місце у системі патріотичного виховання В. Сухомлинський відводив наочним методам, наголошуючи про важливість екскурсій. Засвоїти народознавчі знання дітям допоможуть «мандрівки» до українського села, краєзнавчого музею.

У сучасному світі персональний комп'ютер та інтернет досить тісно ввійшли в соціальне життя. Діти проявляють до них значний інтерес, тому завдання педагога – використати ці засоби з максимальною користю під час спеціально організованої діяльності. Звичайно, комп'ютер не може заповнити брак спілкування дітей, але показати цікаві моменти з життя, красу навколишнього світу, його різноманітність, здатні мультимедійні інформаційні технології.

Віртуальні екскурсії – одна із форм навчання, що відрізняється від реальної екскурсії віртуальним відображенням реально існуючих об'єктів. Музейні екскурсії: ознайомлення дітей з видатними людьми України, національною етнографією та художніми промислами, українського живопису, екскурсії природними заповідниками та інше, викликають у дошкільників живий інтерес, є прекрасним наочним посібником і демонстраційним матеріалом, що сприяє гарній результативності освітнього процесу. Зі екскурсій дають можливість відчути здивування й захоплення навколишнім світом. У дітей неодмінно виникає бажання розглянути, діяти, грати. [5]

Використання віртуальних екскурсій дозволяє зробити безпосередньо освітню діяльність емоційно – забарвленою, привабливою.

Таким чином, впровадження інформаційно – навчальних технологій є вимогою часу в сфері освіти і може стати суттєвим чинником позитивних змін у навчанні та соціалізації дітей з особливими освітніми потребами, адже вони відкривають широкі можливості для покращення якості освіти, її доступності, дозволяють вихованцям повноцінно включитися в освітній процес, розвивати прийняті для них індивідуальні ефективні освітні стратегії.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Науковий керівник: А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф, д-р пед. наук; — К.: Видавництво, 2012. – 26 с.

2. Парціальна програма національно – патріотичного виховання дітей дошкільного віку «Україна – моя Батьківщина» / О. Каплуновська, І. Кичата, Ю. Палець; за наук. ред. О. Рейпольської. – Тернопіль: Мандрівець, 2016. – 72 с.

3. Програма розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко» / за ред. Л.І. Прохоренко. – Київ: 2018. – 236 с.

4. Крутій К.Л. Лепбук як дослідницький проєкт дошкільника. Режим доступу: <http://ukrdeti.com/lepbuk-yak-doslidnickij-proekt-doshkilnika/>. – Загол. з екрана. – Мова укр.

5. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання : навчальний посібник / [А. В. Гета, В. М. Заїка, В. В. Коваленко та ін.] ; за заг. ред. Ю. Г. Носенко. – Полтава : ПУЕТ, 2018. – 261 с.

Гончаренко С.Г.,

вихователь

Заклад дошкільної освіти №18

м. Умань, Черкаська область, Україна

Карнаух І.П.,

вихователь

Заклад дошкільної освіти №18

м. Умань, Черкаська область, Україна

ВПЛИВ КАЗКИ НА КРЕАТИВНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ В СУЧАСНОМУ ПРОГРЕСИВНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

В сучасному суспільстві, значення та користь книг і самих казок значно зменшилась. На вищому рівні для дітей, і нажаль для батьків, стоїть інтернет навчання. Небажання дітей читати книжки відштовхує у батьків прагнення прищепити їм любов до читання казок. Тому виникає в уяві образ книги, як чогось несучасного. Бажання дорослих, а саме педагогів, поставити книгу на вищий щабель знань, відкрити нові методи та прийоми подачі знань дітям про навколишній світ, в якому дитина відчуває себе частиною від цілого, і є єдиним цілим з природою. Адже книга - джерело знань і друг розумної людини.[5, ст.14].

Нон-фікшн – літературний жанр, до якого належать твори, казки, оповіді побудовані на основі фактів з елементами художнього вимислу, сюжетна лінія винятково основана на реальних подіях, а не на вигадках. Перекладається з англійської мови (non-fiction)- як (не вигадка). [6, 7]. У зв'язку з цим в категорію нон-фікшн входить величезний спектр книжкової продукції. Здебільшого казки даної категорії мають легкий розважальний та пригодницький характер, також можуть містити науково - фантастичний зміст. У певному сенсі вигадка є позитивною рисою, а в поєднання з реальним фактом або подією то казка стає реалістичною, навіть якщо подібність

вигаданого світу до реального дуже висока.[3, ст.19]. На нашу думку, казка є головним чинником креативного розвитку дітей. З власного досвіду, ми можемо сказати, що жодна дитина не полюбить повсякденних настанов та навчань, а казка в свою чергу вчить не вимушено. Кожний день в своєму житті діти отримують величезну кількість інформації, проте можуть запам'ятати тільки те, що є цікавим та доступним для їхнього віку.

“Казка – це активна естетична творчість, що охоплює всі сфери духовного життя дитини – її розум, почуття, уяву, волю. Вона починається уже в розповіданні, вищий етап її – інсценізація” – писав В. Сухомлинський. Відомий педагог вважав, що самостійне створення казок дітьми є одним із засобів виявлення пізнавального інтересу, розвитку їхнього мовлення, вміння висловлювати свою думку [10]. Казка повинна стати для дитини однією із особливих потреб у сфері творчості, де вона демонструє свої здібності, пізнає себе, доводить розпочату дію до закінчення, радіє почуттям гордості від досягнутих результатів. Через творчість розкривається духовний світ дітей, які намагаються побачити та відмітити прекрасне в навколишньому світі, та гідно розвивати його в своєму житті. У відомій праці «Методика виховання колективу». В. Сухомлинський звертається до молодого педагога та відмічає: «... Якщо ви хочете, щоб вихованець став розумним, допитливим, кмітливим, якщо у вас є мета утвердити в його душі чутливість до найтонших відтінків думки й почуття інших людей... надихайте його розум красою слова... Казка – це колиска думки, зумійте поставити виховання дитини так, щоб вона на все життя зберегла хвилюючі спогади про цю колиску» [1, ст.520].

Отже робота з казкою це складний і дуже клопіткий процес, який складається з певних та послідовних етапів:

- **слухання казки**

На даному етапі ми зацікавлюємо дітей гарною інтонаційною вимовою. В дошкільному віці переважає наочно - образна пам'ять, тому під час даної роботи ми супроводжуємо свою розповідь різнокольоровими ілюстраціями до казок. Казки підбираються відповідно до віку дітей. Також на даному етапі ми використовуємо музичний супровід для зацікавлення та зосередження.

- **розповідання (переказування) казок дітьми**

На цьому етапі ми організовуємо роботу так, щоб під час розповідання у дітей виникало відчуття емоційного задоволення, щоб вони раділи своїм досягнутим результатам. Для допомоги дітям, та за їх бажанням, ми використовуємо ілюстрації до казок в певній послідовності.

- **складання казок**

Під час складання казок у дітей формуються моральні поняття та цінності, адже ми знаємо, що майже всі діти ототожнюють себе з позитивними героями. Тому ми ставимо перед собою завдання допомогти дітям створити казку, яка покаже, що добрим бути краще ніж поганим, що треба прагнути робити добро людям, що добро завжди перемагає. Саме на цьому етапі нам допоможуть казки створені в жанрі нон-фікшн, де часто вигадка переплітається з реальністю в однакових пропорціях, в справжньому місті

може зустрітися казкова особа, або на існуючій вулиці може бути неіснуючий будинок... На цьому етапі даємо можливість дітям розкритися у всіх своїх аспектах. Потрібно підготувати безліч різноманітних ілюстрацій до місця подій у казці: (ліс, будинок, магазин, море, кімната, дитячий садок, школа, місто, село...), також головних героїв до казки (дівчинка, хлопчик, тато, мама, лисичка, зайчик, вовчик, губка-боб, смішарики, хмаринка, сонечко...), ілюстрації з атрибутами (цукерки, морозиво, піч, м'яч, стіл, дерево, квіти...), можна ще використати іграшки не великого розміру. Із складених казок ми створюємо колажі та робимо фотографії. Потім створюємо свої власні книжечки, до цієї роботи ми залучаємо батьків.

- **інсценізація казки.**

Це наш улюблений етап, де ми отримуємо задоволення від успіхів та досягнень наших вихованців. Ми можемо хизуватися ними перед батьками та перед дітками з інших груп. Хоча підготовка до інсценізацій займає багато часу, як і у вихователів так і у дітей. Багато часу займає виготовлення костюмів - ребусів, такі щоб можна було використовувати в багатьох казках. В цьому нам допомогли батьки. Виготовлення масок - дана робота проводилася виключно з дітьми. Захоплення викликає у дітей, коли під час звичної інсценізації приходить герой з іншої казки (робота з даною дитиною проводиться заздалегідь, підготовка костюма, слів та моральне налаштування). З часом підготовка дітей до імпровізованої інсценізації відходить на задній план, тому що, дана робота проводиться постійно, діти імпровізують за власним бажанням вони морально готові і прагнуть самі змінювати сюжет казки. Також нашим вихованцям подобається проводити інсценізацію власних казок. Діти старшого дошкільного віку можуть висловлювати своє враження від переглянутої вистави, стежити за розвитком подій, емоційно сприймати театралізоване дійство, реагувати на вчинки героїв, висловлювати власну оцінку почутому [4, ст.143].

Під час роботи над казкою у дітей активно розвивається мовлення з усіх сторін: звукової, лексичної, граматичної, також постійно поповнюється словник. Наші побажання для колег, під час проведення даної діяльності відпустити дитячу уяву, дати їм можливість діяти за власним бажанням і тільки за крайньої необхідності втрутитися і допомогти. Ваші вихованці вас здивують своїми діями та висловлюваннями, за складеними ними сюжетами ви створите свої власні казки, які із задоволенням будите перечитувати постійно.

Наводимо приклад наших власних казок:

«Як з'явилася веселка»

Був сонячний та яскравий день, діти весело бавилися на ігровому майданчику. На небі за ними спостерігали Сонечко та Хмаринка. І тут Катруся запропонувала прикрасити ігровий майданчик, посадити квіти на квітничку, поблизу того місця де гралися діти. Оленчина бабуся дала дітям насіння квітів. Олег приніс лопатку. Діти працювали завзято.

І Сонечко захотіло долучитися до праці з дітками. Сонечко звернулося до Хмаринки і запропонувало допомогти. Хмаринка погодилася.

Вона закрила Сонечко, і розпочався теплий весняний дощик. Дощик умив усе навколо: і дерева, і будинки, і землю де було посаджено насіння квіток. Сонечко дуже хотіло подивитися на дощик, і виглянуло з-за Хмаринки.

Яскраве Сонечко виплило на небо, побачило теплий весняний дощик і простягнуло до нього свої яскраві промінчики, щоб привітатися. Золоті проміннячка доторкнулися до крапельок дощу й перетворилися на прекрасну веселку. Діти також зраділи і бігали під теплим весняним дощиком, дякуючи що допоміг полити земельку, де діти висадили насіння.

Відтоді коли Сонечко вітається із дощиком на небі завжди з'являється яскрава веселка.

«Що розповів струмочок»

Одного ранку маленький Їжачок-розумничок прокинувся і побачив квіточку - пролісок. Побіг до мами з радістю, і похвалився своєю знахідкою. Мама розповіла сину, що ця квіточка, це перший подих весни. Їжачок-розумничок спитав у мами дозволу побігти і розповісти всім жителям лісу про перший подих весни.

Їжачок - розумничок швиденько вирушив в дорогу. Першою він зустрів Білочку, але вона вже знала про прихід весни. Наш розумничок побіг далі та зустрів Зайчика – побігайчика, він також знав, що скоро прийде весна. Їжачок здивувався. Наступним мешканцем лісу, яку зустрів наш герой, стала Синичка. Вона також знала про прихід весни. Їжачок засмутився.

Їжачок, подивися уважно на землю, он туди, подивися - сказала Синичка, змахнувши своїм крилом. Їжачок подивився і побачив тонесенький гарнесенький струмочок, який витікав із-під кущика, і весело дзюрчав та співав свою пісеньку. І Синичка розповіла своєму приятелю, Їжачку – розумничку, що струмочок своїм веселим співом сповістив всіх жителів лісу, про прихід весни.

Наше професійне надбання

Під час пошуку нових ілюстрацій для дітей до інсценізацій казок до нашого погляду припали фотографії зроблені В'ячеславом Міщенко – визнаний український художник, який відомий не тільки своїми картинами, але й прекрасними макро-фотографіями [8, 9]. Саме ці знімки можна роздивлятися годинами, і знаходити щось нове та цікаве, ще досі нами не пізнане. Вони є реалістичними, справжніми, довершеними, показують нам частинку із чарівного та казкового світу природи. Під час огляду даних знімків ми помітили, що дітям старшого дошкільного віку цікаво працювати з ними. А саме відшуковувати нові досі не відомі факти із життя тваринного світу, нові фарби та відтінки із рослинного світу, а саме головне поєднувати їх між собою. Вихователь може зацікавити дітей придумувати маленькі розповіді та казки, саме за цими яскравими та «живими» знімками. В дитячій уяві розвиваються сюжети із даними героями. На мою думку, саме ці знімки є водночас реальними та казковими, вигаданим та дійсними, ми бачимо світ природи в повній його красі. Складені дитячі казки за цими знімками будуть відноситися до жанру нон-фікшн. Наші дітки із задоволення відчують себе маленькими письменниками. На вибір дитини можна взяти декілька знімків та з ними

працювати, складати сюжет, а також додавати іншого героя на вибір. Дана робота дає можливість дітям розвиватися, відшукувати свої потаємні таланти, ставати більш впевненими, розвивати мову, вміння висловлюватися та доводити розпочату роботу до логічного завершення. За даними знімками працювати можуть діти старшого дошкільного віку. Творчу діяльність дітей можна організувати як гру – стратегію, під час якої діти матимуть змогу відчувати себе авторами, видавцями книг [3, с.14-16].

Послідовність роботи вихователя з дітьми вміщує в собі підготовку до сприйняття та реалістичного розуміння дітьми основного змісту фотографії, а саме (бесіди, придумування та відгадування загадок, прогулянки за межами дитячого садка, дослідницька діяльність). Розширити і збагатити словниковий запас. Вчити дітей прослідковувати та розуміти послідовність подій, які відбуваються на знімку, встановлювати зв'язок між предметами і явищами, між героями та обставинами. Ця складна розумова діяльність дітей повинна обов'язково в собі мати місце для аналізу, синтезу, порівняння та містити умовиводи.

В процесі роботи з дітьми потрібно педагогу обов'язково враховувати наступні принципи роботи:

- розвивати у дітей цікавість та інтерес до пізнання нового;
- підтримувати та удосконалювати мовно-творчі прояви;
- завдання ускладнюються поступово та форми роботи змінюються в залежності з віковими особливостями дітей;
- підготовка самого педагога (підготовка додаткових запитань та мовного матеріалу, художнього слова, музики);
- розширювати ігрове поле, види та форми занять;
- зосередження навчання на мовному розвитку та граматично – правильному висловлюванню ;

До вибору макро-фотографій мають бути певні критерії :

- знімок повинен бути доступним до дитячого відчуття та сприймання, з мінімальною кількістю об'єктів живої природи;
- об'єкти мають бути в повному обсязі дитячого зору(необрізані і незакриті);
- сам знімок має бути цікавим, чітким, яскравим, світлим, і нести в собі джерело добра та любові;
- знімки героїв(об'єктів живої природи) мають бути справжніми;
- фотографія повинна містити натхнення виховувати тільки добре ставлення до природи, і бажання поглиблювати свої знання.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Настільна книга керівника дошкільного навчального закладу. Частина 5 / упоряд. : Т. В. Панасюк, С. І. Нерянова, А. А. Грищенко. – Тернопіль: Мандрівець, 2014. – 144 с. – С.5-31
2. Журнал «Вихователь - методист дошкільного закладу» №12 грудень 2019
3. Журнал «Методична скарбничка вихователя» № 10 2019

4. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. – Тернопіль: Мандрівець, 2012. – 264 с.

5. Сухомлинський В.О. Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості /В.О. Сухомлинський // Вибрані твори: Рад. Шк., 1977.

Інтернет ресурси:

6. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Нон-фікшн>

7. [-https://uk.wikipedia.org/wiki/Фікшн](https://uk.wikipedia.org/wiki/Фікшн)

8. <https://photopoint.com.ua>

9. [https://nlu.org.ua/vustavk 9-](https://nlu.org.ua/vustavk-9-)

10. https://suchomlinskiy.io.ua/chitati_kazki

Давлічена О. П.,

директор

*Заклад дошкільної освіти № 16 «Калинонька»
м. Первомайськ, Миколаївська область, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ В. ВОСКОБОВИЧА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ СУЧАСНОГО ЗДО

Сучасна система освіти переживає процес оновлення. Існує тенденція до пошуку нових підходів щодо виховання та навчання дітей, реалізації інноваційних напрямків у діяльності закладів освіти. Питання оновлення змісту освіти, приведення його у відповідність до сучасних вимог турбують колективи наших дошкільних закладів. Педагоги активно працюють над вивченням новітніх педагогічних технологій та впровадженням їх в освітній простір. Але головним завданням є допомогти вихованцям віднайти своє місце в житті, навчитись повноцінно жити, почуватися щасливим, потрібним іншим. В нагоді може стати методика Воскобовича

Таку методику створив В'ячеслав Вадимович Воскобович – інженер-фізик, який в епоху Перебудови не зміг знайти іграшок для своїх дітей. В той час активно велися розмови про альтернативну педагогіку. Тож татусь ретельно вивчав досвід Нікітіна та Зайцева, та вирішив внести власний вклад в передові методи виховання.

Перші ігри Воскобовича з'явилися в 90-ті роки. «Геоконт», «Ігровий квадрат» або Квадрат Воскобовича, «Кольоровий годинник», «Прозорий квадрат», «Планета множення», «Математичні корзинки». З'явилися і перші методичні казки. Практика Воскобовича вийшла за сімейні рамки, його запрошують на семінари спочатку в Ленінграді, а потім і за його межами.

Розвивальні ігри Воскобовича мають свої особливості:

- **Ігри розроблені з урахуванням інтересів дітей.** Діти отримують задоволення від гри та відкривають для себе все нові й нові можливості.

- **Широкий віковий діапазон.** В одну й ту ж гру можуть грати діти від 2-х років та старше. Це можливо тому, що в ній є як одна – дві дії для малюків, так і складні завдання для старших дітей (школярів)

- **Багатофункціональність та універсальність.** Граючи лише в одну гру, дитина має можливість проявити творчість, засвоїти цифри т букви, впізнає та запам'ятовує колір, форму; тренує дрібну моторику; вдосконалює мову, мислення, увагу, пам'ять, уяву.

- **Систематизація за освітніми завданнями.** Ігри Воскобовича можна поділити на:

- Ігри на розвиток творчого конструювання
- Ігри на розвиток логіки та уяви
- Ігри, які навчають читати
- Ігри на розвиток математичних здібностей

- **Методичний супровід.** Багато ігор супроводжуються спеціальними методичними книгами із казками, в які вплітаються сюжети з інтелектуальними завданнями. Питання проілюстровані малюнками. Добрі герої навчають не лише читати і рахувати, а й людським взаємовідносинам

Декілька слів про ігри

«Геокоонт»

В народі цю гру називають «Дощечка із гвіздками». Дійсно, на фанерному ігровому полі закріплені пластмасові гвіздки за кольорами веселки. На них натягуються різноколірні (гумки) резинки і утворюються контури геометричних фігур, силуети тварин, предметів. І якщо малюки створюють силуети за схемою або словесною вказівкою, то школярі середньої школи вивчають геометрію та доводять теореми (перехід в іншу площину допомагає краще зрозуміти суть проблеми)

«Квадрат Воскобовича»

У цієї гри є безліч різних назва – Кленовий листок, Вічне оригамі. Ігровий квадрат представляє собою 32 жорстких трикутника, наклеєних на гнучку основу з двох сторін. Завдяки такій конструкції квадрат легко трансформується, наприклад, будиночок, їжачок, черевичок, літачок тощо. Квадрат може бути двоколірним та чотири колірним. Його можна також певним чином розрізати, що надасть додаткових можливостей. Квадрат розвиває дрібну моторику, творчість, просторове мислення.

«Чарівний круг»

Це фанерний круг діаметром 10 см, розмальований в два кольори певним чином. Для цієї гри розроблені різні схеми зображень реальних предметів, силуетне зображення яких можна відтворити із частин цього круга.

Слід відмітити, що Воскобович дотримується певних принципів:

1. Гра + казка. Першим принципом є ігрове навчання дітей. Особливість в тому, що взаємодія дорослого і дитини відбувається через сюжет казки, в який органічно вплітаються запитання, завдання, задачі.

2. Інтелект. Другий принцип – побудова такої ігрової діяльності, в результаті якої розвивають психічні процеси. Поступове ускладнення ігор

дозволяє підтримувати дитячу діяльність в зоні оптимальних труднощів. В кожній грі дитина добивається якогось результату. Однак, автор не являється прихильником форсованого раннього розвитку, весь матеріал є сенситивним, з урахуванням психологічних особливостей дітей.

3. Творчість. Третій принцип – творчий розвиток дітей. Будь – яка гра створює умови для творчості.

За словами автора, в дитячих садках, де було використано його методику, середній показник коефіцієнта інтелекту виріс на 130%. Такі показники вражають, а секрет насправді дуже простий – автор орієнтується безпосередньо на дитину, перетворюючи звичайну гру на пізнавальну діяльність. Краще за все діти вчать вміню аналізувати, порівнювати, також розвивається дрібна моторика. Діти не плутають кольори, вчать рахувати, орієнтуються на площині. Вони більш посидючі та цілеспрямовані, прагнуть довести справу до кінця.

Світ ігор Воскобовича дуже різноманітний. Це і «Теремки Воскобовича», Коврограф «Ларчик», «Ромашка», «Яблунька», «Сніговик». Сьогодні дуже легко придбати такі ігри, достатньо лише ввести в пошукову систему прізвище відомого автора.

Література

1. Матеріали Школи інноваційних технологій в Херсонському яслах – садку № 30 комбінованого типу Херсонської міської ради. Ел.доступ: <https://www.slideshare.net/ShapovalNM/30-1-57123912>

2. Технологія «Казкові лабіринти гри» В. Воскобовича. Ел.доступ: <https://vseosvita.ua/library/tehnologia-kazkovi-labirinti-gri-vvoskobovicha-3480.html>

3. Інноваційна технологія «Казкові лабіринти гри» В. Воскобовича. Ел.доступ: http://lab-do.luguniv.edu.ua/04_tehnologyi/03_technology_voskobovich/index.htm

Драгожилова К. В.,

вихователь,

КЗ «ДНЗ (ясла-садок) №116» КМР

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

КОНСПЕКТ ЗАНЯТТЯ ІЗ ВПРОВАДЖЕННЯМ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА ТЕМУ: «ДОПОМОГА ПАПЕРОВІЙ КРАЇНІ»

Мета: формувати уявлення про значення дерев у житті людини, дати уявлення про різноманітність паперу, закріпити знання про його властивості, формувати турботливе ставлення до природи через дбайливе ставлення до дерев; розвивати увагу, пізнавальну активність дітей; виховувати допитливість, ощадливість.

Хід заняття:

Діти, погляньте, хто у нас сьогодні в гостях?! Це ж Паперова Фея з Паперової Країни. У цій країні все зроблене з паперу: будинки, одяг і транспорт. Вона прийшла не з пустими руками, а з чарівною скринькою.

Скринька відчуттів

Я пропоную вам на дотик дізнатися, що саме лежить у цій скриньці?

Газета, журнал, книга. Подивіться уважно на ці предмети. Поміркуйте з чого вони виготовлені? З паперу.

Давайте разом з вами згадаємо як ж саме виготовляють папір? Про це ми можемо дізнатися в нашому **«Музеї паперової іграшки»**.

Перед тим як дізнатися як виготовляють папір сьогодні ми розглянемо картинки і розберемося якою є історія паперу. Спочатку в прадавніх людей зовсім не було паперу і вони використовували: скеля, глиняна дощечка, береста, папірус, папір. А щоб дізнатися про те як виготовляють папір сьогодні я пропоную вам переглянути мультфільм. (Уривок з мультфільму «Фіксики – Папір»). Отже з чого виготовляють папір? Сировиною для виготовлення паперу є деревина.

А тепер подумайте чи може в нашому світі все бути зробленим із паперу? Чи можуть бути паперові будинки? Чому? А чому люди не роблять паперовий одяг? Меблі? Транспорт? Будинки виготовляють із цегли, меблі з дерева, одяг шують з тканини, а транспорт з металу. Тому що, ці матеріали міцні надійні. А чи міцний папір зараз з вами перевіримо. Проведемо декілька дослідів із папером. Спробуйте зім'яти папір. Легко це зробити? А спробуйте зім'яти стіл за яким ви сидите. Вийшло? Дерево міцне. Папір – ні.

Спробуйте розірвати папір. Легко? А зможете розірвати рушник?

Покладіть листочки паперу у воду спробуйте взяти їх руками. Що сталося?

Ви звернули увагу ще один папір зім'яти легко а інший важко.

Покажіть шматочки паперу які легко зім'яли.

Візьміть будь ласка грудочку цього паперу і покладіть перед собою. Я пропоную трішечки перепочити і по вправляти наші легені.

На грудочку дуй легенько

Рухатиметься тихенько

На грудочку дуй сильніше

Побіжить вона веселіший

Діти погляньте паперова фея підготувала для нас загадкові картинки.

Пропоную разом їх розглянути. Що ви бачите на першій картинці про що вона нам розповідає таке поводження з папером правильним? Чому? Чим відрізняються дії дітей на другій картинці? Як діти використовують папір зі старих газет? Як інакше можна використати старі газети?

Отже ми з вами розглянувши дані картинки можемо сказати, що тепер я буду... (Відповіді дітей).

Ви чуєте, хтось плаче – це ж паперова фея! Як ви гадаєте, чому вона засмутилася? Вона мені сказала що дуже засмучена, бо в її паперовій країні залишилось дуже мало паперу і вона не хоче, щоб люди вирубували дерева для його виготовлення. Не засмучуйся! Ми з дітками обов'язково щось придумаємо! Ми спробуємо розвеселити нашу гостю, пограємо в дуже веселу гру разом з феєю.

Гра називається «*Паперове – не паперове*». Коли я буду називати паперовий предмет діткам необхідно плескати в долоні, а коли я буду називати не паперовий предмет діткам необхідно присідати: газета, стіл, килим, книга, тарілка, альбом. Сподобалась вам гра? Паперовій Феї стало трішечки веселіше. Давайте разом з вами підготуємо для нашої гості сюрприз, а заодно зробимо одну добру справу врятуємо одне велике дерево. Знаєте що це буде? Ми виготовимо папір власноруч із макулатури. Макулатура – це той папір який вже був використаний але що це? Папір для нашого сюрпризу перемішалися з пластиком та склом нам терміново Треба його відсортувати.

Дидактична гра «Посортуй сміття».

Ось ми відсортувати нащо макулатуру. У нас тут змальовані аркуші паперу старі газети. Нам необхідно залити водою нашу макулатуру додати дві столові ложки крохмалю одну столову ложку ПВА цю масу необхідно збити блендером. Ложками розподіляємо по формам. Залишаємо сохнути. Погляньте які ми молодці виготовили папір і при цьому не постраждала жодне дерево. Яка весела стала наша паперова фея. Перед тим як подарувати їй цей

папір Давайте його прикрасимо квітами. Зараз ми з вами вручемо папір паперові Феї. Тепер ви можете принести мені ваші книжечки добрих справ. За вашу добру справу фея нагородила вас чарівними наліпками.

Драгожилова К.В.,

вихователь,

КЗ «ДНЗ (ясла-садок) №116» КМР

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «СТОРИТЕЛІНГ» НА ЗАНЯТТІ З РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ. КАРТКИ ПРОППА

Тема: «Пригоди в казковому лісі».

Мета: розвивати зв'язне мовлення, пам'ять, вдосконалити вміння висловлювати свою думку; закріпити знання про характер персонажів із казок та передавати своє позитивне чи негативне відношення до них; вдосконалити вміння утримувати в пам'яті текст казки, вчити будувати схему, передавати ключові події за допомогою карток Проппа, продовжити вчити дітей переказувати казку опираючись на план-схему; виховувати вміння вислухати до кінця свого товариша, любов до казок.

Обладнання: картки Проппа, театр на фартусі, музичний супровід, ілюстрації до казок.

Хід заняття:

Вихователь: Доброго дня дітки, я пропоную вам сьогодні подорож, але не просту, а чарівну подорож до країни казок!

Грає музика. Заходить Котик (плаче).

Вихователь: Котик, що сталося, чому ти плачеш?

Котик: Я гуляв у лісі, і тут здійнявся сильний вітер, він мене дуже налякав і я забув із якої казки! Допоможіть мені будь-ласка.

Вихователь: Дітки давайте разом з вами допоможемо Котику пригадати з якої він казочки. Для цього нам треба потрапити в казковий ліс. Це задача не проста. Треба взятися за руки і промовити чарівні слова. 1,2,3 вітер в казку нас неси!

Звучить казковий вітерець.

Вихователь: Вітерець переніс нас в казковий ліс.

Котик: Саме біля цього пенька все і сталося.

Вихователь: Діти погляньте це ж сторінка із книги казок. Але що це, вона зачаклована. «Для того, щоб сторінку розчаклувати на питання треба відповідати».

1 питання: Дітки, згадайте свої улюблені казки.

(Котигорошко, Попелюшка, Кривенька Качечка, Біда навчить, Солом'яний бичок, Червона Шапочка).

2 питання: Чим відрізняється казка від іншого художнього твору?

У казках завжди чарівний початок; тварини вміють розмовляти; є чарівні предмети, які творять чудеса; казки можуть бути написані автором, а можуть бути народними; казки можуть бути чарівні про тварин та побутові.

Вихователь: Погляньте, після того як ми з вами відповіли на запитання на сторінці з'явилося послання. Це ж карточка, що вона означає?

Правильно! Цікаво, що в нашій подорожі чекатиме на нас далі!?

Котик: Дітки, погляньте, на дереві ще одна сторіночка.

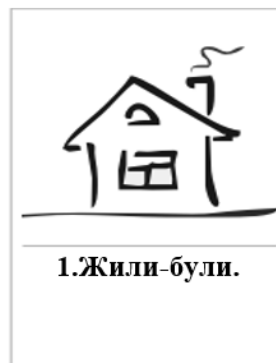
Вихователь: Давайте разом поглянемо! Так, знову зачаклована. Яке ж нас чекає завдання? «Казку за речами впізнай, характер героя називай».

1. «Колосок» (характер героїв – півник добрий, працьовитий, старанний; мишенята ліниві, безтурботливі);

2. Червона Шапочка (весела, довірлива, смілива);

3. «Качалка» (лисичка хитра, жадібна, розумна, шахрайка).

Вихователь: Погляньте дітки, розчаклувалась наша сторіночка, знову картка. Що вона означає? Правильно! Жили-були.

Котик: Далі разом вирушаймо, всі підказки позбираймо!

Вихователь: Погляньте, який чарівний метелик сидить на галявині з квітами! Це не простий метелик! А чарівна паличка! Зараз ми з вами почаклуємо і ось ця ромашка перетвориться на співочу! Крібле крабле бум!

Звучить музика. «Ромашка оживає».

Котик: Це ж моя улюблена пісенька! Затанцюйте разом зі мною будь-ласка!

За казками ми пішли!

Не одразу їх знайшли.

Ніжками ми тупали.

Кулачками стукали.

Пам'ятають казки нас.
Нахилились ми на «раз».
А на «два» ми піднялись.
І за руки узялись.
Всі по колу ми пішли.
Наші казочки знайшли.

(Діти виконують відповідні рухи).

Вихователь: Дітки, які ви молодці! Як жваво танцювали! Разом з котиком відпочивали. Відпочили! – Так!

Котик: Погляньте, ще одна підказка!

Вихователь: Так, дійсно, ще одна карточка. Що вона означає? Молодці!

Вихователь звертає увагу на будиночок. Підходимо ближче, бачимо фартух.

Вихователь: Бабуся залишила нам з вами фартух. Приміряю – чарівний! На ньому казка оживає! Давайте разом з вами за допомогою цього чарівного фартушка складемо свою казочку, із щасливим кінцем.

Разом з дітьми вихователь викладає фігури, а діти коментують.

Казка

Жила-була **дівчинка**. **Бабуся** подарувала їй червону шапочку. Дівчинка носила її кожного дня і прозвали її за це Червоною Шапочкою. Одного разу пішла вона до бабусі віднести горщик з маслом та піріжечки. Зустріла вона по дорозі **Вовка** і розповіла йому куди йде. Вовк побіг короткою дорогою до бабусі, а назустріч йому **Наф-Наф**. Зрадів Вовк, хотів його з'їсти, а поросятко запросило його в гості, де чекали **Нуф-Нуф** та **Ніф-Ніф**. Вовк вирішив схитрувати та з'їсти всіх трьох, але поросятка перед носом Вовка зачинили свій будиночок. Вовк вирішив знову повернутися до Бабусі, а там був Айболить, який зайшов перевірити здоров'я бабусі. А тут і Червона Шапочка підійшла. Пригостила Бабуся їх смачним чаєм, а Вовка сосисками. І залишився Вовк з ними і став охороняти будинок бабусі.

Вихователь: Яку чудову казочку ми з вами придумали! Погляньте, на столі бабусі стоїть миска із салатом, але не простим, а казковим.

Дидактична гра «Збери казку».

Діти складають казку «Три ведмеді».

Котик: Мені так сподобалась ця казка. Шкода, що він не було нічого про Котика.

Вихователь: Наші дітки малюки складають казки залюбки. Завдяки вашій старанності ми отримали ще одну карточку.

Погляньте, яке глибоке озеро! Підійдемо ближче. Що ж тут? У водяній лілії сховалися загадки. Але не прості. Ви загадку відгадайте та перший звук у слові відповіді називайте!

1. Ой набридло на віконці
Все на сонечку сидіть.
Я візьму і поkochуся,
Щоб побачити весь світ.
(Колобок)
Перший звук [к].
Приголосний.

2. Допоможе завжди вам,
І птахам і дітлахам,
Він під деревом сидить,
Добрий лікар
(Айболить)
Перший звук [а].
Голосний.

Вихователь: А ось і остання підказка!

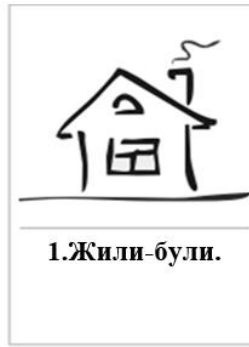

Добре ми з вами міркували всі підказки позбирали, тепер ми можемо повернутися до дитячого садка і за допомогою зібраних карточок дізнаємося з якої казки наш Котик.

Взялися за руки. 1,2,3 вітерець в садочок нас поверни.

Звук вітру. Дітки повернулися в садочок.

Вихователь: Діти викладають на столі картки Проппа та за їх допомогою складають казку Котик і Півник.

Жили-були котик та півник і були вони у великій приязні. Котик, було, у скрипочку грає, а півник тільки співає.

Котик, було, йде їсти добувати, а півник вдома сидить та хати глядить, То котик, було, йдучи, наказує:

— Ти ж тут нікого не пускай та й сам не виходь, хоч би хто й кликав.

— Добре, добре,— каже півник; засуне хату та й сидить, аж поки котик вернеться.

Навідала півника лисиця та й надумала його підманити. Підійде під віконце, як котика нема вдома, та й промовляє:

— Ходи, ходи, півнику, до мене: що у мене золота пшениця, медяна водиця.

А півник їй:

— То-ток, то-ток, не велів коток!

Бачить лисиця, що так не бере, прийшла раз уночі, насипала півникові попід вікном золотої пшениці, а сама засіла за кущем. Тільки що котик вийшов по здобич, а півник одсунув кватирку та й виглядає. Бачить: нікого нема, тільки пшеничка попід вікном розсипана. Понадився півник:

— Піду-но я трошки поклюю, нікого нема, ніхто мене не побачить, то й котикові не скаже.

Тільки півник за поріг, а лиска за нього та й помчала до своєї хати.

А він кричить:

— Котику-братику, несе мене лиска по каменю-мосту на своєму хвосту.
Порятуй мене!

Котик почув Півничка, що духу погнався за Лисичкою відібрав в нього півника та й відніс його додому.

З того часу зажили Котик і Півник довго та щасливо. А Лисичку вони більше не бачили

Котик: Дякую Вам дітки, тепер я все згадав і повернуся до свого друга Півника.

Вихователь: А ми Котику подаруємо тобі книжечку «Котик і Півник», щоб ти більше ніколи не загубився.

Котик: Дякую і до побачення!

Драгожилова К.В.,

вихователь,

КЗ «ДНЗ (ясла-садок) №116» КМР

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

КВЕСТ: «ПРИГОДИ З ГРАЙЛИКОМ»

Мета: створити умови для розвитку логічного мислення дітей, вчити аргументувати і доводити свою думку. Розвивати уяву, сенсорні здібності, дрібну моторику. Вправляти в знаходженні відмінних і спільних ознак геометричних фігур. Вчити знаходити предмети серед запропонованих, користуючись умовними позначеннями властивостей. Виховувати наполегливість під час виконання завдань.

Матеріали: зошит Логіки Світу стр. 4-6; Блоки Дьенеша, палички Кьюінезера, математичний планшет, кубики Рорі, цеглинки Lego.

Хід квесту:

Вихователь вітається з дітьми та запрошує до веселих ігор разом з Грайликом.

Я усіх дітей гукаю,
Та до себе закликаю!
Будемо ми разом грати,
Заняття час вже починати.

Гра №1

Зошит Логіки Світу стр. 4-6

За першу гру діти ортимали наліпочки від Грайлика.

Вихователь пояснює, що дитина, котра збере найбільше наліпчок, переможе в квесті.

Гра №2

Ігри з Блоками Дьенеша

- 1) Побудуй ланцюжок – вихованці будують ланцюжок із блоків за зразком, відповідно до кольору, форми та розміру.
- 2) Звари варення – вихованці в баночку складають блоки за зразком.
- 3) Добери фігуру – необхідно добирати фігуру за зразком відповідно до кольору та форми.

Діти отримали наліпочки від Грайлика

Гра №3

Цеглинки Lego. Кожна дитина отримує комплект із шести цеглинок.

Ми цеглиночки візьмемо, веселитися почнемо.

Із зеленою – поприсідаєм,

Синя в ручках – покружляєм,

З жовтою – пострибаєм.

А біленьку ми взяли – розважатись почали.

- 1) Будуємо пряму горизонтальну,
- 2) Ламану горизонтальну,
- 3) Будуємо вертикальну пряму.

Діти отримали наліпочку від Грайлика.

Гра №4

Ігри із паличками Кьюінезера

- 1) Будуємо числові сходинки;
- 2) Рахунок від 1 до 10 по порядку та навпаки;
- 3) Покажи задану паличку.

Гра №5

Математичний планшет – діти викладають цукерку за зразком, щоб нагодувати Грайлика.

Діти знову отримують наліпочки.

Гра №6

Складаємо казочку для Грайлика із кубиків Рорі.

Вихователь разом з Грайликом підраховують кількість наліпок та оголошують переможця гри.

Ось скінчилась наша гра.

Все, прощатись нам пора.

Будемо завтра зустрічатись,

В нові ігри будемо гратись.

Жук Т.О.,

вихователь І категорії,

Дошкільний навчальний заклад

(ясла-садок) №40 “Дельфін”

м. Суми, Сумська область, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ГРУПАХ КОМПЕНСУЮЧОГО ТИПУ

Постановка проблеми. Визначною особливістю сучасності є розвиток інноваційних технологій, безперервне оновлення, ускладнення наукової інформації, вторгнення її у всі сфери життя та діяльності людини. Інноваційні педагогічні технології в системі освіти засвідчують якісно новий етап взаємодії і розвитку науково-педагогічної та педагогічної творчості і процесів застосування її результатів.

Особистісно орієнтований підхід у дошкільній освіті також передбачає впровадження нових педагогічних технологій та ефективних форм взаємодії з дитиною, вимагає від педагога високої професійної компетентності й особистісної зрілості. Тому сучасному дошкільньому навчальному закладу потрібен перш за все вихователь, який визнає унікальність особистості дитини, є підготовленим до роботи за технологіями особистісно орієнтованої освіти.

Сучасні інноваційні технології є досить різноманітними – від суто репродуктивних до інтерактивних. Серед багатьох різнопланових інноваційних технологій щодо розвитку дітей дошкільного віку важливе місце посідають технології з розвитку пам'яті, творчого та критичного мислення,

мовлення та базових компетентностей відповідно до пріоритетів визначених сучасною дошкільною освітою. У зв'язку з цим, актуальним стає необхідність застосування технологічних методів і прийомів, використання більш ефективних науково-обґрунтованих шляхів розвитку дітей дошкільного віку.

Аналіз останніх публікацій. Інноваційні процеси в дошкільній освіті обґрунтовували у своїх дослідженнях О.Кононко, К.Крутій та ін..

Впровадження педагогічних технологій в дошкільному закладі стало об'єктом дослідження таких науковців-практиків як І.Дичківська, Л.Фесюкова та ін..

До проблеми виховання казкою зверталися такі сучасні педагоги як І.Зіміна, Ю.Лебедєв, Л.Венгер, М.Чумаріна, Л.Фесюкова та ін.

Розвиток мовленнєвої творчості в дошкільному віці досліджувала Н. Гавриш; зокрема оптимізацію процесу художньо-мовленнєвої діяльності Богуш.

Використання мнемотехніки у розвитку зв'язного мовлення з'ясовували Л. Омельченко, Т. Полянська та ін.; розвитку мислення Т.Большова; розвитку пам'яті Т.Широких, Чепурний та ін.

Але пошук практичних нетрадиційних технологій розвитку дошкільників серед науковців і практиків триває досі.

Метою статті є виявлення особливостей ефективних технологій з розвитку мовлення, пам'яті, мислення та соціалізації дошкільників у навчально-виховному процесі закладу дошкільної освіти.

Відтак, орієнтуючись на потреби сучасного дошкільника, який має проблему величезного потоку інформації і немає можливості справитися з її обробкою самостійно, нами визначені ефективні технології, що сприятимуть розвитку мовлення, пам'яті, мислення та соціалізації дошкільників.

При навчанні зв'язного мовлення дітей, цілком виправдано використовувати творчі методики, технології ефективність яких очевидна, поряд із загальноприйнятими. Одним із таких методів є метод мнемотехніки. Прийоми мнемотехніки полегшують запам'ятовування у дітей і збільшують обсяг пам'яті шляхом виникнення додаткових асоціацій.

Ця технологія застосовується, щоб підготувати дітей до навчальної діяльності, виробити навички грамотної обробки інформації, засвоїти складний матеріал, розвивати своє мовлення без розумового напруження. Суть використання мнемотехніки заключається в тому, що на кожне слово, словосполучення, епізод казки, розповіді пропонується картинка (схематичне зображення); таким чином, весь твір замальовується схематично. Особливості методики – застосування не зображення предметів, а символів.

Використання мнемотаблиць на заняттях з розвитку зв'язного мовлення, дозволяє дітям ефективніше сприймати і переробляти зорову інформацію, зберігати і відновлювати її. Особливості методики – використання не зображення предметів, а символів. Дана методика значно полегшує дітям пошук і запам'ятовування слів. Символи максимально наближені до мовленнєвого матеріалу, наприклад, для позначення домашніх птиць і тварин використовується дім, а для позначення диких тварин і птиць – ялинка.

Мнемотаблиці-схеми, слугують дидактичним матеріалом для збагачення словникового запасу, при навчанні складанню розповідей, відгадуванні загадок, заучуванні віршів.

Важливими особливостями цього методу роботи є те, що пізнавальна діяльність у ході роботи з мнемотаблицями може здійснюватися у декількох сферах знань одночасно, розвиток комунікативних навичок, але й на пізнання оточуючого світу. У дошкільників спостерігається інтерес до заучування віршів і фольклорних творів. Достатньо хороший рівень розвитку мовлення допомагає спілкуванню, облегшує процес соціалізації. Відтак, формування словника дітей підвищується, зв'язне мовлення покращується.

У процесі розвитку дидактики науковці і практики неодноразово зверталися до різноманітного використання предметних картинок, зокрема й у вигляді таблиць. Цікавий досвід застосування коректурних таблиць накопичено й описано логопедами і дефектологами дошкільних закладів. Сучасний формат роботи з предметними коректурними таблицями розробили за власною методикою фахівці з дошкільної освіти Н.Гавриш, К. Крутій.

Тематична палітра коректурних таблиць може бути досить широкою. Вона майже не змінюється в різних вікових групах, розширюється лише змістове наповнення та у різноманітнюються зв'язки між елементами теми. Скажімо, тема "Овочі та фрукти" для молодших дошкільників, а для старших дошкільників тему можна розширити взявши узагальнююче поняття "Осінь", які розширено ще й такими підтемами, як-от: осінні роботи, підготовка тварин до зими тощо.

Ми використовуємо коректурні таблиці в різних формах роботи з дітьми, наприклад під час спеціально організованої освітньої діяльності коректурні таблиці можна використати на різних етапах заняття відповідно до поставленої мети:

- на початку заняття – як засіб активізації психічних процесів і включення дітей у навчально-пізнавальну діяльність, використовуючи їх на початку заняття як демонстраційний засіб;
- в основній частині заняття – для уточнення знань і розширення інформаційно-пізнавального кола уявлень дошкільників, уявлення процесу встановлення причинно-наслідкових зв'язків між об'єктами та явищами дійсності тощо.

Коректурна таблиця, яку використовують на початку заняття, служить сильним мотивуючим чинником, стимулятором інтелектуальної та мовленнєвої активності. Вона може бути заповненою або порожньою, тобто зображуватись у вигляді рамки, яка в окремих випадках виконує роль своєрідного поля для складання стратегічної карти заняття. У такому випадку вихователь разом з дітьми заповнює порожні клітинки, охоплюючи при цьому всі змістові лінії, які потрібно розглянути під час ознайомлення з обраною темою.

Під час проведення основної частини заняття, об'єднавши дітей у невеличкі підгрупи, можна запропонувати їм менші за розміром таблиці. До того ж завдання, якщо воно єдине для всіх, діти можуть розв'язувати командно

(старші дошкільники). У цьому випадку команди змагатимуться, хто краще виконає завдання. Можна також, щоб кожна команда одержала різні за змістом завдання. При цьому пояснення представників кожної команди щодо одержаного завдання та його виконання є саме по собі цінним способом удосконалення зв'язного мовлення дошкільників.

В основній частині намагаюсь розглянути з дітьми всі можливі взаємозв'язки та взаємозалежності, які існують між об'єктами, у межах теми заняття. Головним при цьому має стати принцип проблематизації інформаційного поля заняття. Адже потрібно пам'ятати, що не варто розкривати перед дошкільниками істину в готовому вигляді, а лише створювати умови, за яких діти вчаться знаходити її самостійно.

Ігри на основі коректурних таблиць цікаві і різноманітні. Коректурні таблиці, як і будь які творчі ігри, можна використовувати в різних форматах життєдіяльності дітей. Наприклад, коректурні таблиці використовую на заняттях з математики: Це вправи на закріплення порядкової і кількісної лічби: (В якому віконечку знаходиться жираф? Полічіть скільки трав'янистих тварин і покажіть відповідну цифру), орієнтування в просторі (Хто знаходиться під ,над,зліва, справа?), закріплення кольорів, форми ,розміру (Накрийте фішками тварину яка вища,тонша,менша), розвиток асоціативного мислення (Накрийте фішками предмети ,які схожі на трикутник,квадрат...) тощо.

Безпосередньо активно застосовуємо коректурні таблиці з розвитку мовлення дошкільників. Працюємо з такими видами навчально-мовленнєвої діяльності як розвиток фонематичного сприймання(Знайди картинку в назві якої перший звук [А]; до кожної з картинок добери фішку(0,=) ,яка позначає перший,останній звук; в яких словах два, три склади?; знайдіть картинку з найкоротшим словом), розвиток словника (Вгадай за описом; назви слово:(кидають ,ловлять...); склади речення за змістом картинки(виклади схему речення); зміни слово(назви лагідно,пестливо).

Дітям дуже подобається робота з *дидактичними рамками*. В іграх “Збери картинки” (необхідно знайти, що потрібно для навчання школяра, роботи лікаря.....), “В'яжеться казочка” (один за одним, по порядку будемо брати картинки і складати разом одну історію, про що ми ще не знаємо).

Надзвичайноцікавою є робота з коректурнимитаблицящодоорієнтації у просторі. Наприклад, добери картинку, якіпідходять до пори року зима; покладіть картинку в 8 віконечкозлівавіднеїпокладітьіншу і т. д.

Під час індивідуальної і корекційної роботи я використовую як коректурні таблиці так і дидактичні рамки. Орієнтуюся на індивідуальні особливості кожної дитини.

Слід зауважити, що, з огляду на різноманітність завдань, які можна опрацьовувати завдяки коректурним таблицям, особливо важливого значення їх використання набуває під час проведення інтегрованих занять.

Висновки. Дані технології забезпечує успішне засвоєння дітьми знань про особливості об'єктів природи, оточуючого світу, їх структури, зв'язках і відношеннях, що існують між ними.

Література

1. Большова Т.В. Учимся по сказке. Развитие мышления дошкольников с помощью мнемотехники / Т.В. Большова. – СПб., 2005. 35 с.
2. Богуш А.М., Луцан Н.І. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи. Видання друге, доповнене. Навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім “Слово”, 2012. 304 с.
3. Гавриш Н.В. Віками блукають світом казки // Методична скарбничка вихователя №11, 2014. 4–6 с.
4. Гавриш Н.В. Калейдоскоп інформаційно-ігрової творчості дошкільників – Київ: Слово, 2012. 48 –54с.
5. Гавриш Н.В. Розвиток мовленнєвої творчості в дошкільному віці. Навчально-методичний посібник. – Донецьк: Либідь, 2001. 55 с.
6. Гавриш Н.В. Розвиток зв'язного мовлення дошкільнят. Навчально-методичний посібник. – К., 2006. 12 – 24 с.
7. Гурьева Н.А. Год до школы. Развиваем память: Рабочая тетрадь упражнений по мнемотехнике / Н.А.Гурьева. – СПб, 2000. 68 с.
8. Омельченко Л.В. Использование приемов мнемотехники в развитии связной речи / Л.В. Омельченко // Логопед. – 2008. 102 – 115 с.

Зеленська Л. В.,

вчитель-логопед,

ДНЗ №7 «Пролісок»,

м. Кам'янське, Дніпропетровська область, Україна

ТАЄМНИЦІ ГУДЗИКІВ

Мета:

- сприяти розвитку мовлення дітей, розширити словниковий запас, розвивати вміння узгоджувати слова у реченні, ділити слова на склади,
- дрібну моторику, дотикове сприйняття, увагу, уяву, пам'ять;
- закріпити сенсорні навички та просторові уявлення;
- допомогати дитині через творчість виразити свої емоції;
- формувати стійкий інтерес до отриманого результату.

Хід заняття

- Доброго дня! Діти! У мене у руках стрічка «веселого настрою». Зараз кожен із вас потримає її у руці і назве своє ім'я. А щоб настрої наш не загубився, покладемо стрічку у чарівну скриньку.

(Чується стукіт у вікно)

- Діти, хто це? *(Логопед відкриває штору. За вікном видно гудзика.)*
- Здається до нас у гості завітав гудзик! *(Логопед відкриває вікно і заносить гудзика до зали)*

- А чому ти засмучений?

(Лунає аудіо запис голосу гудзика)

- *Я гудзик із кожущинки сніговичка, якого діти зліпили взимку. Навесні пригріло сонечко. Сніг розтанув, і я виявився нікому не потрібний. Мене ніхто не помічає.*

- Діти, як ви гадаєте чи справді нам гудзики не потрібні? А для чого вони нам?

(Відповіді дітей)

- Для того, щоб застібати одяг.
- Робити з них прикраси.
- Гратися ними.
- Робити поробки.

Логопед:

- А ще вони слугують оберегами. То ж без тебе, гудзику, нам було б дуже складно.

- Діти, сьогодні ми з вами зможемо поринути у життя гудзиків. А для цього нам треба пройти ось по цій чарівній доріжці.

(Діти під світломузику проходять по доріжці із гудзиків.)

- Малята, гудзики, як і ви, дуже люблять гратися в хованки. Нехай кожен із вас знайде одного з них і розповість, на що він схожий.

(Стоїть миска з манкою у якій заховані гудзики різної форми та кольору. Діти по черзі витягують їх називаючи колір, форму і на що він схожий.)

- Головне призначення гудзиків – стежити, щоб одяг був застебнутий. А наші жителі цього містечка розгубили свої яскраві гудзики *(В імпровізованому місті стоять ляльки)*. Малята, оберіть собі ляльку і дайте їй своє ім'я. Прикріпіть стільки гудзиків до її одягу, скільки складів має ім'я. *(Діди прикріплюють на липучки відповідну кількість гудзиків)*. Дякую за допомогу. Тепер одяг ляльок виглядає охайно.

- Іноді якась одна деталь робить одяг особливо гарним і стильним. Цікаво, а як з'явилися деякі модні родзинки? Дізнаємося у вже досвідчених членів клубу допитливих. *(Діти підходять до столу з написом «Клуб допитливих» та одягають на голови шапочки гудзиків. Логопед з мікрофоном дає запитання дітям. Інтерв'ю супроводжується показом слайдів на мультимедійній дошці)*

- Пане гудзику, скажіть, будь ласка:
- Що означає слово гудзик у перекладі? *(Слово гудзик означає вузол, шишка)*

- Цікаво було б дізнатися, з чого виготовляли гудзики в давнину? (У давнину гудзики виготовляли з каменю, мушель, кісток тварин)

- Чи відомо вам, де з'явилися перші гудзики? (Перші гудзики з'явилися у стародавньому Римі)

- Скажіть, будь ласка, в якому місті України є пам'ятник гудзику? (Пам'ятник гудзику є у місті Київ)

- З яких матеріалів виготовляють сучасні гудзики? (Сучасні гудзики виготовляють з пластмаси, дерева, металу.)

- Хотілося б запитати, а в яких країнах існують музеї гудзиків?
(Музеї гудзиків існують у Швейцарії та Італії)

- Хто є друзями гудзиків? (У гудзиків є друзі – це кнопки, гачки, липучки, шнурки)

- Дякую за ваші відповіді. Ви дуже багато знаєте про гудзики і вони хочуть вам віддячити. Присядемо навколо гудзикового моря та зробимо масаж.

*Дві долоньки мандрували,
Море дивнеє шукали
(Діти показують свої долоньки)
І потрапили туди,
Де гудзики замість води.*

*В море пальчики пірнають,
Потім швидко виринають.
(занурення рук у гудзики)*

*Хвилі бавляться та б'ються,
І стрибають, і сміються.
(Хвилеподібні рухи рук.)*

*Полетіли від води
Бризки з рук – туди-сюди
(Підкидають легенько гудзики та ловлять їх)*

*З дна ми гудзики дістали,
У долоньках потримали
Відпустили їх назад,
Ніби справжній водоспад.
(Набирають гудзики у долоньки та відпускають їх)*

*Знову в море опустились,
Поплавали, покрутились.
(Хаотичні рухи руками)*

*Ручки! Нумо із глибин
Візьміть гудзичок один,
Кілька в жменьку ухопили
І потерли, що є сили.
(Рухи за текстом)*

*Гарні гудзики у морі,
Що ї казати.
І з долоньки на долоньку
Будем їх пересипати.
(Пересипають з долоньки на долоньку)*

*Ручки в морі побували,
Бавилися там, пірнали
Стали спритними, меткими
Ще ї умілими такими!
(Показують свої долоньки з розставленими пальчиками)
(Неподалік стоїть гарне весняне дерево, на якому сидять гави, а поряд з деревом лежать гудзики).*

-Малята,здається гави розгубили гудзики. Наші руки багато чого вміють – ріжуть, ліплять, малюють, пишуть. А сьогодні вони стануть ще й акторами! Розкажемо скоромовку про нашу вже знайому гаву? А трошки швидше можете? А ще швидше?

(Діти з ляльками на руках промовляють скоромовку.)

*Гава гудзика на ганку
загубила на світанку.
Гава гудзика шукала,
Гелготіла, гелготала.
Гава гудзик відишукала
І в гніздо собі поклала.*

-Молодці, у нас вийшов справжній театр живої руки.

Давайте ж допоможемо гавам повернути гудзики.

(діти різними способами пришнуровують гудзика)

Малята, мені гудзик тільки, що прошепотів на вухо свою мрію. Він хоче наступної зими знову прикрасити козушок сніговичка. Я впевнена ,що і у кожного з вас є своя потаємна мрія. Давайте пройдемо до нашої майстерні і створимо дерево бажань. А воно допоможе здійснити наші мрії. *(Діти виконують роботу прикріплюючи гудзики на липучки до гілочок дерева)*

- Яке гарне дерево! Я впевнена в тому, що наші з вами мрії обов'язково здійсняться! Чи не так?

(Лунає музика. Діти виконують руханку «Будем мріяти завжди»)

- Гудзик приготував для вас солодощі – печиво у вигляді гудзиків. А що вам найбільше запам'яталося під час зустрічі з гудзиками?

(Відповіді дітей)

- А нам час повертатися до дитячого садочку. До побачення!

(Діти виходять із зали під музику)

Кононюк О.Д.,

музичний керівник

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок)

комбінованого типу № 4 «Берегиня»

м. Бердичів, Житомирська область, Україна

ФОРМУВАННЯ ВСЕБІЧНОЇ ГАРМОНІЙНО-РОЗВИНЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ

«Фольклор-це те джерело,
яке породжує бажання творити
свою ідентичність і свою державу» -
Свєген Ницук

Не загубити! Не втратити! Відродити!.. Ці слова, наче заповіт Берегині, часто можна почути й нині. І, насамперед, вони стосуються нашої духовної культури, нашого минулого і майбутнього...Зі знання родоводу бере свій початок Людина. Коріння ж наше – у батьківській хаті, материній пісні. Любов до свого народу, до своєї квітучої землі починається зі знання народних традицій, звичаїв, із багатющої скарбниці народної творчості, бо, як писав Максим Рильський, «немає мудріших, ніж народ, учителів». Народ великий художник і педагог, надавав вихованню підростаючого покоління першорядної ваги.

Що ж робити, аби не забувалися народні традиції, звичаї, обряди, щоб усе передавалося з роду в рід? Починати треба з раннього дитинства, у той період, коли, за твердженням учених, закладаються основні моральні якості малюка, коло серце його відкрите для добра і справедливості, коли він вчиться любити, шанувати, берегти, коли з ніжною колисковою маминою піснею,

доброю бабусиною казкою і мудрим дідусевим жартом, прислів'ям та приказкою вбирає красу рідної мови, збагачує скарбами народної мудрості. Казки, пісні, ігри, прислів'я, приказки, загадки, інші види народної творчості повинні бути доступні дітям за змістом і формою. Саме через них малята чи не вперше дізнаються про культуру і побут свого народу, про народні звичаї і традиції. Різноманітний фольклорний матеріал, такий як: пісні, забавлянки, хороводи, ігри доречно використовувати як на музичних заняттях, так і включати до сценаріїв свят та розваг. Участь у розвагах спонукають і заохочують дітей вивчати народну мудрість, красу рідного слова.

Подібно до того, як має свою специфіку дитяча література, має її й фольклор для дітей. Його своєрідність проявляється у яскравому вираженому виховному спрямуванні, відповідності тем, образів, ідей віковим особливостям дітей, поєднанні словесного матеріалу з музикою, з елементами гри, використанні звуконаслідування.

Складовими частинами народної творчості для дітей:

- ✓ твори, які перейшли з загального фольклорного доробку (деякі обрядові пісні, хороводи, казки, загадки, прислів'я);
- ✓ поезія створена дорослими спеціально для дитячого вжитку (колискові пісні, пестушки, утішки, прислів'я приказки, легенди, казки, скоромовки, пісні-небилиці);
- ✓ численні фольклорні зразки, складені самими дітьми (ігрові пісні, лічилки, дражнилки, скоромовки).

Пісні – це один з найбільш поширених жанрів дитячого фольклору. Дитина зустрічається з піснею вже в перші дні свого життя, набагато раніше, ніж сама навчиться говорити і співати. Як доказано наукою, це має позитивний вплив на розвиток мови, музичних і поетичних здібностей дітей.

Під звуки колискової складаються перші уявлення дитини про світ, перші відчуття радості і задоволення життя. Основна мета колискових, або, як їх ще називають, материнських пісень, - заспокоїти дитину, зробити її сон міцним і здоровим. У деяких місцях на Україні, існував звичай спочатку класти в колиску kota, а потім на його місце дитину. Ласкавий кіт, щоб своїм муркотінням навівав на дитину сон, зустрічається в багатьох піснях «Котику сіренький», «Ой кіт-воркіт», «Пішов коток на торжок», «Ходить кіт», «Коте сірий» та багато інших. Дітям дуже до вподоби, особливо дівчаткам, виконання колискової пісні. Виконуючи колискову, дівчинка колише ляльку, уявляючи, що то її дитина.

Фольклорні тексти пісень, хороводів та ігор слід підбирати відповідно до вікових особливостей дітей молодшого, середнього та старшого дошкільного віку, включаючи найрізноманітніші взірці усної народної творчості від колискових – до народних ігор. Наймолодші дошкільнята з радістю сприймають веселу потішку «Сорока-ворона», яку ж можна розіграти як гру. Із великою завзятістю діти випікають маленький і великий хлібчик «Печу-печу хлібчик», та підспівують ніжну колискову «Сіра киця милася».

Є ряд коротеньких пісеньок, що допомагають дитині правильно відчувати ритмічний малюнок, та можуть бути використані під час музичного заняття як співаночка. Це «Диби, диби», «Куй, куй ковалі», «Іди, іди, дощику», «Бім-бом», «Труби Грицю в рукавицю», «Равлику-Павлику» та інші.

Фантастичні пісні-небилиці – гумористичні твори, в яких нагромаджено різні предмети, зміщені з звичайного місця, всіляко переплутані, поставлені в невластивий їм порядок. Дітям надзвичайно подобається пісня «Ложки, мої ложки ходять коло хати», в якій вони ще й виконують рухи та можуть грати на музичних ложках. Пісні-небилиці швидко запам'ятовуються, виховують у дітей смак до народної музики та гарного слова (пісня «По дорозі жук, жук»), розвивають творчу фантазію (пісня «У нашого Омелечка невелика сімечка», «Гречаники»), привчають самостійно мислити, зіставляти факти (пісня «Два веселих гуси», «Мала баба три сини»), критично підходити до певної ситуації (пісня «Грицю, Грицю до роботи»). В творах цього жанру спостерігається динамічність і розвиток сюжету, швидка зміна подій, також можна запропонувати дітям розіграти ролі, та підіграти на ДМІ.

У хороводних піснях, як про це свідчить найдавніша з них «Ой на горі жито...», «А ми просо сіяли», «Мак», «Ходить жучок по дубині», «Сіяв мужик просо», «Млин», збереглися залишки різних трудових процесів. Діти з великим задоволенням виконують ролі різних персонажів у музичних інсценівках. Прикрасити чудовий спів можна ще й дитячими музичними інструментами. Так діти з радістю співають, грають на ДМІ, та ще й танцюють під час виконання «Два веселих гуси», «Два півники», «Іди, іди дощику».

Своєрідним вступом до колективних дитячих ігор є лічилки – мініатюрні вірші з чітким ритмом і повною римою; вони допомагають визначити роль учасників гри чи розміщення їх за групами. Виконуються лічилки, як правило, речитативом. Зразком лічилки є загальновідома «Котилася торба».

У дитячому фольклорі поширені ігрові пісні, в основі яких лежать найпростіші рухи дітей, що відповідають не тільки змісту, а й ритму пісеньки. Вони сприяють вихованню сміливості, кмітливості, колективізму, розвивають мову і музичний слух дітей. Ряд веселих ігрових пісень, таких як «Катерина і Василь», «Яструб і курчата», «Лис», «Антон іде, козу веде», «Вітряк», «Жучок», «Нумо мишко до нори», «Подояночка» не залишають байдужою жодну дитину.

Через фольклор від покоління до покоління передавалися світоглядні уявлення, морально-етичні, естетичні, правові, релігійні погляди українців. У художніх образах українського фольклору розкриваються найкращі риси національного характеру: патріотизм, хоробрість, чесність, людяність. Йому властиві життєвість змісту, велика емоційна сила, яскрава образна виразність, соковитий національний колорит.

З метою формування національної культури у дошкільнят, виховання морально-етичних принципів і норм поведінки музичний керівник має включати у свою роботу різноманітний матеріал, що дасть змогу дітям краще

пізнавати традиції та звичаї українського народу. Чудовим помічником у роботі стане репертуарно-музичний посібник «Українське дошкілля», куди входять пісні, ігри, танці, вірші і загадки, та збірка В.М. Верховинця “Весняночка”, куди входять невеликі казки у віршованій формі, доповнюючи їх музичним супроводом та інсценізацією.

Ці пестушки, утішки, поспівши, та короткі ігрові пісеньки покликані активізувати, заохочувати до діяльності, розвивати розважати дитину. Вони розкривають перед нею скарбницю рідної мови, дають найпростіші уявлення про близький їй світ, пробуджують рухливість, бадьорість.

І сьогодні перед педагогом стоїть важливе завдання - розкрити дитині навколишній світ так, щоб він був зрозумілим і дорогим для неї, щоб перші зустрічі з людьми, з природою, з працею, з мистецтвом стали джерелом високої моральності та благородства, духовного становлення особистості. Саме усна народна поетична творчість, відображаючи життя народу в усіх його проявах, є тією невичерпною глибокою криницею, з якої б'ють цілющі джерела народної мудрості, і, напившись з якої, глибше розумієш характер свого народу, відчуваєш красу рідного слова і рідної мови, збагачуєшся духовно.

Систематичне вивчення фольклору дає можливість дітям проявити свою творчість на святах та розвагах. Це сприяє розвитку як творчих, креативних, артистичних навиків дошкільнят, так і розвитку цілісної особистості в цілому.

Наразі пропоную власну розробку сценарію з використанням фольклорного пісенно-ігрового матеріалу для старшого дошкільного віку (5-6 років).

РОЗВАГА «А МИ ПІСНІ СПІВАЄМО, ВЕСНУ ЗАКЛИКАЄМО»

Звучить ніжна музика, входить Весна, обходить залу, вішає квіти на куц калини, ховається за ним.

Заходить ведуча, милується, оглядається навкруги, закликає дітей:

Ведуча.

Гей, дівчатка чорнобриві,

Всі веселі, жартівливі,

Хутко, хутко у садок,

Зілля там нарвемо, квіток.

До зали, співаючи, заходять дівчатка, ведуть

«Кривий танок» українська народна музика.

Ведуча. Потекли струмки, розіллялися,

На цимбалах розігралися.

Грає Веснонька у трембітоньку

І пробуджує кожну квітоньку.

Грає веснонька у сопілочку –

Прихорошує кожну гілочку

Грає веснонька - у дзвіночки б'є,

Кожна пташечка вже гніздечко в'є.

Грає веснонька - розігралася,
Вся природонька розспівалася.
Ведуча (дзвонить дзвіночком)
Ой, як ніжно звучить дзвінок?
Ніби дівчат голосок.
Вони неначе в квітнику,
Вони красиві й гожі
На ніжні квіти схожі.

Дитина. Вони гарно так співають,
Любе сонечко вітають.
Тож у коло всі вставаймо,
Ясне сонце закликаймо.

Пісня – заличка «Вийди, вийди Сонечко» українська народна музика.

Ведуча. Дівчата, а де ж це хлопці?

Дитина. Ой ти, травко-муравко, стелись на галявку,
На стежку до броду, на стежку до хати,
Щоб прийшли до нас хлопці погуляти.

Дитина. Хлопці, хлопці, годі спати,
Йдіть до нас скоріш гуляти.

Вас багато, нас багато,
Буде в нас веселе свято.

Зайжджають хлопці на кониках

Танок «На кониках» українська народна музика у грамзаписі

Хл. Добрий день, дівчаточка!

Дів. Добрий день.

Хл. Чи співали голосно?

Дів. Цілий день!

Хл. А чи грали в ігри ви?

Дів. У дворі!

Хл. Тринди-бринди, весело?

Дів. Буде дітворі.

Хл. То ж виходьте, ми чекаєм, веселої заспіваєм.

Пісня «По дорозі жук» українська народна музика

Ведуча. Годі, годі, діти гратись,

Вже Весна – красна гуляє

Сади в квіти одягає.

Діти по черзі:

1. Травонько- травонько, зеленись,
Золотому сонечку поклонись.

2. Щоб розквітла яблонька на горі,
Щоб гулялось весело дітворі.

3. А ми того сонечка промінці,
Упіймаєм решетом у руці.

4. Заплетем у коси їх мов стрічки,
Ой хороші ж матимем кіснички.

5. Зеленись же травонько, зеленись,
Разом з нами весноньці поклонись.

Під музику з'являється весна

Весна. Вас вітаю, дошкільнята.

Я – весна, теплом багата.

Сонце я люблю й красу,

Радість я усім несучу.

Для дівчаток – віночки

З хрещатого барвіночку.

Для хлоп'ят – сопілки з вербової гілки

Всім веселощі й гуляння і найкращі сподівання.

Дитина. Лугом поміж квітами ми підемо,

Пісеньку – весняночку поведемо.

Склали ми цю пісеньку голосну

Про гаряче сонечко, про весну.

Пісня-хоровод «Веснянка» українська народна музика, «Равлику-Павлику»

Весна. Ми ходили у садок, там плели з пісень вінок,

Весело всі погуляли та у ігри ще не грали.

Є у мене, дітвора, ще для вас цікава гра.

У коло ставаймо, у «Дзьобку» пограймо.

Українська народна гра «Дзьобка»

Весна. Грались гарно, веселились,

Що аж ніжки потомились.

Тож сідайте, спочивайте,

Своїм ділом ви займайтесь.

А я розповім вам одну старовинну легенду про те, чому у народі поважають та оберігають вербу і калину.

Легенда про вербу і калину (тіньовий театр)

Жили колись в одному селі мати Вербена та її дочка Калина. Мудра й мила зростала дівчинка – мало хто вже таких діток пам'ятає. А до того ж чарівниця вона була: всі трави із землі піднімала, пташок лікувала, дерева від хвороб рятувала. Не було дитини вродливішої і добрішої душею. Та довідались про чарівницю Калину вороги. Вирішили її згубити, щоб землю українську багату завоювати, хворості і зло на людей напустити.

День був ясний, мов золотом гаптований, коли пішла дівчинка коси травами розчісувати, горобчиків годувати, льон, дощем прибитий із землі піднімати. Довго ходила Калина, стомилася, до криниці прибилася. Схилилася над нею, у жменю води взяла і краплиночку пташці дала. Аж раптом почула рідний ненечин голос із здаля: «Калино, Калино, не пий водиці...» Дівчина дуже хотіла пити й не звернула на це увагу. Та тільки-но перші краплі до губ піднесла, пташина маленька крилом їх знесла. Вдруге воду до губ піднесла – і навек деревом – калиною над водою зросла...

Бігла мати. Плакала. Шукала та вже доньки любої не застала. Натомість гарне і пишне деревце стояло, сльозинки-намистинки сіяло. Схилилася мати над криницею, затулила серцем ту воду-кровицю і проросла над нею вербицею минуло від тоді багато років та матуся-верба все оберігає водні джерела, аби люди ніколи не зазнали лихих чарів.

Не ломайте мої друзі гілля калини, бережіть іще дужче нашу Україну.

Під час слухання легенди діти імітують виготовлення ляльок-мотанок, а хлопці – сопілочок. Ведуча бере ляльку-мотанку у руки, демонструє її.

Ведуча. Льон збирали, тонкі нитки пряли,
Тонкі нитки пряли, у сповиточки клали,
Щоб було дитя вродливе, щоб було дитя щасливе!

Дівчатка показують готові ляльки-мотанки, разом з ведучою складають їх у колыску, ставлять під вербу.

Ведуча. Ой вербице, вербице, зелена косице!
Тебе будем величати, будемо тебе прохати.
Колисочку колихати,
Наше дитятко забавляти.

Ведуча. А наші хлопчики часу не гають,
З бузини сопілочки вирізають.

Танок хлопчиків «Ой заграйте, дударики» українська народна мелодія

Звучить запис співу пташок

Ведуча. Послухайте, послухайте, як соловей щебече,
Він ж, він усю свою пташину до гніздечка кличе.

Дитина. Пташки ви щебетушки,
Заспівайте тьох-тьох-тьох.

Бо уже квітки полями
Засіває рясно Бог.

Дитина. Ой, пташки, ви щебетушки,
Заспівайте трі-лі-лі.

Бо прийшла весна прекрасна
Для усіх нас на землі.

Ведуча. Я запрошую вас привітати нашу весну чудовим оркестром «Щебетала пташечка».

Оркестр «Щебетала пташечка» муз. М.Лисенка

Весна. Буду з вами ще довго, малята,
Вийду на вулицю в ігри з вами грати,
Квіти весняні усім подарую,
Співом пташиним людей зачарую.
А на прощання прийміть найкращі побажання:
Від весни вроди, від дощу води,
Від сонця тепла, від людей добра!
До зустрічі.

Весна виходить

Ведуча. Закінчилось наше свято, час у групу йти малята.

Література

1. Є.Ф. Лозинська. Українське народознавство дітям дошкільного. Львів: Оріяна-Нова, 2008 – 206 с.
2. І. Романюк. Музичне виховання. Організація роботи у дошкільному навчальному закладі. Тернопіль: Мандрівець, 2014 -279 с.
3. Л.Калуська. Дивокрай. Книга перша. Вибрані дидактико-методичні матеріали для працівників дошкільних закладів. Тернопіль: Мандрівець, 2005- 319 с.
4. С.Садовенко. Виховання народною казкою. Київ: «Шкільний світ», 2011,-126с.
5. Українське дошкілля: пісні, ігри, танці, вірші й загадки: для дітей дошкільного віку – 2-е видання К.: Муз. Україна, 1991. -142 с.

Коренєва М.М.,

вихователь,

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок)

комбінованого типу № 4 «Вогник»

м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

КОНСПЕКТ ІНТЕГРОВАНОГО ЗАНЯТТЯ У СЕРЕДНІЙ ГРУПІ «ДО ЗИМИ В ГОСТІ»

Мета: Розвивати пам'ять, мислення, увагу, пізнавальну активність, зв'язне мовлення, мовне дихання.

Виховувати зібраність, уміння сконцентруватися, любов до природи, дбайливе ставлення до усього живого.

Вчити дітей відповідати на запитання повним реченням, підтримувати діалог. Розширювати уявлення дітей про зиму, її ознаки в довкіллі. Закріпити знання про зимуючих і перелітних птахів, диких тварин та їх місце проживання. Вправляти дітей у вмінні утворювати складні слова та прикметники. Поповнювати словниковий запас словами-назвами зимових явищ, назвами птахів, дерев. Вводити в мовлення дошкільників узагальнюючі слова.

Матеріал: лялька Зима, іграшка білочка, паперові сніжинки, декорація лісу, паперовий потяг з вагончиками, матеріали до дидактичних ігор та вправ, дидактичні ігри «Снігові кульки», «Чарівна шнурівка», «Прикраси ялинку», «Подаруй шубку дереву»

Хід заняття

Вихователь: - Малята, свій день починайте з усмішки, і тоді у вас все буде гаразд, бо від усмішки всім стає тепліше. Давайте посміхнемося і подаруємо усмішку один одному.

-Усмішки у всіх веселі, личка гарненькі, отже день обіцяє бути для нас хорошим.

-Діти, а скажіть яка у нас зараз пора року? (зима)

-А з чого видно що до нас прийшла Зима? (відповіді дітей)

А ви хочете з нею зустрітись? Тоді давайте відправимося до Зими в гості. А потрапимо ми до неї на потязі.

Дорога біла стелиться

і краю їй нема

Сніжок мете, метелиця

Чекає нас зима

Ми вирушимо потягом

Зберемося на мить

Але спочатку дітоньки

Вагончики зберіть.

Дидактична гра «Логічний потяг»

Вихователь . -У нас є потяг, а до нього потрібно причепити вагончики. Кожен вагончик має свою картинку. Наш потяг називається «Зима». А щоб правильно зібрати потяг і вирушити на ньому у подорож, потрібно слухати мої запитання. Кожен з вас візьме сніжинку і буде називати яка зима і класти сніжинку у скриньку (холодна, морозна, весела, біла, снігова) (ставлю вагончик із зображенням сніжинок)

-А що можна взимку робити зі снігу? (грати в сніжки, робити снігову гірку, ліпити сніговика)

-А щоб сніговик не розтанув якою повинна бути погода? (холодною, морозною)

(ставлю вагончик із зображенням сніговика)

-Діти, а що любить їсти сніговик? (сніг, лід, морозиво)

-А що могло б трапитися зі сніговиком якби він випив гарячого чаю? (він може розтанути)

-А чому він може розтанути? (тому що сніг у теплі тане)

(ставлю вагончика із зображенням морозива)

-Малята, подивіться який гарний у нас вийшов зимовий потяг. Займайте скоріше місця і вирушаємо в дорогу.

(Діти стають один за одним, звучить звук потяга)

-Подивіться, куди ми з вами приїхали? (до лісу)

-А як у лісі взимку? (холодно, не чути співу пташок, сумно)

-А чому не чути співу птахів? (тому що деякі з них відлетіли в теплі краї)

-Подивіться. Які снігові кульки приготувала нам зима. В цих кульках заховалися пташки. Ти кульку розгортай і пташку називай.

Дидактична гра «Зимуючі і перелітні»

- Діти, а яка пташка не висиджує своїх малят а підкидає їх іншим?
- А яку пташку називають лікарем дерев?
- А яка пташка любить їсти сало?
- А яка пташка прилітає до нас взимку?

- А яка пташка полюбляє їсти насіння шишки?
- - Молодці!
- -А де взимку знаходяться тварини? (деякі з них лягають у зимову сплячку, а деякі зимують у лісі)
- -А щоб дізнатися хто лягає спати а хто зимує в лісі нам допоможе чарівна шнурівка.
- Ти шнурівку у руки бери
- І тварину з неї склади
- (діти сідають за столи)

Дидактична гра «Виклади тварину»

- Нашим тваринам холодно взимку, давайте ми їх заховаємо в їхні теплі домівки, нехай відпочивають (запитую дітей хто де живе)

Фізкультхвилинка

- Вихователь.** - Хто це у ліску? (брови підняти вгору)
- Вовчик виє: у-у-у (звести брови, насупити)
 - Хто в кущах тремтить (обхопити плечі руками)
 - Зайчєня сидить (присісти)
 - Плаче бідне: с-с-с (потерти очі кулачками)
 - Моя мама де? (розвести руки в сторони)
 - Мама вже прийшла (зробити радісне обличчя)
 - Моркви принесла (погладити по животику)
 - Зайчєнятко: і-і-і Весело мені (поплескати в долоні)
 - Діти, потяг нас чекає, місця скоріш займайте і далі в подорож рушаймо.
 - Подивіться, яка зимова лісова галявина. Скільки тут росте дерев.
 - А як деревам живеться взимку? (їм холодно, сумно)
 - А що ми можемо зробити щоб їм не було холодно? (подарувати теплі шуби)

Дидактична гра « Подаруй шубку своєму дереву»

(при цьому запитую яке у кого дерево)

Вихователь. -Дерева дякують нам за такі теплі шубки.

- Вирушаємо далі. Займайте свої місця у потязі.

(З 'являється картинка Зима)

-Ось нас і зустрічає Зима. Зима дуже весела пора, адже взимку ми святкуємо багато свят.

-Дітки, а які свята ми святкуємо? (Св. Миколая, Новий рік, Різдво Христове)

-Зима готується до Новорічного свята, але ніяк у неї не виходить прикрасити ялинку. Давайте ми їй допоможемо.

Дидактична гра «Прикраси ялинку»

(прикрашаємо картинками-предметами різної форми-трикутної, квадратної, круглої)

Вихователь. -Зима дякує нам за допомогу.

-Подивіться, скільки снігу нам насипала Зима. Але цей сніг не простий, а чарівний. Якщо у ньому пошукати, то можна щось від зими дістала.

(дітки у солі знаходять ялинкові прикраси)

-Незабаром Новий рік і цими іграшками ми прикрасимо нашу ялинку в групі.

-Давайте подякуємо Зимі за такий чудовий подарунок.

-Ну а тепер нам час повертатися у групу у наш садочок.

-Дітки, вам сподобалася наша подорож?

-До кого ми з вами їздили в гості?

-Кого ми зустріли в лісі?

-Кому ми дарували теплі шубки?

-А до якого свята готується Зима?

-Куди б ви хотіли б вирушити наступного разу?

-Кого ти хочеш похвалити?

А щоб ви хотіли б мене запитати?

Куцан Н.А.,

вихователь

Старогутянський дошкільний навчальний заклад

Баранівської міської ради

с. Стара Гута, Житомирська область, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ КАРТ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗДО

В реаліях сьогодення освітяни велику увагу приділяють вирішенню нагальних проблем сучасного освітнього процесу, активізації пізнавальної діяльності здобувачів дошкільної освіти та розширенню сфери їх інтересів. Відповідно, це потребує впровадження **новітніх форм, методів та технологій навчання**. Однією з таких сучасних технологій є **інтелектуальні карти**. Вони допомагають здобувачам дошкільної освіти розвивати критичне мислення, пізнавальну діяльність; формувати у дітей цілісну, реалістичну картину світу, основи світогляду; а також виробляти ключові компетентності та готують до навчання у Новій українській школі.

Це унікальний і простий метод запам'ятовування інформації, що сприяє розвитку зв'язного мовлення дітей та розвитку творчих здібностей. Інтелект-карти допомагають формувати у дітей цілісну картину світу через вміння встановлювати взаємозв'язки між об'єктами та явищами довкілля, сприяють розумінню взаємозалежностей у довкіллі – **існування зв'язку всього з усім [6]**.

Інтелектуальна карта підштовхує дітей до створення суджень, роздумів, нових ідей та понять, тому в ході створення таких карт відбувається активізація розумових процесів. Засвоєння та значення центрального образу однозначно буде розширюватися тому, що воно пов'язується з іншими

визначеннями, уявленнями, поняттями та явищами навколишнього середовища. Інтелектуальну карту можна розглядати як наочний посібник, який знаходиться постійно в полі зору дітей, він має естетичний вигляд, дітям легко з ним ознайомлюватися. Такий наочний посібник зацікавлює дітей тому що створений за допомогою кольорів та зображень.

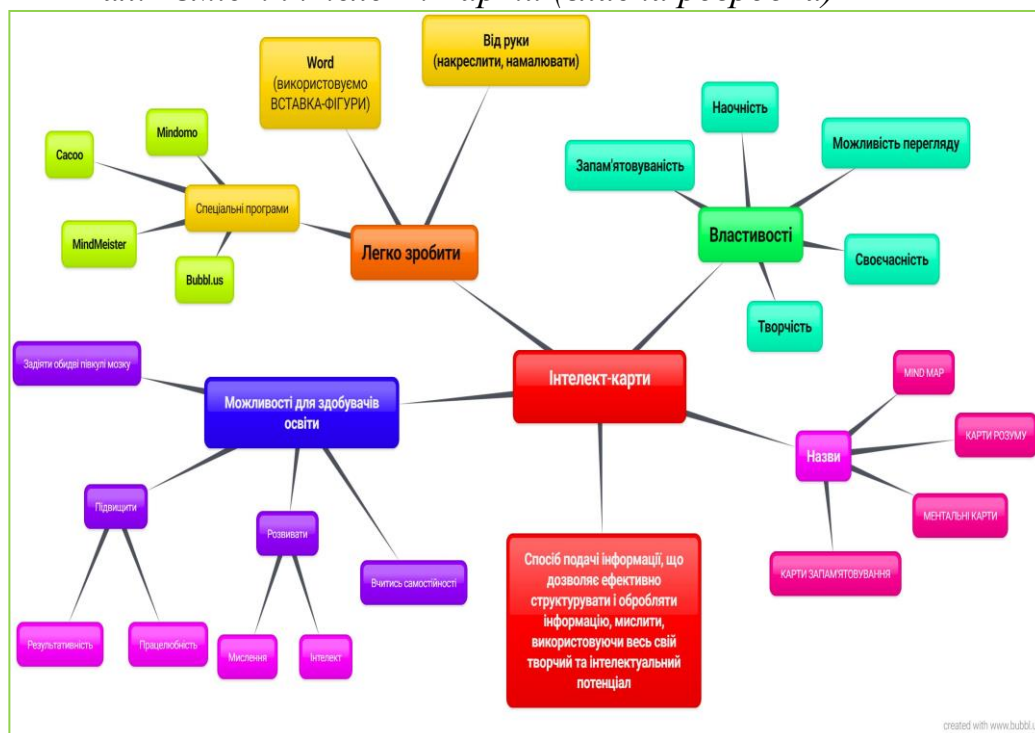
Коли здобувачі дошкільної освіти складають карти розумових дій, вони поступово, майже без допомоги вихователя формулюють свої міркування, дають відповіді повними реченнями, їх словниковий запас постійно збагачується. Вони зацікавлені й активні.

Цей метод є універсальним тому, що створенням інтелектуальних карт може займатись будь-яка людина, незалежно від сфери її діяльності, а період роботи з картою не має суворого обмеження в часі.

Метою цієї статті є презентація інтелектуальних карт, як ефективного методу при плануванні та організації освітнього процесу ЗДО, а також визначити доцільність та ефективність застосування їх для оптимізації навчально-пізнавальної й творчої діяльності всіх учасників освітнього процесу. Поставлена мета визначає низку таких завдань: окреслити поняття «інтелектуальна карта», описати алгоритм її створення, визначити особливості використання інтелектуальних карт для формування у дітей цілісної картини світу.

Інтелект-карта – це діаграма, на якій зображені слова, ідеї, завдання або інші поняття, зв'язані гілками, що відходять від центрального поняття або ідеї. (Мал.1).

Мал.1 Зміст інтелект-карти (власна розробка)

Визначення поняття «інтелектуальна карта» у багатьох наукових джерелах є, в принципі, однозначним:

- це схема, яка візуалізує певну інформацію при її обробці людиною; це спосіб зображення процесу загального системного мислення за допомогою структурно-логічних схем радіальної організації.

В основі цієї техніки — **принцип «радіантного мислення»**, що належить до асоціативних розумових процесів, відправною точкою або точкою дотику яких є центральний об'єкт. «Радіантне мислення» відіграє ключову роль при складанні інтелект-карти [4].

Інтелект-карта за формою нагадує нейрон (клітину головного мозку) з багатьма відгалуженнями. (Мал.2,3).

Мал. 2 Нейрон (Інтернет-ресурс (власна розробка))

Мал.3 Приклад інтелект-карти

Така карта дає змогу майже на кожне поняття дивитися крізь призму його **міжсистемних зв'язків**, а в процесі її складання людина не лише відтворює власне уявлення щодо взаємозв'язків ключового поняття з іншими, а певним чином усвідомлює логічну послідовність пошуково-орієнтувальних дій, тобто краще засвоює не лише саме знання, а й опановує **способи його здобуття** [6].

Суть інтелект-карт полягає в пов'язуванні окремих елементів головним чином асоціативними зв'язками, найбільш звичними саме для людського мислення і пам'яті.

Дослідники відштовхуються від думки, що людський мозок народжується зі здатністю будувати карти мислення. Одне з перших слів, яке вимовляє будь-яка дитина: "мама". Це слово - центр інтелектуальної карти; для дитини від нього, немов промені, виходять такі поняття, як любов, їжа, тепло, захист, транспорт, виховання і всі інші. Таким чином, дитина інстинктивно оперує своєрідними внутрішніми інтелектуальними картами і потім буде користуватися ними все своє життя. Вона будує свої знання навколо центрів-радіантів у вигляді нескінченних і густо переплечених асоціативних гілок, які потім, у зрілому віці, перетворюються в так званий багаж знань, інтелектуальний капітал, і на базі чого в подальшому будується мислення [4].

Таким чином, здобувачам освіти необхідно навчитися свідомо будувати карти всього того, що вони хочуть знати, а педагоги повинні навчитися управляти цим процесом.

Педагогу необхідно стежити за тим, щоб структура інтелекту дітей постійно отримувала підживлення у вигляді карт - **передумову розвитку**.

Йому потрібно **навчити** здобувачів освіти **оперувати зовнішнім виразом** тієї структури, носієм якої є **інтелект-карта**.

Причина, по якій одна карта, як то кажуть, коштує тисячі слів, полягає в тому, що при її сприйнятті використовується цілий набір **кортикальних здібностей** мозку співвідносити колір, форми, лінії, розміри, текстуру, візуальний ритм і особливо уяву. У зв'язку з цим образи стають більш красномовні, точні і мають велику здатність народжувати асоціації, що, як відомо, є **найважливішим чинником творчого мислення і прекрасної пам'яті [9]**.

У галузі дошкільної освіти схеми та схематичні малюнки використовуються дуже рідко. Але на протязі останніх років, при вивченні розділів екологічного виховання педагоги почали застосовувати певні схематичні малюнки для того щоб можна було пояснити складні природознавчі поняття. В деяких авторських розробках (наприклад: «Методика розвитку зв'язного мовлення дітей») були використані схеми, які допомагали підтримувати логіку складання описової розповіді. Проте системних карт, якими по суті є **інтелектуальні карти (карти розумових дій)**, у дошкільній освіті не використовували.

Аналіз наукової літератури вказує на наявність розробки в роботах Н.Гавриш методики застосування карт розумових дій як методу навчально-пізнавальної діяльності в освітньому процесі ДНЗ. Тому ідеї та напрацювання Н.Гавриш стали основою [6] розробки та впровадження в практичному poradniku технології застосування інтелектуальних карт як засобу засвоєння дітьми інтегрованого змісту дошкільної освіти.

Щоб отримати найвищий результат при використанні інтелектуальних карт, необхідно в центрі карти розмістити **графічний образ (картинку, малюнок)**, а не слово; і замість слів у кожному слухному випадку застосовувати «такі образи». При цьому об'єднання таких двох здібностей, як оперування словами й оперування образами – активує «цілісність» мислення, заставляючи працювати як логічну ліву, так і творчу праву півкулю головного мозку, особливо коли людина створює власні, а не використовує вже готові образи. Давайте ознайомимось (*Мал.4*) з алгоритмом створення інтелект-карти [12].

Необхідно наголосити, що інтелектуальні карти створюються у довільній формі і, зазвичай, кожен, хто користується цим методом, має власний підхід до зображення своїх асоціацій на папері. Оскільки сьогодні існує значна кількість комп'ютерних програм для створення інтелектуальних карт, то необхідний матеріал можна систематизувати, використовуючи готову схему. Її спочатку заповнюють, а потім презентують, аналізують і використовують в освітньому процесі.

Коли ви опануєте цей метод, то переконаєтеся, що створення інтелектуальних карт стане **фундаментом** ефективної, творчої цікавої, змістовної і кожного разу **неповторної спільної діяльності педагогів та дітей**. Звичайно, якщо вихователі будуть мати бажання вийти за рамки звичного їм предметного планування.

Genezum

та вирішує, які саме ключові слова будуть становити структуру карти, та який «продукт» буде відтворений. Потім педагог підбирає демонстраційний та роздатковий матеріал і робить заготовки.

Для створення інтелектуальної карти використовуйте:

- **картинки й літери**, вирізані з журналів, рекламних буклетів тощо;
- **образотворчі роботи** дітей або їх фрагменти;
- **надписи**, які зробили вихователі або діти;
- **символи-позначення** тощо (Мал.5).

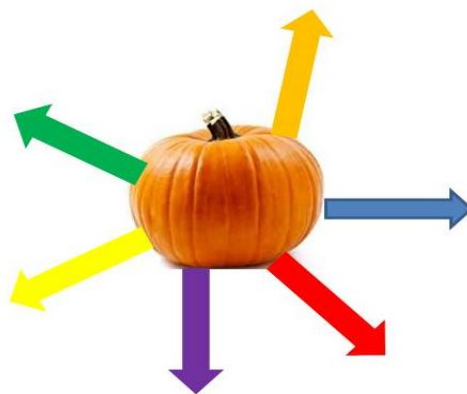
Мал.5 Символи та позначення для створення інтелект-карти

До пошуку ресурсів для виготовлення інтелектуальної карти залучайте батьків вихованців.

Презентуйте дітям **центральный образ** (Мал.6) на початку заняття і запропонуйте подумати:

- **що їм нагадує слово/поняття;**
- **з якими словами воно «дружить»;**
- **як розуміти це слово/поняття.**

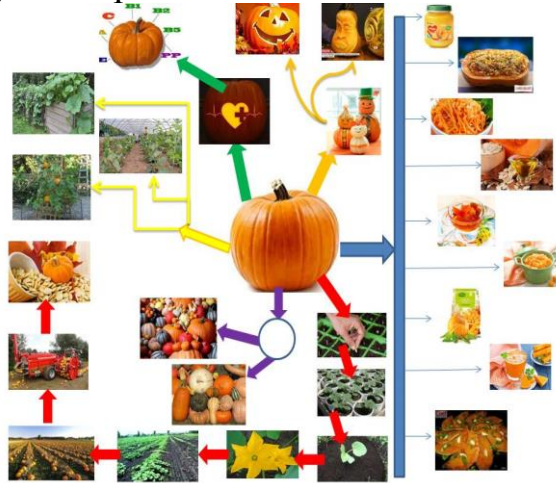
Посередині аркуша паперу чи ватману зазначте назву теми й прикріпіть символ-ілюстрацію, якщо такий є. Від центру проведіть гілки-лінії, на яких згодом з'являться картинки, слова, символи.

Мал.6 Центральний образ (власна розробка)

Здобувачі дошкільної освіти можуть допомагати вихователю писати слова, сприймаючи їх цілісний образ, що сприяє легкому та невимушеному їх запам'ятовуванню. У такий спосіб діти поступово можуть навчитися «читати» слова без спеціального навчання [9].

В кінці кожної гілки-лінії має бути ключове слово, яке логічно пов'язане із центральним образом. До кожного ключового слова діти можуть намалювати картинку-ілюстрацію чи інший смисловий образ (Мал. 7).

Мал. 7 Інтелект-карта «Гарбуз» (власна розробка)

Таким чином, інтелект-карта оживає, стає наочною, а під час її послідовної зміни заняття стає динамічним, жвавим і набуває діалогічного та творчого характеру.

Технологія впровадження інтелект-карт надає поштовх до розвитку та виробленню нових стратегій, а також надихає до інтелектуального пошуку і гарантує успіх при впровадженні принципів інтегрованої освіти, відтворюючи суцільність і повноту досягнень. Також виступає засобом креативного розвитку особистості, приблизно на 10-15% сприяє покращенню зберігання в пам'яті отриманих знань, робить наочною інформацію, яку необхідно «прожити» та зрозуміти.

Використовуючи технологію інтелектуальних карт зі здобувачами дошкільної освіти, шлях засвоєння нової інформації можна модифікувати на цікавий квест. Безсумнівно, що виконувати таку роботу значно продуктивніше за допомогою таких видів роботи, які дітям цікаві та є невід'ємною частиною їхнього життя.

Інтелект-карти допомагають (для здобувачів дошкільної освіти):

- виробляти навички колективної взаємодії;
- покращити всі види пам'яті;
- розвивати асоціативне мислення;
- розвивати інтелект, просторове мислення, пізнавальну активність;
- закладати словниковий запас.

В основному, при обробці інформаційного потоку у вагомій кількості людей мислення відбувається лінійно, тобто вони користуються тільки лівою півкулею головного мозку. Коли людина працює з інтелектуальними картами, тоді вона залучає до роботи й праву півкулю, яка несе відповідальність за творчі здібності, почуття, уяву і паралельну обробку нового інформаційного джерела. Як наслідок такої сумісної роботи (лівої та правої півкуль головного мозку): прогрес в результативності освіченості. І дійсно, такі елементарні способи роботи виявляються беззаперечно дієвими.

Отже, результати проведеної роботи дають нам підстави узагальнити значущість та доцільність застосування інтелектуальних карт в освітньому середовищі ЗДО:

- Розробка інтелектуальних карт сприяє відображенню не лише поверхневих та наглядних зв'язків понять, процесів та явищ, які відносяться до певної теми. Вона орієнтує всіх учасників педагогічного процесу на усвідомлення, з'ясування взаємозв'язків ключових слів схеми із реаліями життя, з власною практикою здобувачів дошкільної освіти, **виробляючи в такий спосіб їх життєву компетентність.**

- Використання такого методу дає змогу творчо опрацьовувати будь-яку тему, можливість варіативно поєднувати і як зміст матеріалу, так і види діяльності дітей: мовленнєву, пізнавальну, художньо-продуктивну, рухову та ігрову, театралізовану. Отже, метод інтелектуальних карт дійсно реалізує принцип **інтеграції змісту дошкільної освіти.**

- Розробка **концептуальних карт** є дуже ефективною, вона суттєво **спрощує планування педагогів.** Це «чарівна паличка» для вихователя.

Створення інтелектуальних карт – **це дидактичний прийом**, який дає простір для самореалізації і вільних роздумів здобувачів освіти, направляє думки в потрібне русло, надає їм певні орієнтири. Інтелект-карти – це найкращий інструмент для наочного запам'ятовування логічно пов'язаних елементів структури й розвитку креативного мислення.

Введення методу інтелектуальних карт в ЗДО з метою вибору найкращого варіанту навчально-пізнавальної та творчої діяльності є цілком виправданим і сприяє отриманню відповідних знань, формуванню відповідних навичок і розвитку вмінь.

Суттєвим є той факт, що інтелектуальні карти дають гарні результати в роботі з дітьми із «особливими освітніми проблемами», які мають «нездатність» з певних причин до навчання. Отже, в інклюзивній освіті інтелект-карти є ефективним методом засвоєння інформації.

Виготовлення інтелектуальних карт – це надзвичайно захопливий творчий проект.

Навчіть ваших дітей використовувати інтелектуальні карти-колажі, виготовляйте спільно з ними, малюйте, клейте та створюйте, ламінують ті роботи, які вийшли найкраще, користуйтеся ними як наочністю.

Дуже велика унікальність інтелект-карт у тому, що ними можна користуватися у будь-якій сфері діяльності. Обмеження відсутні.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти // Вихователь-методист дошкільного закладу. – Спецвипуск. – 2012. – С.4-30.

2. Барна Х.В. Характеристика технології складання інтелектуальних карт в освітньому просторі дошкільного навчального закладу [Електронний ресурс] .– Режим доступу: http://ps.stateuniversity.ks.ua/file/issue_70/part_1/30.pdf

3. Большакова І.О. Блочно-тематичне планування в ДНЗ засобами методичної інтелект-карти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.edustartup.com.ua/
4. Бьюзен Т. Супермышление / Т. Бьюзен; пер. з англ. Е. А.Самсонов. - 2-е изд. - Мн.: Попурри, 2003. - 304 с.
5. Вебінар. Інтелектуальна карта: використання в освітній діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://naseminar.com.ua/seminar/259-nintelektualna-karta-vikoristannya-v-osvtny-dyalnost-15-godini>
6. Гавриш Н. В. Інтегровані заняття: методика проведення / Н. В.Гавриш. - К.: Шкільний світ, 2007. - 128 с.
7. Каталог освітніх ресурсів [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.eduwiki.uran.net.ua/wiki/index.php.
8. Катюк Я. Л. MIND MAP як сучасний метод навчання дорослих у післядипломній педагогічній освіті. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.online.ua/687517/gipermarket-znan-naykrashchiy-sayt-dlya-navch/>.
9. Кіндрат І. Р. Використання інтелектуальних карт у плануванні і організації освітнього процесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/106/19935-vikoristannya-intelektualnix-kart-u-planuvanni-ta-organizaci-97-osvitnogo-procesu.html>.
10. Кононко О. Перехідний період: самовизначення, зміна орієнтирів і пріоритетів / О. Кононко // Дошкільне виховання. – 2009. – №1. – С. 5–9.
11. Найдьонова А.В. Інтелект-карти як інструмент ефективної роботи з інформацією. Посібник для педагогів та учнів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.calameo.com/read/004373434dec4e2bf2b83>.
12. Нова українська школа: poradnik dla vchytеля / Під заг. ред. Бібік Н. М.. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nuschool.com.ua/lessons/elementary/1adviser/7.html>
13. Онлайн-курс для вчителів початкової школи. EdEra – інтерактивна онлайн-освіта. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ed-era.com/>
14. Програма для створення інтелект-карт **Casoo** [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://app.casoo.com/p/recent>
15. Тематичний тиждень. Золота осінь. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://autta.org.ua/files/files/3_ФрагментПосібникадля%20вчит.pdf
16. Штодіна Д.О. Використання інтелектуальних карт у плануванні та організації навчального процесу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: dianashtodina.blogspot.com/p/373.html

Кучеренко Н.Г.,

вихователь

КЗ «ДНЗ (ясла-садок) №203 КМР

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ: ОСОБЛИВОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ І ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ В ДИТЯЧОМУ САДКУ

«Праця педагога – це насамперед
напружена праця серця, творчість розуму»

В.О. Сухомлинський

Приходячи кожного дня до своїх маленьких бешкетників розумієш, що більшого щастя на землі немає, ніж спілкуватися з ними. Але в самому слові «вихователь» звучать такі нотки, як *виховуй! розвивай! навчай!* На вихователі лежить велика відповідальність за своїх дітей.

Одна із важливих якостей вихователя – бути творчою особистістю. Якщо цим володіє вихователь, то і у дітей це обов'язково проявиться. Вміння творчо мислити, творчо підходити до вирішення будь якої проблеми все це дитині необхідно в майбутньому. Як вирішити цю проблему?

І тому я звернула свою увагу на інтерактивні технології. В дитячому садочку мало використовують вихователі інтерактивні методи і я вважаю це дуже великою помилкою. Адже завдяки інтерактивним технологіям у дітей виробляються вміння аргументувати свою точку зору, творчо підходити до розв'язання того чи іншого завдання. Розвиваються і комунікативні здібності, бо діти постійно спілкуються і під час спілкування сперечаючись приходять до певного висновку. Також інтерактивне навчання сприяє виробленню у дітей життєвих цінностей. За допомогою інтерактивних вправ дитина зможе за менш короткий час опанувати великий обсяг матеріалу. Гра або вправа побудована так, що охоплює кожну дитинку, і вона розкриє свої здібності.

Сучасна модель дошкільної освіти наблизилася до того моменту, коли виникла потреба в створенні і застосуванні педагогічних технологій, які забезпечують найголовніше в освітньому процесі - розвиток особистості кожного вихованця, його активності. На сьогоднішній день сучасний вихователь повинен йти в ногу з часом, застосовуючи новітні технології. Перед педагогами постає стратегічне завдання: забезпечити індивідуальний шлях розвитку дитини через використання всіх видів дитячої діяльності: освітніх, індивідуальних, конструктивно-дослідних, організаційно-проектних.

Практика показує, що інтерактивне навчання впливає на структуру безпосередньої освітньої діяльності з дітьми, вимагає особливої організації і особливого вибору необхідних інтерактивних методів і прийомів навчання. Технологія інтерактивного навчання дає можливість одночасно реалізувати пізнавальні, комунікативно-розвиваючі і соціально-орієнтаційні аспекти освітнього процесу. Це дозволяє педагогові вирішувати комплекс навчальних завдань за короткий час і з більш високою якістю засвоєння. Пізнання вимагає

активної роботи думки і сукупності усіх процесів свідомої діяльності. Оволодіння знаннями, їх "привласнення" вимагає не лише запам'ятовування, але і їх переосмислення. Порівняння, систематизація, конкретизація, аналіз, узагальнення і безліч інших операцій пізнавальної діяльності сприяє апробації знання, вдосконаленню їх засвоєння. Знання, наповнені глибокими поняттями, набуває для дитини особливу значущість і надовго залишаються в їх пам'яті.

Інтерактивні технології ("inter" - взаємний, "act" - діяти) - означає взаємодіяти, спілкуватися з будь-ким; це спеціальна форма організації пізнавальної та комунікативної діяльності, у якій всі учасники охоплені спілкуванням (кожен вільно взаємодіє з кожним, бере участь у рівноправному обговоренні проблеми).

Інтерактивні методи - це способи цілеспрямованої взаємодії дорослого з дітьми, що забезпечують оптимальні умови їх розвитку

Інтерактивне навчання дошкільників - це специфічна форма організації освітньої діяльності, метою якої є забезпечення комфортних умов для взаємодії, за яких кожна дитина відчуває свої успіхи і, виконуючи певну інтелектуальну роботу, досягає високої продуктивності. Інтерактивні методи навчання забезпечують таке навчання, яке дає можливість дітям на занятті в парах, мікрогрупах або малих групах опрацьовувати навчальний матеріал, розмовляючи, дискутуючи та обговорюючи різні точки зору. Причому відбувається це в атмосфері доброзичливості і взаємної підтримки, що дозволяє не тільки отримувати нові знання, а й розвиває саму пізнавальну діяльність, переводить її на більш високі форми кооперації і співробітництва.

Організація пізнавальної діяльності дітей у формі інтерактивного навчання дозволяє вирішувати такі завдання, як:

- розвивати розумові процеси дошкільнят (аналіз, синтез і т.д.);
- розвивати здібності вирішувати інтелектуальні і особистісні завдання;
- розвивати мовну активність дітей;
- розвивати комунікативні вміння і навички;
- формувати мотиваційну готовність до міжособистісної взаємодії дошкільнят;
- формувати здатність приймати моральні норми і правила при роботі в команді.

Суть інтерактивного методу навчання полягає в тому, щоб заперечити домінування однієї думки над іншою.

І під час таких інтерактивних вправ я намагаюся сформувати навички толерантності, доброзичливого ставлення до дітей, до дорослих, бо інтерактивне навчання – це навчання під час яких діти активно спілкуються, дискутують, розмовляють, сперечаються.

Важливо, щоб діти отримували задоволення від гри, спробувавши себе в новій ситуації.

З дітьми дошкільного віку можна використовувати такі інтерактивні методи:

- мікрофон;
- дебати;

- удвох;
- ланцюжок;
- снігова куля;
- асоціативна квітка;
- діалог;
- синтез думок;
- мозковий штурм;
- акваріум.

Правила поведінки в ході інтерактивного навчання:

- у спільній роботі немає «акторів» і «глядачів», всі — учасники;
- кожний член групи заслуговує, щоб його думка була почута;
- говорити чітко, зрозуміло;
- висловлюватися безпосередньо з теми, уникаючи зайвої інформації;
- уточнювати незрозумілу інформацію за допомогою запитань
- наприклад «Чи правильно я зрозумів?» і тільки після цього робити висновки;
- кожний учасник має право на допомогу і зобов'язаний надати допомогу тому, хто цього потребує;
- обговорюються не особистості, а ідеї.

Приклади:

Вправа: «Що змінилося?»

з використанням інтерактивного методу «удвох»

Мета: продовжувати учити дітей працювати в парах.

Хід.

Діти утворюють пари, роздивляються один одного, потім повертаються спиною одне до одного. Кожен учасник змінює свій зовнішній вигляд – знімає бант, розстібає кілька гудзиків, одягає кофтину. Діти мають визначити, що змінилося у зовнішньому вигляді напарника.

Правила:

1. Уважно розглянути один одного.
2. Не підглядати за напарником.
3. Не домовлятися один з одним.

Аналіз вправи:

- Чи складно було змінити свій зовнішній вигляд?
- Що складніше – змінити свій зовнішній вигляд чи відгадати, що змінилося у зовнішньому вигляді товариша?

Гра: «Весна чарівниці»

з використанням інтерактивного методу «асоціативний куш»

Мета: учити дітей створювати логічну схему на основі асоціацій; розвивати логічне мислення, пам'ять, увагу.

Обладнання: картки у формі кружечків із зображенням різних понять, зображення куща.

Хід.

Діти об'єднуються у кілька команд. Кожна команда створює свій асоціативний куш за допомогою карток із зображенням різних понять, що асоціюється з тим поняттям, зображення якого знаходиться в центрі. Команда презентує свій куш. Перемагає команда, яка створила найбільший асоціативний куш

Правила:

1. Довіряти один одному.
2. Прислухатися до думки товариша.
3. Допомогати товаришу.

Аналіз вправи:

- Чи подобається тобі працювати в команді?
- Чи легко було створювати куш разом?
- Чи допомагала тобі команда?

Вправа: «Фантастичні космічні планети»

з використанням інтерактивного методу «карусель»

Мета: вчити фантазувати, вдаватися до творчої уяви про Космос

Обладнання: папір, олівець, фломастери

Хід.

Діти стають у зовнішнє коло (рухоме), внутрішнє (нерухоме) – столики з папером та олівцями, фломастерами. За сигналом вихователя діти рухаються за часовою стрілкою і малюють форму планети, уявні гори, сушу, воду, квіти. Вихователь слідує за зовнішнім колом, щоб діти встигали домальовувати задумане, але на кожному листі домальовувати тільки один елемент. По закінченню гри разом називають фантастичні планети.

Правила:

4. Довіряти один одному.
5. Не підглядай.
6. Важлива кожна роль в грі.

Аналіз вправи:

- Чи ти отримав планету, яку задумав?
- Яким малюнок тобі сподобався найбільше?

Вправа: «Дослідники»

з використанням інтерактивного методу «займи позицію»

Мета: спонукати до аналізу явищ, розмірковувати з приводу нового, незрозумілого, дивного намагатися дослідити його.

Обладнання: миска з соленою водою, яйце.

Хід.

Дітям пропонується провести дослід і відповісти на запитання: «Чи потоне яйце у солоній воді? Позиція: так, ні, не знаю. Далі проводиться дослід, робляться висновки, займається відповідна позиція.

Правила:

7. Висловити свою думку або припущення.
8. Думка не обговорюється.
9. Вміти погодитися чи не погодитися.

Аналіз вправи:

- Як ти вважаєш, чому так трапилося?
- Чи подобається тобі проводити дослід?
- Щоб ти хотів ще дослідити?

Необхідність упровадження в освітній процес інтерактивних методів, оскільки:

- сьогодні, як ніколи раніше, підвищуються вимоги до оновлення дошкільної освіти;
- відбувається диференціація та індивідуалізація освіти дошкільників;
- змінюються вимоги до якості дошкільної освіти, її оцінка не лише за рівнем знаньової підготовленості, але й елементарної життєвої компетенції випускників, їх здатності застосовувати знання у власному житті, постійно їх оновлювати і збагачувати.

Переваги використання інтерактивних технологій в дошкільній освіті: якщо почати впроваджувати такі інтерактивні методи навчання в дитячому садку з самого раннього віку, тоді ми прийдемо до того, що людина, розвиваючись, нестиме в собі зерно інтерактивних методів. Усі конструктивні особливості цих методів проявлятимуться і в подальшому житті. Це допоможе дитині ефективно налагоджувати взаємодії у будь-якій сфері своєї діяльності, бути хорошим співрозмовником і уміти сприймати інформацію, а також навчить його самостійно опрацьовувати, обробляти і використати інформацію, використати інтерактивні технології.

Вихователь дарує дитині свою любов, свою радість, свою впевненість у майбутньому через свою діяльність. Обов'язково, щоб така діяльність була жвавою, рухливою, енергійною. А в свою чергу прийде час, коли і дитина подарує вам «вихователям» свою любов.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти: Науковий керівник: А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук.; Авт. кол-в: Богуш А. М., Беленька Г. В., Богиніч О. Л., Гавриш Н. В., Долинна О. П., Ільченко Т.С., Коваленко О. В., Лисенко Г. М., Машовець М. А., Низковська О. В., Панасюк Т. В., Піроженко Т. О., Поніманська Т. І., Сідельнікова О. Д., Шевчук А. С., Якименко Л. Ю. — К.: Видавництво, 2012. - 26 с.
2. Коментар да базового компонента дошкільної освіти в Україні: Наук.- метод. Посібник./ Наук. Ред.. О.Л.Кононеко – Редакція журналу «дошкільне виховання». 2003
3. Програма розвитку дітей дошкільного віку «Українське дошкільля»/ О.І. Білан, Л.М. Возна. О.Л.Максименко та ін..- Тернопіль: Мандрівець, 2017р.
4. Інтерактивні методи навчання в практиці роботи початкової школи/ Упорядн. Стребна О.В., Соценко А.О. – Х.:Вид. група «Основа», 2006.
5. Кононко О.Л. Сучасний дитсадок: який він? // Дошкільне виховання.- 2006. - №7. – с. 3-6.

6. Крутій К.Л. Інноваційна діяльність у сучасному дошкільному закладі: методичний аспект / К. Л. Крутій, Н. В. Маковецька. – Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2005. – 208с.

7. Крутій К.Л. Сучасне заняття в дошкільному навчальному закладі: традиції чи інновації? Монографія. - Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2009. – 176с.

Майборода О. М.,

вихователь ЗДО

КЗ «Зеленогайська спеціальна школа»

сmt. Високий, Харківська область, Україна

РОЗРОБКА СЦЕНАРІЮ НОВОРІЧНОГО СВЯТА «РУКАВИЧКА» ДЛЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОЇ ГРУПИ

(Діти під веселу музику заходять до зали)

Вед 1.

Знов прийшло до нас малята,
Новорічне, славне свято.
Вся у вогниках ялинка світла,
Виглядає зранку діток,
І на свято новорічне
Завітати в гості кличе.

(Діти сідають на свої місця)

Вед 2.

Добрий день, ялинко
В золотім наряді
Ми тобі ялинко
Дуже, дуже раді.

Дитина 1.

Ой, ялинко зелененька
Ти була колись маленька
А тепер струнка (показує), яскрава
Всім малятам на забаву.

(Хоровод ялинка.

Під час хороводу гасне ялинка)

Вед 1.

Ой, діти ми так весело ніжками тупали,
Що аж вогники вимкнулися.

(Гра з вогниками)

Вед 2.

Знають всі, сніжок узимку
Землю укриває.
Зараз ми про білу зиму пісню заспіваєм.

(Пісня «Зима»)

Вед 1.

Знов ми Новий рік стрічаєм
І чарівну казку разом розіграєм.

Вед 2.

Якось дід старий по дрова в ліс ходив.
Та й у лісі рукавичку загубив.

(Виносять макет рукавички)

Бігла ліском мишка маленька,
Бачить лежить рукавичка старенька.
А вже настала холодна зима
А в мишки ні хатки ні норки нема.

(Виходить мишка з сумкою та віялом)

Вед 2.

Мишка модниця біжить,
Сукня з шовку шелестить.
Ой і мишка – дивина.
Перша модниця вона.
Сумка, віяло в руках,
Чобітки на каблуках.
Ох і мишка, дивина
Перша модниця вона.

(Мишка оббігає зал, хизується собою.)

Мишка.

Вже прийшли зимові дні,
Треба щось робити.
Хатка буде тут мені
В ній я буду жити.

(Мишка ховається в рукавичку).

Вед 2.

Стрибали лісочком зайчата біленькі
Бачать, лежить рукавичка старенька.
А вже настала холодна зима
А в зайця ні хатки ні нірки нема.

(Стрибають зайці).

Танок зайців. По закінченню один ховається в рукавичку.

Вед 2.

Бігла ліском лисичка хитренька.
Бачить, лежить рукавичка старенька.
А вже настала холодна зима
А в лисички ні хатки, ні нірки нема.

(Лисичка оббігає рукавичку. Ховається в ній).

Вед 2.

Ось і ведмідь іде.
По снігу бреде.

Медвідь:

Вже прийшли зимові дні,
Буде хатка тут мені,
Буду тут я жити,
Чай із медом пити.

Вед 2.

Почули це звірі,
Та як закричать.

Звірі:

Ти не лізь сюди,
Місця в нас нема.

Вед 2.

Так ведмідь блукав, - *(ходить в круг рукавички)*
поки сніг не спав,
Тут медвідь і впав.

(Медвідь падає).

Вед 1.

Молодці малята. Гарну казку розповіли.
А хто з вас друзі відгада
В кого біла борода?
Хто багато жартів знає,
В рік новий з дітьми гуляє?

Діти: Дід Мороз.

Вед 2.

Кличемо, діда всі малята
З нами рік новий стрічати.

(Гукають діда Мороза)

(під музику виходить дід Мороз. Вітає всіх присутніх)

Вед 1.

Діду, а ти знаєш що люблять робити діти взимку?

Д. Мороз.

Знаю, я теж те роблю.

Вед 2.

А що?

Д. Мороз:

Їсти морозиво на вулиці.

Вед 1.

Та хіба можна їсти морозиво на вулиці?

Д. Мороз.

Так, мені ж спекотно.

Вед 2.

Не можна цього робити, горло заболить.
Ось ми зараз покличемо сніжинок, вони тебе остудять.

Танок сніжинок.

Д. Мороз.

Я хочу подивитись
Які ви спритні.
Ген довкола килим ліг-
Крис землю білий сніг.
Дуже раді всі малята
Ну, ходімо, в сніжки грати.

Гра в сніжки.

Вед 1.

Діти весело всі грали,
І співали, й танцювали,
Дід Мороз, і ти давай,
Затанцюй і заспівай.

Танок Д. Мороза.

Вед 2.

Діду, ти з малятами грався?

Д. Мороз.

Так.

Вед 1.

Круг ялинки танцював?

Д. Мороз.

Так.

Вед 2.

А що ти ще забув зробити?

Д. Мороз.

Ой, лишенько.

Дід Мороз – червоний ніс,

Всім дарунки я приніс.

Та куди поклав не знаю,

Зовсім те не пам'ятаю.

Вед 1.

Діду не хвилюйся.

Зараз ми допоможемо тобі їх знайти.

(Діти знаходять мішок під ялинкою)

Д. Мороз.

Ну, спасибі, допомогли.

(Роздає подарунки)

Д. Мороз.

Залишайтеся малята,

Мої любі дошкільнята,

Підростайте ви швиденько,

До побачення маленькі.

(Виходить з зали)

Вед 2.

Спасибі за свято,

Дарунки і сміх

На згадку залишим
Фото для всіх.

(фотографування біля ялинки)

Міщенко В.В.,
вихователь

*Заклад дошкільної освіти № 26
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна*

АВТОРСЬКА РОЗРОБКА ВІРШІВ ДЛЯ ДІТЕЙ РАННЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Ранній вік – найвідповідальніший період у житті дитини, оскільки в цей час закладається фундамент майбутньої мовленнєвої особистості. Істотним новоутворенням раннього віку є мовлення, яке розвивається двома лініями: вдосконалюється розуміння мовлення дорослих (дитина розуміє значення слів, фраз, аналізує мовлення дорослих) і формується власне активне мовлення дитини (інтенсивно зростає словник, з'являється граматичне оформлення речень, початки описової розповіді, самостійне мовлення набуває статусу регулятора поведінки). Важливе місце в системі засобів мовленнєвого розвитку, навчання й виховання дітей раннього віку посідає фольклор [1, с.9].

Відомо, що чим більше дитина знає різножанрових текстів, тим глибше в неї розвинене мовлення. Завдання вихователя групи раннього віку – зацікавити дітей різними творами, навчити розуміти їх зміст і повторювати за дорослими слова, фрази, тексти, рухи. Важливо якомога яскравіше наочно показати дітям твір за допомогою картинок, іграшок, рухів, емоцій, співів тощо [2, с.12].

Тож проблема розвитку мовлення дітей раннього віку набуває особливої актуальності у зв'язку з модернізацією дошкільної освіти, оновленням змісту, вдосконаленням форм, методів і технологій навчання дітей рідної мови, розвитку культури мовлення та мовленнєвого спілкування.

Формування правильної вимови у дітей - це складний процес, дитині потрібно навчитися керувати своїми органами мовлення, сприймати звернене до неї мовлення, здійснювати контроль за мовленням оточуючих та власним. У роботі з дітьми, а особливо з тими, що вже мають порушення мовлення, велику увагу необхідно приділяти розвитку функції дрібних м'язів рук. Рухи рук тісно пов'язані з мовленням, вони є одним з факторів його формування. Зв'язок рухів руки з мовленням був відмічений ще в 1928 році. Пізніше, на основі спеціально проведених дослідів було висунуто думку про те, що рухи рук та пальців рук стимулюють розвиток центральної нервової системи і прискорюють розвиток мовлення дитини. Тренування рухів пальців рук дітей покращує не тільки рухові можливості дитини, а й розвиток психічних і мовних навичок. У свою чергу, формування рухів руки тісно пов'язано з розвитком рухового аналізатора і зорового сприймання, різних видів чутливості, просторового орієнтування, координації рухів та ін. [3].

Тобто, Дитина, що має високий рівень розвитку дрібної моторики, вміє логічно мислити, в неї достатньо розвинуті пам'ять, увага, зв'язне мовлення.

З самого раннього віку необхідно починати роботу з розвитку дрібної моторики. Вже в ранньому дитинстві можна виконувати масаж пальчиків, впливаючи тим самим на активні точки, які пов'язані з корою головного мозку. В ранньому та молодшому дошкільному віці необхідно виконувати прості вправи, які супроводжуються віршованим текстом : не складні віршики, забавлянки, різні прості фольклорні форми, наприклад «Сорока». Завдання з розвитку рухів рук повинні приносити дитині радість, не повинні викликати перевтомлення. Велике значення в цих іграх-вправах має текст. Він має бути веселим, простим, доступним для дітей даного віку. Необхідно зацікавлювати дітей у виконанні цих рухів, створювати сприятливий емоційний настрій. [3].

Отже у дошкільному закладі доцільно використовувати не тільки народні віршовані форми, а й ті, що створені поетами та композиторами. Застосовуючи елементарні словесно-рухові ігри дітей з пальчиками, ручками, ніжками, іграшками, різними предметами, мета яких – розвиток дрібних м'язів дитини. На початковому етапі роботи з віршами у дітей слід формувати прагнення вступати у контакт з дорослим, викликати позитивні емоції, розвивати імпресивне мовлення та звуконаслідування. Залучати дітей до виконання дій з рухами рук. Спочатку дії пасивні (з допомогою дорослого), потім – пасивно-активні (під контролем педагога) і активні (самостійні). У подальшій роботі при використанні даних віршів збагачується словниковий запас, розвивається активне мовлення дітей, удосконалюється дрібна моторика рук.

Література

1. Богуш А. М. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку : [навч.посіб.] / А. М. Богуш. – К. : Видавничий дім „Слово”, 2009. – 344 с.
2. Гавриш Н. Художнє слово і дитяче мовлення / Н. Гавриш. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2005. – 128 с.
3. <https://pdnr.ru/a13365.html>

Авторський матеріал

З неба дощик крапотить,

(підняти ручки до гори і потрусити пальчиками)

Листячко опало.

(опустити долоньки до землі імітуючи опадання листячка)

Холодно на дворі,

(скласти руки навхрест, начебто замерзли)

Осінь вже настала.

(розвести ручки в сторони)

Осінь красуня

(від грудей розвести руки в сторони долонями у гору)

До нас завітала

(скласти ручки біля грудей)

Золотом все навкруги

(3,4 рядки - розвести руки в сторони від грудей але долонями в низ)

Засіяло !

Білий сніг на землю ліг,

(підняти руки до гори і опустити до землі)

Крига на водоймі.

(не підіймаючи руки , не достаючи до землі 10-15см розвести руки в сторони)

І за ніс мороз хвата

(ручкою сховати носика)

Бо до нас зима прийшла !

(обидві руки на рівні грудей розвести у сторони)

Малесенькі сніжиночки

Кружляють у дворі,

(1,2 рядки - руки підняти у гору, пальчики розставити і робити коливальні рухи)

На носика сідають

(торкатися пальчиком носика)

Веселій дітворі !

(розвести , опустити ручки у низ та посміхнутись)

Зима чарівниця

(від грудей розвести руки в сторони долонями у гору)

До нас завітала.

(зібрати ручки біля грудей)

Візерунком казковим

(3,4 рядки - розвести руки в сторони від грудей але долонями в низ)

Все розписала !

Зайчик малесенький

(1,2 рядки - імітувати стрибки зайчика, ручки, як лапки притиснути до грудей)

У лісі стрибав.

Почув він вовка сірого,

(прикласти ручки за вушка)

І носика сховав .

(ручками закрити носика)

Цвітуть сади

(руки від грудей розвести в сторони)

І сонце сяє,

(ручки підняти в гору до сонечка)

Прийшла весна,

(ручки опустити в низ)

Вона теплом всіх зігріває !

(руки хрест на хрест обійняти себе)

Пташечка маленька

(скласти долоньки у човники та показати щось маленьке)

Додому прилетіла,

(розставити ручки у сторони та імітувати рухи польоту)

Принесла весну з собою

(3,4 рядки - від грудей розвести руки в сторони)

Все зазеленіло !

Пташечка малесенька

(ручки підняти до гори долоньки зімкнені)

До нас прилетіла.

(ручки розставити в сторони, імітувати політ пташки)

Принесла весну з собою

(скласти ручки та долоньки біля грудей перед собою)

І всіх теплом зігріла

(скласти долоньки у кулачки і притиснути до грудей)

Квіточку духмяну

(опустити ручки до підлоги та з'єднати долоньки)

В полі я знайду,

(підняти з'єднані долоні до носика та вдихнути)

Та матусі любій

(долоньки притиснути до грудей)

На радість подарю.

(виставити ручки у перед, роз'єднати долоньки та розвести ручки)

Літо літечко

Прийшло,

І тепло нам

(1,2,3 рядки - сидіти і плескати себе по колінцях)

Принесло !

(радісно розвести ручки в сторони, посміхнутися)

В гості літо завітає

(від грудей розвести руки в сторони)

І теплом нас зігріває.

(хрест на хрест притиснути руки до грудей)

Ми в духмянний сад підемо

(імітувати рухи ходьби, долоньки стиснуті у кулачки, руки притиснути з боків тулуба)

Смачних фруктів там нарвемо.

(правою ручкою круговими рухами гладити себе по животу)

Сонечко промінчиками

Землю зігріває.

(1,2 рядки - підняти руки вгору, розставити пальчики та робить коливальні рухи)

Діточки, як квіточки,

(на слові «діточки» долоньки зібрати разом та притиснути до грудей, далі опустити долоні до долу)

Швидко виростають.

(підняти долоні повільно до рівня грудей та розвести в сторони)

Ми веселі малюки

Любим гратись

(1,2 рядки - з радісним настроєм та посмішкою промовляти перші два рядки долоньками торкатися до грудей)

Залюбки!

(розвести ручки в сторони)

Я своєю матусю

(притиснути ручки до грудей)

Міцно обійму,

(обійняти себе руками хрест на хрест)

Бо її рідненьку

(розвести від грудей руки в сторони)

Дуже я люблю !

(з пальчиків обох рук зробити серце)

Моцна Г.В.,

вихователь

Заклад дошкільної освіти №26

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ У СУЧАСНОМУ ЗДО

Одне з найважливіших завдань виховання маленької дитини - розвиток її розуму, формування розумових умінь і здібностей, які дозволять легко освоїти нове. На вирішення цього завдання мають бути спрямовані зміст і методи підготовки мислення дошкільників до шкільного навчання.

Найважливішу роль у розумовому вихованні займає математика. У дошкільному віці мислення дитини входить в нову фазу розвитку, а саме: збільшується коло уявлень дітей і йде перебудова розумової діяльності.

Навчання математики дошкільнят неможливо без використання цікавих ігор, завдань, розваг. При цьому роль нескладного цікавого матеріалу визначається з урахуванням вікових можливостей дітей і завдань всебічного розвитку і виховання. Застосовується цікавий матеріал для того, щоб активізувати розумову діяльність, зацікавити математичним матеріалом, захоплювати і розважати дітей, розвивати розум, розширювати, поглиблювати математичні уявлення, закріплювати отримані знання і вміння, вправляти в застосуванні їх в інших видах діяльності, новій обстановці.

Завданнями логіко-математичного розвитку є формування логічних прийомів (операцій) розумової діяльності, а також уміння розуміти та простежувати причинно-наслідкові зв'язки явищ і вміння будувати прості умовиводи на основі причинно-наслідкового зв'язку. [1, с 4]

Особливе значення для розвитку інтересу до математики та формування математичних здібностей має цікавий математичний матеріал. Він дозволяє вирішувати серйозні навчальні завдання в захоплюючій формі, попередити інтелектуальну пасивність, сформувати наполегливість і цілеспрямованість. [3, с 22].

У сучасній педагогіці навчання дошкільнят математики пов'язується з якісними змінами в їхній розумовій діяльності. Широку увагу педагогів отримали завдання з блоків Золтана Дьєнеша - угорського математика, психолога і педагога. Набір таких блоків складається із 48 геометричних фігур, різних за кольором. У наборі немає однакових фігур і кожна характеризується чотирма ознаками. Блоки Дьєнеша одночасно розвивають мислення й мовлення. [2, с 12].

Перш ніж приступити до ігор і вправ, діти повинні мати можливість самостійно познайомитися з логічними блоками. У процесі різноманітних маніпуляцій з блоками діти встановляють, що вони мають різну форму, колір, розмір, товщину.

Спочатку діти можуть сортували їх за кольором, формою та величиною (фігури ще різні за товщиною). Потім малята можуть складати з

цих блоків будинки, доріжки, складати візерунки.

Окрім логічних блоків, для роботи необхідні картки (5х5 см), на яких умовно позначені властивості блоків (колір, форма, розмір, товщина). Використання таких карток дозволяє розвивати у дітей здатність до заміщення і моделювання властивостей, вміння кодувати і декодувати інформацію про них. Ці здібності та вміння розвиваються в процесі виконання різноманітних предметно-ігрових дій.

У процесі різноманітних дій з логічними блоками (викладання за певними правилами, перебудовування та ін.) діти опановують різними розумовими вміннями, важливими як в плані підготовки до навчання математики, так і з точки зору загального інтелектуального розвитку. До їх числа відносяться вміння аналізувати, абстрагувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, кодувати-декодувати, а також логічні операції «не», «і», «або». У спеціально розроблених іграх і вправах з блоками у малюків розвиваються елементарні навички алгоритмічної культури мислення, здатність виробляти дії в думці. За допомогою логічних блоків діти тренують увагу, пам'ять, сприйняття.

У залежності від віку дітей можна використовувати не весь комплект, а якусь його частину: спочатку блоки різні за формою і кольором, але однакові за розміром і товщиною, потім різні за формою, кольором і розміром, але однакові по товщині і в кінці - повний комплект фігур. Це важливо ще й тому, що чим різноманітніший матеріал, тим складніше абстрагувати одні властивості від інших, а значить і порівнювати, і класифікувати, і узагальнювати. [1, с 11].

Із блоками Дьєнеша можна конструювати багато розвиваючих логіко – математичних ігор. Для одного з варіантів цих ігор пропонуються таблиці із «кодами», в яких геометричні фігури та їхні властивості умовно позначені (кодами). Відповідно до поданих в таблицях «кодів», діти мають заповнити клітинки таблиці геометричними фігурами. Значний розвивальний ефект мають ігри із запереченням.

Не менш цікавим засобом для формування логіко – математичної компетентності є «Кольорові лічильні палички», які розробив бельгійський математик Х. Кюізенер.

Набір складається з паличок 10 різних кольорів. Палички одного кольору мають свою довжину - від 1 до 10 см. Кожна паличка - це число, виражене кольором і величиною, а точніше, довжиною в сантиметрах. Словом, числа у кольорі. [1, с 15].

У наборі діє головне правило: чим довше паличка, тим більше значення числа вона виражає. Кожному числу відповідає свій колір. Палички 2, 4, 8 (рожева, червона і бордова) утворюють «червону сім'ю», 3, 6 та 9 (блакитна, фіолетова і синя) - «синю сім'ю», а 5 і 10 (жовта і помаранчева) складають «жовту сім'ю». Склад «сім'ї» не випадковий, а пов'язаний з певним співвідношенням їх за величиною. Числа з «червоної сім'ї» кратні двом, з «синьої» - трьом, «жовтої» - п'яти. Паличка білого кольору (одиниця) - ціле

число, входить в будь-яке число, а ось сімка чорного кольору «живе» окремо від інших. [1, с 16].

Завдання з використанням паличок Кюїзенера можна також варіювати за складністю. Спочатку діти можуть вивчити кольори, потім розміри, згодом парні та не парні числа. Паличками можна, також, викладати візерунки.

Обидві розвивальні методики можна використовувати при навчанні математики у порядку зростання їхньої складності, вони дають змогу дитині просуватись вперед і вдосконалюватись самостійно. Завдання подаються в різній формі – у вигляді моделі, схеми, словесної вказівки. [1, с 5].

В роботі з логіко – математичного розвитку дошкільнят важливо, щоб кожна гра приносила дітям не тільки радість і задоволення, а ще й користь. Щоб граючись вони розвивались і навчались.

Логіко – математичний розвиток – це те без чого дитина не може навчитись мислити, думати, уявляти, вирішувати життєві ситуації. І тому кожному людину необхідно навчити логіки – науки про мислення. А розпочинати цю роботу слід з дошкільного віку.

Тенденція нових підходів у питаннях формування логіко – математичних знань, що намітилися у суспільстві, сприяє створенню нових освітніх програм і форм роботи з логіко – математичної освіти.

Важливо те, що ці методики навчання математики засновані на грі - провідній діяльності дошкільника. Малеча сама охоче вступає в гру і з цікавістю на основі розгорнутих практичних дій з предметами, наочного матеріалу і умовних символів засвоює необхідні математичні знання та вміння.

Література

1. Горбатенко Г. І. Сучасні погляди на проблему логіко – математичного розвитку дітей. <https://vseosvita.ua/library/kniga-sucasni-pogladina-problemu-logiko-matematichnogo-rozvitku-ditej-132715.html>
2. Міхіна Н.О. Інноваційні підходи до організації освітнього процесу в ЗДО. Джерело. 2019. №21-24 (941-944) . С.10-11.
3. Пасічна М. Кольорові числа – ключ до засвоєння математичних знань: Практичні аспекти використання паличок Джорджа Кюїзенера. Дитячий садок. 2016. № 19. С. 4–41.

Новікова І.В.,

вихователь

ДНЗ №8 «Світлячок»

м.Лисичанськ, Луганська область, Україна

МАГНІТНИЙ КОНСТРУКТОР ЯК ПОТУЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ВСЕБІЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

«Витоки здібностей і обдарувань дітей – на кінчиках їх пальців.
Від пальців, образно кажучи, йдуть найтонші нитки –
струмочки, які живлять розум дитини».
(В.А. Сухомлинський)

Дошкільне дитинство – це особливий вік, коли дитина відкриває для себе світ, коли відбуваються значні зміни у всіх сферах її психіки: когнітивної, емоційної, вольової і які виявляються в різних видах діяльності: комунікативної, пізнавальної, перетворювальної. Дошкільний вік закладає підґрунтя розвитку творчого потенціалу особистості та визначає сталий напрямок цього процесу. Креативна освіта відповідає такій організації навчання, виховання та розвитку творчої активності, де педагог і дитина мають сприяти умовам для самореалізації, прагнуть отримати творчий продукт інтелектуальної діяльності і самостійного створення нового.

Актуальність теми: Одним із засобів виховання, навчання та креативного розвитку дітей дошкільного віку вчені (М. Поддяков, О. Запорожець та інші) вважають практичні дії з предметами різної форми та величини. На їхню думку, в процесі такої діяльності в дітей розвиваються розумові здібності, творча уява, ініціатива, воля, самостійність, загострюється спостережливість.

У процесі конструювання дитина розвиває дрібну та крупну моторику, образне мислення, творчу уяву і, звичайно, активне мовлення. Вона навчається цілеспрямовано розглядати предмети, порівнювати їх між собою, розділяти на частини, бачити в них спільне та відмінне, знаходити основні частини конструкції, від яких залежить розміщення інших частин і відповідно робити висновки та узагальнення. Усі ці дії дитина супроводжує мовою, збагачуючи свій словник та вдосконалюючи граматичну структуру власного мовлення.

Конструювання, відповідаючи інтересам і потребам дітей дошкільного віку (вони споруджують будівлі і граються з ними, роблять іграшки і використовують їх у своїх іграх), одночасно має широкі можливості для розумового, морального, естетичного виховання дітей.

У процесі цілеспрямованого навчання дошкільників основам конструктивної діяльності поряд з технічними навичками розвивається вміння аналізувати предмети навколишньої дійсності, формуються узагальнені уявлення про власноруч створені об'єкти, розвиваються самостійність мислення, творчість, художній смак, формуються якості особистості (акуратність, цілеспрямованість, наполегливість у досягненні мети і т. д.). Все це дозволяє розглядати конструювання як ефективний засіб підготовки дітей до навчання в школі.

Формування конструктивних умінь – це педагогічна проблема, яка є багатоаспектною за способами її розв'язання, багатомірною за проявами, актуальною за часом. Зазначена проблема тривалий проміжок часу залишалася об'єктом психологічних досліджень і до цього часу є актуальною для наукових досліджень психологічного і педагогічного спрямування.

Мета роботи: організувати конструктивну діяльність дітей дошкільного віку. Розвинути творчі здібності дошкільників. Викликати зацікавленість до процесу конструювання.

Відповідно до поставленої мети мною було визначено ряд завдань:
-сформувати поняття конструктивної діяльності у дітей дошкільного віку;

- навчити конструюванню з магнітного конструктора;
- розвинути здатність до творення нового, дослідництва, творчості, прояву творчої ініціативи, надання можливості самостійного вибору.

Основний спосіб сприйняття інформації, навколишньої дійсності, моделі поведінки для дитини – гра.

Одним з варіантів захоплюючої, навчаючої та розвивальної гри є дитячий магнітний конструктор. Саме гра в конструктор, сприяє розвитку дрібної моторики, уявлень про колір, форму та розмір предметів та орієнтування у просторі. В процесі гри розвивається і мовлення, полегшується засвоєння деяких понять, бо саме розвиток дрібної моторики робить стимулюючий вплив на розвиток моворухівних зон кори головного мозку.

Ось декілька переваг використання магнітного конструктора перед іншими, традиційними видами робіт, розвиваючими дрібну моторику, як то: малювання, ліплення, аплікація.

- По-перше: з виробами з магнітного конструктора дитина може грати, відчувати їх, притискувати, гладити, не ризикуючи їх пошкодити, тоді як малюнки, фігурки з тіста чи пластиліну, аплікації не можуть бути придатні для організації гри.

По-друге, під час використання магнітного конструктора у дитину виходять яскраві вироби, не залежно від її навичок. Дитина відчуває психологічне почуття успіху. Адже малюнок або виріб з пластиліну можуть «не вийти», бо вони є більш складними видами робіт.

По – третє, під час гри з магнітним конструктором, не треба постійно зберігати статичну сидячу позу, що особливо важливо для соматично слабких дітей. Конструктор можна розташувати на столі, килимі, полу, адже його деталі не розгубляться, і їх добре видно.

Вчетверте, магнітні фігурки ніяк не псуються і не пошкоджуються від піску, тому в теплу пору року можна грати з ними в пісочниці. На піску будови з магнітних блоків виходять дуже стійкими, крім того пісок можна використовувати і для будівництва конструкцій. Також можна поєднати магнітний конструктор з кінетичним піском...

Дуже захопливим є будівництво не на горизонтальній площині, а на вертикальній (магнітна дошка, металева пластина тощо.)

При чому на вертикальній поверхні так само можна будувати тривимірні конструкції, що само по собі дуже весело.

Так як всі деталі магнітного конструктора покриті пластиком, грати ним можна де завгодно, навіть у воді. Тож можна перевірити, чи плавають ці геометричні фігурки, чи тонуть.

Деталі конструктора великі, безпечні, і прибрати виробу можна дуже швидко і легко.

Ігри з магнітним конструктором можуть бути організовані за типом конструктивно – творчої гри, сюжетно- рольової гри та інших типів ігор. Тип гри залежить від розвитку та підготовленості дітей.

Роботу з магнітним конструктором можна використовувати в різних напрямках:

- розвиток дрібної моторики рук;
- розвиток мовлення у рамках певних тем;
- автоматизація звуків в ході гри;
- розвиток уявлень про колір, форму, простір;
- розвиток кількісних уявлень;
- створення умов природного повноцінного спілкування дітей в ході спільної роботи;
- об'єднання колективу дітей, формування почуття емпатії один до одного.

Дитина діє з деталями магнітного конструктора, багаторазово їх порівнює, відбирає, приміряє, маніпулює, помиляється і виправляє помилки. Через практичне експериментування виходить результат. І чим більше дитина здійснює різних дій, тим швидше вона починає спиратися на зорове сприйняття і обходитися без постійних попередніх приміряючих дій, знаходить нові прийоми для досягнення результату.

Вправи з магнітним конструктором створюють необхідний фундамент для всебічного розвитку дитини. Адже вони орієнтують на цілісне сприйняття майбутньої будови, навчають спостережливості, умінню узагальнювати, порівнювати, аналізувати. Розширюються і математичні уявлення дитини про форму, величину, просторові і кількісні стосунки предметів. Зайняття з конструктором сприяє розвитку ціннісних якостей особи, таких як цілеспрямованість, акуратність, організованість і відповідальність. Відомий педагог К. Д Ушинський казав: «...краща іграшка для дитини та, яку вона може змусити змінюватися найрізноманітнішим чином...»

Робота з магнітним конструктором дає змогу дитині пізнавати й перетворювати дійсність. В процесі творчої діяльності змінюється й сама дитина: вона стає творчою особистістю.

Джерелом задуму дитини є все: різноманітні предмети й природа, художня література, різні види діяльності й передусім —гра. Але сприйняття навколишнього середовища у дітей часто буває поверховим: вони звертають увагу насамперед на зовнішні сторони предметів, явищ, які потім і відтворюють в практичній діяльності. У процесі збагачення різних видів дитячої діяльності новим змістом, способами й прийомами у дітей формується здатність до побудови нових оригінальних образів.

Молодший дошкільний вік

За методикою в молодшій групі роль ведучого завжди бере на себе дорослий, так як діти ще не можуть розподілити свої ролі в грі. Для дітей молодшої групи педагог вибирає найпростіші гри.

Метою ігор є закріпити колір (синій, червоний, жовтий, зелений) деталей магнітного конструктора, форму (квадрат, трикутник). Вчити орієнтуватися у геометричних фігурах, розрізняти однорідні предмети. Створювати прості візерунки із форм.

Матеріал: деталі всіх кольорів

«Зberi за кольором»

«Ланцюжок»

«Веселі візерунки»

Середній дошкільний вік

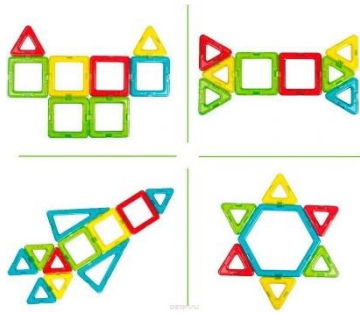
Методика. Діти вже знають колір деталей, форму. Тому ігри, трохи ускладнюються. Діти вчаться працювати за картками, де зображення кольорове. Метою ігор навчитися користуватися картками, запам'ятати назви. Розвиваємо увагу, швидкість, координацію рухів, мислення.

«Знайди споруду»

Мета: розвивати увагу, спостережливість, уміння співвіднести зображене на картці з будівлями.

Правило: діти по черзі з коробочки або мішечки дістають картку, уважно дивляться на неї, називають, що зображено і шукають цю споруду. Хто помиляється, бере другу картку.

«Зроби за зразком»

Мета: Вчити створювати площинні композиції з деталей магнітного конструктора. Розвивати увагу, пам'ять, зосередженість. з

«Чарівні куби»

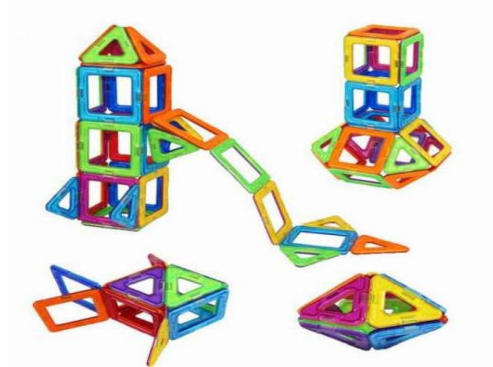
Мета: Вчити створювати об'ємні споруди за простими схемами.

Старший дошкільний вік

Методика. Діти в іграх більш самостійні. Роль ведучого беруть на себе діти. В іграх розвивається колективізм, пам'ять, мислення, діти вчаться працювати у групах, створюючи спільні композиції для гри.

«Чия команда швидше побудує»

Мета: Вчити будувати в команді, допомагати один, одному. Розвивати інтерес, увагу, швидкість, дрібну моторику рук.

Правило: діти розбиваються на дві команди. Кожній команді дається зразок споруди. Наприклад: будинок, машина з однаковою кількістю деталей. Кожна дитина за один раз може прикріпити одну деталь. Діти по черзі підбігають до столу підбирають потрібну деталь і прикріплюють до споруди. Перемагає та команда, чия швидше побудує споруду.

«Створюємо казку»

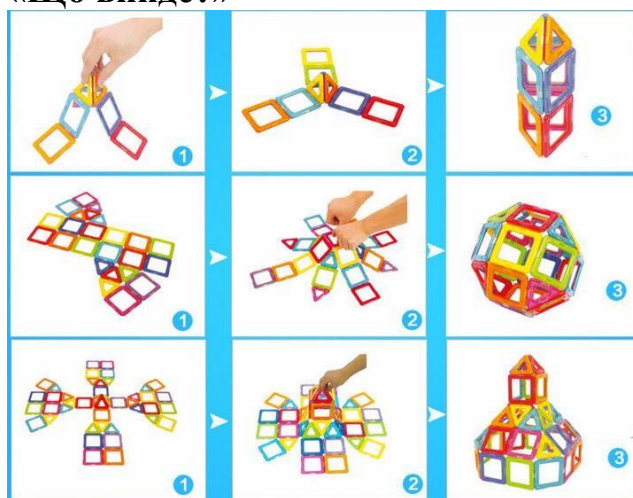
Мета: вчити дітей створювати образи тварин, комах з деталей магнітного конструктора. Розвивати креативне мислення, уяву, дрібну моторику рук.

«Скільки однакових деталей»

Мета: вправляти у лічбі предметів у межах 10. Вчити порівнювати предмети, класифікувати за певними ознаками. Розвивати мислення, спостережливість.

«Що вийде?»

Мета: Розвивати творчу уяву. Вчити складати вироби користуючись кольоровою схемою.

«Запам'ятай розташування»

Мета: розвиток уваги, пам'яті.

Правила: ведучий будує, яку - небудь споруду не більше восьми деталей. Протягом невеликого часу діти запам'ятовують конструкцію, потім споруда закривається, і діти намагаються по пам'яті побудувати таку ж. Хто виконає правильно, той виграє і стає ведучим.

«Побудуй, не відкриваючи очей»

Мета: вчимося будувати з закритими очима, розвиваємо дрібну моторику рук, витримку.

Правило: перед дітьми конструктор. Діти закривають очі і намагаються побудувати будь – яку споруду. У кого цікавіше буде споруда того заохочують.

Висновки

У ході роботи було з'ясовано, що конструювання з магнітного конструктора – діяльність не тільки захоплива, але й корисна, оскільки надає надзвичайно широкі можливості для розумового, морального, естетичного розвитку дитини, для її трудового виховання. При створенні будь-якої конструкції діти працюють з різними деталями, завдяки чому розвивається дрібна моторика рук, окомір. Робота магнітним конструктором спонукає дітей мислити, знаходити шляхи вирішення певних проблем і завдань. У процесі конструювання розвивається вміння планувати свою роботу, керуватись розробленим планом і досягати певного результату, а це – важливий чинник формування навчальної діяльності. Розвивається і мовлення дітей, яке виконує спрямовуючу й регулюючу роль у діяльності. Діти вчаться послідовно розповідати про хід роботи, формулювати свої думки.

Самостійне конструювання з магнітного конструктора - продуктивна діяльність, що сприяє закріпленню набутих на заняттях умінь і навичок, вирішенню нових конструкційних завдань, що вимагають ініціативи та винахідливості. Підсумую, що у процесі ігор з магнітним конструктором діти отримують не лише задоволення, але й формує здатність активно пізнавати світ, планувати і контролювати свою діяльність. Участь дошкільників у таких іграх сприяє їх самоствердженню, розвитку наполегливості, прагненню до успіху. Удосконалюється мислення, включаючи дії з планування, прогнозування, зважування шансів на успіх, вибір альтернатив. А це, як відомо, – важливий чинник успішного навчання в школі.

Література

1. Демидова Ю. Конструктивна діяльність як фактор інтеграції пізнавальних, естетичних та практичних задач // Теорія і практика естетичного виховання в умовах соціокультурної трансформації: Зб. наук. праць. – Бердянськ: БДПУ, 2006. – № 2. – С. 60-67.
2. Кричківська Т. Д. Психологія дітей дошкільного віку: Навч.-метод. посіб. / Ніжинський держ. педагогічний ун-т ім. Миколи Гоголя. - Ніжин: НДПУ ім.М.Гоголя, 2001. - 62 с.
3. Поніманська Т.І. Основи дошкільної педагогіки: Навчальний посібник. - К.: Абрис, 1998. - 234 с.

4. Юлкина Ю. Влияние конструирования на формирование познавательной самостоятельности ребенка // Воспитание в процессе обучения: Материалы междунар. науч.-практ. конф. – Минск.: БГПУ, 2005. – С. 351-354.

5. <http://vihovатели.com.ua> «Розвиток конструктивно-модельних дій у дітей старшого дошкільного віку»

6. <http://zdorovii.info/metodika-navchannya-ditej-doshkilnogo-viku-konstruuvannya-navchannya-ditej>

Перець О.І.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад №203

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл, Україна

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗДО

Особливості педагогічної діяльності в умовах сучасних закладів дошкільної освіти підтверджують її творчий та інноваційний характер. Сьогодні вихователь має не лише право, а й обов'язок, творити, шукати, досліджувати, впроваджувати, оновлювати зміст та методи професійної взаємодії, спрямовуючи свої зусилля на формування особистості дитини, її всебічний розвиток. Цьому сприяє інноваційна педагогічна діяльність, коли дошкільний педагог проявляє активність, творчість, майстерність, входить за межі конкретної ситуації, а іноді й нормативної традиційної діяльності. За таких умов змінюється педагогічна позиція вихователя, трансформуються його професійно-особисті установки, мотиви, мета праці, що спричинює покращення якості освітнього процесу в ЗДО.

Дошкільна освіта потребує педагога, що здатен оновити зміст та засоби праці через критичне, творче освоєння, а потім застосувати досягнень науки та передового досвіду на практиці. Тобто інноваційність стає нині характеристикою кожного вихователя, а не видом діяльності, що притаманний лише окремому фахівцю. Дошкільний педагог має використовувати щоразу щось нове (знання, технології, прийоми, підходи) не заради новизни і не з метою підтвердження можливості практичного використання нового, а винятково для отримання результату – формування життєвої компетентності дитини [10, с. 60].

Очевидно, що в умовах закладу дошкільної освіти необхідною є активізація та підтримка інноваційної діяльності педагогів задля розвитку особистісних та професійних якостей, що визначають його здатність реалізовувати інновації.

Учені на основі вивчення й аналізу досліджень з проблем педагогічної діяльності, визначають такі параметри інноваційної діяльності:

1. Готовність вихователя до здійснення інноваційної діяльності.

2. Інноваційна професійна діяльність вихователя безпосередньо в закладі дошкільної освіти.

3. Результативність інноваційної діяльності.

Кожен параметр діяльності деталізується такими показниками:

Готовність до здійснення інноваційної діяльності розкривається через здатність до самоорганізації, самоаналізу, рефлексії; здатність відмовитися від стереотипів педагогічного мислення; прагнення до творчих досягнень; критичність мислення, здатність до оцінювальних суджень.

Інноваційна діяльність характеризується варіативністю педагогічної діяльності; опануванням методологією творчої діяльності; володінням методами педагогічного дослідження; здатністю акумулювати та використовувати досвід діяльності інших педагогів; здатність до співпраці та взаємодопомоги [4, с. 7].

Результативність означає створення авторської ідеї навчання та виховання; розробка змісту планів і програм; методик, технологій; апробація інновацій; розповсюдження освітньої інновації; виявлення інноваційної ініціативи.

Загалом, діяльність дошкільного педагога має спрямовуватися на удосконалення ефективності освітнього процесу в дошкільному закладі. Тобто результатами можуть бути: якісно нові знання, освітні програми та проекти; істотно вдосконалений освітній процес в умовах закладу дошкільної освіти; ефективні організаційно-адміністративні рішення, а також рішення, що поліпшують якість дошкільної освіти.

Варто усвідомити, що інновація не може бути ідеєю на показ, черговим педагогічним проектом. Ефект можуть створити і прості педагогічні рішення або навіть навчальні прийоми. Якості освіти досягають тільки через комплексну планомірну роботу, яка спирається на психолого-педагогічну науку [1, с. 85].

У цілому інноваційна педагогічна діяльність у закладі дошкільної освіти здійснюється за такими основними напрямками:

1. Розробка нового змісту дошкільної освіти.
2. Упровадження нових систем, методик, технологій, методів, прийомів, засобів навчання і виховання дітей дошкільного віку.
3. Створення закладів дошкільної освіти із пріоритетними напрямками розвитку.
4. Застосування оптимальних механізмів управління закладами дошкільної освіти.

Вчені обґрунтовують, що вихователю інноваційного спрямування під час освітньої діяльності необхідно вміти реалізовувати такі принципи:

- педагогічного гуманізму («прийняття» вихованців, довіра до них, повага до їх особистості, гідності, впевненість у своїх здібностях і можливостях);
- емпатійного розуміння (прагнення і вміння «відчувати іншого як самого себе», розуміти внутрішній світ вихованців, сприймати їхні позиції);
- співпраці (поступове перетворення вихованців на «співтворців» педагогічного процесу);

- діалогізму (вміння слухати дитину, цікавитися її думкою, розвивати міжособистісний діалог на основі рівності, взаєморозуміння і співтворчості);
- особистісної позиції (творче самовираження, за якого педагог постає перед вихованцями не як позбавлений індивідуальності функціонер, а як особистість із власними думками, відкрита у вираженні своїх почуттів, емоцій) [5].

Сутність цих принципів полягає у ставленні до людини (дитини) як до найвищої цінності, у захисті права особистості на свободу, щастя, всебічний розвиток і виявлення своїх здібностей.

У цьому контексті Л. Костіна вказує на те, що у сучасних умовах інноваційна діяльність вихователя має відповідати таким основним принципам:

- інтеграції освіти – передбачає посилену увагу до особистості дитини, орієнтацію на формування громадянина з високими інтелектуальними, моральними, фізичними якостями;
- диференціації та індивідуалізації освіти – розуміється як забезпечення умов для повноцінного вияву і розвитку здібностей кожного вихованця;
- демократизації освіти – має гарантувати створення умов для розвитку активності, ініціативи, творчості учасників освітнього процесу, зацікавленості їх взаємодії, широкої участі громадськості в управлінні освітою [3, с. 5].

Реалізація цих принципів вимагає переходу від нормативної до інноваційної, творчої діяльності, що передбачає зміну характеру освітньої системи, змісту, методів, форм, технологій навчання й виховання. Метою освіти за таких умов є вільний розвиток індивідуальних здібностей, мотивів, цінностей творчої особистості вихованця.

Так, І. Зязюн підкреслював, що окрім професійних знань і умінь педагогові необхідні певні особистісні якості, адже сам педагог є інструментом впливу на вихованця. Цей інструмент – його душа – має бути чутливим до іншої людини, гуманним у своїх помислах [7, с. 251].

Т. Поніманська теж виокремлює особистісні якості, необхідні для реалізації завдань освітнього процесу в ЗДО: здатність до рефлексії та контролю результатів педагогічної діяльності; співпраці з дитиною на засадах гуманізації, розвитку її особистості; здатність до емоційної і моральної підтримки дитини; прагнення до емоційної близькості у спілкуванні з нею, спрямування на психологічний комфорт і своєчасний розвиток особистості; бажання поповнювати знання, займатися самонавчанням і самовихованням для вдосконалення своєї педагогічної майстерності, здатність виявляти і враховувати у вихованні інтереси дітей та їхнє право на повагу [8, с. 221].

Науковці також визначають такі обов'язкові якості вихователя:

1. Гуманність – любов до дітей, вміння поважати їхню людську гідність, потреба і здатність надавати кваліфіковану педагогічну допомогу в їхньому особистісному розвитку.

2. Громадянська відповідальність, соціальна активність. Від правильного виховання дітей залежить благо усього народу. Якщо медикам ми ввіряємо наше здоров'я, то вихователям – моральність і розум дітей, ввіряємо їхню душу, а разом з тим і майбутнє нашої вітчизни.

3. Справжня інтелігентність (від лат. *inteligens* – знаючий, розуміючий, розумний) – високий рівень розвитку інтелекту, професійна освіченість, ерудиція, висока культура поведінки.

4. Правдивість, справедливість, порядність, чесність, гідність, працьовитість, самовідданість. Вихователі – люди чесні, діяльні і працьовиті. Вони мають бути живими взірцями чеснот, що їх наслідують діти.

5. Інноваційний стиль науково-педагогічного мислення, готовність до прийняття творчих рішень. Справжній вихователь не енциклопедичний словник, а Сократ.

6. Потреба в знаннях, у систематичній самоосвіті. Педагог може виховувати і навчати доти, допоки сам працює над своїм вихованням і освітою.

7. Здатність до міжособистісного спілкування, ведення діалогу, переговорів; наявність педагогічного такту, що визначає стиль поведінки педагога, спричиняє упевненість дітей у доброзичливості, чуйності, доброті, толерантності [9, с. 20].

Підсумовуючи, робимо висновок, що для забезпечення успішності та ефективності педагогічної діяльності важливим є як професійні так і особистісні характеристики вихователя. Тому її розглядають у двох аспектах: особистісному й діяльнісному. Перший характеризує сукупність особистісних якостей, що спонукають до самоактуалізації, самореалізації й самоствердження вихователя у професійній діяльності. Другий – сам процес педагогічної діяльності, коли здійснюється пошук і створення нових педагогічних систем, що сприяють більш результативній та якісній дошкільній освіті.

Особисті якості є основою формування професіоналізму вихователя. Йдеться про комплекс властивостей, що забезпечує високий рівень професійно-педагогічної діяльності, сутність якої у вмілій організації життя і діяльності дитини в умовах закладу дошкільної освіти.

Характеристикою високого рівня педагогічної діяльності, виявом власного «Я» є педагогічна майстерність. Вона передбачає насамперед самореалізацію, доцільне використання методів і засобів педагогічного взаємовпливу в кожній ситуації навчання та виховання. Надумку С. Гончаренка, педагогічна майстерність ґрунтується на високому фаховому рівні вихователя, його загальній культурі та педагогічному досвіді. Необхідними складовими педмайстерності є гуманістична позиція педагога й професійно значимі особистісні риси і якості. Вагомим є визначення структурних компонентів педагогічної майстерності, розглянутих у дослідженнях І. Зязюна, а саме: гуманістична спрямованість, професійна компетентність, педагогічні здібності, педагогічна техніка [7, с. 251].

На нашу думку, виокремлені науковцями компоненти педагогічної майстерності, можна розглядати як конкретні вимоги до особистості вихователя (риси якими він має володіти):

- професійна компетентність (знання педагогіки та вікової психології);
- фахові знання (володіння змістом навчального предмета і методикою його викладання);
- педагогічні здібності (дидактичні, організаторські, комунікативні, перцептивні, сугестивні, науково-пізнавальні);
- педагогічні вміння (уміння організовувати власну педагогічну діяльність, освітню діяльність вихованців; формулювати мету навчання, виховання і розвитку особистості дитини; здійснювати моніторинг результативності навчання);
- творчість педагога (креативність та умови її реалізації в освітньому процесі);
- педагогічний досвід (поглиблення фахових знань, розширення ерудиції, удосконалення методики та технології викладання, сформованість гуманно-демократичного стилю спілкування з дітьми)
- особистісні якості педагога (любов до дітей, доброта, порядність, щирість, толерантність тощо);
- педагогічну техніку (володіння комплексом прийомів, що допомагає педагогу глибше, яскравіше, талановитіше виявити себе і досягти успіхів у навчанні та вихованні) [2, с. 35].

Як особистість і професіонал, дошкільний педагог має бути відкритим до інновацій, жити свідомим життям, не пришвидшувати штучно темп розвитку дошкільника, бути для нього оберегом, допомагати, а не ускладнювати його щоденне буття, поважати та брати до уваги об'єктивні закони психічного розвитку, орієнтуватися на норму як індивідуальну систему вимог і оцінок. Педагогу слід бути гнучким, мати високу особистісну та професійну культуру, володіти творчим потенціалом, сміливою педагогічною позицією, сучасним світоглядом, чіткими переконаннями, усвідомленням відповідальності перед життям, дітьми, сім'ями, які довірили йому найдорожче.

Здатність винаходити нове в процесі повсякденної професійної діяльності, комбінувати й видозмінювати, адаптувати відоме до вікових та індивідуальних особливостей кожної дитини характеризує творчу діяльність вихователя. Це гнучкість у виборі адекватних засобів впливу на малюка; пошук нестандартних способів розв'язання освітніх завдань; оригінальне застосування засобів стимулювання творчої ініціативи вихованців та їхньої пізнавальної активності. Щоб зацікавити дитину, дошкільний педагог сам повинен стати безпосереднім учасником творчого дійства. Своїми діями, емоційним спілкуванням він активно залучає малюків до участі у різних видах діяльності (гра, малювання, ліплення, конструювання, праця, навчання і т. ін.), які своєю чергою сприяють їхньому індивідуальному розвитку [6, с. 102].

Отже, сучасний вихователь – це передовсім компетентний фахівець, педагог-новатор, який відчуває нові життєві тенденції, тримає руку на пульсі,

спрямований на майбутнє, творчо ставиться до професійної діяльності. Він дивиться на дошкільну освіту як на процес розширення можливостей вибору дитиною змісту, місця, тривалості, партнерів, матеріалів для занять, створення умов для її саморозвитку, пошук педагогічних технологій побудови розвивального способу життя дошкільника.

Сучасна дошкільна освіта потребує вихователя інноваційного спрямування, компетентного, творчого, майстерного. Він має бути здатним вчасно враховувати та реагувати на ситуацію соціальних змін та освітніх нововведень. Успішність педагогічної діяльності залежить від усвідомлення вихователем практичної значущості інновацій у системі дошкільної освіти не лише на професійному, а й на особистісному рівні.

Література

1. Дятленко Н. Інноваційна практика в роботі вихователя ДНЗ : метод. посіб. / Н. Дятленко, А. Гончаренко, А. Шевчук та ін. – К.: Шкільний світ, 2010. – С. 112 – 125.
2. Калуська Л. В. Інновації в дошкільній освіті. Програми, технології, проекти, ідеї, досвід : посіб. на допомогу дошкільним працівникам / Л. В. Калуська, М. В. Отрощенко. – Мандрівець, 2010. – 126 с.
3. Костіна Л. Готовність учителя до інноваційної діяльності в загальноосвітньому навчальному закладі: вектори виміру / Л. Костіна // Рідна школа. – 2014. – № 10. – С. 3–11.
4. Крутій К. Інноваційна діяльність в сучасному ДНЗ: методичний аспект / Крутій К., Маковецька Н. // Дошкільне виховання. – 2005. – № 5. – С. 5-7.
5. Крутій К. Термінологічне поле інновацій в дошкільній освіті : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrdeti.com/nauka.php?ar=5&lang=ru>
6. Наволокова Н. П. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Н. П. Наволокова. – Х. : Основа. – 176 с.
7. Педагогічна майстерність: Хрестоматія: [навч. посіб.] / Упоряд.: І.А. Зязюн, Н.Г. Базилевич, Т.Г. Дмитренко та ін.; За ред. І.А. Зязюна. – К. : СПД Богданова А.М., 2008. – 462 с.
8. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка. Навчальний посібник / Т.І. Поніманська. – К.: Академвидав, 2006. – 456 с.
9. Сокальська О. В. Інновації у виховних системах / О. В. Сокальська // Педагогічна майстерня. – 2014. – № 4. – С. 19–23.
10. Щербак І. Готовність педагогів до інноваційної діяльності : семінар-тренінг / І. Щербак // Школа. – 2014. – № 3. – С. 62–73.

Пилипець О.В.,

вихователь-методист

Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) «Казка»

м. Тростянець, Сумська область, Україна

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Кожна дитина неповторна й унікальна, відтак, якщо створити умови для її розвитку, у малюка неодмінно відкриються здібності, закладені в ньому від природи. Для розвитку дитини в дошкільному освітньому закладі необхідні спокійна й довірлива обстановка, тісна взаємодія з сім'єю, високоморальні і професійні педагоги, розвивальні ігри, посібники, матеріали. У розвитку дитини важливі не академічні знання, а пошук можливостей, за яких вона буде успішною. Важливо не навчити дитину, а допомогти їй у розкритті і реалізації своїх здібностей, достатньо зацікавити її, і тоді вона творитиме сама. Таким чином в її розвитку буде закладений фундамент майбутньої особистості – ініціативної, рішучої, здатної йти на ризик, приймати самостійні рішення. А це сьогодні для нашого суспільства вельми актуально.

З метою забезпечення сучасної, якісної дошкільної освіти наші педагоги спрямовують свою діяльність на пошук нових, практичних освітніх технологій, форм роботи з дошкільниками та їх батьками.

Розв'язуючи завдання, поставлені Державною базовою програмою розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі», ми проаналізували, що впровадження особистісно орієнтованої моделі дошкільної освіти можливе через впровадження технології психолого-педагогічного проектування. Ця технологія органічно пов'язана із змістом державних стандартів дошкільної освіти. Вона спрямована на створення умов повноцінного життя та життєдіяльності дитини.

Мета проектної технології – наповнення життя дитини сенсом, формування її осмисленої, цілеспрямованої продуктивної взаємодії зі святом людей, природи, техніки та різними галузями знань про довкілля, формування культури поведінки у різних видах життєдіяльності.

Використовуючи проектну технологію ми знайшли можливість планувати роботу з дітьми та залучати їх до планування освітнього процесу, модернізувати взаємодію педагога з дітьми, спираючись на інтереси та побажання вихованців, їх саморозвиток. Спільна робота дітей і дорослих в проекті стає партнерським, активним, результативним, творчим спрямованим процесом, адже дозволяє отримувати задоволення від процесу і результату власної та спільної діяльності. Під час проектної діяльності навчання стає особистісним надбанням та ціннісними здобутками дитини.

Педагогічний колектив нашого закладу розробив і практично реалізує протягом п'яти років 10 проектів пізнавально-практичного, художньо-естетичного, соціального, еколого - краєзнавчого напрямків. Кожний проект – це спільна діяльність вихователя, спеціалістів (інструктора з фізкультури,

практичного психолога, керівників музичних, керівників гуртків), дітей, батьків, яка націлена на певний результат.

Девізом наших педагогів в проектній діяльності є – **«Зацікавити дитину, піти разом з нею».**

Педагоги-розробники під час створення проекту завжди ставлять перед собою такі завдання:

- аналізують освітню проблему;
- визначають цілі;
- формують мету, реалізація якої допоможе у розв'язанні визначеної проблеми;
- визначають підходи і принципи;
- складають план та кроки реалізації мети;
- розробляють технологію педагогічних дій;
- продумують матеріально-технічні ресурси проекту;
- впроваджують проект в практику;
- аналізують результати роботи.

Впродовж останніх п'яти років Тростянецька міська рада та мер міста активно залучають до участі батьків, вихованців, педагогів ЗДО до реалізації соціальних проектів міста. Так і виникла ідея в педагогів нашого закладу у розробці ще одного **авторського соціально-пізнавального проекту - «Долю рідного міста пише кожен з нас».**

Проект розрахований на 5 днів. Учасниками стали: діти старшого дошкільного віку, батьки, вихователі, працівники декоративно-прикладного мистецтва, працівники міської ради.

Упродовж проекту особлива увага приділялась вивченню професійного потенціалу батьків-учасників, співпраці з працівниками декоративно-прикладного мистецтва, краєзнавчого музею, видатними людьми міста. Цікавими формами роботи були: майстер-класи від музикантів та майстринь міста, спортсменів, екскурсії до музею, міської ради, перегляд фільмів про місто, виготовлення з батьками паспорту своєї вулиці. Таким чином, під час етапів діяльності (мотиваційного, інформаційного, репродуктивного, узагальнюючого, творчого, рефлексивно-оцінювального) наші вихованці почали демонструвати свої можливості, дорослі стали спілкуватись з дітьми як партнери, дошкільники навчилися самостійно ставити і вирішувати завдання, які постають у повсякденні. У дітей з'явилося бажання здійснювати суспільно-значущу діяльність.

Організовуючи життєдіяльність дошкільників, ми завжди пам'ятаємо, що немає не талановитих дітей. Варто тільки побачити їхні задатки та розвивати їх. Адже, як сказав В.Сухомлинський «У серці кожної дитини звучить своя струна. А наше завдання – почути це звучання, зазвучати в унісон, зачарувати собою кожную дитину, піти разом із нею».

Література

1. Верещака Т. Впроваджуємо проектну технологію // Дитячий садок. – 2004. - №7.

2. Каратаєва М. Впроваджуємо проектну технологію // Дитячий садок. – 2004. - №7.
3. Каратаєва М. Проектування – перспективна технологія // Дошкільне виховання. – 2006. - №10.
4. Піроженко Т. Програма технології психолого-педагогічного проектування // Дитячий садок. – 2004. - №16.
5. Терещенко І. Проектна діяльність в ДНЗ // БВДС. – 2004. - № 7-8.
6. Тишук Л. Психолого педагогічне проектування діяльності дітей // Палітра педагога. – 2004. - №3.
7. Тишук Л. Психолого-педагогічне проектування взаємодії педагога з дітьми дошкільного віку – Житомир, 2002.
8. Проектна технологія у діяльності дошкільного навчального закладу: Збірка./ За ред. Міщенко Л.Б. – Суми: СОППО.-2010.
9. Шевчук А. Художні проекти з 5-річними дітьми та їх батьками // Дошкільне виховання. – 2013. - №8.

Карпенко Т.В.,

вихователь,

*Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) «Казка»,
м. Тростянець, Сумська область, Україна*

ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЕКТ «ДОЛЮ РІДНОГО МІСТА ПИШЕ КОЖЕН З НАС»

Тривалість проекту: 5 днів

Учасники проекту: діти старшого дошкільного віку, батьки, вихователі, музиканти і спортсмени міста, майстри декоративно – прикладного мистецтва, працівники міської ради, музею.

Мета проекту:

Освітня:

- систематизувати знання дітей про героїв нашого часу (спортсменів, діячів культури, керівників міста);
- знайомити із способом отримання інформації;
- формувати емоційно – пізнавальну активність дітей;
- вчити складати план своєї діяльності для досягнення якісного кінцевого результату;

- збагачувати словниковий запас;
- розширити знання з життя цікавих людей із найближчого оточення.

Розвивальна:

- розвивати пізнавальну активність, інтерес до навколишньої дійсності
- спостережливість, увагу;
- самостійність, ініціативу;
- комунікативно – мовленнєву компетентність, мовленнєвий апарат;
- творчі здібності, уяву.

Соціальна:

- спонукати дітей розуміти не тільки свої досягнення, а і досягнення інших;
- розвивати інтерес до виконання спільного завдання;
- формувати потребу прийти на допомогу одне одному;
- розвивати самооцінку;
- створити умови для реалізації пізнавальної і соціальної активності дітей.

Виховна:

- виховувати любов та повагу до життя міста;
- почуття громадянськості;
- інтерес до навколишньої дійсності.

Характеристика проекту

- за домінуючою діяльністю: пошуково – інформаційний ;
- за тривалістю: середньої тривалості;
- за кількістю учасників: колективний;
- за характером контактів: у межах міста.

База реалізації

ЗДО « Казка» м. Тростянець старша група « Сонечко»

Ресурси:

- матеріальні (батьківські)
- людські (вихователі, діти, батьки)
- інформаційні (література, матеріал)

День перший

Мотиваційний етап

Тема: « Моє рідне місто Тростянець»

Мета: зацікавити дітей до участі в проекті. Визнати зміст та форми діяльності, направленні на його реалізацію. Спонукати дітей якомога більше дізнатися про своє місто, та людей сучасності, якіносять свій внесок у долю рідного міста. Викликати інтерес до теми, виховувати бажання складати розповіді, вести діалог з вихователем та однолітками.

Проектне заняття (мовленнєвий, пізнавальний, художньо – творчий розвиток)

Тема: « Моє рідне місто Тростянець»

Мета: виховувати у дітей почуття поваги та любові до рідного міста, людей які прославляють, вносять свій внесок у розвиток міста. Збагачувати та розвивати інтерес до суспільного життя в місті. Спонукаати дітей якомога більше дізнатися про своє рідне місто та видатних людей сучасності. Продовжувати розвивати бажання складати розповіді, вести діалог з вихователем та однолітками. Збагатити словник словами: диригент - керівник оркестру, кларнет, майстриня, екібана, державний працівник. Викликати у дітей бажання створювати спільний задум, працювати над спільним проектом. Закріпити прийоми вирізування та малювання.

Матеріали: сніжинки, сопілка, кларнет, паличка диригента, ручка, блокнот, ілюстрації з зображенням видатних місць нашого міста, силуети, сердечка, ножиці, серветки, олівці, фарби гуашеві, екібана.

Творчо – художня діяльність

Тема : « Улюблені місця відпочинку»

Мета: спонукати вихованців відображати навколишній світ у малюнках. Заохочувати вихованців використовувати набуті раніше вміння та навички нетрадиційного малювання. Виховувати любов до рідного краю, вчити милуватись красою природи, різноманітністю споруд і будівель.

Матеріал: фарби, пензлик, олівці, фломастери, серветки, аркуш паперу А4.

Дидактична гра « Збери ціле»

Мета: розвивати вміння складати ціле з частин, пізнавальну активність. Закріпити назви знайомих місць, архітектурних споруд в нашому місці.

Матеріал: картинки розрізані на частини із зображенням видатних місць.

Рухлива гра « Пішоходи та автомобіліст»

Мета: розвивати увагу, спритність, витримку. Закріпити правила дорожнього руху.

Робота з батьками:

- Розмістити в батьківському осередку інформацію по початок проекту.
- Запропонувати обговорити з дітьми про відомих людей в місті, які роблять життя нашого міста, мікрорайону, вулиці кращим.
- Анкетування батьків « Громадянське виховання».
- Виготовлення паспорта вулиці.

Другий день

Інформаційний етап

Тема: « Цікаві люди нашого міста»

Мета: виховувати зацікавленість та повагу до людей, які творять історію нашого міста, гордість за їх здобутки, активну життєву позицію, любов до рідного міста. Познайти дітей з видатними людьми сучасності Тростянечини, вчити впізнавати їх за фотографіями. Розкрити знання про вже

відомих їм людей та рід їхньої діяльності. Розвивати словниковий запас, зв'язне мовлення, мислення, увагу, пам'ять.

Бесіда – розповідь « Професії батьків»

Мета: викликати інтерес у дітей до різних професій батьків, її значення для оточуючих. Розвивати мовлення, увагу. Виховувати повагу до людей різних професій.

Рухлива гра « Хто швидше?»

Мета : розвивати спритність, увагу, орієнтацію в просторі, дружні стосунки під час гри.

Дидактична вправа « Що кому потрібно для роботи?»

Мета: систематизувати знання дітей про професії та предмети їх праці. Розвивати увагу, мовлення, мислення.

«Цікавий візит»

(зустріч з діячем культури, вчителем дитячої музичної школи, керівником духового оркестру).

Мета: виховувати інтерес до музики, повагу до людей, які творять історію міста, гордість за їх здобутки. Ознайомити дітей з відомою людиною—керівником духовного оркестру. Розкрити значимість професії музиканта. Вчити уважно слухати музичні твори, емоційно відгукуватись на звучання музичних інструментів. Розвивати увагу, музичний слух.

День третій

Інформаційний етап

Тема : « Цікаві люди нашого міста»

Спостереження за працею людей (водій автобуса, водій машини хліб- заводу)

Мета: розвивати у дітей спостережливість, увагу. Уточнити знання про працю водія автобуса та водія машини хліб-заводу. Виховувати повагу до їх професії.

Сюжетно – рольова гра « Служба порятунку»

Мета: виховувати інтерес у дітей до професій, які допомагають рятувати життя людей, повагу до людей цієї професії. Розширити знання про працю рятувальників. Формувати мовленнєву компетентність. Допомогати дітям створити ігрову ситуацію, налагодити взаємодію між виконавцями різних ролей, творчо розвивати гру та реалістично передавати події у ній. Реалізувати в грі правила культури поведінки, доброзичливості. Розвивати самостійність, ініціативу.

Бесіда – обговорення « Хто допомагає зробити наше місто кращим?»

Мета: продовжувати формувати уявлення про моральні якості людей: доброту, чуйність, турботливість, патріотизм; сприяти прояву цих якостей у повсякденному житті. Сприяти прояву позитивних емоцій від добрих вчинків – власних і чужих. Розвивати мислення, зв'язне мовлення. виховувати любов до рідного міста.

Матеріали: ілюстрації з серії « Що добре, а що погане?», ілюстрації « Наш Тростянець».

«Цікавий візит»

(зустріч з державним службовцем міської ради)

Мета: виховувати зацікавленість та повагу до людей, які працюють в місті. Ознайомити дітей з працею державного службовця, підкреслити суспільну значимість цієї професії.

Матеріали: презентація «Що роблять люди в міській раді», фільм «Наш Тростянець».

Екскурсія за межі дошкільного закладу «Сесійна зала міської ради»

«Цікавий візит»

(зустріч з майстринею декоративно – прикладного мистецтва. Майстер-клас по виготовленню народної іграшки).

Мета: виховувати інтерес та зацікавлення до людей, які творять історію міста, гордість за їх здобутки. Збагатити уявлення про майстриню рідного краю. Розширити уявлення про сировину, матеріал яким користується у роботі. Розкрити поняття «Золоті руки». Розвивати творчі здібності у дітей.

День четвертий

Репродуктивний етап

Тема: «Моя маленька Батьківщина».

Мета: викликати у дітей бажання дізнаватися про рідне місто. Вчити розуміти поняття «маленька Батьківщина», «рідна земля». Формувати уявлення по красу природи рідного краю, події, історичні місця. Розвивати естетичне сприйняття, образну пам'ять, мислення, мовлення, уяву. Виховувати почуття приналежності до свого народу, його духовної культури, почуття національної гордості.

Інтегроване заняття з еколого – пізнавального, мовленнєвого розвитку

Тема: «Чепурик в гостях на моїй вулиці».

Мета: закріпити правила поведінки в місті. Продовжувати знайомити з будовами, пам'ятниками міста. Розвивати увагу, пам'ять. Виховувати любов до рідного міста, вулиці, мікрорайону, чуття відповідальності та бережного відношення до оточуючого світу. Продовжувати формувати вміння складати творчі розповіді, використовуючи відповідні слова про працю людей, говорити послідовно не поспішаючи, узгоджуючи свої дії з діями інших. Вчити логічно і послідовно викладати свої думки.

Матеріали: іграшка «Чепурик», ілюстрації вулиць.

Колективне конструювання

Тема: «Вулиця майбутнього».

Мета: продовжувати розвивати у дітей творчі здібності, самостійність, креативність під час конструктивно – будівельних ігор. Продовжувати формувати вміння колективно створювати спільний задум.

Матеріали: конструктор різний за розміром та дрібні іграшки.

Вивчення прислів'я про працю

Мета: розвивати зв'язне мовлення, пам'ять, увагу, мислення.

Узагальнюючий етап

Флеш – гра « Кому належить цей предмет? »

Мета: закріпити назви професій та їх призначення.

Бесіда – обговорення « Де ти живеш? »

Мета: розвивати вміння зв'язно, логічно і граматично правильно висловлювати думки. Виховувати любов до рідного міста, мікрорайону.

Крісло доповідача

Тема : « Цікаві люди нашого міста, вулиці, мікрорайону.

(з досвіду, домашнє завдання по роботі з батьками)

День п'ятий

Творчий етап

Тема : « Наші відкриття »

Мовленнєва вправа « Як би я був мером »

Мета: узагальнити знання дітей про місто в якому вони живуть. Формувати пізнавальний інтерес. Виховувати почуття патріотизму, національної свідомості, людяності, гордості за рідне місто, його людей. Створювати умови для встановлення соціальної компетентності дитини. Розвивати соціальні емоції, бажання допомагати, відстоювати власні інтереси. Розвивати логічно, граматично правильно висловлювати свої думки, вміння складати розповіді.

Виставка « Паспорт моєї вулиці » (розповіді дітей)

Рефлексивно – оцінювальний етап

Тема: « Подорож у минуле »

Мета: підбиття підсумків проведеної роботи. Залучити дітей до аналізу та оцінювання проведеної спільної діяльності. Спонукає радіти спільному успіху.

Матеріали: « дерево цілей », фото- матеріали проекту.

Пилипчук С.М.,

вихователь,

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок)

комбінованого типу № 4 «Вогник»

м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

**КОНСПЕКТ ІНТЕГРОВАНОГО ЗАНЯТТЯ У МОЛОДШІЙ ГРУПІ
«ЖИЛА-БУЛА КАЗКА»**

Мета: Розвивати мислення, мовлення, зорову та слухову увагу, вміння складати з частин ціле. Виховувати допитливість, цікавість до казок. Закріпити знання про геометричні фігури, навички кількісної та порядкової лічби. Удосконалювати вміння порівнювати предмети за довжиною, висотою, орієнтуватись в просторі. Закріпити поняття «багато», «один». Вчити аналізувати, робити висновки, нетрадиційно працювати з казкою, придумування іншої кінцівки.

Матеріал: магнітна дошка, площинний театр до казки «Колобок», об'ємний колобок, геометричні фігури, цифри, музичний супровід.

Попередня робота: слухання та розповідання казки «Колобок».

Хід заняття

Педагог підводить малят до дошки, на якій виставлено площинний театр до казки «Колобок»

Вихователь.

Я бачила по вулиці

Тут казочка ходила.

Чи сумно стало в книжці їй,

Чи просто загубилась.

І ось вона прийшла до нас

Сьогодні на світаночку.

Давайте разом зазирнемо

Швиденько в ту казочку.

Вихователь розповідає казку, викладаючи казкових героїв на полі площинного театру. Закочується колобок.

- Діти, хто до нас завітав?
- З якої казки цей герой?
- Якого кольору?
- Якої форми?
- Як ви думаєте, який на смак колобок?
- На яку геометричну фігуру схожий колобок? *(Відповіді дітей)*

Дидактична гра

«Де заховався круг» ТРВЗ

Вихователь. Малята, подумайте і скажіть, де в групі заховався круг
Діти знаходять предмети схожі на круг.

Дидактична гра

«Добре-погано» ТРВЗ

Вихователь. Діти, поміркуйте і скажіть, що трапиться с колобком якщо він буде квадратним? Це добре чи погано?

Відповіді, розмірковування дітей.

Вихователь.

Покотився колобочок

Із долини на горбочок,

Через поле, через гай,

За далекий небокрай.

Покотився колобок на лісову галявину. Вихователь продовжує розповідати казку.

- Діти, кого колобок зустрів першого? *(визначають цифрою)*
- Кого 2,3,4?
- Скільки звіряток? *(багато)*
- Скільки колобків? *(один)*
- Скільки всього казкових героїв?
- Який ведмідь? *(великий)*
- Який зайчик? *(маленький)*
- Хто найвищий?

- Хто найнижчий? (діти виставляють казкових героїв за зростом)
- Хто ліворуч? Хто праворуч? (діти визначають)

Фізкультхвилинка з елементами психогімнастики.

Вихователь спонукає дітей присісти, згорнутись в клубочок і уявити, що вони маленькі колобочки, відтворивши настрій, то веселі, то сумні.

Вихователь. Діти, пригадайте кінець казки. Що трапилось з колобком? (діти пригадують). Я пропоную повернутись в садок і придумати, як ми зможемо допомогти для колобка.

Вправа «Виклади доріжку»

Вихователь. Нам потрібно перейти через річку, але хтось порушив місточок, пропоную відремонтувати його. (діти з квадратів викладають місток)

Вихователь. - Діти, яка річка? (широка)

- А, місток який? (вузький та довгий)

Діти шикують один за одним, ідуть по місточку, сідають за столи.

Вихователь. Діти, як ви вважаєте, чому звірята хотіли з'їсти колобка? (вони голодні, сердиті, в них немає друзів)

Тож, давайте почастиємо звірят.

Дидактична гра

«Виклади з частин ціле» ТРВЗ

Вихователь пропонує викласти гостинці для звірят.

Дидактична гра

«Виклади з геометричних фігур друзів» ТРВЗ

Педагог пропонує викласти друзів для звірят. (діти викладають і розповідають, які геометричні фігури допомогли викласти друзів для казкових героїв)

Вихователь. Діти, ми разом з вами складемо кінець для нашої казки.

- Колобок котився по доріжці, котився, зайчика зустрів і з ним подружився...

- Колобок котився по доріжці, котився, лисичку зустрів і з нею подружився.

- Колобок нам пропонує стати у велике коло і погратись.

- Колобок промовлятиме слова для гарного настрою, а ви виконуйте його прохання і відповідайте щоразу: «Ми теж!»

Етюд для душі

«Подаруй гарний настрій» ТРВЗ

- Я дарую вам гарний настрій!

- Я радію!

- Ми теж!

- Я стрибаю від щастя!

- Ми теж!

- Я вас люблю!

- Ми теж!

- Я вас обіймаю!

- Ми теж!

(Усі обіймаються у колі)

Підсумок заняття

Діти висловлюють свої враження від зустрічі із колобком.

Пустовойт Л.В.,

вихователь-методист

Заклад дошкільної освіти № 40 «Вогник»

м. Кам'янське, Дніпропетровська область, Україна

СЕМІНАР-ПРАКТИКУМ ДЛЯ ІНСТРУКТОРІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗДО У ФОРМІ КВЕСТ-ГРИ «КРАЇНА ВЕСЕЛИХ М'ЯЧІВ»

Заклад оформлюється згідно тематики: м'ячі різних розмірів, у коридорах – пуфи у вигляді м'ячів, всі учасники квесту одягнені у спортивну форму.

Зустрічають учасників квесту Королева Країни Веселих М'ячів з маленькою помічницею на I поверсі.

Королева: Ми раді Вас вітати у нашому закладі і запрошуємо до країни Веселих м'ячів. Для того, щоб потрапити до неї, необхідно дати відповідь на питання:

- У якому виді спорту використовують найменший м'яч? (настільному тенісі)
- Який м'яч найважчий і найлегший? (Набивний і тенісний)
- Скільки гравців у футбольній команді? (11)
- Як часто проводять Олімпійські Ігри? (Один раз в 4 роки)
- Під час якої гри вболівальники кричать «Оле -оле -оле»? (Футбол)
- Назвіть літні види спорту з використанням м'яча? (водне поло, футбол, баскетбол, пляжний волейбол)
- Назвіть ігри, в яких грають в м'яч. (Водне поло, мотобол, волейбол, баскетбол, футбол, хокей на траві, теніс тощо)

Назвіть види м'ячів.

(Питання надруковані на картках у вигляді м'ячів з різних видів спорту. За правильні відповіді гості отримують програмку, в якій розписано зміст даного заходу. На програмках зображені два види м'ячів: футбольний та баскетбольний (це дає змогу невимушено розділити учасників на дві команди). Далі учасники, по вказівникам, потрапляють до музичної зали. На столах зображені позначки з футбольними та баскетбольними м'ячами. Учасники займають місця, згідно позначок на програмках).

ПЛАН РОБОТИ СЕМІНАРУ-ПРАКТИКУМУ ДЛЯ ІНСТРУКТОРІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Вихователь-методист проводять теоретично-практичний блок «Використання квест-технології в освітньому процесі». В ході роботи учасникам пропонується виготовити лепбук-підказку із заготовлених шаблонів з опрацьованої теми (учасники вибирають правильні відповіді із запропонованого переліку).

КВЕСТ (від англ. quest — “виклик, пошук, пригода”) — змагання, зазвичай ігрового характеру, в ході яких команди або окремі гравці послідовно виконують заздалегідь підготовлені завдання (розв’язування головоломок, орієнтування на місцевості, побудова оптимальних маршрутів переміщення, пошук оригінальних рішень чи підказок) для досягнення певної мети.

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ КВЕСТІВ:

- ✓ всі ігри та завдання повинні бути безпечними (не слід просити дітей перестрибнути через багаття або залізити на дерево);
- ✓ завдання, поставлені перед дітьми, повинні відповідати віку учасників та їх індивідуальним особливостям;
- ✓ ні за яких обставин не можна яким-небудь чином принижувати гідність дитини;
- ✓ у зміст сценарію потрібно впровадити різні види діяльності, так як виконувати одноманітні завдання діти зазначеного віку, згідно з психолого-віковим особливостям, не можуть;
- ✓ завдання необхідно продумати таким чином, щоб вони були послідовними, логічно взаємопов'язаними;
- ✓ гра повинна бути емоційно забарвлена за допомогою декорацій, музичного супроводу, костюмів, інвентарю;
- ✓ дошкільнята повинні чітко представляти мету гри, до якої вони прагнуть (наприклад, знайти скарб або врятувати доброго персонажа від злого);
- ✓ слід продумати тимчасові інтервали, під час яких діти зможуть виконати завдання, але при цьому не втратять до нього інтерес;
- ✓ роль педагога в грі — направляти дітей, «наштовхувати» на правильне рішення, але остаточні висновки діти повинні робити самостійно.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО КВЕСТУ

Згідно з рекомендаціями, структура освітнього квесту має охоплювати такі компоненти:

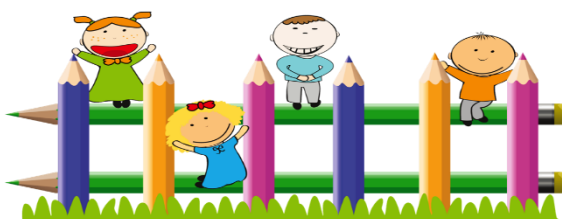
ВИДИ КВЕСТІВ ЗА ТИПОМ ЗАВДАНЬ:

- інтелектуальні,
- ігрові,
- пошукові,
- екстремальні

АЛГОРИТМ ПРОВЕДЕННЯ ОСВІТНЬОГО КВЕСТУ

Підготовчий етап
визначити мету й завдання квесту, цільову аудиторію та кількість учасників; продумати сюжет і форму гри, створити сценарій; окреслити простір і дібрати ресурси; визначити помічників та організаторів; узгодити дату проведення; зацікавити учасників.
Початковий етап
ознайомити вихованців з тематикою, правилами квесту, обладнанням і матеріалами; створити команди (якщо квест проводиться як командне змагання) та розподілити ролі між учасниками.
Рольовий етап
забезпечити виконання індивідуальної чи групової роботи дітьми відповідно до обраних ролей (розв'язання поставлених завдань).
Творчий етап (як правило, поєднується з рольовим)
створити умови для виконання дошкільнятами творчих завдань (придумування командної пісні, емблеми, девізу, підготовка театральної постановки тощо).
Підсумковий етап
підбити підсумки гри; нагородити переможців.
Аналітичний етап
організувати рефлексивну діяльність усіх учасників квесту.

ВИКОРИСТАННЯ КВЕСТ-ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Вихователь-методист:

- Як Ви вже здогадалися, ви сьогодні будете активними учасниками квесту. В результаті Вам необхідно буде потрапити до спортивної зали, де відбудеться фінальна частина квесту за участю дітей та дорослих. Щоб

потрапити до спортивної зали, Вам потрібно буде пройти ряд випробувань і знайти команди дітей у закладі. Кожна Ваша команда повинна привести із собою по 8 учасників-дітей. Де знаходяться діти, Ви дізнаєтесь за підказками, які будете отримувати після виконання завдань. Починаємо? Перше завдання заключається в тому, що Вам потрібно відгадати назву груп, де почнуться випробування. У кожної команди є інструментарій (набір різних букв), за допомогою якого Ви зможете прочитати назву групи. Представляю Ваших капітанів! До Олени Павлівни підходять ті, хто сидів за столиком з футбольними м'ячами, а до Оксани Володимирівни підходьте ті, хто сидів за столиком із баскетбольними м'ячами (перша команда – «Футболісти», друга команда – «Баскетболісти»).

Учасники команд виходять в коридор із музичної зали:

Вихователь-методист або інструктор з фізичної культури:

- Зверніть увагу, перед вами декілька дверей (*складають назви із запропонованого набору букв*). Двері з якою назвою, Вам потрібно знайти «Футболісти»? – це «Пізнайко». А Вам, «Баскетболісти»? – це «Козачата».

(Далі дві команди починають свої змагання в різних напрямках, але завдання для двох команд однакові. Задача кожної команди полягає в тому, щоб швидше виконати всі завдання і першими прийти до спортивної зали разом з командою дітей)

Команда «Футболістів» заходять до групи «Пізнайко», а команда «Баскетболістів» - до групи «Козачата».

Діти і вихователь вітають гостей.

Капітан команди: зараз перевіримо як Ви вмієте грати у футбол. Підходьте до мене 5 дорослих і 5 дітей. Вам потрібно разом з дітьми пограти у футбол (*футбольне поле представлено у вигляді великого полотна із тканини, яке необхідно тримати в руках, а м'яч «направляти» у ворота суперника*), та забити один одному якомога більше голів.

Іншим 5 учасникам пропоную перевірити силу своїх легень. Вам потрібно «задути» м'ячі у ворота за допомогою трубочок. (ватні м'ячі та трубочки, ворота на столі). Обидві команди починають по сигналу (свистку). Наш матч буде тривати 3 хвилини. Час пішов!

Капітан команди: Молодці! (*вихователь виводить 3-х дітей і дає підказку: відгадайте загадку, а коли вийдете з групи – знайдете наступну підказку.*

Сніг розтанув. Сонце сяє.

Холоду уже немає.

Щебетуха легкокрила

Із весною прилетіла (*пташка; учасники знаходять у коридорі на стіні шпаківню, а в ній – слідоуючу підказку*).

Завдання-підказка: «Пройдіть 16 сходинок та поверніть вліво. В групі, де необхідно виконати наступне завдання, Вам повинні відповісти на ваше «Доброго дня» - «ми Вас чекали!»

(Учасники заходять до наступної групи. Діти і вихователь вітають гостей: «Доброго дня» - «ми Вас чекали!»)

Капітан команди: завдання для 5 дорослих: вам потрібно написати вид спорту, до якого входять ці елементи (на листочку написано)

2. Біг, ходьба, стрибок, метання –..... (легка атлетика).

5. Танок, координація, потрійний тулуп, лід – ... (фігурне катання).

8. Булави, килим, стрічка, музика, гнучкість – (художня гімнастика).

9. Інтелект, стратегія, шах, дошка – (шахи).

10. Страхівка, витривалість, намет, карабін –(туризм).

Капітан команди: слідуюче завдання: перед Вами атрибут, за допомогою яких потрібно перенести пластиковий стаканчик та надувну кульку на інший стіл. Згадайте, як це зробити не використовуючи рук. (надувні кульки 5 штук, 5 стаканчиків; для успішного виконання завдання, кульку потрібно опустити в стаканчик і надуті). Впорались і з цими завданнями, вітаю! *(Вихователь виводить 3х дітей і вони віддають підказку: «Від наступного завдання Вас відділяють 3 сині та 5 червоних стрілок» (учасники йдуть далі по коридору по стрілках, заходять в слідуючу групу)*

Капітан команди: знову ділимося по 5 гравців. 1.Перед Вами картки із назвами вітамінів та продуктів: А, В, С, Д, Е: розмістіть вітаміни під відповідними продуктами.

Наступне завдання: 2 учасникам необхідно за допомогою 2 гімнастичних палиць як найшвидше перенести м'яч до корзини. *(команди по сигналу виконують завдання; за правильно виконані завдання вихователь виводить 2х дітей, а діти показують учасникам як пройти до спортивної зали).*

Гра-квест за участю дітей і дорослих «В країні Веселих м'ячів»

Мета: закріпити раніше набуті знання дітей про значення здоров'я, необхідності вести здоровий спосіб життя. Вправляти дітей у різних видах рухів з м'ячами, удосконалювати вміння тримати рівновагу на фітболах, продовжувати розвивати вміння працювати в парах. Продовжувати вчити дітей вмінню прокочувати м'яч між перешкод, розвивати окомір. Сприяти підвищенню інтересу дітей до занять фізичною культурою та спортом.

Обладнання: м'ячі, обручі, кеглі, дошки Більгоу, фітболи, призи, ключі.

Хід гри:

Дві команди гостей разом з дітьми зібралися у спортивній залі. Лунає спортивний марш.

Інструктор з фізичної культури: Доброго дня всім! Діти, давайте побажаємо нашим гостям здоров'я та пригадаємо наше привітання в спортивній залі.

Хто здоровий, той сміється

Все йому в житті вдається.

Він долає всі вершини

– Це ж чудово для людини.

Бо здоров'я – це прекрасно,
Здорово, чудово, ясно.
І доступні для людини
Всі дороги і стежини!

Інструктор з фізичної культури: Діти, всі ви знаєте, що в спортивній залі ми набираємось чого? (сили, здоров'я), щоб бути спритними та дужими. Сьогодні нас чекає цікава квест-гра з **м'ячами**. Під час гри команди будуть отримувати завдання, виконавши їх, ви знайдете ключі, які допоможуть отримати головний приз. Як ви здогадалися, всі завдання будуть з різними м'ячами. А ще, до нашої гри ми запрошуємо наших гостей, з яким ви вже встигли трішки познайомитися. Мета команд – виконати всі завдання!

Інструктор з фізичної культури: Застосовуйте при виконанні завдань вашу енергію та креативність! У вас все вийде, рухайтесь вперед та перемагайте!

Діти, почнемо з веселої розминки з м'ячами (*діти під веселу мелодію виконують рухи*).

У нас утворилось дві команди- команда «Футболістів» та команда «Баскетболістів». Команди, шикуйтеся в дві шеренги!

1 завдання «Пронеси м'яч в обручі»

Ваше завдання: двом учасникам необхідно за допомогою двох обручів донести м'яч та покласти його в корзину. М'яч ви залишаєте, а повертаєтесь з обручами, та передаєте їх наступним гравцям (*обручі потрібно тримати навхрест; дві команди починають змагатися*) *Інструктор показує, лише потім діти виконують*

Молодці, впорались. Ви отримуєте Ключ.

Інструктор з фізичної культури: Яка команда дасть відповідь, з яким м'ячем буде наступне завдання?

По м'ячу ногами б'ють
Пас один одному дають
Комбінація і ... гол!
Знають всі цю гру ... (Футбол)

Здогадалися який м'яч ми будемо використовувати? (*діти називають-футбольний*)

2 завдання «Закоти м'яч у ворота»

Ваше завдання: Прокотити м'яч так, щоб ним не збити кеглі. (*Інструктор показує, лише потім діти виконують*). Молодці, всі вправні та влучні. За це ви отримуєте ключ!

Молодці наші маленькі учасники! Тепер ви трішки відпочиньте, а ми запрошуємо наших гостей до гри. (*Діти сідають. Гості 10 чоловік, по 5 в команді*)

Інструктор з фізичної культури: завдання «Не впусти м'яча»

Ваше завдання: присісти, «взяти» м'яч колінами, пронести, тримаючи його і «покласти» до обруча. (*Інструктор показує, лише потім гості виконують*). Діти, а ви підтримуєте наших гостей оплесками. (*команда дорослих отримує ключ*)

4 завдання. Питання дорослим: Як називаються процеси узгодження активності м'язів тіла, спрямовані на успішне виконання рухового завдання? (Координація). І саме з координацією буде пов'язане ваше завдання.

«Дорослі на балансирах» (використовуємо балансир, дошку Більгоу)

Інструктор з фізичної культури: Запрошуємо самих скоординованих і впевнених! (4 учасника виконують, 2 слідкують за виконанням)

Ваше завдання: втримати рівновагу на балансири, вирішити приклад і попасти м'ячем у відповідну цифру.

Ведучий: $4+5=9$ (учасник кидає в цифру 9 і т.д..) Потім ускладнити для 2 інших учасників. (Учасники отримують ще один ключ). Дякуємо нашим гостям, діти, давайте поаплодуємо.

Діти, виходьте будь ласка до нас. Знову шикуємось по командах. Не забули, хто за ким?

Інструктор з фізичної культури: це завдання допоможе вам розвинути спритність, витримку та уважність «Стрибки на фітболах крізь обручі».

Наших гостей ми попросимо допомогти потримати обручі. (4 людини, по 2 на команду)

Ваше завдання: сісти на м'яч, подолати перешкоди. (Дитина показує, лише потім виконують) (отримують ключ від замка).

Інструктор з фізичної культури: завдання для дітей і дорослих на пластичність, запрошуємо 10 гостей.

Вам потрібно стати в коло, взятись за руки, а обруч тримається на плечі в одного із учасників. Кожному необхідно «пролізти» в обруч, не розриваючи рук. Отже, 1,2, 3-ПОЧАЛИ!

Молодці всі учасники. Спритні та пластичні! За виконання останнього завдання отримаєте ще один ключ від замка!

Шикуйсь один за одним в колону. **Робимо вправи на дихання.....**

Сідайте будь ласка на лави. Давайте порахуємо, скільки ключів ви отримали? Але нам необхідно відкрити двоє дверей, на яких висять замки. Вас багато, замків—2. За допомогою жребію ми виберемо, хто відкриє замки. (жеребкування). Наголошую, лише за одними дверима ваш приз! (діти підбирають ключі до замків)

(звучить мелодія «СЮРПРИЗ!!!»)

Ура! Знайшли! (Знаходять сундук і в ньому призи: для дорослих-свистки, для дітей солодкі медальки та спортивні ігри).

Вітання учасників. Підведення підсумків семінару-практикуму.

Пуць Н.П.,

вчитель-логопед

Заклад дошкільної освіти №280

м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

ЗОШИТ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА ТА ВИХОВАТЕЛІВ ДЛЯ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗНМ

У статті розглянуто основні шляхи, методи, корекції мовленнєвих порушень у дітей із ЗНМ. Розкрита структура корекційно-розвивальної роботи вчителя-логопеда та взаємозв'язк з вихователем дітей дошкільного віку, які мають загальну недорозвиненість мовлення, для закріплення набутих навичок.

Ключові слова: загальна недорозвиненість мовлення, порушення звуковимови, лексики, граматики, фонетичні процеси, корекційно-розвиваюча робота, диференційний підхід, комплексний підхід.

Мета статті: підвищення ефективності корекційно-розвиваючої роботи з подолання мовленнєвих порушень у дітей із ЗНМ шляхом здійснення наступності в діяльності вчителя-логопеда та вихователя.

Виклад основного матеріалу. Правильне мовлення - один з показників готовності дитини до навчання в школі, успішного засвоєння грамоти і подальшого всебічного розвитку особистості. Якщо вчасно не усунути порушення звуковимови, лексики, граматики, фонематичних процесів, то у дітей дошкільного віку виникають труднощі спілкування з оточуючими. Згодом закомплексованість дитини буде заважати їй вчитися і в повній мірі розкривати свої природні здібності та інтелектуальні можливості, адаптуватися в соціумі.

Останнім часом в закладах дошкільної освіти приділяється особлива увага питанням взаємозв'язку і наступності в роботі всіх педагогів. Особливо актуально це звучить для груп із загальним порушенням мовлення, так як тільки при тісному співробітництві та при єдиних вимогах педагогів можливе подолання наявних проблем у мовленнєвому розвитку дітей.

У групі для дітей із ЗНМ особливо важливо наскільки тісно співпрацюють вчитель-логопед і вихователі. Аналіз корекційної роботи показує, що ефективність подолання мовленнєвих порушень у дошкільників багато в чому залежить від того, наскільки вміло і грамотно вихователь включає відпрацьований матеріал в ситуацію природного спілкування дітей, а також систематичний контроль в мовленні дитини за поставленими звуками. Корекційно-розвиваюча робота з дошкільниками передбачає чітку організацію перебування дітей в дитячому садку, правильний розподіл навантаження протягом дня.

Але недостатня розробка методичних посібників з оптимізації наступності в роботі вчителя-логопеда та вихователів підводить до пошуку нових, більш ефективних прийомів і методів організації корекційно-розвиваючої діяльності. Тому виникла потреба в розробці практичного

посібника «Зошит взаємозв'язку вчителя-логопеда та вихователів для середнього дошкільного віку із ЗНМ». Навчально-дидактичний матеріал підібраний та систематизований з урахуванням лексичної теми і вікових особливостей дітей із ЗНМ за основними параметрами корекційно-розвиваючої діяльності. У системі планування обраний принцип потижневого вивчення лексичних тем, якого повинні дотримуватися всі фахівці, що працюють з дітьми. Це дозволяє глибше розкрити той матеріал, який можна вивчити із певної лексичної теми. В основі злагодженої роботи вчителя-логопеда і вихователів лежать наступні принципи:

- ✓ комплексний підхід до організації корекційно-педагогічного процесу;
- ✓ співпраця між вихователями і логопедом, вихователями і дітьми;
- ✓ врахування інтересів всіх учасників корекційно-педагогічного процесу;
- ✓ диференційний підхід до виховання правильного мовлення.

Поданий матеріал допоможе вихователям в плануванні і організації корекційно-розвиваючої роботи у логопедичній групі, так як ця діяльність у вихователів викликає певні труднощі та забезпечить тісний взаємозв'язок, єдність вимог педагогів до дітей в ігровій формі.

Матеріали оновлюються 1 раз в тиждень. Протягом тижня логопед і вихователі використовують в роботі з дітьми ідентичні ігри, вправи. Зміст завдань для дітей направлено на:

- Розвиток артикуляторної і дрібної моторики;
- формування правильного мовленнєвого дихання;
- закріплення навичок звуковимови;
- розвиток просодичної сторони мови;
- поповнення словникового запасу різними частинами мови;
- формування і вдосконалення різних способів словотворення і словозміни
- складання речень, переказів, оповідань;
- розвиток логічного мислення;
- розвиток вищих психічних функцій.
- соціалізацію дітей з ЗНМ.

Головна умова застосування рекомендацій полягає в тому, що види завдань повинні бути знайомі дітям і детально пояснені вихователю учителем-логопедом. Вихователі після проведеного заняття відзначають результативність засвоєння запропонованого матеріалу, що дозволяє вчителю-логопеду намітити правильний маршрут корекції.

У розділі зошиту «Індивідуальна робота з дітьми» логопедом надаються завдання для кожної дитини окремо в залежності від характеру порушень звуковимови та етапу логопедичної роботи.

Такий взаємозв'язок між логопедом і вихователями показав, що саме така організація корекційно-розвиваючої роботи створює сприятливі умови для корекції, всебічного розвитку особистості дитини, дає позитивні результати в динаміці мовленнєвого і емоційного розвитку дитини. У дітей з

258

І навшипінки підніміться, Руки вгору, руки вниз, Кругом себе повернись. Крок вперед зроби швиденько Та на стільчик сядь зручненько.	
---	--

Понеділок

Мовленнєва ситуація «Що ми робимо вранці коли прокидаємося? А що ввечері, коли лягаємо спати?» Вчити відповідати на запитання та вести діалог.

Презентація вірша Г. Демченко «Водичка».

Ігрова ситуація «Лялька забруднилась, зроби ляльку охайною».

Мета: закріплювати звичку до чистоти та охайності.

гра «Обведи свою долоньку» – розвиток дрібних м'язів пальців руки.

Звіт вихователя про виконану роботу_____

Лексична тема тижня «Дитячий садок, іграшки, забави»

Словник: іменники – дитсадок, «Дзвіночок», вихователь, логопед, помічник вихователя, музичний керівник, пралля, медсестра, психолог, завідувача, кухар, двірник, коридор, сходи, спальня, вітальня, музичний зал, пральня, кабінет медичної сестри, кабінет завідувачої, логопедичний кабінет, вмивальня, їдальня, ігрова кімната; прикметники – чудовий, гарний, веселий, добрі, лагідні, чистий, красивий, нарядний, дитячий; дієслова – граю, їм, бігаю, кричу, сміюсь, вчусь, малюю, гуляю, співаю, сплю, танцюю, дружу.

Розвиток мовлення: вчити описувати іграшки за зразком логопеда; закріпити вживання узагальнюючих понять: іграшки, дитячий садок; збагачення активного словника формами мовленнєвого етикету словами ввічливого прохання, подяки, вибачення; активізувати назвами іграшок, їх якостями та властивостями

Граматична будова мовлення: утворення іменників, назв приміщень із суфіксом –альн(я) (спальня, вітальня); збагачення словника дітей прикметниками (ознки предмета); вправляти у відмінюванні дієслівних форм; Вживання прийменників (у, на, в, під) з іменниками (іграшки стоять); утворення іменників із зменшено-пестливим суфіксом; вчити узгоджувати числівники з іменникам, відмінювати іменники в родовому відмінку однини та множини

Розвиток фонематичних процесів: Розвиток слухових процесів на матеріалі немовленнєвих звуків

Пальчикова гімнастика «Кулька»

Пружну кульку я надую, Мотузочок зав'яжу. Ну а потім її здую, Всім цей фокус покажу.		<u>Артикуляційна гімнастика</u> Годинник Гребінець Посмішка – дудочка Хоботок
Фізкультхвилинка:		
Раз, два, раз, два, весело йдемо. Раз, два, раз, два, весело біжимо. Раз, два, раз, два, весело стрибаємо І відпочиваємо.		

Вівторок

Читання казки К.І.Чуковського «Мийдодир» - бесіда за змістом оповідання.

Розучування пальчикової гімнастики «Добрий день, пальчику!».

Ігровий масаж «Що?», «Де?» - закріпити частини тіла, розвиток загальної моторики.

Вихователь читає вірш, виконуючи рухи двома руками, діти повторюють:

Ось які в нас очі:	<i>прикрити долонями очі, швидко поморгати,</i>
Блакитні-блакитні.	<i>потім закрити та розслабити очі</i>
Гудзиком – носик,	<i>вказівний палець поставити на кінчик носа, повільно наблизити до нього очі</i>
Ниточкою – брови.	<i>рухи очами вгору, подушечками вказівних пальців погладжувати брови</i>
Вушка – маленькі,	<i>великим та вказівним пальцями масуємо мочки вух</i>
Губки – червоненькі,	<i>облизуємо губи по стрілці годинника</i>
Щічки, шийка,	<i>погладжуємо щоки, обнімаємо долонями шию та повільно ведемо по шийному відділу хребта</i>
Лобик, ротик,	<i>з'єднати пальці рук на середині лоба та повільно, злегка надавлюючи, вести в різні сторони</i>

Та наш пухленький животик! *погладжуємо по стрілці годинника*

Вправа на розвиток дихання «Сонько» - вироблення повільного глибокого вдиху і видиху через ніс.

Щось сонько малий притих.

Вдих і видих, вдих і видих,

Вдих і видих, знову вдих.

Звіт вихователя про виконану роботу_____

Середа

Дидактична гра «Один - багато» утворення іменників множини від однини.

рука – руки, око – очі, ухо – вуха, нога – ноги палець – пальці, щока – щоки.

Дидактична гра «Скажи навпаки» - вживання прикметників, протилежних за значенням

високий – низький, великий ... чистий ... тонкий ... здоровий...

Голосова вправа «Плач дитини»: вимовити на видиху звук [а] (голосно, тихо, пошепки).

Повторення вірша Г. Демченко «Водичка»

Звіт вихователя про виконану роботу_____

Четвер

«Запам'ятай 4 картинки»- розвиток зорової пам'яті.

Вправа «Хто грає на інструменті ведмедик чи зайчик?»- розвивати уважність, та слухову увагу (голосно- тихо)

Повторити пальчикову гімнастику «Добрий день, пальчику!»

Дидактична гра «Що для чого потрібно?»- формування граматичних категорій, узгодження іменника з дієсловом. Дай відповіді на запитання.

Чим ми дивимося?

Що можна робити очима?

Слухаємо?

Ногами?

Жуємо?

Руками?

Нюхаємо?

У що ми плескаємо?

Звіт вихователя про виконану роботу_____

П'ятниця

Емоційно-вольовий тренінг «Чарівне дзеркало» - розвиток міміки

Вихователь пропонує дітям подивитися у дзеркало, посміхнутися самому собі, або зробити сердите обличчя, або здивоване, або сумне».

Гра «Один – багато» - порівняння груп предметів, користування словами-термінами «один», «багато», «мало».

«Хто що робить?» - закріплювати вміння дітей скласти прості речення.

Гра «Роздивись та назви» - розглянути зображення людини та називання частин тіла

Звіт вихователя про виконану роботу_____

Понеділок _____

Мовленнєва ситуація «Наша друга домівка» - закріпити знання дітей про дошкільний заклад, про працівників, які у ньому працюють.

Слухання вірша Іванни Блажкевич «У дитячому садку»

Розучування пальчикової гімнастики «Кулька»

Ігровий масаж «Тут живе» - розучування

Виберіть ту іграшку, яка вам подобається, та розкажіть іграшці про себе. Вихователь разом з дітьми виконують вправу.

Тут живе Хмурилка, *нахмуритись, вказівним пальцем*

звести брови
Тут живе Дразнилка, вправа «Буратіно»
Тут живе Смішилка висунути язика, очі широко відкриті
Тут живе Страшилка. руки витягнуті вперед, пальці розчепірені,
рот відкритий
Це – носик Досюшка! вказівні пальці зведені на кінчику носа
А де твоя посмішка? вказівні пальці на щоках, дитина
посміхається

Звіт вихователя про виконану роботу_____

Вівторок_____

Дидактична гра «Назви приміщення у дитячому садку»- утворення іменників, від назв приміщень із суфіксом –альн(я),

Там де ми роздягаємось кімната називається - ...роздягальня,

Там де ми вмиваємось кімната називається - ...вмивальня.

Там де ми їмо кімната називається -... їдальня,

Там де ми спимо, кімната називається -... спальня.

Гра «Де подзвонили?»- визначити напрямок звука, розвивати слухову увагу.

Діти сидять групами у різних місцях кімнати, у кожної групи будь-який звучний інструмент. Вибирають ведучого. Йому пропонують закрити очі та відгадувати, де подзвонили, та показати напрямок рукою. Якщо дитина правильно вказує напрямок, вихователь говорить: «Пора»- і ведучий відкриває очі. Той, хто дзвонив, встає та показує дзвоник чи дудочку. Якщо ведучий невірно вказує напрямок, він знову водить, поки не вгадає.

Читання оповідання Н. Забіли «Ясоччин садок» - бесіда за змістом оповідання.

Звіт вихователя про виконану роботу_____

Середа_____

Дидактична гра «Які приміщення зображені на малюнку?» - закріпити знання дітей. («Букварик – Дошколярник» с.4-5)

Дидактична гра «Що ми робили, що ми робимо та що будемо робити?» - змінювати дієслова у часі (минулий, теперішній, майбутній)

Гуляли... гуляємо.... гулятимемо (або будемо гуляти)

Стрибали...стрибаємо.... будемо стрибати...

Повторення вірша Іванни Блажкевич «У дитячому садку»

Конструювання «Дитячий садок» - вчити дітей будувати споруди, розвивати дрібну моторику.

Звіт вихователя про виконану роботу_____

Четвер _____

Опис іграшки за зразком вихователя, використовуючи наочність та картку-схему «Іграшки» (мнемотабліця)

Повторити пальчикову гімнастику «Кулька»

Дидактична гра «Хто працює в дитсадку?» - закріпити з дітьми назви професій

вихователь, логопед, помічник вихователя, музичний керівник, пралля, медсестра, психолог, завідувач, методист, кухар, двірник

Дидактична гра «Чим ти займаєшся у дитсадку?» – розширення дієслівного словника

граю, їм, бігаю, кричу, сміюсь, вчусь, малюю, гуляю, співаю, сплю, танцюю, дружу.

Звіт вихователя про виконану роботу _____

П'ятниця _____

Дидактична гра «Зміни речення» - вправляти у відмінюванні дієслівних форм

Я-граю (їм, бігаю, малюю, співаю, гуляю)

Ти – граєш Він - грає

Ми - граємо Вона - грає

Ви - граєте Вони – грають

Дидактична гра «Назви приміщення дитсадка» - закріплення знань дітей з теми: коридор, сходи, кімнати, музичний зал, пральня, кабінет медичної сестри, кабінет завідувача...

«Хто справжній декламатор?» - закріплення вірша Іванни Блажкевич «У дитячому садку»

Повторити пальчикову гімнастику «Ідемо у дитсадок»

Звіт вихователя про виконану роботу _____

**Бланк індивідуальної роботи на кожний тиждень
ІНДІВІДУАЛЬНА РОБОТА З ДІТЬМИ**

№ з/п	Прізвище, ім'я дитини	Етап роботи	Завдання	Відмітка про засвоєння
Понеділок				
	Артикул.гімн.			
	Дихальна гімнаст.			
Вівторок				

Артикул.гімн.				
Дихальна гімнаст.				
Середа				
Артикул.гімн.				
Дихальна гімнаст.				
Четвер				
Артикул.гімн.				
Дихальна гімнаст.				
П'ятниця				
Артикул.гімн.				
Дихальна гімнаст.				

Література

1. Богуш А.М., Григоренко Г.І. Запрошуємо до розмови: Посібник для роботи з дошкільниками.-К.: Освіта, 1997.
2. Барановська Л.Ф., Бондарева Т.В. Складові мовленнєвого розвитку. Практичний посібник з планування та проведення мовленнєвих занять у дошкільному закладі.-Артемівськ: Третє тисячоліття-НТ, 2006.
3. Гайван Т. Я. Макарова С. М. Логопедична робота з дітьми (із ЗНМ –ІІІ рівня), (Комплекс матеріалів для логопедичних занять)-Х.: Веста видавництво «Ранок», 2008.
4. Григоренко Г. В., Боброва О. М., Терета О.М «Хвилинки – цікавинки» – Кривий Ріг, 2010.
5. Сухар В.Л. Мовні ігри та вправи зі словом Видавництво «Ранок» 2007.
6. Трофименко Л.І. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку із ЗНМ: Програмно- методичний комплекс/ За ред. Є. Ф. Соботович.-К: «Актуальна освіта», 2007.

Рубанюк Н.В.,

вихователь,

Заклад дошкільної освіти №26

м.Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИХОВАТЕЛЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ В ДОШКІЛЬНИКІВ ТОЛЕРАНТНОСТІ

Умови сьогодення ставлять перед особистістю багато завдань та вимог. Особливо вимогливим є навколишнє соціальне середовище, адже для успішної життєдіяльності потребується різнобічна сумісність із навколишнім. Варто зазначити, що в наслідок зміни суспільних орієнтирів та відносин усталена система вартостей і способу життя людей сьогодні об'єктивно потребує певного переоцінювання й усвідомленого переосмислення.

Олексій Леонтєв цілком справедливо зазначав, що дошкільне дитинство є початком фактичного становлення особистості, розвитку активності як чинника світопізнання, засвоєння соціального досвіду поколінь, видів і способів практичної діяльності [4, с.4].

Розглядаючи зміст поняття особистість, у якому йдеться як і про людський індивід так і про системну соціальну якість цього індивіда, ми бачимо важливість такої якості як толерантність [1, с.109].

Толерантність – терпиме ставлення до тих, хто відрізняється від тебе за ознаками мови, раси, ідеології тощо, на основі взаємоповаги [3, с.13].

У визначенні цих понять говориться про вміння взаємодіяти, співпрацювати, розуміти, реалізовувати свої прагнення в соціумі.

На вирішення об'єктивних потреб суспільства в оновленні закладу, зметою ефективної організації та проведення освітнього процесу, вихователям поряд із традиційними методиками навчання потрібно використовувати інноваційні технології.

Інноваційність виховної технології не є її сталою величиною: рівень цього показника залежить від глибини та обсягу знань, якими на даний час володіють науки про людину і які залучаються до кожної виховної дії. Тож наукоємність і є визначальною характеристикою інноваційної виховної технології у порівнянні з традиційними виховними методами. Інноваційна технологія корелює з творчим підходом до організації виховного процесу [2, с.10].

Умови, які створенні в нашому закладі дошкільної освіти сприяють розробленню бази даних щодо вивчення та впровадження вихователями інновацій. Створено необхідну матеріально-технічну базу для організації та проведення інноваційної діяльності: обладнано інформаційні дошки та стенди для організації ранкових зустрічей, у наявності дві ляльки-персони (хлопчик та дівчинка), розроблено паспорти ляльок-персон, дібрано циклісторій, виготовлено степ-платформи, масажні доріжки та килимки, нетрадиційне фізкультурне обладнання, дібрано зразки та засоби нетрадиційного малювання тощо.

Важливе місце в освітньому процесі займає організація ранкових зустрічей на початку дня всієї групи з вихователем, на меті якої створення позитивної атмосфери на весь день перебування дітей у ЗДО. Під час вітання створюється атмосфера дружби та причетності до колективу, можливість обмінюватися ідеями, змога дізнатися щось один про одного. Упродовж ранкової зустрічі створюється почуття єдності, радості виконання пісень, участі в іграх, коротких і швидких заняттях, які позбавлені елементів суперництва та кооперативні за суттю. Наприкінці обговорюються щоденні новини, представлені на дошці або стенді.

Ранкові зустрічі допомагають у створенні спільноти та дають відчуття приналежності, розвиткові навичок спілкування та соціальних навичок.

Не менш важливе значення для дошкільників має використання практичної методики лялька-персона, яка сприяє психологічному розвитку малюків, виховує емпатію і допомагає організувати розмову поміж дітей про складні питання.

Ляльки та історії, які вони «розповідають», - це ефективна інноваційна педагогічна методика, що дає змогу в комфортний і незагрозливий спосіб усувати упередження і дискримінаційну поведінку.

Педагогічний метод, з використання ляльок-персон, узгоджується з Базовим компонентом дошкільної освіти та сприяє його реалізації. Заняття, на яких діти слухають та обговорюють історії ляльок-персон, формують належне ставлення до базових соціальних норм, сприяють особистісному, соціальному та емоційному розвитку, виховання здорового способу життя, розуміння світу тощо.

Сьогодення постійно ставить перед вихователями актуальні проблеми й вагомі змістові акценти, які потребують дієвих засобів ефективного розв'язання шляхом оновлення змісту, методів, форм, технологій взаємодії з дошкільниками та їх батьками. Потужним ресурсом для модернізації освітнього процесу є парціальні програми, які забезпечують цілеспрямований методичний супровід для педагогів, виступають надійним орієнтиром осучаснення змістувиховання дітей дошкільного віку.

Такі парціальні програми як «Вчимося жити разом», «Казкова фізкультура», «Україна – моя Батьківщина», «Музично-оздоровчі мандрівки з дітьми п'ятого року життя» присвячені актуальній проблемі – соціалізації дошкільників та самореалізації кожної особистості. Адаптація дитини до нових суспільних відношень, удосконалення і розвиток її різнобічних комунікативних дій з іншими людьми та формування вміння спілкуватися - все це дуже важливі передумови міцного фізичного та психічного здоров'я й нормального розвитку особистості. Розвиток особистості дошкільника - не автоматичний процес, який реалізується сам по собі, а відбувається при активній участі самої дитини.

Розвиток соціальних навичок ефективною взаємодією спрямовує зусилля вихователів на розуміння того, що життєво компетентна дитина — це не лише проінформована, а й обізнана, вміла, гнучка особистість, здатна адекватно діяти, приймати рішення, пристосовуватися і творчо сприймати та змінювати

різні обставини життя, визнавати свої помилки, обстоювати власну гідність, реалізовувати та вдосконалювати свої природні можливості.

Застосування на практиці авторської системи М.М.Єфименка «Театр фізичного розвитку й оздоровлення» з використанням музичного, літературно-сюжетного супроводу, доступних природовідповідних рухів, естетичного оформлення сприяють забезпеченню отримання учасниками відповідних «дійств» особливого психолого-фізичного задоволення, здійснюють надзвичайний оздоровчий ефект.

Використання в освітньому процесі циклу свят і розваг «Толерантна фізкультура», під час якого застосовується не тільки класичне, а й нетрадиційне фізкультурне обладнання, що сприяє вирішенню завдань цілеспрямованого розвитку дітей, формуванню особистості, а саме: терпимому ставленню на основі взаємоповаги до тих, хто відрізняється, збагаченню знань про світ предметів та їх багатофункціональності, привчання відчувати себе в просторі, орієнтуватися в ньому, створенню умов для прояву максимальної самостійності, ініціативи, розвитку толерантності, пробудженню інтересу до рухливих ігор, занять, розширенню кола уявлень про різноманітні види фізкультурних вправ. Таке нетрадиційне обладнання, як от: «Лижі», «Парашут», «Шорти дружби» виховують вміння діяти узгоджено в колективі, ініціативу в рухово-ігрових діях, емоційну чуйність.

Для формування в дошкільників бажання творити, у ЗДО використовується методика правопівкульного малювання, яку розробила професорка каліфорнійського університету Бетті Едвардс, на меті якої «відключення лівою півкулі мозку» та «увімкнення правої», переходячи від логічного мислення до творчого, за допомогою вправ та самого процесу створення малюнку [5, с.221].

Тому саме інноваційна діяльність у роботі вихователя наряду з традиційними підходами є необхідною умовою для реалізації одного із головних завдань дошкільної освіти - формування толерантної особистості дитини, набуття соціального досвіду та розвиток її творчих здібностей.

Література

1. Заброцький М.М. Основи вікової психології. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. 112 с.
2. Міхіна Н.О. Інноваційні підходи до організації освітнього процесу в ЗДО. Джерело. 2019. №21-24 (941-944). С.10-11.
3. Піроженко Т.О., Хартман О.Ю., Палієнко К.В., Павленко М. В. Методичний посібник до парціальної програми «Вчимося жити разом». Київ: Алатон, 2016. 112 с.
4. Прищепа Т.І. Соціалізація дошкільників в умовах ДНЗ. Харків: Основа, 2009. 169 с.
5. Эдвардс Б. Откройте в себе художника. Мн.: «Попури», 2004. 240 с.

СЕКЦІЯ 5.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ВИХОВАТЕЛЯМИ І БАТЬКАМИ В ЗДО

Акун Є.А.,
практичний психолог
Дошкільний навчальний заклад № 203
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

ПЕДАГОГІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ З БАТЬКАМИ

Основою педагогічної взаємодії є спілкування, адже саме спілкування є і найважливішою умовою, і засобом розвитку особистості. Одним з видів педагогічної взаємодії є спілкування педагога з батьками вихованців, головна мета якого — побудувати партнерські стосунки та забезпечити психолого-педагогічний супровід сімейного виховання. Щоб досягти цієї мети, потрібно майстерно володіти ефективними технологіями спілкування.

Нині більшість педагогічних колективів чітко усвідомлюють пріоритетність сімейного виховання та важливість психолого-педагогічної допомоги батькам. Але, як свідчать наукові та емпіричні дані, цей напрям діяльності залишається для сучасного вихователя найскладнішим.

За даними самоаналізу педагогів столичних дитячих садків, на організацію ефективної взаємодії із сім'ями негативно впливають такі чинники:

- ✓ надмірна вимогливість до батьків;
- ✓ навіювання батькам негативного образу дитини;
- ✓ невпевненість вихователя у своїй правоті;
- ✓ невміння вихователя поглянути на ситуацію з позиції батьків.

Крім того, критична налаштованість вихователя стосовно батьків, небажання шукати індивідуальний підхід до сім'ї загалом і до кожного її члена зокрема спричиняють виникнення складних ситуацій під час спілкування з батьками.

Розв'язання таких складних ситуацій не можна відкладати на якийсь час, оскільки від характеру стосунків педагога із сім'єю залежить ефективність освітньої роботи з дитиною. Непорозуміння, різне ставлення до деяких питань виховання і розвитку дошкільників — усе це призводить до сумних наслідків, коли батьки не довіряють вихователю і навпаки. Це розлагоджує їхні дії, ставить під сумнів можливість партнерства, про необхідність якого ми говоримо.

Види спілкування педагога з батьками

Вихователі визнають, що у повсякденному спілкуванні з батьками інколи трапляються ситуації, які неможливо розв'язати, не уникнувши конфлікту. На думку психологів, це пов'язано з тим, що педагоги не знають психологічних особливостей особистості батьків.

Тож щоб запобігти виникненню складних ситуацій, вихователь повинен володіти **прийомами ефективного спілкування з батьками**. З огляду на те, що спілкування педагога з батьками вихованців зазвичай спрямоване на розв'язання пізнавальних і особистісно-розвивальних завдань, його правильніше буде назвати педагогічним спілкуванням.

Можна виокремити **два види** педагогічного спілкування педагога з батьками:

- групове (фронтальне) спілкування — передбачає спеціально організовані заходи, спрямовані на розв'язання низки інформаційних, пізнавальних та комунікативних завдань;
- диференційоване спілкування — передбачає як спеціально організоване, так і спонтанне спілкування педагога з мамою чи татом певного вихованця або з групою батьків. Таке спілкування спрямоване на розв'язання завдань індивідуальної роботи з батьками, зокрема індивідуального консультування, або диференційованої роботи з окремими групами батьків, сформованими за певними ознаками; неповні сім'ї, сім'ї з двома і більше дітьми, сім'ї майбутніх першокласників тощо.

Завдання групового педагогічного спілкування вихователь розв'язує найчастіше успішно. Провести традиційні батьківські збори, прочитати лекцію або організувати групову тематичну консультацію може будь-який педагог.

Диференційоване педагогічне спілкування здебільшого викликає у вихователя великі складнощі, оскільки **передбачає безпосередній індивідуальний контакт**.

Характер спілкування педагога з батьками зазвичай обумовлений **такими особистими якостями педагога**:

- ✓ психолого-педагогічною підготовкою;
- ✓ комунікативною культурою;
- ✓ психологічною готовністю до спілкування.

Педагогічне спілкування з батьками буде малоефективним, якщо у вихователя бракує хоча б однієї із зазначених якостей, а **діадичне спілкування** (спілкування двох) у цьому випадку і взагалі неможливо налагодити.

Чи володіє сучасний вихователь усіма цими якостями? На жаль, ні. Більшість дослідників зазначають достатній рівень психолого-педагогічної підготовки педагогів й водночас низький рівень комунікативної культури та неготовність до ефективного педагогічного спілкування.

Основою комунікативної культури є товариськість — стійке прагнення до контактів з людьми, уміння швидко їх встановлювати. Наявність у педагога товариськості є показником високого комунікативного потенціалу.

Товариськість як якість особистості **передбачає**:

- ✓ комунікабельність як здатність відчувати задоволення від процесу спілкування;
- ✓ емпатію як здатність до співчуття, співпереживання;

✓ ідентифікацію як уміння ставити себе на місце іншої людини, відчувати себе у її світі.

Педагогічна діяльність потребує спілкування постійного і тривалого. Тому вихователі з нерозвиненою комунікабельністю швидко стомлюються, роздратовуються і не отримують задоволення від своєї діяльності загалом. Крім того, у комунікативній культурі педагога виявляється рівень його моральної вихованості.

Психологічна готовність до спілкування передбачає достатній рівень володіння педагогом технікою спілкування. Вихователеві важливо навчитися спілкуватися з батьками так, щоб уникати позиції «обвинувача» та негативної оцінки дитини. Ефективно допомагає у цьому техніка «Я-повідомлення», запропонована американським психологом Томасом Гордоном. За умови умілого застосування вона знижує напругу і сприяє формуванню довірчих стосунків між педагогом і батьками.

Використання техніки «Я-повідомлення»

За допомогою «Я-повідомлення» можна не лише висловити ті почуття, які виникають у складних ситуаціях, а й коректно позначити існуючі проблеми і при цьому, що вкрай важливо, усвідомити власну відповідальність за їхнє розв'язання. Для того щоб опанувати цю техніку спілкування, необхідно навчитись усвідомлювати свої почуття й уміти правильно повідомляти про них.

Структурно «Я-повідомлення» складається з чотирьох частин:

Перша частина — слід об'єктивно, неупереджено описати ситуацію або поведінку людини, що викликає у вас негативні почуття (напруження, роздратування, невдоволення). Описувати ситуацію чи чинись поведінку зазвичай починають зі слова «коли»: «Коли я бачу, що...»; «Коли я чую...»; «Коли я стикаюся з тим, що...». У цій частині «Я-повідомлення» потрібно констатувати факт, уникнувши і неясності, і звинувачувального тону та моралізаторства. Потрібно говорити про поведінку людини (дитини або батька), але не давати оцінку її особистості.

Друга частина — потрібно назвати ті почуття, які ви відчуваєте з приводу поведінки людини («Я відчуваю роздратування, безпорадність, біль, прикрість тощо»).

Третя частина — слід чітко і ясно показати, яка негативна дія призводить до такої реакції.

Четверта частина — має містити прохання або повідомлення про те, як саме партнер по спілкуванню може змінити свою поведінку.

Варто намагатися, щоб «Я-повідомлення» не переходило у «Ти (Ви)-повідомлення». Це призводить до «зісковзування» на позицію обвинувача. Цієї помилки можна уникнути, якщо використовувати безособові пропозиції.

Звичайно, щоб користуватися цією технікою, потрібна практика, вправління, має пройти певний час, поки така форма зворотного зв'язку стане для вихователя природною навичкою спілкування. Важливо не відступати, оскільки, освоївши такий спосіб спілкування, педагоги обов'язково оцінять його ефективність у розв'язанні складних ситуацій.

Розширюємо можливості спілкування з батьками: електронні засоби інформування

Кажуть: "Хто володіє інформацією – володіє світом". Так було раніше, так і є нині, змінюються лише джерела отримання інформації. Якщо раніше батьки наших вихованців отримали інформацію про розвиток та виховання дітей у куточках для батьків зі стендів, ширм, папок-пересувов, дбайливо виготовлених вихователями власноруч, то сьогодні, особливо у містах, батьки віддають перевагу іншим джерелам, які так щедро їм дарує інтернет.

Проаналізувавши, якій з комунікацій батьки віддають перевагу, в який зручний для них спосіб вони хотіли б отримати інформацію про розвиток своєї дитини. Виявилось, що значна частина батьків, не відкидаючи такі традиційні форми отримання інформації, як-от: індивідуальні бесіди з вихователями та іншими фахівцями, батьківські збори, семінари, тренінги, вважає більш зручними способами комунікації сучасні електронні засоби інформування – веб-сайт, електронну пошту. Якщо ви маєте доступ до інтернету, то електронна пошта – це не лише швидкий і зручний спосіб спілкування з батьками, а й дуже ефективний. Перевагами такої комунікації є: конфіденційність та адресність інформації; миттєва доставка потрібної інформації батькам; постійний зворотній зв'язок з родинами.

Якщо ви вирішили створити для роботи з батьками своїх вихованців інформаційну групу, насамперед зберіть їхні електронні адреси. Після цього, користуючись послугами електронної пошти, наприклад Gmail, створіть свою групу. Її нескладно створити за таким алгоритмом.

Крок 1. Зайдіть на електронну пошту, наприклад Gmail. Угорі з'явиться панель інструментів, на якій є активні вікна (Gmail, Календар, Документи, Фотознімки, Сайти, Пошук, Більше). Натисніть активне вікно Більше – на екрані з'явиться додаткове меню, виберіть у ньому Групи і продовжуйте налаштовувати групи.

Крок 2. Щоб налаштувати групу, введіть назву своєї групи, наприклад "Інформаційна група для батьків та педагогів".

Крок 3. Введіть адресу електронної пошти для своєї групи.

Крок 4. Опишіть свою групу, наприклад "Група для батьків та вихователів дошкільного закладу "Сонечко".

Крок 5. Із запропонованого списку, оберіть рівень доступу для учасників групи, наприклад "Обмеження".

Крок 6. Тепер необхідно підтвердити введену інформацію. Для цього введіть символи, що з'являться перед вами на екрані.

Крок 7. Запросіть учасників групи електронною поштою – у зазначеному полі вкажіть електронні адреси всіх, кого б ви хотіли приєднати до спілкування: батьків, педагогів, інших учасників групи.

Крок 8. Введіть текстове повідомлення для запрошення. Наприклад: "Запрошуємо Вас стати учасником інформаційної групи для батьків та педагогів нашого дитячого садочка. Приєднуйтеся, не пожалкуєте!"

Крок 9. Натисніть вікно **Запросити учасників**.

Крок 10. Завітайте до своєї групи.

Після того як ви покроково закінчили роботу зі створення інформаційної групи, вибрали власника, керівника та приєднали всіх учасників групи, можете починати активно користуватися цим комунікативним ресурсом.

Створивши свою інформаційну групу, **повідомляйте батькам про події, які відбуваються у дошкільному закладі.** Готуючись до певного заходу, розсилайте батькам необхідну інформацію, анкети, запрошення. Таке **цільове спілкування** дає змогу визначати питання, які найбільше хвилюють батьків, і відповідно коригувати зміст заходу. Так, готуючись до батьківських зборів, з'ясуйте найболючіші питання, проведіть анкетування, що допоможуть оптимально спланувати захід, продумати інтерактивні форми роботи, залучити потрібних спеціалістів.

Дуже важливо, що звичка батьків, як більшості сучасних молодих людей щоранку розпочинати свій день з перегляду пошти, дає нам змогу завжди оперативно доносити до них потрібну інформацію і так само оперативно отримувати зворотний зв'язок.

Література

1. Гапонюк О. Школа радісної сім'ї // Психолог дошкілля. – 2009. №1
2. Робота психолога з батьками / Упоряд. Т. Гончаренко. – К.: Вид. дім «Шкіл. світ»: Вид. Л. Галіцина, 2006.
3. Школа батьківства // Психолог. – 2004.

Власова Т.С.,

вчитель-логопед

Заклад дошкільної освіти «Лозуватський ДНЗ Берізка»

с. Лозуватка, Криворізький район,

Дніпропетровська область, Україна

ВОРКШОП ЯК ЗАХІД РОБОТИ З БАТЬКАМИ

Батьки, як ніхто інший, зацікавлені в виправленні недоліків звуковимови, чи інших вад мовлення дітей, але, на жаль, самотійно не в змозі подолати дані труднощі. Саме тому вони звертаються до ІРЦ, і до логопедичних груп, покладаючи великі надії на спеціаліста. Корекційна робота вчителя-логопеда в умовах дошкільного закладу має обмежений час. Покладати всю відповідальність за результати корекційної роботи на вчителя – логопеда, помилково, саме тому наголошуємо на необхідності комплексної роботи всіх учасників навчально – виховного процесу в логопедичній групі: вихователів логопедичної групи, музичного керівника, вчителя – логопеда, батьків, дітей.

Якщо батьки самотійно, добровільно переводять дитину до логопедичної групи, значить вони готові до співпраці, приймають проблему, і завдання вчителя - логопеда не тільки безпосередня робота з дітьми, але й координація всіх учасників навчально-виховного процесу. Саме для

координуючої, злагодженої роботи вчитель - логопед ЗДО веде обов'язкову документацію в якій прослідковується системність та послідовність роботи:

Книга взаємозв'язку між вчителем-логопедом і вихователями групи

Зошит взаємозв'язку з батьками.

Журнал обліку логопедичних консультацій.

План взаємодії вчителя-логопеда з учасниками корекційно-педагогічного процесу. [1]

Виконання домашніх завдань, закріплення та вдосконалення навичок здобутих дитиною в ЗДО – основне завдання батьків, адже саме батьки несуть відповідальність за виховання розвиток дитини (ст. 8 Закону України „Про дошкільну освіту”). [2]

Більшість спеціалістів роботу з батьками проводять в традиційному варіанті в вигляді зборів, бесід, інформаційних стендів, консультацій. Роль батьків в таких форматах – «слухачів», «спостерігачів». Під час індивідуальних бесід та консультацій батьки є більш активними, адже задають питання, висловлюють свої занепокоєння. Вчитель же логопед – декілька раз повторює інформацію окремо кожному з батьків. Саме тому, в своїй роботі відходжу від стандартних форм роботи з батьками і пропоную наступні види взаємодії: воркшопи, майстеркласи, творчі майстерні, читальні.

Воркшоп — інтенсивний навчальний захід, на якому учасники навчаються перш за все завдяки власній активній роботі. У цьому визначенні варто підкреслити видову, тобто специфічну для воркшопу як навчального заходу особливість — навчання відбувається завдяки власній активній роботі учасників, найголовніше тут — активність. [3]

Теми та короткий опис воркшопів в логопедичні групі.

Тема: Особливості освітньої діяльності в логопедичній групі.

Хід проведення

I. Інформаційний блок.

Батьки отримують індивідуальні результати обстеження мовлення дитини з поставленими завданнями, рекомендованими іграми з рубрики « По дорозі додому», « В черзі», описом всіх артикуляційних вправ, , які можна виконати вдома. Кожна вправа – має свій номер, що полегшує роботу вчителя-логопеда.

II Практична частина.

1. Виконання артикуляційної гімнастики, всіх її вправ, для правильного виконання їх вдома.

2. Гра між батьками та дітьми «Впізнай вправу» (дитина показує вправу - батьки називають назву, і навпаки. 2. Варіант гравці отримують картки і показують вправу.)

Тема: Дихання, як основа правильного мовлення.

I. Інформаційний блок.

Розповідь про правильне діафрагмальне дихання, вправи на дихання які пропонуються для виконання вдома. Батьки отримують роздруківки з описом всіх дихальних вправ, які потрібно виконувати в дома.

II Практична частина.

1. Відпрацювання основних вправ на дихання дорослими.
2. Ігри естафети між батьками і дітьми для тренування дихання:
 - Врятуй рибку (перенести рибки з столу до води соломинкою, втягнувши і затримавши повітря)
 - Футбол (задування м'яча у ворота суперника)
 - Регата (здувати човники від берега до іншого берега).
3. Спільне виготовлення гри для розвитку дихання (жабка, слоник, змійка)

Тема: Пальчикові ігри та вправи на міжпівкульну взаємодію.

I. Інформаційний блок.

Теоретична інформація про важливість розвитку дрібної моторики в різному віці. Презентація ігор які можна виконувати вдома без спеціальних засобів. Розповідь про роль мозочка в корекції мовлення та розвитку дитини презентація вправ для мозочкової стимуляції, та на міжпівкульну взаємодію.

II Практична частина.

1. Виготовлення доріжок для пальчиків – спільна робота батьків та дітей.
2. Гра між батьками та дітьми «Спробуй повтори»
3. Синхронне малювання двома руками – виставка робіт.

Тема: Звуковий аналіз слова

I. Інформаційний блок.

Бесіда з батьками про класифікацію звуків, звуковий аналіз слова. Актуалізація їхніх знань з теми та пояснення помилок які часто допускають діти. Демонстрація звукового аналізу слів різної складності.

II Практична частина.

1. Виготовлення коробочки для звукового аналізу слів, спільна робота дітей та батьків.
2. Сімейна гра «Розумашки» (кожна сім'я отримує завдання на виконання звукового аналізу слова, поділу слів на склади, складання речення за схемою. Виконуючи які отримують бали.)

Тема: Слова омоніми, синоніми, рими.

Батьки разом з педагогом згадують поняття слів омонімів, синонімів. Педагог розповідає про складність формування цих категорій у дітей, необхідність їх формування в дитячому віці, пропонує ігри в які можна грати з дітьми для розвитку понять.

II Практична частина.

1. Сімейні ігри «Добери пару»
2. Гра на швидкість «Скажи навпаки»
3. Написання сімейних віршів «Закінчи речення»

Дані зустрічі проводяться два рази в місяць і дають батькам основні знання і поняття для роботи з дітьми вдома. Крім того, така форма роботи емоційно укріплює взаємозв'язок дитина –дорослий, сприяє емоційному піднесенню дитини. Дорослий не просто робить зауваження виправляючи дитину, а грає разом з нею, виготовляє посібники для занять, і дитина з гордістю працює з «власним», посібником. Крім того, не всі батьки розуміють

складність виконання деяких завдань, і відпрацювання вправ допомагає зрозуміти похибки дітей.

Тривалість зустрічі півтори години, відбувається ввечері. Перша частина – інформаційний блок, проходить без дітей. Вихованці в цей час знаходяться з вихователем, під час практичного блоку діти разом з батьками, вихователь допомагає вчителю – логопеду. Завдання підбираються відповідно до вже вивченого матеріалу, вправи на дихання та міжпівкульну взаємодію дітям знайомі, а батьки виконують їх вперше, це надає перевагу дітям, і вони завжди попереду.

На першій зустрічі ознайомлюю батьків з правилами:

- Поважати батьків та дітей «суперників»;
- Стимулювати дитину до виконання завдань, і лише коли вона відчуває труднощі допомагати їй;
- Хвалити успіхи власних та «чужих» дітей;
- Проявляти зацікавленість у виготовленні посібників та ігор, прислухатися до бажань дитини.

Після проведеного Воркшопу в спільній групі в Viber, батьки діляться враженнями, емоціями, висловлюють пропозиції і побажання.

До нового року батьки оволодівають способами допомоги дітям, разом придумують і виготовляють ігри, виконують домашні завдання. Якщо виникають запитання звертаються за допомогою до логопеда. Надалі, після новорічних свят, батьківсько-дитячі зустрічі мають більш розважальний характер і спрямовані на закріплення вимови, розвиток емоційного інтелекту, створення ситуації успіху.

Література

1. Ю. В. Рібцун Сучасний підхід до ведення документації вчителя-логопеда молодшої логопедичної групи для дітей із ЗНМ [Електронний ресурс] / Юлія Рібцун // Народна освіта. – 2011. – Вип. № 1 (13). – Режим доступу до вид. : www.kristti.com.ua
2. Рібцун Ю. В. Співпраця вчителя-логопеда з батьками : молодша логопедична група для дітей із ЗНМ / Юлія Рібцун // Дефектологія. Особлива дитина : навчання та виховання. – 2011. – № 1. – С. 33–37
3. <https://i.factor.ua/journals/ot/2017/february/issue-4/1/article-25429.html>

Воронцова-Лісницька Г.О.,

вихователь дитячого садка

Дошкільний навчальний заклад №140

м. Одеса, Одеська область, Україна

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ВИХОВАТЕЛЯМИ І БАТЬКАМИ ЗДО

«Родина для дитини – це джерело суспільного досвіду.

Тут вона знаходить приклади для наслідування і тут відбувається її соціальне народження. І якщо ми хочемо

виростити морально здорове покоління, то повинні вирішувати цю проблему всім миром: дитячий сад, сім'я, громадськість»
В. А. Сухомлинський

Багато років ведеться суперечка, щодо сімейного і суспільного виховання. Багато відомих педагогів схилиються на користь сім'ї, інші віддавали перевагу суспільним закладам.

Батьківська любов – почуття дорогоцінне, але воно не може замінити собою педагогічного вміння і педагогічної підготовки, якої почасти батьки позбавлені. Практика показує: робота з дітьми не дасть позитивних результатів, якщо до неї не залучати батьків, якщо поставлені проблеми не розв'язуються разом з ними – першими і найавторитетнішими вчителями. Тому залучення батьків до навчально-виховного процесу у дошкільному навчальному закладі – одне з актуальних проблем сучасності.

Беручи до уваги Закон України «Про дошкільну освіту», Базовий компонент дошкільної освіти в Україні, Програму розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля», вивчаючи досвід колег і опираючись на власний, обрала темою дослідження наукової роботи: «Інноваційні підходи до організації процесу взаємодії між вихователями і батьками ЗДО». Так як ці методи і підходи змінюються в залежності від місця, типу сім'ї, обставин.

Робота з батьками – це процес безперервний, складний і тривалий. Залучення батьків до навчально-виховного процесу в дошкільному закладі може бути новиною і для родин і для вихователів, тому розвиток нових взаємин займає певний час. Тісна співпраця з родинами стане можливою тоді, коли вона буде будуватися на невеликих успіхах протягом тривалого часу.

Сучасне життя спонукає до урізноманітнення та оновлення форм і методів залучення батьків до співпраці, творчість педагога, дипломатичність – запорука успішної взаємодії ЗДО і родини.

У сім'ї зміцнюється здоров'я дитини, розвиваються її задатки і здібності; піклуються про утворення, розвиток розуму, виховання громадянина, закладаються гуманні риси характеру, доброта і сердечність дитини; вчать оцінювати свої вчинки і відповідати за них. Тут діти прилучаються до праці, вибирають професію. Звичайно, кожна сім'я має свій досвід батьківства, в якому є як педагогічні здобутки батьків, так і прорахунки у вихованні впливають на дитину «Наші діти – це наша старість. Правильне виховання - це наша щаслива старість, погане виховання – це наше майбутнє горе, це наші сльози, це наша провина перед іншими людьми, перед усією країною» А. С. Макаренко.

Можна назвати різні причини помилок сімейного виховання, але напевно, однією з найбільш поширених є слабка поінформованість батьків про сучасні підходи до виховання дитини в сім'ї, засади усвідомленого батьківства.

Зануренні у щоденні клопоти, батьки не завжди усвідомлюють, що мають на сьогодні справу з «новою» дитиною, яку погану розуміють, по відношенню до якої використовують старі схеми, що нині вже не діють,

орієнтуються на традиційний зміст, форми і методи виховання і навчання дошкільника.

Саме з метою формування педагогічної культури, підвищення рівня їх поінформованості щодо новітніх підходів до розвитку дітей та формування в них навичок соціальної компетентності спрямована дана робота.

Інноваційні підходи до організації роботи з батьками

Дошкільні заклади спрямовують роботу на розширення й поглиблення уявлень членів родини про сучасні освітні завдання, роль вікових та індивідуальних особливостей дитини в її особистісному становленні, сутність компетентності як інтерактивну якість особистості.

Основні завдання співпраці вихователів і батьків:

- Налагодити партнерські стосунки з батьками;
- Ознайомити з програмами за якими працюють ЗДО;
- Інформувати батьків про підходи ЗДО до навчання і виховання дошкільників;
- Нетрадиційні методи роботи з дітьми;
- Створити атмосферу спільності інтересів педагогів і батьків, взаємопідтримки, взаємопроникнення у проблеми одне одного;
- Збагачувати виховні уміння батьків;
- Підтримувати їх упевненість у своїх педагогічних можливостях.

Зміст співпраці:

- Роз'яснити батькам необхідність формувати компетентну особистість у дошкільному віці;
- Створити в сім'ї та дошкільному закладі сприятливі умови для формування компетентності дошкільника;
- Розкрити важливості ролі матері та батька у вихованні хлопчика та дівчинки;
- Формувати в батьків віру в можливість дитини, довіряти власному життєвому досвіду, своїм життєвим враженням і відчуттям;
- Роз'яснити батькам значення дошкільного дитинства, його особливої ролі;
- Завдання підготовки дитини до школи, раннього прилучення до гуртків, секцій, роботи з комп'ютером, вивчення іноземних мов.

Умови співпраці:

- Налаштувати на спільне розв'язання реальних та життєво важливих проблем;
- Створити в процесі спілкування атмосфери довіри, взаєморозуміння, витриманості, доброзичливості, вираженості в оцінках і судженнях, емоційної врівноваженості, привітності;
- Налагодити діалог, адекватно реагувати на почуте, брати сказане до уваги, запитувати про незрозуміле;
- Зберігати конфіденційність з батьками;
- Вміти домовлятися, знаходити компроміс;

- Прояв поваги до дитини та її батьків навіть за умови неприйнятої поведінки, неуспішної діяльності малюка, надання йому шансу переробити, виправити погано зроблене;
- Приділяти увагу неповним розлученим, з повторним шлюбом, конфліктним сім'ям тощо;
- Проявляти особливу увагу особливим дітям, емоційноневрівноваженим, гіперактивним;
- Ознайомитись з життям вихованців удома; відчувати сімейну атмосферу, особливості сімейного досвіду виховання, визначення роль і місця кожного члена сім'ї у вихованні дитини;
- Урізноманітнювати педагогом форми взаємодії з батьками: дискусійні зустрічі, «круглі столи», вечори запитань і відповідей, тематичні бесіди, семінари-практикуми, тренінги, рольові ігри, організації спільного відпочинку, спортивні свята і змагання, індивідуальні консультації, використання скриньки зауважень і побажань, запровадження анонімного «телефона довіри»;
- Створювати в ЗДО сприятливі умови для конфіденційного спілкування батьків з різними фахівцями – психологами, логопедами, медичними працівниками, інструктором з фізичного виховання, викладачем іноземної мови тощо.

Така освітня ідея щодо інноваційних підходів до організації сучасного виховного процесу стає домінуючою, оскільки стимулює новаторські зміни в усіх сферах життєдіяльності людини та суспільному середовищі, орієнтованих передусім на формування сучасної особистості.

Активні форми співпраці з сім'єю

Роботу дитячого садка із сім'єю неможливо оптимізувати за чисельною командою. Для цього потрібна добра воля, готовність колективу, усвідомлення необхідності оптимізації, розуміння її змісту, прийняття її в ролі від керівництва до дії.

Перед щорічним набором у дошкільних закладах доцільно проводити «День відкритих дверей», коли батьки приходять в групові кімнати і бачать життєдіяльність дітей; батьківські збори, на яких виступають всі педагогічні працівники: завідувач, вихователі, логопед, вихователь-методист, психолог, старші медсестри з різнобічною інформацією про роботу ЗДО.

Особливе місце в налагодженні стосунків дитячого садка з сім'ями належить батьківському куточку. До оформлення і добору матеріалів доречно залучити членів родини. Поряд з традиційною рубрикою «Поради батькам», практикую нову «Поради батьків».

Гуманізації взаємин батьків і педагогів сприяє проведення «Дня добрих справ» - запрошення членів сім'ї для виконання корисної роботи для групи.

Важливою складовою роботи, спрямованої на гуманізацію стосунків батьків і педагогів на освіту сім'ї є батьківська конференція, яка присвячується певному питанню, велике значення має вибір теми. Вона повинна бути актуальною і багатоплановою.

Традиційною, найбільш поширеною формою роботи дитячого садка з сім'ями є батьківські збори. Щоб збори для батьків були цікавими, практикую їх нетрадиційне проведення у формі рольових ігор, круглих столів, аналізу педагогічних ситуацій, тренінгів – такі форми проведення активізують всіх присутніх, батьки розуміють, що їх сприймають як думаючих людей, таких, що мають право на власну точку зору.

Результати впровадження активних методів спілкування з батьками в роботу ЗДО показують, що батьки, які раніше перебували в ролі «глядачів» і «спостерігачів» - поступово стають активними учасниками навчально – виховного процесу, дослідниками власної батьківської поведінки. Вони починають самостійно аналізувати свої труднощі, реалістичніше оцінювати свої стосунки з дитиною, відчують більш компетентними в питаннях виховання.

Ефективна співпраця родини та дошкільного закладу можлива при дотриманні таких принципів:

- 1) Демократизації та гуманізації;
- 2) Послідовності і системності організації співпраці ЗДО з родинами;
- 3) Наступності і поступовості залучення батьків до взаємної діяльності;
- 4) Індивідуалізація, що передбачає впровадження таких форм та методів, які спрямовані на особливості і запити кожної родини;
- 5) Довірливість стосунків, що передбачає забезпечення віри батьків у професійну компетентність, тактовність і доброзичливість вихователя, якого вміня зрозуміти і допомогти вирішити проблеми сімейного виховання.

Стратегії спілкування з сім'єю

Основою педагогічної взаємодії є спілкування, адже саме спілкування є і найважливішою умовою і засобом розвитку особистості. Практика роботи переконує в тому, що для налагодження кращого контакту з батьками велику роль відіграє спілкування.

Спілкування – складний і багатогранний процес. Батьки піклуються про своїх дітей і хочуть, щоб вони були здоровими, перебували у безпеці, досягли успіху й були щасливими. І тут спілкування є вкрай важливе. Тож варто звернути увагу на деякі поради щодо спілкування з сім'ями:

- Завжди бути в гарному настрої і бути приємними у спілкуванні;
- Намагатися зрозуміти емоційний стан батьків;
- Бути емоційно врівноваженим при спілкуванні з батьками, подавати приклад вихованості і такту;
- Заохочуйте сім'ї висловлювати свої ідеї, враження, очікування та тривоги, не перебивайте їх;
- Знаходьте місця, де можна поговорити індивідуально і тримайте отриману інформацію як конфіденційну.

У дошкільні роки дуже важливо, щоб батьки і працівники ЗДО вільно спілкувалися між собою відносно дітей та їх занять. Садок і домівка дуже тісно пов'язані між собою, і чим кращим буде спілкування між цими обома сторонами, тим більшу підтримку отримають діти.

Хочеться відзначити, що виховання і розвиток дитини не можливий без участі батьків, а щоб педагог міг на них покластися в наданні будь-якої необхідної допомоги і вони були зацікавлені в освітньому процесі, необхідно їх переконати в тому, що розуміння своїх дітей є найблагороднішою і цікавою справою, адже діти вчаться на прикладі своїх батьків. Сформований певний метод роботи з батьками досяг позитивних результатів, утворилося середовище взаємоповаги, терпіння і розуміння. Батьки стали проявляти відкритий інтерес до життя дитячого садка, емоційно підтримувати свою дитину – радіти успіхам і співпереживати невдачам, стали активно відвідувати збори, брати участь у дитячих святах. Такі зміни дозволяють говорити про продуктивність використання сучасних форм роботи з батьками.

«Тільки разом з батьками, спільними зусиллями, педагоги можуть дати дітям велике людське щастя» - В. Сухомлинський.

Педагогічний колектив і колектив батьків – це єдиний живий організм, який об'єднує спільна мета і діяльність, гуманні стосунки та висока відповідальність.

В. Сухомлинський писав: «Дитинство – найважливіший період життя, не підготовка до майбутнього життя, а справжнє, яскраве, самобутнє, неповторне життя. І від того, яке було дитинство, хто вів дитину за руку в дитячі роки, що ввійшло до її розуму і в серці з навколишнього світу – від цього значною мірою залежить, якою людиною стане сьогоднішній малюк».

Доктор В.І.,
вихователь

*Дошкільний навчальний заклад
(ясла-садок) комбінованого типу №3 «Дзвіночок»,
м. Нетішин, Хмельницька область, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ВИХОВАТЕЛЯМИ І БАТЬКАМИ В ЗДО

Проект «ШКОЛА ТАТУСІВ»

Мета проекту: збільшення ролі батька у розвитку особистості дитини, підвищення статусу батька і відповідальності батьків (*татусів*) за виховання і благополуччя дітей, поширення позитивного сімейного досвіду виховання.

Завдання проекту:

- встановлення партнерських відносин, які дозволяють об'єднати зусилля для виховання дітей, створити атмосферу спільних інтересів і виховних зусиль;
- формування активної позиції батьків (*татусів*) як суб'єктів освітнього та виховного процесів в ДНЗ;
- підвищення компетентності батька з питань виховання і розвитку дошкільнят, їх педагогічної грамотності;
- створення умов для здійснення партнерства і співпраці між

батьком і дитиною в сім'ї;

- створення позитивного емоційного мікроклімату взаємодії з татусями;
- залучити татусів в педагогічну діяльність, зацікавити в необхідності розвитку своєї дитини;
- допомогти батькам (*татусям*) в усвідомленні своїх завдань в сім'ї в справі виховання і освіти дітей;
- активна участь татусів в житті групи вихованців та дошкільного навчального закладу;
- гармонізація міжособистісних відносин в діаді «батько – дитина»;
- корекція неадекватних форм поведінки і емоційних реакцій батька на особливості поведінки дитини;
- навчити татусів спілкуванню з дітьми;
- допомогти татусям навчитися поважати дитину як особистість, розвивати її творчі здібності;
- надавати допомогу в розумному вибудовуванні відносин з дитиною;
- розвиток комунікативних форм поведінки, що сприяють самоактуалізації і самоствердженню;
- виховати у татусів почуття впевненості в своїх силах;
- поширення досвіду виховання - кращі татусі.

Принципи роботи за проектом:

- добровільність;
- компетентність;
- дотримання педагогічної етики.

Методи і форми роботи з татусями за проектом

1. Планування системного підходу дитячого садка і сім'ї.

Методичні рекомендації.

Розділ в річному плані (*щорічно*).

2. Робота з татусями з надання допомоги у виборі правильних методів і прийомів виховання.

2.1. Діагностика сім'ї (*татусів*):

- спостереження;
- анкетування;
- бесіда;
- тести (*психолог + педагог*);
- відвідування на дому;
- листи (*звукові*), відеозаписи, вироби, малюнки для дітей.

2.2. Індивідуальна робота з батьками:

- бесіди;
- домашні завдання;
- анкети (*опитування*);
- консультації;
- відвідування заняття татусями.

2.3. Форми і методи колективної роботи:

- семінар-практикуми, тренінги, ділові ігри;
- лекції, доповіді, дискусії, бесіди;
- колективні творчі справи (*конкурси, свята, круглий стіл*);
- батьківські збори.

3. Розробки методичних і педагогічних консультацій.

Поради психолога (*інших спеціалістів*).

Пам'ятки для батьків.

Заповіді виховання.

4. Домашні завдання:

- батьківські куточки (*групові, загальні дитячого садка*);
- ширми, папки-пересувки;
- вертушки;
- стінгазети, листівки, рекламні буклети;
- отримання інформації татусями через фільми, виставки, сайт, газету

ДНЗ.

Етапи консультування

1. Встановлення контакту - на цьому етапі створюється атмосфера душевного тепла і підтримки, яка буде сприяти досягненню довіри батька до педагога.

2. Збір інформації - накопичення та збереження інформації, виявлення меж необхідної підтримки.

3. Відбір і застосування засобів - осмислення результатів діагностики, розробка і реалізація індивідуальної та групової підтримки.

4. Узагальнення - підводяться підсумки роботи, узагальнюються досягнуті результати.

Умови реалізації проекту

✓ наявність можливості отримання батьками без оціночного зворотного зв'язку від фахівців і підтримки від людей з подібними проблемами;

- ✓ застосування інноваційних методів роботи з батьками;
- ✓ застосування активних форм взаємодії;
- ✓ застосування мультимедійних технологій;
- ✓ професійна самоосвіта педагогів.

Основні напрямки діяльності за проектом

Просвітницький: надати інформацію для підвищення психолого-педагогічної культури татусям.

Практично-дієвий: зацікавити батьків (*татусів*) виконанням загальної цікавої справи; сприяти прояву творчих здібностей; можливостей реалізації власних ідей; створити умови для повноцінного спілкування, бажання обмінятися думкою, досвідом сімейного виховання.

Критерії ефективності роботи за проектом:

- зростання відвідуваності татусями заходів в ДНЗ;
- узгодженість дій педагогів ДНЗ та батьків (*татусів*);
- відповідність дій учасників проекту цілям і завданням проекту;
- підвищення зацікавленості батьків (*татусів*);

- позитивна громадська думка батьків про роботу ДНЗ.

Етапи організації роботи з татами за проектом

Етапи	Заходи
I етап - підготовчий	1. Знайомство педагога з татусями вихованців, їх проблемами у вихованні дитини. 2. Відбір ефективних методів і прийомів діагностики сім'ї, дітей, які відвідують групу (анкети, опитування, бесіди, відвідування) у напрямку: - склад сім'ї, професія, освітній рівень; - загальна сімейна атмосфера; - особливості взаємин між членами сім'ї: тон звернень один до одного; - характер відносин; - своєрідна автономність кожного члена в сім'ї; - що татусі вважають важливим у вихованні; - що є предметом основної турботи татусів: здоров'я, розумовий розвиток і т. д.; рівень психолого-педагогічних знань і практичних умінь; - система виховних впливів; - організація спільних форм діяльності в сім'ї (спільність у всіх сімейних справах, залучення в них дитину); - питання додаткової освіти дитини; - соціальне замовлення татусів (з урахуванням їх фінансових можливостей). Бесіди - інтерв'ю з дітьми та мамами щодо виявлення ступеня участі татусів у вихованні своїх дітей. 3. Планування роботи з татусями: - розділ в річному плані: спеціальні експозиції, спільні заняття, фотовиставки, пересувні бібліотечки, інформаційні стенди, реклама, друк; - організація спільних свят і заходів; - план фахівців; - плани роботи батьківського комітету.
II етап - організаційний	1. Формування бази даних за результатами анкет, опитувань татусів. 2. Створення умов для впровадження плану роботи з батьками (татусями). 3. Формування установки на співпрацю дитячого садка і татусів.
III етап - практичний	1. Робота педагога по формуванню у татусів спеціальних знань з дитячої психології, педагогіки: - дні діагностики; - круглі столи; - спільні заняття, відкриті покази;

	- система консультацій; - семінари-практикуми; - домашні завдання; - батьківські збори і т.д.. 2. Спільна діяльність за схемою «педагог – дитина», «дитина – батько», «батько – педагог»: - свята і розваги (календарні, спортивні, сімейні, традиційні); - екскурсії, походи, цільові прогулянки; - участь у спільних проектах, конкурсах, виставках (музичних, літературних, декоративно-образотворчої творчості); - суботники, акції; - заходи щодо поліпшення матеріальної бази групи.
IV етап - відстеження результатів	1. Анкетування, опитування татусів, педагогів. 2. Узагальнення та поширення досвіду татусів у вихованні (через друк, рекламні буклети, круглий стіл, сайт, газету ДНЗ тощо). 3. Аналіз ефективності роботи з подальшою її корекцією.

Результатом діяльності є випуск газети для батьків вихованців або фото стенду «Активна участь батьків (*татусів*) в житті групи і дитячого садка. Створення та презентація фільму «Ці щасливі миті!».

Очікувані результати

Зміни в житті родини:

- ✓ Усвідомлення татусями своєї ролі у вихованні та розвитку дітей.
- ✓ Активна участь татусів у житті дітей, поліпшення психологічного мікроклімату в родині.
- ✓ Активізація комунікацій в сім'ї, підвищення сензитивності до дитини, її проблем.
- ✓ Побудова конструктивних (*безконфліктних*) моделей спілкування.
- ✓ Приділення батьком і матір'ю більше часу спільним з дітьми справам в сім'ї (*малювання, бесіди і т.д.*).
- ✓ Участь у зміцненні сімейних традицій і оволодіння організаційними навичками проведення спільного дозвілля в сім'ї (*дні народження, свята, походи в кінотеатри, музеї і т.д.*)
- ✓ Підвищення батьківського авторитету.
- ✓ Використання татусями запропонованих матеріалів в роботі з дітьми.

Зміни у взаєминах між батьками (*татусями*) і педагогами:

Підвищення ефективності співпраці (*взаємодія татусів з педагогічним колективом через консультації, тренінги, сімейні вітальні; прояв інтересу до*

успіхів (невдач) дітей, до обраних видів діяльності дитини в умовах дитячого садка; активну участь в конкурсах, виставках, сімейних святах).

Висока відвідуваність батьками (*татусями*) всіх запланованих засідань.

Позитивна оцінка сім'ї та відгуки на подальшу співпрацю з дошкільним навчальним закладом.

Прогнозовані результати

Навчання навичкам і вмінню ставити конкретні завдання в роботі з кожним батьком (з урахуванням віку, освіти, культурного рівня і поглядів на виховання) і вибору адекватних методів і форм.

Навчання комунікативним навичкам.

Встановлення ділової взаємодії між педагогом і татусями (*спілкування і взаєморозуміння*).

Стимулювання інтересу батьків (*татусів*) до себе як до вихователів.

Вміння аналізувати виховні дії дорослого по відношенню до дитячих вчинків і виробляти рефлексію власних виховних дій.

Підвищення професійної компетентності.

Збагачення досвіду міжособистісного спілкування дітей, батьків і педагогів.

Продуктивна творча взаємодія педагогів і батьків.

Висновок.

Спільна діяльність педагога і батьків, зокрема татусів, у реалізації проекту повинна показати, що: комплекс дій, організований педагогом по реалізації проекту (*підняти статус батька в сім'ї, забезпечити благополуччя дитини в сім'ї*) на основі загального інтересу, співучасті в творчій діяльності, матиме позитивний підсумок.

Стає очевидним, що роль батька у формуванні особистості дитини так само важлива, як і роль матері. Адже не дарма кажуть: «Якщо вдома немає батька, значить, в ньому немає однієї стіни». Як батько, тато несе відповідальність за виховання дітей. Йому необхідно володіти навичками психологічного і педагогічного впливу, бути високomorальним, компетентним, наполегливим і демократичним. Всі ці позиції тісно пов'язані між собою і впливають на розвиток дитини (*прямо і побічно*).

Багато батьків по-новому побачать себе зі сторони, побачать свою дитину, переймуться її проблемами. Поповниться чуттєвий досвід кожної дитини, завдяки створенню сприятливих емоційних умов, при організації взаємного спілкування з батьками. У дітей сформується система знань про сім'ю, сімейні цінності, про способи прояву своїх почуттів до оточуючих. Саме взаємодія батьків і дітей сприятимуть емоційному зближенню, отриманню батьками і дітьми досвіду партнерських відносин. Батьки на ділі переконуються, що саме час сіяти те «добре і вічне», і паростки зійдуть, і принесуть свої плоди.

Каськова І.М.,

вчитель-логопед дошкільних груп

для дітей з порушенням інтелектуального розвитку

Комунальний заклад «Зеленогайська спеціальна школа»

смт. Високий, Харківський район, Харківська область, Україна

ФОРМИ РОБОТИ З СІМ'ЯМИ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, В УМОВАХ СПЕЦІАЛЬНИХ ДОШКІЛЬНИХ ГРУП

В останні десятиліття, зі збільшенням кількості дітей з особливими освітніми потребами, виняткового значення набули питання соціальної адаптації не лише дітей з патологією, а й сімей, в яких ці діти виховуються.

В літературі з педагогіки та спеціальної психології автори неодноразово наголошували про необхідність наукового вивчення таких сімей і про розробку корекційних заходів, призначених для надання їм конкретної допомоги (М.С.Певзнер, Є.М.Мастюкова, І.І.Мамайчук). На даний час відомі серйозні роботи Р.Ф.Майрамяна, В.В.Ткачової, Р.В.Овчарової, М.М.Семаго, які висвітлюють дану проблему в рамках поставлених наукових завдань.

Батьки, які мають особливу дитину, відчують труднощі, які істотно відрізняються від повсякденних турбот звичайної родини. Народження такої дитини змінює поведінку дорослих. У сім'ї виникають проблеми, з якими батьки не можуть впоратись самотійно: порушується взаємодія із соціальним оточенням; складається невірне уявлення про стан дитини, можливості її лікування і виховання; спостерігається заперечення діагнозів, ігнорування призначень тощо.

Предметом глибоких емоційних переживань батьків і близьких дітей з розумовою відсталістю є особливості їх психофізичних порушень і, в першу чергу, недостатність інтелектуальної діяльності. У зв'язку з цим тяжкість патогенного впливу порушень розвитку розумово відсталих дітей на психіку їхніх батьків залежить від таких характеристик розумової відсталості, як стійкість (тобто незворотність), тривалість, ступінь прояву (тяжкість, глибина ураження) і характер інтелектуального дефекту.

Інтелектуальний дефект дітей розумовою відсталістю, що розглядається як провідний, надає особливий дестабілізуючий, гнітючий вплив на психіку їхніх батьків (Р.Ф. Майрамян, В.В. Ткачова). Цей дефект є для батьків і близьких розумово відсталих дітей психотравмуючим фактором, так як дана аномалія, незважаючи на наявний потенціал до розвитку позитивної динаміки, в цілому виключає можливість повного одужання дитини.

В роботі спеціальних різновікових дошкільних груп Комунального закладу «Зеленогайська спеціальна школа» Харківської обласної ради приділяється велика увага пошуку оптимальних і ефективних шляхів надання допомоги батькам, які виховують дітей з розумовою відсталістю.

Комплексний підхід до виховання дітей в умовах дошкільних груп освітнього закладу забезпечує безперервність корекційного впливу. Найважливішою умовою наступності є встановлення довірчого ділового контакту між родиною і закладом, в ході якого коригуються позиції батьків і педагогів. Жодна корекційно-розвиткова програма не зможе дати повноцінних результатів, якщо вона не втілюється спільно з сім'єю, якщо в закладі не створені умови для залучення батьків до участі в корекційно-освітньому процесі.

Основні напрямки співпраці педагогів закладу з батьками:

- активне залучення в освітній процес, для чого організовуються дні відкритих дверей, відкриті заняття та різні позакласні заходи (спільні свята, трудові десанти тощо);
- психолого-педагогічна освіта, яка здійснюється в ході проведення батьківських лекторіїв, практикумів, зборів тощо;
- залучення батьків для управління освітнім процесом (найбільш ефективна форма - участь в роботі батьківського комітету).

Основні форми взаємодії з батьками дитини з порушенням інтелектуального розвитку – це групова, індивідуальна і колективна робота.

При застосуванні індивідуальних форм роботи педагога в першу чергу проводять вивчення сімейного мікросередовища дитини з особливими освітніми потребами, для цього здійснюється діагностично-аналітична робота. Вона може включати в себе різні форми і методи:

- Для швидкого отримання докладних і достовірних відомостей проводиться анкетування батьків. З його допомогою вдається виявити загальний план сім'ї, рівень освіти і вік батьків, характер їх взаємовідносин з дитиною. У той же час анкетування не дозволяє дізнатися індивідуальні особливості дитини, а також особливості її життя в родині.

- Відвідування сім'ї. Це кращий спосіб максимально близько познайомитися з дитиною і сім'єю в звичній для неї обстановці. У розмові з батьками педагогу треба зібрати якомога більше інформації про інтереси дитини, її звички, уміння і навички в різних формах діяльності. Під час бесіди з батьками педагог отримує цінні відомості про схильності дитини, її ставлення до батьків, до закладу. Педагог також може детально розповісти про успіхи дитини, про взаємини з іншими дітьми, дати поради з організації виконання рекомендацій спеціалістів закладу.

- Проведення консультацій. Для того щоб дитина з порушенням розумового розвитку могла вільно себе почувати в групі з дітьми, які мають різні порушення, потрібне проведення бесід з усіма батьками. Мета таких бесід - прищеплення толерантного ставлення до особливих дітей, так як далеко не всі батьки готові прийняти факт знаходження поруч зі своєю дитиною іншу дитину з особливими освітніми потребами. Консультації проводяться також і для того, щоб виключити занепокоєння батьків про безпеку дитини під час перебування у закладі. Регулярні бесіди спонукають батьків пильніше придивлятися до своєї дитини, виявляти особливості її характеру і здійснювати пошук оптимальних шляхів щодо її виховання.

- Проведення спільних занять, в ході яких здійснюється занурення батьків в навчальний процес. Під час таких занять батьки можуть ознайомитися з діючими навчальними вимогами, оцінити успіхи і помилки своєї дитини. Дана форма роботи проводиться з метою: залучити батьків до реабілітаційного процесу, навчити їх взаємодії і надання корекційної допомоги дітям самостійно в домашніх умовах, збагатити педагогічні знання і вміння батьків, а також поліпшити взаємини між батьками і дітьми. Ця форма роботи дозволяє батькам отримати інформацію про методи виховання та розвитку дитини, оволодіти новими техніками, так як в ході заняття педагог підбирає найбільш ефективні методи і прийоми корекційної роботи з конкретною дитиною. Успіх корекції полягає в регулярності занять і тому дуже важливо, щоб з дитиною займалися не тільки педагоги, а й самі батьки в домашніх умовах. Батьки присутні на заняттях педагога з дитиною, отримують досвід створення предметно-розвивального середовища. Участь в таких заняттях дозволяє батькам оволодіти практичними вміннями роботи з дитиною, стимулює мотиваційну сферу і надихає. Тут вони вчаться не тільки змістовній взаємодії зі своєю дитиною, але і освоюють нові форми і методи спілкування з нею. Крім того, на заняттях батьки вчаться приводити у відповідність можливості дитини і свої вимоги до неї.

- Демонстрація батькам фото- і відеоматеріалів з занять в групі, інших заходів з метою більш детального розбору певних елементів виховання і навчання дитини.

- Перегляд відеоматеріалів, знятих самими батьками. Такі записи можуть бути свого роду звітом батьків про виконану роботу і можуть використовуватися педагогом для розробки пропозицій щодо виховання дитини.

- Листування з батьками через Інтернет-месенджери. За допомогою регулярного спілкування педагог може інформувати батьків про успіхи дитини і наявні труднощі. У повідомленнях педагог також оповіщає батьків про майбутні події, вітає їх зі святами, надає поради або рекомендації щодо виховання дітей. Головна умова – це доброзичливий тон листування.

Під час спілкування з батьками від педагога вимагається максимум тактовності. Неприпустимим вважається соромити батьків, якщо, на думку педагога, вони не в повному обсязі виконують свій батьківський обов'язок. Розмова повинна вестися з позиції того, що перед батьками і педагогом стоїть завдання і їм необхідно спільно його вирішувати.

Серед колективних і групових форм роботи, що застосовуються у дошкільних групах можна виділити наступні:

- Батьківські лекторії та практикуми, які передбачають вироблення у батьків різноманітних педагогічних умінь з виховання дітей і вирішення різних педагогічних ситуацій. На такі заходи можуть запрошуватися спеціалісти закладу і медичні працівники. Теми для проведення практикумів можуть бути найрізноманітнішими.

- Батьківські збори. Вони є універсальною формою взаємодії закладу з батьками учнів, яка дозволяє підвищити компетентність батьків у питаннях освіти дітей.

- Спільні дозвільні заходи. Прикладами таких заходів можуть бути різноманітні розваги, свята, постановка казки тощо. Залежно від ступеня порушення розвитку дитини, для неї обирається завдання, з яким вона однозначно впорається. Як показує багаторічний досвід роботи з батьками, проведення спільного дозвілля дає позитивні результати в соціалізації особливої дитини. Проведення спільних свят, заходів, виставок сімейної творчості є стимулом до активної участі батьків у реабілітаційному процесі, сприяє розвитку комунікативних навичок і умінь, підвищенню самооцінки, зміцненню позитивних дитячо-батьківських відносин. Досвід роботи показує, що подібні заходи проходять успішно і запам'ятовуються надовго дітям і батькам. Спільна участь дітей і батьків у заходах різного характеру дозволяє організувати з дитиною творчий союз, проявити батькам свою індивідуальність, продемонструвати здібності, як самої дитини, так і батьків. Проживання моментів спільної творчості зближує дитину з батьками. Батьки виготовляють костюми і декорації для вистав та свят, розучують вірші, надають допомогу в створенні презентацій, беруть участь в конкурсах, виставках. Діти бачать своїх батьків в незвичній для себе ролі або ситуації і відчують гордість.

- Тематичні консультації. Вони організовуються для батьків з залученням спеціалістів і можуть мати вигляд загальногрупового заняття. Альтернативним варіантом може стати використання платформи «ZOOM» для організації онлайн-консультацій.

- Обмін досвідом між батьками, які виховують дітей з особливими освітніми потребами. Під час таких заходів батьки виявляють, що їх проблеми не унікальні, що інші батьки відчують подібні переживання. Це відкриття стає потужним психотерапевтичним фактором. Захід зазвичай проводиться у формі круглого столу.

До роботи з батьками дітей з порушенням інтелектуального розвитку, крім вихователів, залучається широке коло спеціалістів закладу: дефектологи, логопед, психолог, соціальний педагог, музичний керівник, інструктор з фізичного виховання, медичні працівники. Кожен із спеціалістів надає консультативну допомогу у індивідуальних і групових формах роботи.

Широкий спектр варіантів спілкування з батьками дозволяє вирішити педагогам і фахівцям основну загальну задачу: виявити і реалізувати можливості батьків у вихованні дитини з порушенням інтелектуального розвитку, оптимізувати соціальні контакти сім'ї і дитини, налагодити довірчі партнерські відносини «педагоги-батьки».

Використання зазначених форм роботи позитивно впливає на батьків і дітей. В результаті корекційно-розвиткової роботи фахівців в закладі та батьків в домашніх умовах, у дітей виявляється позитивна динаміка в нервово-психічному розвитку, батьки виявляють більш зацікавлене ставлення до проблем власних дітей. У сім'ях підвищується психологічна та педагогічна

компетентність, прокидається інтерес до розвитку дитини. Батьки починають частіше звертатися до фахівців з питань розвитку та виховання дитини.

Така комплексна робота з батьками з різних сторін, в різних напрямках дає позитивні результати в розвитку і соціалізації дітей з особливими освітніми потребами.

Таким чином відзначимо, що в роботі комплексного супроводу сімей, які виховують дітей з порушенням інтелектуального розвитку, простежується тісний контакт сім'ї та закладу в освітньому процесі, розвиток компетентності всіх учасників даного процесу, а також обов'язковий обмін досвідом про виконану роботу.

При наявності всіх складових взаємодії, в комплексному супроводі, очікується розвиток дитини з особливими освітніми потребами з позитивною динамікою в розвитку, що і є основною метою.

Література

1. Майрамян Р.Ф. Семья и умственно отсталый ребенок: автореф. дис. канд. мед. Наук / Р.Ф. Майрамян. – М., 1976. – 24с.
2. Мамайчук И. И. Психологическая помощь детям с проблемами в развитии. / И.И. Мамайчук - СПб.: Речь, 2001.-201 с.
3. Мастюкова Е.М. Семейное воспитание детей с отклонениями в развитии / Е.М. Мастюкова, А.Г. Московкина. – М.: ВЛАДОС, 2003.- 408 с.
4. Овчарова Р.В. Психологическое сопровождение родительства / Р.В. Овчарова. – М.: Изд-во Ин-та психотерапии, 2003. Т- 316 с.
5. Певзнер М. С. О детях с отклонениями в развитии / М.С. Певзнер. – М.: Изд-во Просвещение, 1973. – 176 с.
6. Семаго М. М. Консультирование семьи «проблемного» ребенка / М.М. Семаго. // Семейная психология и семейная психотерапия. 1998. N 1. С. 38-46.
7. Ткачева В.В. Психологическое изучение семей, воспитывающих детей с отклонениями в развитии / В.В. Ткачева. – М.: УМК «Психология», 2004. – 192 с.

Коврова Є.Б.,

вихователь-методист

Уманський навчально - виховний комплекс №17

«Загальноосвітня школа I-III ступенів –

дошкільний навчальний заклад»

м. Умань , Черкаська область, Україна

«УКРАЇНА – НАЙКРАЩА КРАЇНА»

Квест в закладі дошкільної освіти за участі дітей старшої групи та їх батьків

Етапи підготовки квесту: написання сценарію, який буде цікавий дітям та батькам за сюжетом і міститиме інформацію пізнавального характеру розроблення маршруту, що має бути незвичним для учасників

і цілком безпечним; підготовка завдань, які мають не лише спиратися на наявні у дітей та батьків знання, а й бути орієнтованими на зону найближчого розвитку виготовлення реквізиту, як-от карт, грамот, підказок, «потрібних речей», міток, позначок тощо.

Мета: поглибити знання батьків та дітей про історію, культурну спадщину України; формувати культуру взаємовідносин між людьми, повагу до традицій і звичаїв українського народу; виховувати почуття патріотизму; сприяти розвитку пізнавального інтересу та нестандартної діяльності; заохотити до співпраці та залучати батьків до участі в житті закладу дошкільної освіти.

Обладнання: карта подорожі, карта України по областях, маршрутний лист, папір, олівці, ручки, маркери, картинки із стравами, картки з зашифрованими текстами, повітряні кульки, обруч, м'яч, ракетка, прапорець, смайлики, цифри, грамоти, музичний центр, скотч.

Хід заходу

Вихователь. Доброго дня всім. Раді вітати вас на сьогоднішньому розважально-альтернативному квесті. Дозвольте пояснити: квест – це спортивно - розважальна і інтелектуально - командна гра. Під час неї команди змагаються один з одним за перемогу та головний приз. Команди переміщаються від станції до станції за визначеним маршрутом та виконують різноманітні завдання. Ми з вами сьогодні зібралися, перевірити свої знання про нашу Батьківщину та все, що з нею пов'язане. Ви матимете змогу показати свої знання та уміння.

Гей, діти вкраїнські, вставайте в ряди!

Вас дух Тарасів закликає.

Гей, сестро, гей, брате, - до гурти ходи,

Хай наша громада зростає.

Ти, батьку Тарасе, уже не журись,

Бо внуки козацькі ожили.

Ти, мати рідненька, не плач, не хились,-

Зростають у грудях в нас сили.

Будемо разом радіти,

Що дочекались свята.

Візьміться за руки, друзі!

Будемо квест розпочинати!

І розпочнемо ми його з ознайомлення з правилами:

Правила квесту:

1. Для успішного руху команди вперед і подолання перешкод на окремих етапах дійте почергово і дотримуйтесь правил.

2. Отримайте маршрутний лист. Ви дізнаєтесь, яким маршрутом будете пересуватися.

3. Рушаючи в подорож, не забувайте про правила вихованості та почуття такту до своїх суперників..

4. Застосовуйте при виконанні завдань всю вашу енергію та креативність! У вас все вийде, рухайтесь далі та перемагайте!

5. Відвідуйте станції суворо за порядком, написаним в вашому маршрутному листі.

Кожна команда отримає зараз конверт з завданнями і по моїй команді починає рухатися. За кожне правильно виконане завдання ви отримаєте смайлик або жовтого, або блакитного кольору, які складатимете в конверт. Мета команд – виконати всі завдання і прийти першою. Після того як пройдете свій маршрут, то повертаєтесь до старту. Там віддаєте свій лист із балами вихователю. Отже, вперед!

Станція «Словотвір»

Ваше завдання – відгадати на папері картинку на якій зображено назву української страви. Ви називаєте страву, та перераховуєте, що входить в страву. Правильна відповідь – один крок вперед.

Станція «Акторська»

Одному учаснику команди дається завдання – за допомогою пантоміми влучно і точно відтворити вислів. Інші учасники повинні здогадатися, що він показує.

1. Зобразить ходу людини, якій тісне взуття.
2. Виконайте мімікою, ходом та звуками кота.
3. Виконайте мімікою, ходом та звуками таку ситуацію: ви відкусили шматок яблука, а там черв'як.
4. Виконайте мімікою, ходом та звуками таку ситуацію: ви йдете по глибоким калюжам.

5. Зобразить ходу людини, яка щойно пообідала.

(Якщо вийшло так, що одна команда іще проходить це завдання, а інша прибігла і чекає, то для того, щоб не було повторів пропонуємо фразеологізми)

Кожному учаснику пропонується по одному фразеологізму. Завдання: за допомогою пантоміми влучно і точно їх відтворити.

- Прикусити язика.
- Замилувати очі.
- Бити в барабани.
- Набрати в рота води.
- Заговорити зуби

Станція «Я люблю Україну»

Від команди потрібно 2 учасника. Ваше завдання: дитина тримає олівець пером до низу. Дорослий бере аркуш паперу. Вам потрібно написати "Я – це Україна" проте не звичним способом. Дитина тримає олівець неподвижно, мама водить листком паперу по кінчику олівця так, щоб зробити напис "Я – це Україна".

Станція «Пазлограф»

Команда отримує завдання – швидко скласти карту України з усіх її областей за допомогою малюнків - пазлівна вирізаному контурі з ватману.

Станція «Туристична»

На станції команда повинна виконати естафету. Учасники шикуються один за одним, присідають та тримаючись один за одного проходять «гусаком» через обруч, потім кожен член команди пробігає з затиснутим між ніг м'ячем та передає його наступному учаснику, потім ракеткою підбивають надувну кульку, та повернувшись назад, піднімають вгору жовто-блакитний прапорець. Після виконаного завдання учасники отримують смайлик.

Станція «Розумники»

Батькам:

Викласти цифри, коли вся Україна святкує День незалежності (24.08.)

Викласти цифри числа, коли вся Україна святкує День Конституції (28.06.)

Викласти цифри коли вся Україна святкує День захисту дітей (01.06)

Викласти цифри коли вся Україна святкує День соборності (22.01)

Викласти цифри коли вся Україна святкує День українського козацтва (14.10)

Викласти цифри коли вся Україна святкує Різдво (07.01)

Дітям відповісти:

- Що таке Батьківщина?
- Які кольори Українського прапора?
- Що таке гімн України?
- Хто такі козаки?
- У якому місті ми живемо?
- У якій області ми живемо?

Станція «Сніданок»

Намалюйте 4 печива. Вам потрібно розділити їх на 5 людей порівну. Але! Не можна кожне печиво ділити на 5 частин.

Для вирішення проблеми вам потрібно також намалювати як ви розділите ці печива.

Станція «Історична»

Дайте відповіді на запитання:

1. Що є основним законом нашої держави? (Конституція)

2. Назвіть державні символи України. (Герб, прапор, гімн)

3. Що означають блакитний і жовтий кольори на прапорі? (Жовтий – колір пшеничної ниви, блакитний – колір чистого, мирного неба і води)

4. Які ви знаєте народні символи України? (Барвінок – символ вічності. Рушник – оберіг дому. Верба – символ краси. Калина – символ краси, кохання, щастя)

5. Назвіть людей, які прославили нашу неньку Україну. (Т. Шевченко, Б. Хмельницький...)

6. Заспівайте разом приспів любої української пісні.

Станція «Літературна».

Командам пропонуються назви українських казок. Потрібно правильно сумістити переплутані кольорові картки, щоб в результаті отримати правильну відповідь, щоб вірно були вказані і назва, і дійові особи.

Запропоновані казки: «Котик і півник», «Колобок», «Ріпка», «Рукавичка», «Лисичка сестричка та вовк панібрат», «Маша і ведмідь».

Станція «Розшифрівка».

Команди отримують зашифроване слово, потрібно про нього назвати народне прислів'я або приказку.

Мама (*Хто маму має, той горя не знає*)

Дерево (*Без верби і калини нема України*)

Хліб (*Хліб усьому голова*)

Земля (*Рідна земля й у жмені мила*)

Станція «Заклучна»

Командам пропонується надути повітряні кульки червоного кольору, змотати їх скотчем у вигляді серця, написати на них маркером «Я люблю Україну» і сфотографуватись.

По закінченню команди повертаються до старту.

Флешмоб «Перлина – Україна»

Підраховуються бали. Нагороджуються переможці, всі миють руки та пригощаються пирогами від бабусі Галини.

Конарева С.С.,
вихователь ЗДО,
КЗ «Зеленогайська спеціальна школа» ХОР,
Харківська область, Україна

ТРЕНІНГ ДЛЯ БАТЬКІВ ДІТЕЙ З ООП «Я РОЗУМІЮ СВОЮ ДИТИНУ»

Мета: сприяти становленню батьківської компетентності шляхом усвідомлення і осмислення механізмів діалогічного спілкування та формування вмінь і навичок конструктивної взаємодії з дітьми у сім'ї.

Очікувані результати:

- ✓ Сприяти усвідомленню основних засад психічного розвитку дитини.
- ✓ Сприяти критичному осмисленню стійких стереотипних установок у сімейному вихованні.
- ✓ Розширити і збагатити знання щодо ролі емоційної сфери у становленні особистості дитини та відпрацювати навички емпатійного реагування на дитячу поведінку.
- ✓ Розвивати вміння будувати діалогічну взаємодію при вирішенні проблемних сімейних ситуацій.
- ✓ Виховувати педагогічну компетентність батьків.

I. Організаційний етап

Шановні батьки! Дуже рада вітати вас сьогодні на моєму тренінгу. В такій теплій, доброзичливій атмосфері ми з вами і поговоримо про ефективну взаємодію з дитиною.

Сім'я для малої дитини – це Космос, де мама – Сонце, тато – Місяць, а численні родичі – планети. Саме тут вона черпає сили і енергію для життя, вчиться мудрості, набирається досвіду. В дитячому серці зароджуються, вкорінюються моральні почуття – любов до людей, милосердя, доброта, що є сутністю вихованої людини. Мати і батько – головні природні вихователі дитини. Недарма в народі кажуть:

- «Яблучко від яблуні недалеко падає»,
- «Яке дерево, такі й віти, які батьки, такі й діти»,
- «Як не навчить батько – не навчить і дядько»,
- «Від доброго дерева добрий пагінець відійде, од добрих батька й матері піде добра дитина».

Через сім'ю наші діти виходять у суспільство. У сім'ї їм вручають естафету досвіду поколінь, яку вони повинні нести далі, щоб передати її своїм дітям, а отже – майбутньому. Жоден виховний заклад не може дати дітям того, що дає нормальна сімейна атмосфера: спілкування дітей з батьком та матір'ю. Діти уподібнюються дорослим, копіюють їх, орієнтуються на їхню поведінку, як на взірць. Кажуть, діти – дорогоцінність, а ще більша дорогоцінність їх виховати, так як сам процес виховання – безперервна робота серця, розуму і волі батьків. «Не думайте, що ви виховуєте дитину тільки тоді, коли з нею

розмовляєте чи повчаєте, чи караєте її. Ви виховуєте її кожної миті свого життя, навіть тоді, коли вас немає вдома».

Вправа на знайомство „Вітаю Вас”

Мета: познайомити учасників, сприяти згуртованості групи та створенню комфортної атмосфери для успішної роботи.

Хід проведення

Вихователь пропонує підводитися тих людей які вважають, що це стосується їх:

- встаньте ті, у кого чорне волосся;
- встаньте ті, хто має гарну посмішку;
- встаньте ті, хто має доньку;
- встаньте ті, хто має сина;
- встаньте ті, хто вважає себе гарною матір'ю
- встаньте ті, хто прийшов сьогодні на нашу зустріч з гарним настроєм, і хоче отримати безліч позитивних вражень і корисних порад.

Привітайте один одного оплесками.

«Правила роботи в групі»

- кожен учасник має можливість висловитися, якщо у нього є бажання;
- всі учасники групи поважають цінності і погляди кожного, навіть, якщо не згодні з ними;
- обговорюються ідеї, пропозиції, а не люди, що їх висловили;
- всі учасники роблять зауваження коротко і по суті;
- кожен учасник, навіть захищаючи свою точку зору, відкритий для сприйняття чужих ідей, думок та інтересів інших учасників;
- усі розбіжності, конфлікти, що виникають під час роботи, розв'язуються мирним шляхом з урахуванням інтересів учасників і правил роботи;
- всі учасники прагнуть створити відкриту, ділову, дружню атмосферу.

II. Основна частина

Правила спілкування з дітьми

Якщо ви бажаєте співпрацювати і мати довірчі відносини з дітьми, вам необхідно поважати їх. Для цього зрозумійте, що ваш карапуз ще в утробі - особистість. Чому?

✓ Тому що він цілком не схожий на вас, на чоловіка або сестру. Він, безсумнівно, володіє деякими спільними якостями з вами, і характер схожий, але він - унікальний. У нього інше мислення, сприйняття і розуміння всього. Дитина з перших своїх днів є особистістю. І ваше завдання тут - навчитися з нею співпрацювати на благо вашим відносинам.

✓ Поважати маленьких дітей важко, адже ми звикли поважати за якісь достоїнства або досягнення. Але якщо ставитися до маленької людини з повагою, то незабаром зумієте знайти ті якості, за які її можна поважати. Ви знаєте, багато великих людей говорили про те, що у дітей та тварин є чому повчитися. Вони мають рацію. Тварини - приміром, такі розумні істоти, як собаки - не здатні зрадити або кинути в скрутну хвилину. На відміну від людей, вони віддані і дуже мудрі.

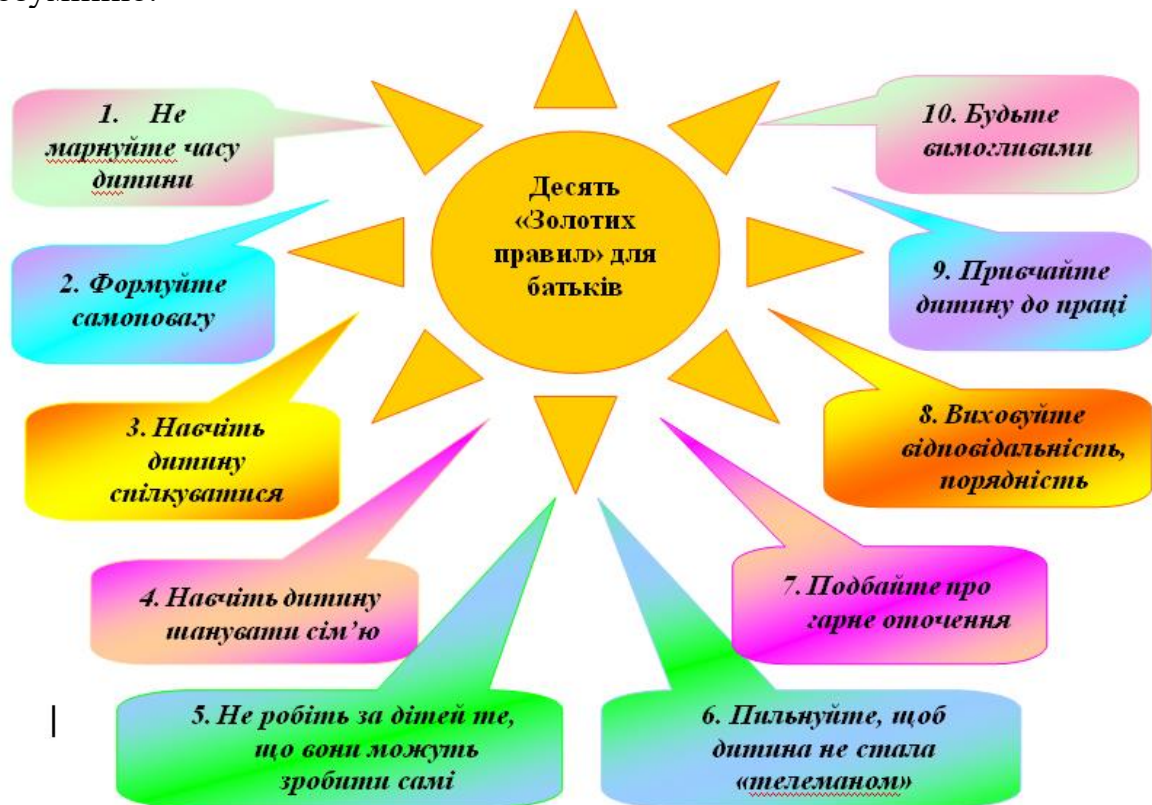
✓ А у дітей можна навчитися безпосередності, оптимізму, радості в малому. Якщо ваша дитина зробила щось таке, не забувайте хвалити і захочувати її. Особливо це стосується матерів і синів. Мамина думка дуже важлива для майбутнього чоловіка. Похвала здатна виростити відповідального і сильного в собі хлопця, здатного на подвиги і серйозні вчинки.

✓ Не принижуйте дитину! Для неї приниження може стати фатальним і відкластися глибоко в душі.

✓ Ви самі здатні виховати в дитині ті якості, які, на вашу думку, повинні бути в людині. Хваліть за найменше! Говоріть про те, як ви любите і поважаєте свого малюка! Таке шанобливе і довірче відношення, як до дорослого - відмінний мотивуючий засіб.

✓ Навчайте свого карапуза з малих років поважати не тільки дорослих, а й діток.

✓ Поясніть дитині, що поважаючи інших людей, вона зможе добитися і поваги до себе. А там де є повага, там є місце і дружбі, і любові, і розумінню.

Тренувальна вправа „ Як звертатися до дитини”

Мета: розглянути особливості спілкування батьків та дітей і відпрацювати комунікативні вміння.

Хід проведення Учасники об'єднуються в пари. Одному з них пропонується виконувати роль батька, іншому – дитини.

Тренер пропонує попрактикуватися взаємодіяти з дитиною на основі „правильних” і „неправильних” звернень. Учасник отримує 2 картки з різними зверненнями і повинен з різною інтонацією сказати фразу відповідно до ситуації.

Після програвання кожної пари учасники обговорюють, чому до дитини краще звертатися за допомогою одних фраз та чим інші звертання можуть їй нашкодити.

Вправа «Заміни вимогу на прохання»

- ✓ Викинь негайно все у сміття!
- ✓ А-ну, склади швидко іграшки!
- ✓ Зараз же зайди додому!
- ✓ Не ходи босоніж!

Вправа «Квітка дитинства»

Дві квітки:

1. Чим(або якими речами) батьки хотіли б оточити своїх дітей?
2. Чим діти прагнуть оточити себе?

Чим відрізняються «батьківські» і «дитячі» квітки?

Чи виникли відмінності?

Чи можуть існувати «дитячі квітки» без батьківського піклування?

III. Підсумки

Шановні батьки, пам'ятайте, що особистісний простір у сім'ї це головне для дитини.

Вихователь: Прийде час, і ваші діти матимуть свої сім'ї, самі стануть батьками. Якою вони уявляють свою майбутню сім'ю, як вони виховуватимуть своїх дітей? Які принципи успадкують від вас, своїх батьків, а що робитимуть інакше?

Пам'ятайте, що дитина – це дзеркало своїх батьків. Як у краплі води відбивається сонце, так і в дітях відбивається духовне багатство мами й тата. Робіть усе, щоб дитинство й майбутнє ваших дітей було прекрасним. Любіть своїх дітей не за те, що вони гарні, розумні, здібні, а просто так, просто за те, що вони у вас є.

Вправа «Практичний досвід» (робота по підгрупах)

Учасникам тренінгу надається прозора пляшка з водою, сіль, перець, земля. Треба по-черзі з'єднати всі інгредієнти в пляшці.

- стакан води – дитина - (чиста, прозора, наївна)
- сіль- грубі, солоні слова
- перець- пекучі, образливі слова
- комок землі – неувага

Все змішати – отримаємо стан дитини. Скільки часу пройде, коли все осяде, забудеться? А тільки легенько збовтати – все підніметься на поверхню.

Любить, поважайте, приділяйте достатньо уваги і слідкуйте за словами з якими ви звертаєтесь до дітей.

Вправа «Аплодисменти»

Мета – зняття емоційної втоми, поліпшення настрою.

Хід виконання

– Вихователь: Ми з вами добре попрацювали. І на завершення я пропоную уявити на одній долоні посмішку, на іншій – радість. А щоб вони не втекли від нас, їх треба міцно – преміцно поєднати в аплодисменти. До нових зустрічей!

Петриченко Н.М.,
вихователь-методист
Заклад дошкільної освіти «Світлячок».
м. Обухів, Київська область, Україна

МІСТОК ВЗАЄМОДІЇ

Як педагог-практик, з 39-річним стажем, хочу звернути увагу на проблему, яка, на мою думку, стає з кожним роком все помітнішою. І, здавалося б, вона виникає там, де взагалі не має бути. Адже мета батьків вихованців і педагогів закладів дошкільної освіти повністю співпадає: виховання всебічно розвиненої гармонійної особистості, а якщо просто – щасливої, доброї дитини. Цієї мети можна досягти тільки в тісній, активній взаємодії. Речі очевидні, тоді чому інколи виникають непорозуміння між батьками та вихователями групи. І це «інколи» дедалі частіше. В чому причина?..

Під час знайомства з батьками новачків, я завжди наголошую на довірі. Думаю, що якраз її не вистачає у взаємовідносинах. Причому недовіра якраз проявляється з боку батьків. Заклад дошкільної освіти надає освітні послуги. Правда в теперішній редакції Закону про дошкільну освіту слова "надання освітніх послуг" замінено словами "проведення освітньої діяльності". І це, вважаю, правильно. Адже не можна прирівняти послуги освітнього закладу з послугами, які надають інші установи. Це не будинок побуту, де всі розуміють, що кравчиною, швачкою можуть бути не всі. Що ж до дошкілля, то тут більшість вважає себе професіоналами. Можна бути хорошою мамою, прекрасним татом, але без педагогічної освіти не можна бути професійним педагогом. А якісний освітній процес в закладі дошкільної освіти можуть організувати тільки справжні спеціалісти з дошкільної педагогіки. Та знову проблема. В заклад дошкільної освіти «не стоїть черга» зі спеціалістів. І основна причина в низькій заробітній платі при надзвичайно високій відповідальності.

Можливо, мої думки видаються занадто песимістичними, але все-таки хочеться докопатись до суті. Чому, спілкуючись між собою, ми, педагоги-дошкільники, відмічаємо, що найтяжче зараз в нашій професії – робота з батьками. Дуже часто вихователі стикаються із зверхнім ставленням до себе, чого раніше не було.

Свою педагогічну діяльність я почала у 1981 році. Тоді, будучи молодим вихователем, до мене прислухалися батьки моїх вихованців, які були старшими за мене. Вони дослухались до порад, ставились із повагою та вдячністю і, головне, із величезним розумінням і довірою. І через багато років, при зустрічі, ми щиро радіємо їй. Зараз же часто батьки вихованців диктують свої вимоги, причому не завжди коректні. Вони «знають», що повинен робити вихователь, забуваючи про свої обов'язки. Заради об'єктивності слід зазначити, що це стосується не всіх батьків, але навіть поодинокі випадки (ложка дьогтю в бочці меду) негативно впливають на стан вихователя. А йому

треба залишатися з групою дітей, забезпечуючи їм комфортні умови перебування в дитячому садку. Як забезпечити такі умови без комфорту в душевному стані вихователя?

Пишучи цю статтю, я бачу кожного вихователя нашого закладу, пригадуючи різні ситуації, про які вони розповідали, про претензії батьків, інколи абсурдних: де наш сірий картузик, чому в шафі синій? (хоча синій картузик теж їхній); чому не переодягли костюмчик, він 1000 грн. коштує? (хоча вихователя не просили переодягнутись і в шафі лежить приблизно така сама футболка і шорти) і приходять «на розбірки» важка артилерія – тато. А я вимагаю від вихователів толерантності, доброзичливості до батьків. Прошу залишати всі свої тривоги, проблеми перед ворітьми дитячого садка і з посмішкою йти до дітей, адже всі вони потребують уваги, тепла. Якби ж то всі батьки також дотримувались цього правила, заходячи до закладу без негативу та з довірою.

Як можна не довіряти тим людям, яким віддаєш в руки найдорожче. Прикро, що педагоги-дошкільники не відчувають суттєвої підтримки з боку держави. Це починається з несправедливої оплати праці. Чомусь «у верхах» вирішили, що заробітна плата вчителів має бути вищою, ніж педагогів закладів дошкільної освіти. Чому?! Невже в дитячих садках менше навантаження, відповідальності, хіба тут не працюють люди з вищою педагогічною освітою? А щодо відповідальності, то вона, мабуть, більша, ніж деінде. Людина, яка отримує низьку заробітну плату, відчуває свою, ніби, меншовартість, що впливає на її душевний стан, мимоволі виникає невпевненість в собі.

Чому педагоги закладу дошкільної освіти настільки не захищені? Якщо виникає якесь непорозуміння, часто і густо, минаючи адміністрацію закладу, ідуть дзвінки «на гору»? І не завжди вищестоящі органи стають на бік вихователя, якщо він навіть правий.

Інтернет та ЗМІ також роблять свою справу. Скільки негативних сюжетів було про дошкільні заклади. Так, якщо порушуються права дитини, треба говорити про це і карати тих, хто це робить. Але чому так мало інформації про дитячі садки, де з дітьми працюють люди, які турбуються про малюків як мами, огортають їх теплом та увагою. Чимало є інформації про права батьків. Батьки знають, що вони можуть приводити дитину в садок, коли їм зручніше. Чому їм надано таке право, коли на 8.30 медична сестра та завідувач господарством має знати точну кількість дітей, щоб замовити продукти? Дрібниці? Та з дрібниць складається все наше життя. Будь-який офіс, магазин, інша установа не підлаштовується під відвідувачів, а от заклад дошкільної повинен задовольняти бажання кожного.

Хочу звернутися до батьків.

Шановні батьки, довіряйте людям, яким ви залишаєте свою дитину. Недовіра ображає і принижує. Вихователь шукає ниточку порозуміння з кожною дитиною, ви ж знайдіть місточок до серця вихователя. Це зовсім не важко: при зустрічі посміхніться і привітайтеся, щиро побажайте гарного дня. Це допоможе вашій дитині також довіритись вихователю. Адже вона відчуває ваше ставлення до вихователя. Від вас залежить, наскільки ваша дитина буде

себе затишно почувати поруч зі своїм педагогом. Пам'ятайте, що вихователь не ваш особистий найманий робітник, не няня тільки для вашої дитини. Вона відповідає за кожного вихованця і кожна дитина для неї важлива. Не раз упродовж дня серце вихователя завмирає від непередбачуваних ситуацій, які виникають в дитячому колективі.

Звертаюся і до вихователів. Ви самі обрали цю професію, можливо, одну з найскладніших. Ви не маєте права на помилку, адже в значній мірі від вас залежить наше майбутнє. Так, бо ми виховуємо майбутніх громадян країни, як би пафосно це не звучало. Нам треба посіяти в душах вихованців зерна добра, справедливості, любові, поваги до інших... Щоб вони проросли, треба взаємодіяти з сім'єю, інакше зернята просто засохнуть.

Бажаю всім взаєморозуміння, успіхів у вихованні наших дітей. Педагогам закладів дошкільної освіти – підтримки від держави і достойних зарплат.

*Знову ранок постукав в віконце,
Зустрічає садочок маляток.
Вихователь як лагідне сонце
Хоче всіх пригорнуть, обійняти.
Відчуває тепло його серця
кожен хлопчик і кожне дівчатко.
Йдоть батьки із садочка спокійно,
Знайте: буде дитина в порядку.
Ви, шановні батьки, довіряйте
Тим, хто дбає про вашу дитину.
Добрим словом їх завжди вітайте,
Адже цілі в них з вами єдині:
Щоб зростали щасливі малята,
Мали серце палке, небайдуже,
Знали, як треба вас шанувати
І любили свій край дуже-дуже.
Хай цвіте на обличчі усмішка,
Як заходите ви у садочок,
Прокладіть до душі вихователів
Найміцніший, надійний місточок.*

Романова Н.В.,

вихователь,

Заклад дошкільної освіти «Світлячок»,
м.Обухів, Київська область, Україна

ПРОБЛЕМИ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ

Актуальною проблемою сьогодення є мовленнєвий розвиток дітей дошкільного віку. На жаль, він займає не перші місця у загальному розвитку

дошкільника. Адже біжучи за стереотипними, всебічними та сучасними гуртками, батьки дуже часто забувають про те, як розмовляє їх «Чемпіон».

На даний момент йдучи до першого класу, дитина дуже часто губить багато звуків, одною причиною цього є те, що вчасно не зверталась увага на правильність звучання мовлення дитини. Батьки пом'якшують слова, чи намагаються договорити їх за саму дитину, тим самим не даючи дитині продумано пояснити те, чи інше слово.

Ще однією з причиною поганого мовлення дитини є те, що перестали звертати увагу на читання літератури, обговорення змісту прочитаного, переказу твору. Забулось і те, що є така річ, як вивчення поетичних творів, а вони теж відіграють неабияку роль у розвитку мовлення дошкільника. Перестали також уважно слухати. Останнім часом батьки та діти перестали чути один одного. Вся увага прикута до гаджетів, телевізорів та іншої техніки. Діти стали істеричними та невірноваженими, залежними від планшетів, телефонів, комп'ютерів. Для них перестало бути актуальним живе спілкування, набагато цікавіше зануритись у віртуальний світ. А як же спілкування з однолітками? Адаптація у соціумі? Як же усі рухливі ігри, через які нас у дитинстві годинами не могли «затягнути» додому?

Через всю цю техніку у дітей погіршилось мовлення, увага, уява, пам'ять, мислення, а це все є гарною запорукою навчання в школі.

Хотілося б звернутись до усіх небайдужих батьків, шановні, не губіть власними руками свою ж дитину, схаменіться та вчасно зверніть увагу насамперед на мовлення свого сина чи доньки. Допоможіть їм стати гарними ораторами, людьми, які зможуть гарно викласти та озвучити свою думку, адже те, що гарний художник чи спортсмен може й не мати гарного зв'язного мовлення – міф. Дуже не хочеться звертати вашу увагу на мовлення найкращих спортсменів України.

Якщо немає змоги на заняття з кращими логопедами, ви можете стати найкращим логопедом для своєї дитини самі. Це не займе надмірну кількість часу, а от на мовленні вашої малечі відіграє не маленьку роль. І ви побачите результат вже через кілька занять. Для того щоб дати початок цьому всьому, почніть з елементарного, читання. Приділіть цьому велику увагу. Читайте, обговорюйте, створюйте нове (фантазуйте разом), намагайтесь створювати логічні ситуації, на які дитина шукала б відповідь.

Будуйте речення, міняйте у ньому слова місцями та робіть разом висновки, яке речення звучало б яскравіше та цікавіше. Не забувайте про скоромовки та чистомовки, вивчення віршованих творів, використання елементарних логопедичних вправ, які відповідають кожна за окремий звук. Дайте власній дитині більше живого спілкування, просто повірьте у свої та дитячі сили. Тоді життя піде на «Відмінно!».

Відомості про авторів

Акун Євгенія Анатоліївна, практичний психолог, Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №203», Криворізької міської ради, м.Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Аношина Ірина Петрівна, інструктор з фізкультури, Заклад дошкільної освіти №26, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Арсеньєва Лілія Миколаївна, вихователь, Заклад дошкільної освіти №407, м. Харків, Харківська область, Україна

Афоніна Інна Валентинівна, вихователь, Заклад дошкільної освіти «Джерельце» №10, м. Нікополь, Дніпропетровська область, Україна

Бастиль Світлана Сергіївна, вихователь-методист, Заклад дошкільної освіти № 106, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Бендель Лілія Леонідівна, вихователь дитячого садка, Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №2 «Казка», м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

Бугасва Віта Вікторівна, вихователь-методист, Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла - садок) №17 комбінованого типу», м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Будник Катерина Миколаївна, вчитель-логопед, Заклад дошкільної освіти №69 «Кристалік», м. Кропивницький, Кіровоградська область, Україна

Бульбіна Тетяна Петрівна, інструктор з фізичної культури, Дошкільний навчальний заклад (ясла – садок) комбінованого типу № 4 «Берегиня», м. Бердичів, Житомирська область, Україна

Вакуленко Олена Миколаївна, вихователь, Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 247, м. Запоріжжя, Запорізька область, Україна

Вдовіцька Любов Михайлівна, вихователь ЗДО, Березанський заклад дошкільної освіти (ясла-садок) «Сонечко», смт. Березанка, Миколаївська область, Україна

Власова Тетяна Станіславівна, вчитель-логопед, Заклад дошкільної освіти «Лозуватський ДНЗ Берізка», с. Лозуватка, Криворізький район, Дніпропетровська область, Україна

Войтко Антоніна Володимирівна, вихователь, ДНЗ-ЦРД № 7, м. Бердичів, Житомирська область, Україна

Воронцова-Лісницька Ганна Олегівна, вихователь дитячого садка, Дошкільний навчальний заклад №140, м. Одеса, Одеська область, Україна

Гаврилюк Ірина Василівна, вихователь, Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №7 «Оленка», м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

Гаврюк Тетяна Василівна, вихователь-методист, Заклад дошкільної освіти № 238, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Гарькавенко Лілія Анатоліївна, вчитель-логопед, Заклад дошкільної освіти (ясла-садок «Пролісок»), смт. Котельва, Полтавська область, Україна

Гнилосир Олена Григорівна, вихователь дитячого садка, Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) «Пролісок», смт. Котельва, Полтавська область, Україна

Головка Олександра Михайлівна, музичний керівник, Приватний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №304» ПАТ «Завод ПІВДЕНКАБЕЛЬ», м. Харків, Харківська область, Україна

Гончаренко Світлана Петрівна, вихователь, Заклад дошкільної освіти №18, м. Умань, Черкаська область, Україна

Гребень Анастасія Олександрівна, вихователь ЗДО, Березанський заклад дошкільної освіти (ясла-садок) «Сонечко», смт. Березанка, Миколаївська область, Україна

Давлічена Олена Петрівна, директор, Заклад дошкільної освіти № 16 «Калинонька», м. Первомайськ, Миколаївська область, Україна

Доктор Валентина Іванівна, вихователь, Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу №3 «Дзвіночок», м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

Драгожилова Катерина Василівна, вихователь, КЗ «ДНЗ (ясла-садок) №116» КМР, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Драгунова Аліна Вікторівна, вихователь, Антонівського ясел-садка № 4 комбінованого типу з логопедичними групами, Херсонської міської ради, м. Херсон, Херсонська область, Україна

Жук Тетяна Олексіївна, вихователь І категорії, Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №40 «Дельфін», м. Суми, Сумська область, Україна

Залевська Олена Анатоліївна, вихователь, Дошкільний навчальний заклад №16 «Веселка» компенсуючого типу, м. Новоград-Волинський, Житомирська область, Україна

Зеленська Ліна Володимирівна, вчитель-логопед, ДНЗ №7 «Пролісок», Кам'янська міська рада, Дніпропетровська область, Україна

Карачинська Валентина Миколаївна, вихователь, Киселівський ясла – садок, с. Киселівка, Білозерський район, Херсонська область, Україна

Карнаух Інна Петрівна, вихователь, Заклад дошкільної освіти №18, м. Умань, Черкаська область, Україна

Карпенко Тетяна Василівна, вихователь, Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) «Казка», м. Тростянець, Сумська область, Україна

Каськова Ірина Миколаївна, вчитель-логопед дошкільних груп для дітей з порушенням інтелектуального розвитку, Комунального закладу «Зеленогайська спеціальна школа», смт. Високий, Харківський район, Харківська область, Україна

Клинова Галина Олександрівна, практичний психолог, Заклад дошкільної освіти №238, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Кмитюк Олена Володимирівна, вихователь дитячого садка, Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №2 «Казка», м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

Коврова Євгенія Борисівна, вихователь-методист, Уманський навчально - виховний комплекс №17 «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів - дошкільний навчальний заклад», м. Умань, Черкаська область, Україна

Колісник Ольга Іллівна, вихователь, Заклад дошкільної освіти №26, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Конарева Світлана Сергіївна, вихователь ЗДО, КЗ «Зеленогайська спеціальна школа» ХОР, Харківська область, Україна

Кононюк Оксана Дмитрівна, музичний керівник, Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу № 4 «Берегиня», м. Бердичів, Житомирська область, Україна

Коренєва Марія Миколаївна, вихователь, Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу № 4 «Вогник», м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

Краснокутська Ганна Валеріївна, вихователь – методист, Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 247, м. Запоріжжя, Запорізька область, Україна

Кульпінова Олена Владиславівна, вихователь, Приватний заклад «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 304» «ЗАВОД ПІВДЕНКАБЕЛЬ», м. Харків, Харківська область, Україна

Куцан Наталія Анатоліївна, вихователь, Старогутянський дошкільний навчальний заклад Баранівської міської ради, с. Стара Гута, Житомирська область, Україна

Кучеренко Наталія Григорівна, вихователь, КЗ «ДНЗ (ясла-садок) №203 КМР, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Кучеренко Олена Сергіївна, вихователь, Заклад дошкільної освіти № 206, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Литвинчук Олена Савеліївна, вчитель-дефектолог, Комунальний заклад "Спеціальний дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 21 "Струмочок" Кам'янської міської ради, м. Кам'янське, Дніпропетровська область, Україна

Майборода Олена Михайлівна, вихователь ЗДО, КЗ «Зеленогайська спеціальна школа», смт. Високий, Харківська область, Україна

Міщенко Вікторія Володимирівна, вихователь, Заклад дошкільної освіти № 26, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Моцна Галина Василівна, вихователь, Заклад дошкільної освіти №26, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Музика Ганна Андріївна, вихователь, Заклад дошкільної освіти №18, м. Умань, Черкаська область, Україна

Музика Ольга Богданівна, вихователь, Заклад дошкільної освіти №70, м. Львів, Україна

Новікова Ірина Володимирівна, вихователь, ДНЗ №8 «Світлячок», м. Лисичанськ, Луганська область, Україна

Онищенко Тетяна Валентинівна, вихователь ДНЗ №16 «Веселка» компенсуючого типу, м. Новоград-Волинський, Житомирська область, Україна

Острань Руслана Романівна, вихователь, Заклад дошкільної освіти №18, м. Умань, Черкаська область, Україна

Перець Олена Іванівна, вихователь дитячого садка, Дошкільний навчальний заклад №203, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Петриченко Надія Миколаївна, вихователь-методист, Заклад дошкільної освіти «Світлячок», м. Обухів, Київська область, Україна

Пилипець Оксана Володимирівна, вихователь-методист, Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) «Казка», м. Тростянець, Сумська область, Україна

Пилипчук Світлана Миколаївна, вихователь, Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу № 4 «Вогник», м. Нетішин, Хмельницька область, Україна

Підкаура Альона Іванівна, вихователь, Дошкільний навчальний заклад №16 «Веселка» компенсуючого типу, м. Новоград-Волинський, Житомирська область, Україна

Піка Наталія Василівна, вихователь дошкільного підрозділу, Навчально-виховний комплекс № 3, м. Красноград, Харківська область, Україна

Погромська Наталія Валеріївна, вихователь, Заклад дошкільної освіти №15, м. Торецьк, Донецька область, Україна

Пустовойт Людмила Володимирівна, вихователь-методист, Заклад дошкільної освіти №40 «Вогник», м. Кам'янське, Дніпропетровська область, Україна

Путіліна Альона Вікторівна, директор, Заклад дошкільної освіти №40 «Вогник», м. Кам'янське, Дніпропетровська область, Україна

Пуць Наталія Петрівна, вчитель-логопед, Заклад дошкільної освіти №280, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Романова Надія Вікторівна, вихователь, Заклад дошкільної освіти «Світлячок», м. Обухів, Київська область, Україна

Рубанюк Наталя Володимирівна, вихователь, Заклад дошкільної освіти №26, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Сакал Тетяна Володимирівна, вихователь, Сумський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 40 «Дельфін», м. Суми, Сумська область, Україна

Ткаченко Світлана Олексіївна, вихователь, Заклад дошкільної освіти № 106, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, Україна

Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції

«КЛАСИЧНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»

21 липня 2020 р.

Частина I

Видавник: Центр прогресивної освіти «Генезум»

Електронна пошта: mail@genezum.org

сайт: genezum.org

tel: +38 (096) 277 14 16

Підписано до друку 19.07.2020 р. Здано до друку 20.07.2020 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 7, 91.
Тираж 100 прим.